

Службен весник

на Република Македонија

Број 136

5 ноември 2012, понеделник

година LXVIII

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
3362. Закон за претворање на побарувањата на Република Македонија по основ на данок на добивка, персонален данок на доход и платени обврски кон странски кредитори во траен влог во ЈП МЖ Инфраструктура Скопје....	2	3368. Решение за разрешување и именување член на Управниот одбор на „Јавното претпријатие Македонска радиодифузија – Скопје“.....	93
3363. Закон за изменување и дополнување на Законот за културата.....	3	3369. Решение за разрешување од должноста директор на Управата за финансиска полиција.....	94
3364. Закон за изменување и дополнување на Законот за Филмскиот фонд на Република Македонија.....	4	3370. Решение за именување директор на Управата за финансиска полиција.....	94
3365. Закон за Геолошкиот завод на Република Македонија.....	5	3371. Одлука за избор на судии поротници на Основен суд Штип.....	94
3366. Закон за минерални суровини.....	8	3372. Одлука за определување највисоки цени на одделни нафтени деривати утврдени согласно Методологијата.....	95
3367. Одлука за дополнување на Одлуката за основање на Служба за општи и заеднички работи на Владата на Република Македонија.....	93	3373. Објава за движењето на индексот на цените на мало во Република Македонија за месец октомври 2012 година....	96
		Огласен дел.....	1-96

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

3362.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРЕТВОРАЊЕ
НА ПОБАРУВАЊАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ПО ОСНОВ НА ДАНОК НА ДОБИВКА, ПЕРСОНАЛЕН ДАНОК
НА ДОХОД И ПЛАТЕНИ ОБВРСКИ КОН СТРАНСКИ
КРЕДИТОРИ ВО ТРАЕН ВЛОГ ВО ЈП МЖ ИНФРАСТРУКТУРА
СКОПЈЕ

Се прогласува Законот за претворање на побарувањата на Република Македонија по основ на данок на добивка, персонален данок на доход и платени обврски кон странски кредитори во траен влог во ЈП МЖ Инфраструктура Скопје,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 31 октомври 2012 година.

Бр. 07- 4527/1 Претседател
31 октомври 2012 година на Република Македонија,
Скопје **Горге Иванов, с.р.**

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ПРЕТВОРАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА ПО ОСНОВ НА ДАНОК НА ДОБИВКА,
ПЕРСОНАЛЕН ДАНОК НА ДОХОД И ПЛАТЕНИ ОБВРСКИ
КОН СТРАНСКИ КРЕДИТОРИ ВО ТРАЕН ВЛОГ ВО ЈП МЖ
ИНФРАСТРУКТУРА СКОПЈЕ

Член 1

Со овој закон се уредува начинот и постапката за претворање на побарувањата на Република Македонија по основ на данок на добивка, персонален данок на доход и платени обврски кон странски кредитори во траен влог во ЈП МЖ Инфраструктура Скопје.

Член 2

Побарувања на Република Македонија од ЈП МЖ Инфраструктура Скопје, во смисла на овој закон, се побарувања по основ на данок на добивка за периодот 2009-2011 година, персонален данок на доход за периодот 1997-1998 година и платени обврски кон странски кредитори ЕИБ Луксембург по основ на договор за заем, кредитна пријава 14552 и Светската банка по основ на Законот за гаранција на Република Македонија по договор за заем наменет за Проектот за реформи во железницата, кој ќе се склучи меѓу ЈП МЖ Инфраструктура Скопје и Меѓународната банка за обнова и развој („Службен весник на Република Македонија“ број 17/2008) - Договорот за регулирање на права и обврски по издадена државна гаранција бр. 10-44704/2 од 2 декември 2008 година и Договорот за регулирање на обврски за предвремен откуп од страна на Министерство за финансии на долгот на ЈП „Македонски железници“ Скопје кон Меѓународната банка за обнова и развој бр. 10-2311/1 од 16 јануари 2008 година по основ на Проектот за транспортен сектор до денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 3

Каматите и другите споредни побарувања на главниот долг, споредните даночни давачки од членот (1) од овој закон се пресметуваат согласно со закон до денот на влегувањето во сила на овој закон.

Споредните даночни давачки кои ќе се трансформираат во траен влог во ЈП МЖ Инфраструктура Скопје до денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе имаат третман на признат трошок во даночниот биланс.

Член 4

Висината на главниот долг, каматите, споредните побарувања од главниот долг и споредните даночни давачки на Република Македонија од ЈП МЖ Инфраструктура Скопје, со записник ја утврдува комисија составена од претставници на органите на државната управа кои водат евиденција за утврдување и наплата на побарувањата и претставници од ЈП МЖ Инфраструктура Скопје.

Член 5

Постапката за претворање на побарувањата на Република Македонија во траен влог во ЈП МЖ Инфраструктура Скопје се врши со зголемување на основната главнина на ЈП МЖ Инфраструктура Скопје и упис во Централниот регистар на Република Македонија.

Член 6

По уписот на зголемената основна главнина на ЈП МЖ Инфраструктура Скопје во Централниот регистар на Република Македонија, престануваат паричните обврски на ЈП МЖ Инфраструктура Скопје спрема Министерството за финансии и Министерството за финансии - Управа за јавни приходи по основ на главниот долг, каматите, споредните побарувања од главниот долг и споредните даночни давачки, согласно со членовите 2 и 3 од овој закон.

Член 7

Претворањето на побарувањата на Република Македонија во траен влог во ЈП МЖ Инфраструктура Скопје не може да биде на штета на побарувањата на трети лица кои тие ги имаат спрема ЈП МЖ Инфраструктура Скопје.

Член 8

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR SHNDËRRIMIN E KËRKESAVE TË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË NË BAZË TË TATIMIT MBI FITIM, TATIMIT PERSONAL MBI TË ARDHURA DHE DETYRIMEVE TË PAGUARA NDAJ KREDITORËVE TË HUAJ NË DEPOZITË TË PËRHERSHME NË NP HM INFRASTRUKTURA - SHKUP

Neni 1

Me këtë ligj rregullohet mënyra dhe procedura për shndërrimin e kërkesave të Republikës së Maqedonisë në bazë të tatimit mbi fitim, tatimit personal mbi të ardhura dhe detyrimeve të paguara ndaj kreditorëve të huaj në depozitë të përherëshme në NP HM Infrastruktura Shkup.

Neni 2

Kërkesat e Republikës së Maqedonisë nga NP HM Infrastruktura - Shkup sipas këtij ligji janë kërkesa në bazë të tatimit mbi fitim për periudhën 2009 - 2011, tatimit

personal mbi të ardhura për periudhën 1997 - 1998 dhe detyrimeve të paguara ndaj kreditorëve të huaj BEI Luksemburg në bazë të marrëveshjes për hua, fletëparaqitjes kreditorë 14552 dhe Bankës Botërore në bazë të Ligjit për garanci të Republikës së Maqedonisë sipas marrëveshjes për hua të dedikuar për Projektin për reforma në hekurudhë, që do të lidhet ndërmjet NP HM Infrastruktura - Shkup dhe Bankës Ndërkombëtare për Rindërtim dhe Zhvillim ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 17/2008) - Marrëveshjes për rregullimin e të drejtave dhe detyrimeve sipas garancisë së lëshuar shtetërore numër 10-44704/2 nga 2 dhjetori 2008 dhe Marrëveshjes për rregullimin e detyrimeve për blerje parakohe nga Ministria e Financave të borxhit të NP "Hekurudhat e Maqedonisë" Shkup ndaj Bankës Ndërkombëtare për Rindërtim dhe Zhvillim numër 10-2311/1 nga 16 janari 2008 në bazë të Projektit për sektorin e transportit deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 3

Kamatat dhe kërkesat tjera dytësore të borxhit kryesor, detyrimet tatimore dytësore nga neni (1) i këtij ligji llogariten në pajtim me ligjin, deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Taksat tatimore dytësore që do të transformohen në depozitë të përhershme në NP HM Infrastruktura - Shkup deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të kenë trajtim të shpenzimit të pranuar në bilancin tatimor.

Neni 4

Lartësinë e borxhit kryesor, kamatat, kërkesat dytësore nga borxhi kryesor dhe detyrimet tatimore dytësore të Republikës së Maqedonisë nga NP HM Infrastruktura - Shkup, me procesverbal i përcaktojnë komisioni i përbërë nga përfaqësuesit e organeve të administratës shtetërore që mbajnë evidencë për përcaktimin dhe arkëtimin e kërkesave dhe përfaqësuesit e NP HM Infrastruktura - Shkup.

Neni 5

Procedura për shndërrimin e kërkesave të Republikës së Maqedonisë në depozitë të përhershme në NP HM Infrastruktura - Shkup kryhet me rritjen e kryegjësë themelore të NP HM Infrastruktura - Shkup dhe regjistrim në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë.

Neni 6

Pas regjistrimit të kryegjësë së zmadhuar themelore të NP HM Infrastruktura Shkup në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë, ndërpriten detyrimet monetare të NP HM Infrastruktura Shkup ndaj Ministrisë së Financave dhe Ministrisë së Financave - Drejtoria për të Hyra Publike në bazë të borxhit kryesor, kamatave, kërkesave dytësore të borxhit kryesor dhe detyrimeve dytësore tatimore, në pajtim me nenet 2 dhe 3 të këtij ligji.

Neni 7

Shndërrimi i kërkesave të Republikës së Maqedonisë në depozitë të përhershme në NP HM Infrastruktura Shkup nuk mund të jetë në dëm të kërkesave të personave të tretë që ata i kanë ndaj NP HM Infrastruktura Shkup.

Neni 8

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

3363.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА КУЛТУРАТА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за културата, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 31 октомври 2012 година.

Бр. 07- 4528/1
31 октомври 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА КУЛТУРАТА

Член 1

Во Законот за културата („Службен весник на Република Македонија“ број 31/98, 49/2003, 82/2005, 24/2007, 116/10, 47/11 и 51/11), во членот 11-б став (5) зборовите: „одлучува министерот за култура“ се заменуваат со зборовите: „министерот за култура, во рок од 15 дена од денот на поднесувањето на барањето од ставот (4) на овој член, донесува решение“.

По ставот (5) се додава нов став (6), кој гласи:
„(6) Против решението од ставот (5) на овој член може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.“

Ставот (6) станува став (7).

Член 2

Во членот 16 по ставот (3) се додаваат два нови става (4) и (5), кои гласат:

„(4) Министерот за култура по предлогот од ставот (3) на овој член во рок од 15 дена од денот на донесувањето на Буџетот на Република Македонија, донесува решение.

(5) Против решението од ставот (4) на овој член може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.“

Член 3

Членот 23 се брише.

Член 4

Членот 41 се брише.

Член 5

Во членот 67 по ставот (2) се додаваат три нови става (3), (4) и (5), кои гласат:

„(3) Во рок од 15 дена од денот на донесувањето на годишната програма министерот за култура донесува решение по барањата на учесниците на јавниот конкурс за остварување на правото за учество во финансирање на проекти што се од национален интерес.

(4) Против решението од ставот (3) на овој член може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(5) Жалбата не го одлага извршувањето.“

Член 6

Постапките за утврдување на правото на месечен паричен надоместок од членот 11-б, за доделување на месечни надоместоци од членот 16 и постапката за донесување на годишната програма од членот 67 од овој закон, започнати пред денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе завршат според овој закон.

Член 7

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J
PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN
E LIGJIT PËR KULTURË

Нени 1

Нë Ligjin për kulturë ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë numër 31/98, 49/2003, 82/2005, 116/10, 47/11 dhe 51/11), në nenin 11-b paragrafi (5) fjalët: "ministri i Kulturës" zëvendësohet me fjalët: "ministri i Kulturës, në afat prej 15 ditësh nga dita e paraqitjes së kërkesës nga paragrafi (4) i këtij neni, miraton aktvendim".

Pas paragrafit (5) shtohet paragrafi i ri (6), si vijon:
"(6) Kundër aktvendimit nga paragrafi (5) të këtij neni mund të paraqitet ankesë në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit në Komisionin Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë."

Paragrafi (6) bëhet paragrafi (7).

Нени 2

Нë nenin 16 pas paragrafit (3) shtohen dy paragrafë të rinj (4) dhe (5) si vijojnë:

"(4) Ministri i Kulturës për propozimin nga paragrafi (3) i këtij neni, në afat prej 15 ditësh nga dita e miratimit të Buxhetit të Republikës së Maqedonisë, miraton aktvendim.

(5) Kundër aktvendimit nga paragrafi (4) i këtij neni mund të paraqitet ankesë në afat prej 15 ditësh nga dita marrjes së aktvendimit, në Komisionin Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë."

Нени 3

Нени 23 shlyhet.

Нени 4

Нени 41 shlyhet.

Нени 5

Нë nenin 67 pas paragrafit (2) shtohen tre paragrafë të rinj (3), (4) dhe (5), si vijojnë:

"(3) Në afat prej 15 ditësh nga dita e miratimit të Programit vjetor, ministri i Kulturës miraton aktvendim për kërkesat e pjesëmarrësve në konkursin publik për realizimin e të drejtës për pjesëmarrje në financimin e projekteve që janë me interes nacional.

(4) Kundër aktvendimit nga paragrafi (3) i këtij neni mund të paraqitet ankesë në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit në Komisionin Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë.

(5) Ankesa nuk e prolongon zbatimin."

Нени 6

Procedurat për përcaktimin e të drejtës së kompensimit mujor në para nga neni 11-b, për ndarjen e kompensimeve mujore nga neni 16 dhe procedura për miratimin e programit vjetor nga neni 67 të këtij ligji, të filluara para ditës së hyrjes në fuqi të këtij ligji do të përfundojnë sipas këtij ligji.

Нени 7

Ку ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

3364.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија, издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ФИЛМСКИОТ ФОНД НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за Филмскиот фонд на Република Македонија,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 31 октомври 2012 година.

Бр. 07-4529/1

31 октомври 2012 година
Скопје

Претседател

на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател

на Собранието на Република
Македонија,

Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ФИЛМСКИОТ ФОНД НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 1

Во Законот за Филмскиот фонд на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ број 70/2006, 92/2008, 36/11 и 136/11), во членот 21 став (1) зборовите: „одлучува Управниот одбор на предлог на директорот“ се заменуваат со зборовите: „Управниот одбор, на предлог на директорот, донесува одлука во рок од 30 дена од денот на донесувањето на Буџетот на Република Македонија“.

По ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

„(3) Против одлуката од ставот (1) на овој член може да се изјави жалба во рок од 15 дена до Државната комисијата за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.“

Член 2

Постапките за доделување на средства за проекти од членот 21, започнати пред денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе завршат според овој закон.

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIT TË LIGJIT PËR FONDIN FILMIK TË REPUBLIKES SË MAQEDONISE

Нени 1

Нë Ligjin për Fondin Filmik të Republikës së Maqedonisë ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë numer 70/2006, 92/2008, 36/11 dhe 136/11), në nenin 21 paragrafi (1) fjalët: "vendose Keshilli Drejtuese me propozim të drejtorit" zëvendësohen me fjalët: "Keshilli Drejtues, me propozim të drejtorit merr vendim, në afat prej 30 ditësh nga dita e miratimit të Buxhetit të Republikës së Maqedonisë."

Pas paragrafit (2) shtohet paragrafi i ri (3), si vijon:

"(3) Kunder vendimit nga paragrafi (1) i ketij neni mund të parashtrohet ankese në afat prej 15 ditesh në Komisionin Shtetëror për Vendimmarrje në Procedure Administrative dhe Procedure të Marredhenies së Punes në shkallë të dyte."

Neni 2

Procedurat për ndarjen e mjeteve për projekte nga neni 21, të filluara para dites së hyrjes në fuqi të ketij ligji do të perfundojne sipas ketij ligji.

Neni 3

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

3365.

Vrz основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија, издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ГЕОЛОШКИОТ ЗАВОД НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Се прогласува Законот за Геолошкиот завод на Република Македонија, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 31 октомври 2012 година.

Бр. 07-4530/1
31 октомври 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ГЕОЛОШКИОТ ЗАВОД НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат основањето, работата, надлежностите, раководењето и финансирањето на Геолошкиот завод на Република Македонија.

II. ОСНОВАЊЕ

Член 2

Геолошкиот завод на Република Македонија се основа заради вршење на основните геолошките истражувања од јавен интерес на Република Македонија.

Член 3

(1) Геолошкиот завод на Република Македонија е стручна, самостојна, управна организација со надлежности утврдени со овој и друг закон.

(2) Полниот назив на Геолошкиот завод е Геолошки завод на Република Македонија (во натамошниот текст: Геолошкиот завод).

(3) Геолошкиот завод има својство на правно лице.

(4) Седиштето на Геолошкиот завод е во Скопје.

III. НАДЛЕЖНОСТИ НА ГЕОЛОШКИОТ ЗАВОД

Член 4

Геолошкиот завод е надлежен да:

- врши истражувачки, стручно аналитички и други работи од областа на основните геолошки истражувања кои се од јавен интерес на Република Македонија, а кои се однесуваат на изработка на основните геолошки, хидрогеолошки, инженерско-геолошки, геохемишки и сеизмотектонски карти и други геолошки карти;
- врши подготовка за нивно печатење,
- врши утврдување на закономерноста на концентрацијата и разместувањето на природните минерални суровини во земјината кора,
- ги подготвува геолошките подлоги за просторно планирање, градежништво, водоснабдување, земјоделство, шумарство, урбанизација и изградба на инфраструктурни објекти,
- учествува во изработката на стратегијата за геолошки истражувања, одржливо искористување и експлоатација на минералните суровини,
- воспоставува контакти со меѓународни геолошки институции преку размена на геолошки информации, за геолошкиот состав и структура на земјината кора, подготвува и реализира заеднички истражувачки проекти,
- ги подготвува податоците за меѓународниот геолошки информациски систем;
- ја предлага програмата за основните геолошки истражувања на просторот на Република Македонија до Владата на Република Македонија,
- ги архивира, управува и издава податоци од основните геолошки истражувања,
- ги архивира, управува и издава податоци од деталните геолошки истражувања, резултати во сопственост на Република Македонија,
- ги архивира, управува и издава податоци од научните и проспекциските геолошки истражувања и
- го креира и да го развива единствениот геолошки информациски систем и да дава информации и податоци на корисниците на резултатите од геолошките истражувања.

Член 5

Во извршување на своите надлежности Геолошкиот завод изготвува:

- годишна програма за основните геолошки истражувања во Република Македонија, која ја доставува до Владата на Република Македонија на усвојување најдоцна до 31 јануари,
- годишен извештај за реализација на програмата за основните геолошки истражувања, кој го доставува до Владата на Република Македонија на усвојување најдоцна до 31 март и
- годишен извештај за работата на Геолошкиот завод, кој го доставува до Владата на Република Македонија на усвојување најдоцна до 31 март.

IV. ПРИНЦИПИ НА РАБОТЕЊЕ НА ГЕОЛОШКИОТ ЗАВОД

Член 6

Работењето на Геолошкиот завод се заснова врз принципи на:

- 1) законитост;
- 2) стручност;
- 3) професионалност;
- 4) транспарентност и
- 5) одговорност за работењето.

V. РАКОВОДЕЊЕ СО ГЕОЛОШКИОТ ЗАВОД

Член 7

(1) Со Геолошкиот завод раководи директор кој го именува и разрешува Владата на Република Македонија за време од четири години, со право повторно да биде именуван.

(2) За директор може да биде именувано лице кое ги исполнува следниве услови:

- да е државјанин на Република Македонија,
- да има завршено најмалку високо образование од областа на геологијата и
- да има најмалку шест години работно искуство во соодветната струка од областа на геологијата.

(3) На директорот функцијата може да му престане со негово разрешување или во случај на смрт.

(4) Директорот се разрешува:

- ако тоа сам го побара,
- во случај на спреченост на вршење на функцијата поради болест во траење подолго од шест месеци непрекинато,
- ако биде осуден за кривично дело на безусловна казна затвор во траење од најмалку шест месеци,
- ако се утврдат неправилности во неговото материјално - финансиско работење, поради што е нанесена штета на Геолошкиот завод и
- поради нестручно, пристрасно и несовесно вршење на функцијата и надлежностите кои му се доверени.

Член 8

Директорот на Геолошкиот завод ги врши следниве работи:

- раководи со работата на Геолошкиот завод,
- го претставува и застапува Геолошкиот завод,
- ја организира реализацијата на годишната програма за основни геолошки истражувања на Геолошкиот завод,
- го подготвува годишниот извештај за работа на Геолошкиот завод,
- формира комисији за вршење на ревизија на геолошката документација за основни геолошки истражувања, надзор над вршењето на основните геолошки истражувања и комисији за прием и одобрување на основните геолошки карти заедно со толкувачите за нивно печатење,
- склучува договори со стручни лица и правни субјекти за конкретни геолошки работи во функција на реализација на програмата за основни геолошки истражувања,
- склучува договори за билатерална и мултилатерална соработка,
- одговара за стручното и законитото работење на Геолошкиот завод и
- врши други работи утврдени со закон.

Член 9

(1) Директорот на Геолошкиот завод формира советодавни тела и ангажира надворешни соработници по пат на јавен конкурс.

(2) Членовите на советодавните тела и надворешните соработници од ставот (1) на овој член ги избира директорот од редот на кандидатите кои ги исполните условите утврдени со јавниот конкурс.

VI. ФИНАНСИРАЊЕ НА ГЕОЛОШКИОТ ЗАВОД

Член 10

(1) Средствата за вршење на работите од надлежност на Геолошкиот завод се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија од приходи од надоместоци за извршени услуги, донации и други извори согласно со закон.

(2) Приходите од надоместоци треба да се користат за покривање на трошоците за тековното работење, развој, надоместоци на вработените и за вршење на други активности на Геолошкиот завод.

(3) Висината на надоместокот за користење и увид во податоците од Геолошкиот информативен систем, како и за користење на резултатите од геолошките

истражувања се утврдуваат со тарифник кој го донесува Геолошкиот завод по претходна согласност на Владата на Република Македонија.

(4) Доколку со работата на Геолошкиот завод се остварат поголеми приходи од расходи, истите треба да се употребат за осовременување, унапредување на работата и опремување, како и за стимулирање на научната истражувачка дејност.

VII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 11

(1) Владата на Република Македонија во рок од 30 дена од денот на започнувањето на примената на овој закон ќе го именува директорот на Геолошкиот завод.

(2) Директорот на Геолошкиот завод е должен во рок од 30 дена од денот на именувањето да изврши упис во Централен регистар на Република Македонија.

Член 12

Годишната програма за основни геолошки истражувања за 2013 година ќе ја изготви органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини, а ќе ја реализира Геолошкиот завод.

Член 13

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува од 1 јануари 2013 година.

L I G J PËR ENTIN GJEOLOGJIK TË REPUBLIKES SË MAQEDONISE

I. DISPOZITA TË PERGJITHSHME

Neni 1

Me kete ligj rregullohen themelimi, puna, kompetencat, udheheqja dhe financimi i Entit Gjeologjik të Republikës së Maqedonise.

II. THEMELIMI

Neni 2

Enti Gjeologjik themelohet për kryerjen e hulumtimeve themelore gjeologjike me interes publik të Republikës së Maqedonise.

Neni 3

(1) Enti Gjeologjik është organizate administrative profesionale, e pavarur me kompetenca të percaktuara me kete ligj dhe ligj tjetër.

(2) Emri i plote i Entit Gjeologjik është Enti Gjeologjik i Republikës së Maqedonise (në tekstin e metejme: Enti Gjeologjik).

(3) Enti Gjeologjik ka cilesi të personit juridik.

(4) Selia e Entit Gjeologjik të Republikës së Maqedonise është në Shkup.

III. KOMPETENCA TË ENTIT GJEOLOGJIK

Neni 4

Enti Gjeologjik është kompetent që:

- të kryeje pune hulumtuuese, profesionale-analitike dhe pune tjera nga sfera e hulumtimeve themelore gjeologjike që janë me interes publik të Republikës së Maqedonise, e që kane të bëjnë me perpilimin e hartave themelore gjeologjike, hidrogjeologjike, inxhinierike-gjeologjike, gjeokimike dhe sizmike-tektonike dhe hartave tjera gjeologjike,
- të kryeje përgatitje për shtypjen e tyre,

- të kryeje percaktimin e ligjshmerise së koncentrimin dhe zhvendosjes së lendeve të para minerale natyrore në koren e tokes,
- t'i pergatise bazat gjeologjike për planifikim hapësinar, ndertimtari, furnizim me ujë, bujqesi, pylltari, urbanizim dhe ndertim të objekteve infrastrukturore,
- të marre pjese në perpilimin e Strategjise për hulumtime gjeologjike, shfrytëzim të qendrueshem dhe eksploitim të lendeve të para minerale,
- të vendos kontakte me institucionet nderkombetare gjeologjike nepermjet shkembimit të informatave gjeologjike, për perberjen gjeologjike dhe strukturen e kores së tokes, pergatite dhe realizoje projekte të perbashketa hulumtuese,
- t'i pergatite të dhenat për sistemin gjeologjik informativ nderkombetar,
- në Qeverine e Republikes së Maqedonise e propozon programin për hulumtime themelore gjeologjike në hapësirin e Republikes së Maqedonise,
- t'i arkivoje, menaxhoje dhe jape të dhenat nga hulumtimet themelore gjeologjike,
- t'i arkivoje, menaxhoje dhe jape të dhenat nga hulumtimet e detajuara gjeologjike, rezultate në pronesi të Republikes së Maqedonise,
- t'i arkivoje, menaxhoje dhe jape të dhenat nga hulumtimet gjeologjike shkencore dhe të prospektit dhe
- ta krijoje dhe ta zhvilloje sistemin unik gjeologjik informativ dhe të jape informata dhe të dhena për shfrytëzuesit e rezultateve nga hulumtimet gjeologjike.

Neni 5

Në realizimin e kompetencave të veta Enti Gjeologjik perpiljon:

- Program vjetor për hulumtime themelore gjeologjike në Republikën e Maqedonise, të cilin e dorezon në Qeverine e Republikes së Maqedonise për miratim më së voni deri më 31 janar,
- raport vjetor për realizimin e Programit për hulumtime themelore gjeologjike, të cilin e dorezon në Qeverine e Republikes së Maqedonise për miratim më së voni deri më 31 mars dhe
- raport vjetor për punen e Entit Gjeologjik të Republikes së Maqedonise, të cilin e dorezon në Qeverine e Republikes së Maqedonise për miratim më së voni deri më 31 mars.

IV. PRINCIPET E PUNES SË ENTIT GJEEOLOGJIK

Neni 6

Puna e Entit Gjeologjik bazohet në principet e:

- 1) ligjshmerise;
- 2) specialitetit;
- 3) profesionalitetit;
- 4) transparencise dhe
- 5) pergjegjesise për pune.

V. UDHEHEQJA ME ENTIN GJEEOLOGJIK

Neni 7

(1) Me Entin Gjeologjik udheheq drejtori të cilin e emerohet dhe shkarkon Qeveria e Republikes së Maqedonise për periudhe prej kater vitesh, me të drejte që të rimerohet.

(2) Drejtor mund të emerohet personi, i cili i ploteson kushtet në vijim:

- të jete shtetas i Republikes së Maqedonise,
- të kete mbaruar së paku arsimim të larte nga sfera e gjeologjise dhe
- të kete së paku gjashte vjet pervoje pune në profesion perkates nga sfera e gjeologjise.

(3) Drejtorit funksioni mund t'i nderpritet me shkarkimin e tij ose në rast të vdekjes.

(4) Drejtori shkarkohet, nese:

- kete e kerkon vet,
- në rast të pengeses për kryerjen e funksionit për shkak të semundjes në kohezgjatje më shume se gjashte muaj panderprere,
- gjkohet për veper penale me denim me burg pa kusht në periudhe prej së paku gjashte muajsh,
- konstatohen parregullsi në punen e tij materiale – financiare, për ç'arsye i eshte shkaktuar dëm Entit Gjeologjik dhe
- për shkak të kryerjes joprofesionale, të njeanshme dhe të pandergjegjshme të funksionit dhe kompetencave që i jane ngarkuar.

Neni 8

Drejtori i Entit Gjeologjik i kryen punet në vijim:

- udheheq me punen e Entit Gjeologjik,
- e prezanton dhe perfaqeson Entin Gjeologjik,
- e organizon realizimin e programit vjetor për hulumtime themelore gjeologjike të Entit Gjeologjik,
- e perpiljon raportin vjetor për punen e Entit Gjeologjik,
- formon komisione për kryerje të revizionit të dokumentacionit gjeologjik për hulumtime themelore gjeologjike, mbikeqyrjes mbi kryerjen e hulumtimeve themelore gjeologjike dhe komisione për pranim dhe miratim të hartave themelore gjeologjike bashke me interpretuesit për shtypjen e tyre,
- lidh marreveshje me persona profesioniste dhe subjekte juridike për pune gjeologjike konkrete në funksion të realizimit të programit për hulumtime themelore gjeologjike,
- lidh marreveshje për bashkepunim bilateral dhe multilateral,
- pergjigjet për punen profesionale dhe të ligjshme të Entit Gjeologjik dhe
- kryen pune tjera të percaktuara me ligj.

Neni 9

(1) Drejtori i Entit Gjeologjik formon trupa keshilledhenes dhe angazhon bashkepunetore të jashtem nepermjet konkursit publik.

(2) Anetaret e trupave keshilledhenes dhe bashkepunetoret e jashtem nga paragrafi (1) i ketij neni, i zgjedh drejtori nga radhet e kandidateve që i kane plotesuar kushtet e percaktuara me konkursin publik.

VI. FINANCIMI I ENTIT GJEEOLOGJIK

Neni 10

(1) Mjetet për kryerjen e puneve në kompetence të Entit Gjeologjik sigurohen nga Buxheti i Republikes së Maqedonise, nga të hyrat nga kompensime për sherbime të kryera, donacione dhe burime tjera në pajtim me ligjin.

(2) Të hyrat nga kompensimet duhet të shfrytëzohen për mbulimin e shpenzimeve për pune rrjedhese, zhvillim, kompensime të të punesuarve dhe për kryerjen e aktiviteteve tjera të Entit Gjeologjik.

(3) Lartesia e kompensimit për shfrytëzim dhe qasje në të dhenat nga Sistemi gjeologjik informativ, si dhe për shfrytëzimin e rezultateve nga hulumtimet gjeologjike percaktohen me liste tarifore të cilin e miraton Enti Gjeologjik pas pelqimit paraprak të Qeverise së Republikes së Maqedonise.

(4) Nese me punen e Entit gjeologjik realizohen më shume të hyra se shpenzime, ato duhet të perdoren për modernizim, avancim të punes dhe pajisje, si dhe për stimulim të veprimtarise shkencore-hulumtuese.

VII. DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 11

(1) Qeveria e Republikës së Maqedonisë në afat prej 30 ditësh nga dita e fillimit të zbatimit të ketij ligji do ta emerojë drejtorin e Entit Gjeologjik.

(2) Drejtori i Entit Gjeologjik detyrohet që në afat prej 30 ditësh nga dita e emerimit, të kryejë regjistrim në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë.

Neni 12

Programin vjetor për hulumtime themelore gjeologjike për vitin 2013, do ta perpilojë organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e lendeve të para minerale, ndërsa do ta realizojë Enti Gjeologjik.

Neni 13

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë", ndërsa do të fillojë të zbatohet nga 1 janari 2013.

3366.

Vрз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија, издаваат

**УКАЗ
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА МИНЕРАЛНИ СУРОВИНИ**

Се прогласува Законот за минерални суровини, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 31 октомври 2012 година.

Бр. 07-4531/1 Претседател
31 октомври 2012 година на Република Македонија,
Скопје **Горге Иванов, с.р.**

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

**ЗАКОН
ЗА МИНЕРАЛНИ СУРОВИНИ**

ДЕЛ I
ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Предмет и цел на Законот

Со овој закон се уредуваат:

- условите и начинот на вршење геолошки истражувања, поттикнувањето и унапредувањето на геолошките истражувања со цел да се обезбеди нивна оптимална искористеност во согласност со начелата на одржлив развој и заштита на животната средина,

- поттикнувањето и унапредувањето на експлоатацијата на минералните суровини, како и зајакнување на мерките за безбедност, заштита на животната средина и здравјето на луѓето,

- поттикнувањето и унапредувањето на преработката на минералните суровини, како и зајакнување на мерките за безбедност, заштита на животната средина и здравјето на луѓето,

- надзорот и условите при вршењето на геолошките истражувања, експлоатацијата и преработката на минералните суровини и

- мерките и начинот со кои се спречува или намалува до најмала можна мерка штетното влијание врз животната средина и здравјето на луѓето кое може да настане како последица од управувањето со отпадот што се создава и веќе создадениот отпад од истражувањата, експлоатацијата и преработката на минералните суровини.

Член 2

Супсидијарна примена

(1) На постапките утврдени со овој закон се применуваат Законот за концесии и јавно приватно партнерство, Законот за општа управна постапка, Законот за безбедност и здравје при работа и Законот за животната средина, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

(2) На постапките на инспекциски надзор утврдени со овој закон се применува Законот за инспекциски надзор, доколку со овој закон не е поинаку уредено.

Член 3

Дефиниции

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. **Минерални суровини** се сите органски и неоргански минерални материи кои се наоѓаат во цврста, течна или гасовита состојба;

2. **Рудни резерви** се утврдени количини на одделна минерална материја од наоѓалиштето утврдени со елаборатот за извршените детални геолошки истражувања;

3. **Геолошки истражувања** се збир на методи и техники со цел за добивање на информации со кои се дефинира геолошката градба на одреден простор од Земјата;

4. **Основните геолошки истражувања** се геолошки истражувања кои се вршат со цел да се добијат основни податоци за геолошката градба на просторот на Земјата;

5. **Детални геолошки истражувања** се геолошки истражувања со кои се добиваат целосни податоци и детално се утврдуваат рудните резерви на минералните суровини на определен простор на Земјата;

6. **Експлоатација на минералните суровини** е активност на добивање, односно ослободување на минералните суровини од нивната природна состојба вклучувајќи ги подготвителните, придружните и последователните активности поврзани со добивањето на минералните суровини;

7. **Подземна експлоатација** е активност на изведување на рударски работи на подготовка, разработка, отворање, откопување, транспорт, извоз и проветрување на подземните простории со придржување на мерките на безбедност и здравје при работа и мерките за заштита на животната средина;

8. **Површинска експлоатација** е активност на изведба на рударски работи на подготовка, отворање, откопување, транспорт, одлагање, одводнување и рекултивација на површината на земјата со придржување на мерките на безбедност и здравје при работа и мерките за заштита на животната средина;

9. **Преработка на минерални суровини** е одвојување на корисните од некорисните минерали или минерални видови содржани во минералната суровина (руда) и тоа во облик на концентрат, гранулат (класиран производ) или техноген цврст облик на соединение или елемент (сол, метал и слично), односно да претставува пазарен производ со одреден квалитет за натамошна употреба;

10. **Рекултивирање** е процес на повторно враќање на земјиштето во корисна состојба, деградирано со геолошките истражувања или со експлоатацијата и преработката на минерални суровини;

11. **Постројка** е збир на направи или инсталации поврзани во функционална целина, која служи за иста техничка цел;

12. **Рудник** е ограничено подрачје на земјиште, на површината или под неа, каде што се експлоатира минерална суровина со употреба на машини, опрема, рудничка инфраструктура потребна за вршење на рударските работи и депонии (одлагалиштата и хидројаловиштата);

13. **Рударски објект** е објект на површина или под земја на просторот за истражување, односно експлоатација, кој е наменет за истражување, експлоатација и преработка на минералните суровини и за вршење на други рударски работи;

14. **Рудничка инфраструктура** се руднички објекти кои се потребни за истражувачките и работите сврзани со експлоатацијата на минералните суровини (пристапни патишта, електрични инсталации и уреди, објекти, згради за луѓе и опрема и слично);

15. **Одлагалиште** е определено место во рамките на рудникот каде што се транспортира и депонира рудничката раскривка;

16. **Хидројаловиште** е определено место во рамките на рудникот наменето за акумулирање на суспензија од ситни честички на јаловина, технолошка отпадна вода, техногени минерални суровини во строго определени и контролирани услови, кои настануваат во процесот на експлоатација на минерални суровини и преработка на минерални суровини;

17. **Подземни води** се водите коишто се наоѓаат под површината на земјата во средините заситени со вода и се во директен контакт со површината или со потслоевите на земјата;

18. **Минерални води** се води со зголемен степен на минерализација;

19. **Извор** е природно истекување на подземна вода (обична или минерална) на површината на земјата;

20. **Режим на подземни води** е процес на измена на квалитетот и квантитетот на подземните води (проток, ниво на подземните води, брзина, температура, вискозитет, хемиски, радиолошки, микробиолошки и гасен состав), под дејство на природните и антропогените фактори по време и простор;

21. **Термални и термоминерални води** се подземни води кои се одликуваат со зголемена температура и минерализација, а која е поголема од 20°C и минерализација;

22. **Простор за истражување** е дел од просторот на земјата за геолошки истражувања, дефиниран со координати по површината, со неограничено простирање во длабочина ограничен со природни или вештачки линии и неограничен во длабочина;

23. **Експлоатационо поле** е дел од просторот на кој е утврдено наоѓалиштето на минерални суровини, просторот неопходен за експлоатација на минерални суровини и организација на рударските работи, изградба на рударски објекти и простор на кој се наоѓа и управува со отпадот од експлоатацијата, а кое на површината на земјата е ограничено со координатни точки меѓусебно поврзани со прави линии со неограничено простирање во длабочина;

24. **Загадување на животната средина** е емисија на штетни материи во воздухот, водата или почвата, којашто може да биде штетна за квалитетот на животната средина, животот и здравјето на луѓето или емисија од којашто може да произлезе штета за имотот или која го нарушува или влијае врз биолошката и пределската разновидност и врз другите пропишани начини на користење на животната средина;

25. **Оператор** е концесионер кој врши експлоатација на минералните суровини за период за кој му е доделена концесијата и кој управува со отпадот од експлоатација на минералните суровини;

26. **Одговорно лице** е лице кое е одговорно за управување и изведување на рударските работи, како и работите непосредно сврзани со отпадот од експлоатација на минералната суровина;

27. **Значителна промена** е промена во структурата на инсталацијата за отпад или работењето на инсталацијата за отпад која може да има значителни негативни влијанија по човековото здравје или животната средина;

28. **Оценување на влијанието врз животната средина е процена** на можните влијанија на одредени проекти и планирани геолошки и рударски активности врз животната средина во подрачјето на експлоатација и преработка на минералните суровини;

29. **Отпад** е секоја материја или предмет што создавачот или поседувачот ја/го отфрла, има намера да ја/го отфрли или од него се бара да ја/го отфрли;

30. **Опасен отпад** е отпадот што содржи супстанции кои имаат едно или повеќе опасни својства, како што се: експлозивност, реактивност (оксиданси), запаљивост, надразливост, токсичност, инфективност, канцерогеност, мутагеност, токсичност за репродукција, екотоксичност и својства на испуштање отровни гасови при контакт со вода, воздух или киселина, утврдени во согласност со овој закон или друг пропис, а притоа во листата на видовите отпад е наведен и посебно обележан како опасен отпад, вклучувајќи го и секој отпад што е измешан со опасен отпад;

31. **Инертен отпад** е отпадот што е отпорен и не подлежи на никакви значителни физички, хемиски или биолошки трансформации, не се раствора, не согорува и не реагира на друг физички или хемиски начин, не се биоразградува, а отпадот и неговиот исцедок не влијаат на друга материја со којашто доаѓаат во допир, на начин на кој може да ја загрозат животната средина, животот и здравјето на луѓето;

32. **Незагадена почва** е почва што е отстранета од горниот слој на земјата во текот на активностите на експлоатација и не се смета за загадена согласно со прописите за заштита на почвата;

33. **Третман на минерални суровини** е механички, физички, биолошки, термален или хемиски процес или комбинација од процеси што се извршуваат со минералните суровини, во насока на експлоатација на минерали, вклучувајќи процеси на промена на големината, класификација, одделување и топење, како и повторна обработка на претходно фрлен отпад, но не вклучувајќи ги процесот на топење и термалнопроизводствените процеси (кои не претставуваат печење на варовник) и металуршките процеси;

34. **Јаловина** е цврст отпад или кашеста маса што останува по процесот на преработка на минералните суровини (на пример дробење, мелење, сортирање по големина, флотација и друга физичко-хемиска техника) за отстранување на корисните од некорисните минерали или минерални видови;

35. **Таложно езеро** е природен или изграден капацитет за складирање на ситнозрнестиот рударски отпад, обично флотациска јаловина, заедно со различни количини слободна вода, која произлегува од преработката на минералните суровини и од процесот на рециклирање на користената вода;

36. **Цијанид одделив** со слаби киселини подразбира цијанид и состојки на цијанидот што се одделуваат со слаба киселина на одредена рН вредност;

37. **Исцедок** значи секоја течност што се филтрира низ наталожен јаловински отпад и се испушта од инсталацијата за јаловинскиот отпад или е содржана во истиот, вклучувајќи загадено одводнување, а која може да има неповолно влијание врз животната средина, доколку се третира неправилно;

38. **Инсталација за јаловински отпад** е простор наменет за акумулирање или депонирање на јаловинскиот отпад од минерални сировини, во цврста или течна состојба, или во раствор или комбинација на течна и цврста состојба во текот на следниве временски периоди:

- нема временски период за инсталација за рударски јаловински отпад и за инсталациите за рударски јаловинскиот отпад што се карактеризирани како штетни во планот за управување,

- период за повеќе од шест месеци за инсталации за неочекувано произведен рударски опасен јаловински отпад,

- период за повеќе од една година за инсталации за рударски јаловински отпад што не е опасен ниту инертен и

- период за повеќе од три години за инсталации за незагадена почва, неопасен јаловински отпад од истражните активности, јаловински отпад што произлегува од експлоатација и преработка и складирање на тресет и за инертен јаловински отпад.

За овој вид на инсталации се сметаат инсталациите што вклучуваат хидројаловиште или друга структура што служи за да содржи, задржи, ограничи јаловински отпад или на друг начин да ја поддржи инсталацијата, како и да вклучи, но не и да се ограничи на браната и таложното езеро, но не и вклучително јами во кои јаловинскиот отпад, по експлоатацијата и преработката на минералната сировина, се пренесува за целите на санација и изградба;

39. **Главни опасности** се настани во рудникот во текот на активностите што вклучуваат управување со јаловински отпад од минерална сировина во која и да е инсталација опфатена со овој закон, а кој резултира со сериозна опасност по човековото здравје и/или по животната средина, веднаш или со текот на времето, на самата локација или на друго место;

40. **Опасни супстанции** се супстанции или препарати што содржат една или повеќе опасни супстанции чишто својства ја загадуваат животната средина и се опасни за животот и здравјето на луѓето со докажани акутни, хронични, токсични и други штетни ефекти и

- во однос на спречувањето и контролата на хавариите, опасна супстанција е смеса или препарат, определена согласно со прописите за заштита на животната средина, или ги исполнува критериумите или својствата определени согласно со прописите за заштита на животната средина која е присутна во форма на сировина, производ, нуспроизвод, остаток или полупроизвод, вклучувајќи ги и оние супстанции за кои е разумно да се претпостави дека можат да настанат во случај на несреќа;

41. **Најдобри достапни техники** се најефективните и најнапредните фази во развојот на активностите и на методите на работа кои укажуваат на практичната соодветност на конкретните технологии за обезбедување, во начело, на основата на граничните вредности за емисиите наменети за спречување и, онаму каде што тоа не е практично возможно, за намалување на емисиите и на негативното влијание врз животната средина. Притоа под:

- техники се подразбира користената технологија и начинот на којшто инсталацијата е конструирана, се одржува, се користи и престанува да работи,

- достапни техники се подразбира степенот на развој на техниките што се применуваат во соодветниот индустриски сектор, под економски и технички исплатливи услови, земајќи ги предвид трошоците и предностите, без оглед на тоа дали техниките се користат или се развиени и/или произведени во Република Македонија, доколку се разумно достапни за концесионерот и

- најдобри се подразбираат оние техники кои се најефективни во постигнувањето на високо општо ниво на заштита на животната средина во целина;

42. **Санација** е процес за прочистување на земјата што претрпела последици од инсталацијата за јаловински отпад, на начин на кој земјата се враќа во задоволителна состојба, особено во поглед на квалитетот на почвата, дивниот свет, природните живеалишта, системите на слатка вода, пејзажот и соодветната корисна употреба;

43. **Јавност** е едно или повеќе правни или физички лица, граѓани и нивни регистрирани организации и здруженија и

44. **Засегната јавност** е јавноста којашто, во моментот или во иднина, е засегната или има интерес во врска со донесувањето на одлука за животната средина со која е во посебен однос со одредена постапка. Засегната јавност ги вклучува и здруженијата на граѓани формирани за заштита и за унапредување на животната средина, како и поединец кој има голема веројатност да ги почувствува последиците од донесувањето на одлука.

Член 4

Видови на минерални сировини

(1) Минералните сировини се добра од општ интерес, сопственост на Република Македонија, без оглед на сопственоста на земјиштето на кое се наоѓаат.

(2) Минералните сировини според видот можат да бидат:

- енергетски минерални сировини и тоа сите видови на фосилни јаглени, јаглероди во цврста, течна и гасовита состојба, сите видови на битуминозни и масни шкрилци и други гасови кои се наоѓаат во земјата,

- металични минерални сировини,

- техногени минерални сировини и тоа минерални сировини кои настануваат во процесот на преработка на енергетските или металичните минерални сировини, вклучувајќи го и јаловинскиот отпад кој настанува при експлоатација и преработка на архитектонско-украсен камен,

- неметалични минерални сировини (варовник - калцит, варовник - доломит, кварц, кварцит, кварцен песок, дијабаз, фелдспат, туф, гипс, лапорец, сулфур, барит, магнезит, флуорит, азбест, туларска и керамичка глина и други),

- архитектонско-украсен камен (мермер, гранит, травертин, оникс, базалт, сијанит, бреча и други),

- минерални, термоминерални, термални води и минерални води и гас CO₂ и

- песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации), сите видови на глини и собирниот кварц.

(3) Од јавен интерес е:

- вршењето на детални геолошки истражувања и експлоатација на енергетските металични, техногените минерални сировини и термоминералните и термалните води и

- кога експлоатацијата на минералната сировина е од стратешко значење и е неопходна за реализација на проекти од јавен интерес утврден со друг закон.

(4) Минералните сировини од ставот (3) алинеја 2 на овој член ги определува Владата на Република Македонија.

Член 5
**Стратегија за геолошки истражувања, одржливо
искористување и експлоатација на минерални
суровини**

(1) За остварување на целите и насоките за усогласено вршење на геолошките истражувања, експлоатацијата и одржливото искористување на минералните суровини, Владата на Република Македонија (во натамошниот текст: Владата) на предлог на министерот за економија донесува стратегија за геолошки истражувања, одржливо искористување и експлоатација на минералните суровини (во натамошниот текст: стратегијата) за период од 20 години.

(2) Со стратегијата се определува обемот и начинот на реализација на основните геолошки истражувања, одржливото искористување и потребите за експлоатацијата на минералните суровини кои се од битно значење за развојот на стопанството на Република Македонија.

ДЕЛ II
ГЕОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА

Член 6
Геолошки истражувања

(1) Геолошки истражувања и испитувања се вршат заради запознавање на развојот, составот и градбата на земјината кора, прогнозирање, пронаоѓање и утврдување на наоѓалишта на минерални суровини и оцена на економските ефекти од нивното користење, утврдување на геолошките, хидрогеолошките и геотехничките особини на тлото за потребите на изградба на објекти, просторно планирање, уредување на просторот и заштита и унапредување на животната средина.

(2) Геолошките истражувања од ставот (1) на овој член опфаќаат основни геолошки истражувања, научни и проспекциски геолошки истражувања и детални геолошки истражувања.

(3) Податоците добиени од геолошките истражувања од ставот (2) на овој член се сметаат за геолошки податоци.

Член 7
Научни и проспекциски геолошки истражувања

(1) За вршење на научни и проспекциски геолошки истражувања кои се во функција на научни и проспекциски цели не е потребно добивање на концесија за детални геолошки истражувања.

(2) Геолошките истражувања од ставот (1) на овој член можат да се вршат за период до една година.

(3) Субјектот кој ќе ги врши геолошките истражувања од ставот (1) на овој член е должен 15 дена пред почетокот на истите до Геолошкиот завод на Република Македонија (во натамошниот текст: Геолошкиот завод) да достави известување.

(4) Известувањето од ставот (3) на овој член содржи:

- податоци за правното или физичкото лице кое ќе ги врши геолошките истражувања од ставот (1) на овој член,

- период на времетраењето на истражувањето и

- вид на минералните суровини што ќе бидат предмет на вршење на геолошките истражувања.

(5) По завршувањето на геолошките истражувања од ставот (1) на овој член субјектот кој ги вршел истите е должен до Геолошкиот завод да достави извештај од извршените геолошки истражувања.

Глава 1
ОСНОВНИ ГЕОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА

Член 8
Цел на основни геолошки истражувања

(1) Основните геолошки истражувања се дејност од јавен интерес.

(2) Со основните геолошки истражувања се обезбедуваат основни геолошки податоци кои се користат за експлоатација и искористување на минералните суровини, како и за потребите на просторното планирање.

(3) Основните геолошки истражувања ги врши Геолошкиот завод.

Глава 2
ДЕТАЛНИ ГЕОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА

Член 9
Детални геолошки истражувања

(1) Детални геолошки истражувања се вршат на простор на кој се утврдува постоење на една и повеќе минерални суровини заради добивање на податоци за положбата, обликот, постанокот, квалитетот на наоѓалиштето, резервите, условите и можностите за нивно користење, просторот на кој ќе се градат одредени инвестициони објекти заради утврдување на геотехничките, хидрогеолошките и други особини на тлото, за прекатегоризација на рудните резерви, проширување на концесиите за вршење на детални геолошки истражувања и експлоатација на минерални суровини, како и заради реинјектирање на водите во подземјето.

(2) Детални геолошки истражувања на минерални суровини не можат да се вршат на простори кои се наоѓаат во населени места, јавни патишта, водостопански објекти, коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации), воени објекти, споменици на културата и заштитени подрачја на природата, како и на други простори на кои се наоѓаат објекти од јавен интерес.

(3) По исклучок од ставот (2) на овој член детални геолошки истражувања на минералните суровини можат да се вршат и на просторите од ставот (2) на овој член, по претходна согласност на органите на државната управа надлежни за работите од соодветната област.

(4) За минералните суровини од членот 4 став (2) алинеја 7 од овој закон не се вршат детални геолошки истражувања.

Член 10
Концесија за детални геолошки истражувања

(1) Право за вршење на детални геолошки истражувања се стекнува со добивање на концесија за детални геолошки истражувања.

(2) Концесија за детални геолошки истражувања на минерални суровини доделува Владата (во натамошниот текст: концедент).

(3) Право за добивање на концесија за детални геолошки истражувања има секое правно лице, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија, а кои ги исполнуваат условите пропишани со овој и друг закон.

(4) Концесија за детални геолошки истражувања на минерални суровини не може да добие за период од пет години кога на правното лице, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија, претходно му била одземена концесија за детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални су-

ровини, како и правно лице кое е поврзано со тоа правно лице. Како поврзани се сметаат случаите кога правните лице се во меѓусебни блиски врски и си остварува меѓусебна контрола на начин и под услови утврдени со Законот за банки.

(5) Концесија за детални геолошки истражувања се доделува врз основа на јавен повик со електронска аукција под услови и на начин утврден со овој закон и Законот за концесии и јавно приватно партнерство.

(6) Во случај кога барањето за добивање на концесија за детални геолошки истражувања го поднесуваат јавните претпријатија, јавните установи, трговските друштва основани од Република Македонија и друштвата врз кои државата има директно или индиректно влијание преку сопственоста над нив, односно ако поседува поголем дел од капиталот на друштвото, има мнозинство гласови на акционерите/содружниците и доколку именува повеќе од половина од членовите на управниот или надзорниот одбор, односно органите на управување на друштвото и другите правни лица кои вршат јавни овластувања во делот на вршењето на јавните овластувања, концесијата за детални геолошки истражувања им се доделува врз основа на барање, без спроведување на постапка за доделување на концесија по пат на јавен повик.

(7) За минералните сировини од членот 4 став (2) алинеја 1 од овој закон Владата дава претходна согласност по однос на поднесената иницијатива за детални геолошки истражувања.

Член 11

Простор за вршење на детални геолошки истражувања

(1) Со концесијата за детални геолошки истражувања, концедентот на концесионерот му отстапува простор за вршење на детални геолошки истражувања, дефиниран со координати нанесени на топографската карта во размер 1:25.000.

(2) Просторот на кој се доделува концесијата за детални геолошки истражувања зависи од видот на минералната сировина, и тоа до:

- 30 км² за енергетски минерални сировини,
- 30 км² за металични минерални сировини,
- 30 км² за техногени минерални сировини,
- 2 км² за неметалични минерални сировини,
- 5 км² за архитектонско-украсен камен и
- 2 км² за минерални, термоминерални, термални води и минерални води и гас СО₂.

(3) Концесијата од ставот (1) на овој член се доделува на земјиште кое е во сопственост на Република Македонија, како и на земјиште кое е во сопственост на други правни и физички лица.

(4) Пред започнувањето со вршење на детални геолошки истражувања на минералните сировини од членот 4 став (2) алинеи 4 и 5 од овој закон за земјиштето кое се наоѓа на просторот на кој е доделена концесија за детални геолошки истражувања, за земјиштето кое е во сопственост на правни или физички лица е потребно добивање на согласност заради спроведување на активностите на деталните геолошки истражувања.

(5) Во случај кога се работи за земјиште сопственост на Република Македонија без утврдено право на користење, закуп или плодонување не е потребно добивање на согласност заради спроведување на активностите на деталните геолошки истражувања.

(6) Концесионерот кој ќе врши детални геолошки истражувања е должен да изврши обештетување на догашниот закупец, концесионер или плодонувател на земјоделското земјиште или пасиште, како и на правното и физичкото лице сопственик на земјиштето.

(7) Согласноста од ставот (4) на овој член се потврдува со давање писмена изјава пред нотар и истата не може да биде повлечена пред истекот на концесијата, односно со доставување на договор за регулирање на меѓусебните односи меѓу физичкото или правното лице и концесионерот.

(8) Согласноста од ставот (4) на овој член и писмената изјава, односно договорот од ставот (8) на овој член се доставува до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, а пред започнување на деталните геолошки истражувања.

(9) Со не доставувањето на согласноста од ставот (4) на овој член и писмената изјава, односно договорот од ставот (8) на овој член до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини пред започнување на деталните геолошки истражувања се смета дека не е започнато со вршење на деталните геолошки истражувања.

(10) Детални геолошки истражувања на техногени минерални сировини можат да се вршат и на простор на кој е доделена концесија за експлоатација, само доколку не се нарушува експлоатацијата на минерални сировини за кои е доделена концесија за експлоатација.

Член 12

Период на важност на концесијата за детални геолошки истражувања

Периодот за кој се доделува концесијата за детални геолошки истражувања зависи од видот на минералната сировина и изнесува до:

- шест години за енергетски минерални сировини,
- шест години за металични минерални сировини,
- три години за техногени минералните сировини,
- две години за неметалични минерални сировини,
- две години за архитектонско-украсен камен и
- две години за минерални, термоминерални, термални води и минерални води и гас СО₂.

Член 13

Иницијатива за доделување на концесија за детални геолошки истражувања

(1) Постапката за доделување концесија за детални геолошки истражувања започнува со поднесување на иницијатива до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(2) Право да поднесе иницијатива за вршење на детални геолошки истражувања има секое правно лице, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија, при што е должно да приложи:

- образложение и основни податоци за подносителот на иницијативата,
- предложен период на кој би се доделила концесијата,
- простор на кој би се вршеле деталните геолошки истражувања вцртан на топографскакарта во мерка 1:25.000 со нанесени координати,
- геодетски елаборат за посебни намени со катастарски индикации изработен од трговци поединци - овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи кои ги исполнуваат условите од Законот за катастар на недвижности и
- студија за оцена на влијанието и режимот на минералните, термоминералните и термалните води во случај кога се работи за иницијатива за доделување на концесија за детални геолошки истражувања на минерални, термоминерални, термални води и минерални води и гас СО₂.

(3) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од осум дена сметано од денот на приемот на иницијативата од ставот (2) на овој член со решение ќе ја одбие истата, ако:

- барателот не ја приложи документацијата од ставот (2) на овој член,

- на просторот за кој е поднесена иницијатива за вршење на детални геолошки истражувања е веќе доделена дозвола за детални геолошки истражувања или концесија за детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални сировини и

- доколку со студијата за оцена на влијанието и режимот на минералните, термоминералните, термалните води и минералните води и гасот CO₂ се утврди дека има влијание на билансот и режимот на водите врз веќе доделени концесии за експлоатација.

(4) Студијата за оцена на влијанието и режимот на минералните, термоминералните, термалните води и минералните води и гасот CO₂ од ставот (2) алинеја 5 на овој член особено содржи податоци за геолошката граѓа и хидрогеолошките карактеристики и параметри на водоносните средини.

(5) Содржината и начинот на изработка на студијата за оцена на влијанието и режимот на минералните, термоминералните, термалните води и минералните води и гасот CO₂ од ставот (2) алинеја 5 на овој член ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(6) Против решението од ставот (3) на овој член во рок од 15 дена може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Член 14

Постапка за доделување на концесија за вршење на детални геолошки истражувања

(1) Доколку органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини не ја одбие иницијативата од членот 13 од овој закон, во рок од осум дена е должен да изврши увид на локалитетот за која е поднесена иницијативата за вршење на детални геолошки истражувања за што се составува записник.

(2) На увидот присуствува и овластен претставник на подносителот на иницијативата, кој и го потпишува записникот од ставот (1) на овој член.

(3) По извршениот увид, во рок од осум дена, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини по службена должност бара мислење од органите на државната управа надлежни за работите од областа на животната средина и просторното планирање, заштитата на културното наследство, транспортот и врските, шумарството и водостопанството, земјоделството, како и од другите органи на државната управа надлежни за работите од соодветната област.

(4) Покрај органите на државната управа од ставот (3) на овој член, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини по службена должност бара мислење и од единицата, односно единиците на локалната самоуправа на чија територија е поднесена иницијативата за вршење на детални геолошки истражувања.

(5) Органите од ставовите (3) и (4) на овој член се должни своето мислење да го дадат во рок од 15 дена, сметано од денот на приемот на барањето.

(6) Доколку органите на државната управа надлежни за работите од областа на животната средина и просторното планирање, заштитата на културното наследство,

транспортот и врските, шумарството и водостопанството, земјоделството, како и од другите органи на државната управа надлежни за работите од соодветната област нема да дадат мислење во рокот определен во ставот (5) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од пет дена, сметано од истекот на рокот утврден во ставот (5) на овој член е должен да ја информира Владата.

(7) Во случајот од ставот (6) на овој член Владата ќе го задолжи надлежниот министер кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од соодветната област во рок три дена да достави соодветно мислење.

(8) Доколку и по истекот на рокот од ставот (7) на овој член не се достави соодветно мислење, се смета дека е дадено позитивно мислење по однос на доставеното барање за давање на мислење.

Член 15

Одлука за започнување на постапка за доделување на концесија за детални геолошки истражувања

(1) По добивање на мислењата од членот 14 од овој закон, во рок од 15 дена министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини до концедентот доставува образложен предлог и одлука за започнување на постапка за доделување на концесија за детални геолошки истражувања.

(2) По разгледување на образложениот предлог од ставот (1) на овој член, Владата донесува одлука за започнување на постапка за доделување на концесија за детални геолошки истражувања.

(3) По донесување на одлуката од ставот (2) на овој член, постапката за доделување на концесија за детални геолошки истражувања се спроведува со јавен повик со електронска аукција врз основа на Законот за концесии и јавно приватно партнерство.

(4) Во случај доколку се работи за добиено негативно мислење од субјектите од членот 14 ставови (3) и (4) од овој закон, концедентот може да донесе одлука за одбивање на иницијативата за започнување на постапка за вршење на детални геолошки истражувања или одлука за започнување на постапка за доделување на концесија за детални геолошки истражувања.

(5) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини за одлуката од ставот (4) на овој член во рок од 15 дена го известува подносителот на иницијативата.

(6) Против одлуката за одбивање на иницијативата за вршење на детални геолошки истражувања од ставот (4) на овој член, незадоволната странка може да поведе управен спор.

Член 16

Содржина на одлука за доделување на концесија за детални геолошки истражувања

(1) Одлуката за доделување на концесија за детални геолошки истражувања содржи податоци за:

- правното или физичкото лице на кое му е доделена концесијата за вршење на детални геолошки истражувања,
- минералните сировини што се предмет на деталното геолошко истражување,
- целите и начинот на вршењето на деталните геолошки истражувања на минерални сировини,
- просторот за вршење на детални геолошки истражувања,

- рокот за поднесување на извештај за извршените детални геолошки истражувања до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини и

- други услови определени со закон.

(2) Одлуката за доделување на концесија се објавува во “Службен весник на Република Македонија”.

Член 17

Договор за концесија за детални геолошки истражувања

(1) Врз основа на одлуката за доделување на концесијата за детални геолошки истражувања на минерални сировини, концедентот и концесионерот склучуваат договор за концесија за детални геолошки истражувања.

(2) Договорот за концесија за детални геолошки истражувања во име на концедентот го склучува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена, сметано од денот на влегувањето во сила на одлуката за доделување на концесија.

(3) Договорот за концесија за детални геолошки истражувања на минерални сировини содржи одредби утврдени согласно со уредбата за содржината на договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство и договорот за концесија на добра од општ интерес.

Член 18

Обврски на имателот на концесијата за вршење на детални геолошки истражувања

(1) Концесионерот во рок од 15 дена пред започнувањето на деталните геолошки истражувања до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, а најкасно во рок од една година сметано од денот на склучување на договорот за концесија мора да достави ревидиран проект за детални геолошки истражувања.

(2) Игателот на концесија за детални геолошки истражувања при вршењето на детални геолошки истражувања е должен:

- работите да ги изведува согласно со проектот за вршење на детални геолошки истражувања, стандардите и техничките нормативи со кои е регулирано изведувањето на такви работи,

- да ги спроведува мерките за безбедност при работа согласно со овој и друг закон,

- навремено да презема мерки за безбедност на граѓаните, нивниот имот, сообраќајот и соседните објекти,

- на свој товар да спроведува мерки за заштита на животната средина,

- да изврши рекултивација на земјиштето на кое се вршени деталните геолошки истражувања,

- до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини најмалку еднаш годишно да доставува извештај за извршените детални геолошки истражувања согласно со динамиката утврдена во договорот за концесија за вршење на детални геолошки истражувања,

- во рок од 120 дена по истекот на концесијата за детални геолошки истражувања до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини да достави елаборат од извршените детални геолошки истражувања и

- да ги надомести евентуално настанатите штети причинети со вршењето на деталните геолошките истражувања на сопствениците, односно корисниците на земјоделското земјиште.

(3) Игателот на концесија е должен на просторот за деталните геолошки истражувања да има:

- проект за вршење на детални геолошки истражувања,

- книга во која се водат извршените истражни работи за деталните геолошки истражувања,

- елаборат за уредување на објектите со мерки за заштита при работа и

- решение за назначување на одговорно лице кое поседува лиценца за изведување на работите при вршење на детални геолошки истражувања.

(4) Формата, содржината и начинот на водењето на книгата од ставот (3) алинеја 2 на овој член ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

Член 19

Проширување на концесија за вршење детални геолошки истражувања

(1) Заради доистражување на минералните сировини предмет на концесијата за вршење на детални геолошки истражувања на определен простор, а кој се граничи со просторот на кој е доделена концесијата за детални геолошки истражувања и е во функција на рационално истражување на минералните сировини може да се врши проширување на концесијата за вршење на детални геолошки истражувања.

(2) Владата донесува одлука за проширување на концесијата за детални геолошки истражувања.

(3) За проширување на концесијата за вршење на детални геолошки истражувања, концесионерот може да поднесе барање најрано три месеци, сметано од почетокот на вршење на детални геолошки истражувања.

(4) Просторот за кој се бара проширување не може да изнесува повеќе од една третина од просторот на постојната концесија за вршење на детални геолошки истражувања.

(5) Периодот за кој се врши проширување на концесијата не може да биде подолг од периодот за кој е доделена концесијата за вршење на детални геолошки истражувања.

(6) Кон барањето за проширување на концесијата за вршење на детални геолошки истражувања концесионерот приложува:

- извештај од дотогаш извршените детални геолошки истражувања и

- образложение на потребата од проширување на концесијата заедно со топографска карта во размер 1:25.000 на која е вцртан просторот и се внесени координатите на кои би се вршеле деталните геолошки истражувања заради проширување на концесијата.

(7) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од осум дена сметано од денот на приемот на барањето од ставот (6) на овој член со решение ќе го одбие истото, ако:

- барателот не ја приложи документацијата од ставот (6) на овој член и

- на просторот за кој е поднесено барањето за проширување на концесијата е веќе доделена дозвола за детални геолошки истражувања или концесија за детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални сировини.

(8) Против решението од ставот (7) на овој член во рок од 15 дена може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(9) Доколку органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини не го одбие барањето за проширување на концесијата, во рок од осум дена е должен да изврши увид на локалитетот за кој е поднесена иницијативата за вршење на детални геолошки истражувања за што се составува записник.

(10) На увидот присуствува и овластен претставник на подносителот на барањето за проширување на концесијата, кој и го потпишува записникот од ставот (9) на овој член.

(11) По извршениот увид, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена по службена должност бара мислење од органите на државната управа надлежни за работите од областа на животната средина и просторното планирање, заштитата на културното наследство, транспортот и врските, земјоделството, шумарството и водостопанството, како и од другите органи на државната управа надлежни за работите од соодветната област.

(12) Покрај органите на државната управа од ставот (11) на овој член, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена по службена должност бара мислење и од единицата, односно единиците на локалната самоуправа на чија територија е поднесена иницијативата за вршење на детални геолошки истражувања.

(13) Органите од ставовите (11) и (12) на овој член се должни своето мислење да го дадат во рок од 15 дена, сметано од денот на приемот на барањето, а во спротивно ќе се смета дека е дадено позитивно мислење по предметното барање за проширување на концесијата.

Член 20

Одлука за проширување на концесија за вршење на детални геолошки истражувања

(1) По добивање на мислењата на органите од членот 19 од овој закон, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена до Владата доставува образложен предлог за проширување на концесијата за детални геолошки истражувања.

(2) По разгледување на образложениот предлог од ставот (1) на овој член, Владата донесува одлука за проширување на концесијата за вршење на детални геолошки истражувања.

(3) Одлуката за проширување на концесијата се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

(4) По објавувањето на одлуката од ставот (3) на овој член концедентот и концесионерот склучуваат анекс кон постојниот договор за концесија за детални геолошки истражувања во рок од 15 дена, сметано од денот на влегувањето во сила на одлуката за проширување на концесијата.

(5) Анексот на договорот од ставот (4) на овој член во име на концедентот го склучува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена, сметано од денот на влегувањето во сила на одлуката за проширување на концесијата.

(6) Анексот на договорот за концесија особено содржи одредби за површината на концесијата, како и други услови утврдени со одлуката за проширување на концесијата.

(7) Анексот на договорот или одделни негови одредби кои се во спротивност со овој или со друг закон, се ништовни и не произведуваат правно дејство.

(8) Во случај доколку се работи за добиено негативно мислење од субјектите од членот 19 од овој закон, Владата може да донесе одлука за одбивање на барањето за проширување на концесијата за детални геолошки истражувања или одлука за проширување на концесијата.

(9) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини за одлуките од ставот (2) на овој член во рок од 15 дена го известува подносителот на иницијативата.

(10) Против одлуката од ставот (8) на овој член подносителот на иницијативата може да поведе управен спор.

Член 21

Обврски на имателот на концесијата за вршење на детални геолошки истражувања при проширување на концесијата

(1) Концесионерот во рок од осум дена пред започнувањето на деталните геолошки истражувања заради проширување на концесијата до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, а најкасно во рок од 90 дена, сметано од денот на склучувањето на анексот на договорот за проширување на концесијата, е должен да достави проект за детални геолошки истражувања на просторот за кој е проширена концесијата за експлоатација.

(2) При вршење на деталните геолошки истражувања заради проширување на концесијата, концесионерот е должен да ги исполни условите кои се применуваат како обврски на имателот на концесијата утврдени во членот 18 од овој закон.

Член 22

Едностран раскин на договорот за концесија за вршење на детални геолошки истражувања

(1) Доколку при вршење на деталните геолошки истражувања, концесионерот:

- не достави согласност за земјиштето на начин и под услови утврдени во членот 11 од овој закон,
- не започне со вршење на деталните геолошки истражувања во рок од една година, сметано од денот на склучувањето на договорот за концесија,
- прекине со вршење на деталното геолошко истражување подолго од една година,
- не постапува по решение на државниот инспектор за техничка инспекција во случаите кога не се придржува на одредбите од членот 18 став (2) алинеи 1, 2, 3 и 4 од овој закон,
- започне со вршење на детални геолошки истражувања пред да достави проект за детални геолошки истражувања,
- со истражните работи вади поголеми количини на минерални сировини од предвидените со проектот за вршење на деталните геолошки истражувања,
- ќе го пренесе предметот на концесија на друг концесионер без согласност на концедентот,
- не постапи по изречените мерки во постапката на надзор согласно со закон и
- нема да го плати надоместокот за концесија.

Владата на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, донесува одлука за едностран раскин на договорот за концесија за детални геолошки истражувања.

(2) Одлуката за едностран раскин на договорот за концесија за детални геолошки истражувања се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

(3) Врз основа на одлуката од ставот (1) на овој член министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена го известува концесионерот за еднострано раскинување на договорот за концесија.

(4) Против одлуката од ставот (1) на овој член незадоволната странка може да поведе управен спор.

(5) Поведувањето на управниот спор од ставот (4) на овој член не го одлага извршувањето на одлуката.

Член 23

Престанок на важење на концесијата за вршење на детални геолошки истражувања

(1) Концесијата за вршење на детални геолошки истражувања престанува да важи во случаи:

- на истек на рокот за периодот за кој била доделена концесијата,

- кога концесионерот не поднесе барање за доделување на концесија за експлоатација во рокот утврден во членот 24 став (2) од овој закон,

- на предвременно завршување со вршење на детални геолошки истражувања;

- на стечај или ликвидација на концесионерот и

- на едностран раскин на договорот за концесија.

(2) Во случаите на престанок на важење на концесијата од ставот (1) на овој член престануваат да важат сите дозволи, решенија и одобренија непосредно сврзани со концесијата.

(3) Во случаите на престанок на важење на концесијата за детални геолошки истражувања, Владата донесува одлука за престанок на важење на концесијата за детални геолошки истражувања.

(4) Против одлуката од ставот (3) на овој член незадоволната странка може да поведе управен спор.

Член 24

Сопственост на резултати од детални геолошки истражувања

(1) Резултатите добиени со вршење на детални геолошки истражувања дадени во елаборатот заедно со извршената стручна оценка (ревизија), се сопственост на имателот на концесијата, односно дозволата за детални геолошки истражувања.

(2) Имателот на концесијата од ставот (1) на овој член резултатите од извршените детални геолошки истражувања дадени во елаборатот заедно со извршената стручна оценка (ревизија) во рок од 120 дена, сметано од денот на истекот на периодот за кој е доделена концесијата за детални геолошки истражувања, може да го пренесе во сопственост на друго лице за што склучуваат договор кој мора да биде заверен од нотар.

(3) За извршениот пренос од ставот (2) на овој член субјектот кој ги пренел резултатите од извршените детални геолошки истражувања дадени во елаборатот заедно со извршената стручна оценка (ревизија) во рок од 15 дена, сметано од денот на склучувањето на договор за пренос, го известува органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

(4) Во рокот од ставот (2) на овој член само еднаш и само на еден субјект може да се изврши пренесување на резултатите од извршените детални геолошки истражувања дадени во елаборатот заедно со извршената стручна оценка (ревизија).

(5) Доколку во период од 120 дена, сметано од денот на истекот на периодот за кој е доделена концесијата за вршење на детални геолошки истражувања, или сметано од денот на доставување на елаборатот од извршените детални геолошки истражувања заедно со стручна оценка (ревизија) во случај на предвременно завршување со вршење на деталните геолошки истражувања, сопственикот на резултатите добиени со вршење на деталните геолошки истражувања дадени во елаборатот заедно со извршената стручна оценка (ревизија) не поднесе барање за доделување на концесија за експлоатација, резултатите добиени со вршење на деталните геолошки истражувања дадени во елаборатот заедно со извршената стручна оценка (ревизија) преминаваат во сопственост на Република Македонија.

лоатација, резултатите добиени со вршење на деталните геолошки истражувања дадени во елаборатот заедно со извршената стручна оценка (ревизија) преминаваат во сопственост на Република Македонија.

(6) Резултатите добиени од извршените детални геолошки истражувања на просторот за кој не е поднесено барање за доделување на концесија за експлоатација на минерални суровини, преминаваат во сопственост на Република Македонија.

(7) Во случај на одземање на концесијата за експлоатација на минерални суровини, резултатите добиени со вршење на деталните геолошки истражувања дадени во елаборатот заедно со извршената стручна оценка (ревизија) преминаваат во сопственост на Република Македонија.

Глава 3

ДОЗВОЛА ЗА ДЕТАЛНИ ГЕОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА

Член 25

Дозвола за детални геолошки истражувања

(1) Заради доистражување на минералните суровини за потребите на проширување на концесијата за експлоатација на определен простор кој се граничи со просторот на кој е доделена концесијата за експлоатација на минерални суровини и е во функција на рационална и одржлива експлоатација на минералните суровини се издава дозвола за детални геолошки истражувања.

(2) Дозволата од ставот (1) на овој член се издава за период од:

- четири години за енергетски минерални суровини,

- четири години за металични минерални суровини,

- две години за техногени минерални суровини,

- две години за неметалични минерални суровини,

- две години за архитектонско-украсен камен и

- две години за минерални, термоминерални, термални води и минерални води и гас CO₂.

(3) Дозволата за вршење на детални геолошки истражувања од ставот (1) на овој член ја издава органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини, доколку на просторот за кој е доделена концесијата за експлоатација се исцрпени, односно експлоатирани најмалку две третини од постојните утврдени резерви на минерални суровини.

(4) Дозволата од ставот (1) на овој член се издава за ист вид на минерални суровини за кои и е доделена концесијата за експлоатација.

(5) Просторот на кој се издава дозволата од ставот (1) на овој член не може да биде поголем од една третина од просторот на постојната концесија за експлоатација на минерални суровини, освен за експлоатацијата на минералните суровини од членот 3 став (2) алинеи 1 и 2 од овој закон каде што просторот за доистражување не може да биде поголем од две третини од просторот на постојната концесија.

(6) Дозволата од ставот (1) на овој член може да се издава повеќекратно, имајќи го предвид просторот на кој е доделена постојната концесија за експлоатација, се до исполнување на големината на просторот од ставот (5) на овој член.

(7) Дозволата од ставот (1) на овој член се издава само на лицата кои имаат веќе доделена концесија за експлоатација и им е издадена дозвола за експлоатација на минерални суровини.

(8) Доистражување на минералните суровини не се врши на песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации), сите видови на глини и собирниот кварц.

Член 26

Постапка за издавање на дозвола за вршење на детални геолошки истражувања

(1) Барањето за издавање дозвола за вршење на детални геолошки истражувања се поднесува до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(2) Кон барањето за добивање на дозвола за вршење на детални геолошки истражувања се приложува:

- студија за оправданоста на барањето за издавање на дозвола за детални геолошки истражувања,
- топографска карта во размер 1:25.000 на која се нанесени координатите на граничните точки на локацијата за која се бара вршење на детални геолошки истражувања,

- елаборат од извршените детални геолошки истражувања за состојбата со резервите на минералните сировини заедно со извршена стручна оценка (ревизија) на просторот на кој е доделена постојната концесија за експлоатација и

- проект за вршење на детални геолошки истражувања заедно со стручна оценка (ревизија).

(3) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од осум дена сметано од денот на приемот на барањето од ставот (1) на овој член со решение ќе го одбие истото, ако:

- барателот не ја приложи документацијата од ставот (2) на овој член,

- на просторот за кој е поднесено барањето за издавање на дозвола за детални геолошки истражувања е веќе доделена дозвола за детални геолошки истражувања или концесија за детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални сировини и

- концесионерот не ги исцрпил, односно не извршил експлоатација на најмалку две третини од постојните утврдени резерви на минерални сировини.

(4) Против решението од ставот (3) на овој член во рок од 15 дена може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(5) Доколку органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини не го одбие барањето за издавање на дозвола за вршење на детални геолошки истражувања, во рок од осум дена, е должен да изврши увид на локалитетот за која е поднесено барањето за издавање на дозвола за вршење на детални геолошки истражувања за што се составува записник.

(6) На увидот присуствува и овластен претставник на подносителот на барањето за издавање на дозвола за вршење на детални геолошки истражувања проширување на концесијата, кој и го потпишува записникот од ставот (5) на овој член.

(7) По извршениот увид, во рок од 15 дена, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини по службена должност бара мислење од органите на државната управа надлежни за работите од областа на животната средина и просторното планирање, заштитата на културното наследство, транспортот и врските, шумарството и водостопанството, земјоделството, како и од другите органи на државната управа надлежни за работите од соодветната област.

(8) Покрај органите на државната управа од ставот (7) на овој член органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во

рок од 15 дена по службена должност бара мислење и од единицата, односно единиците на локалната самоуправа на чија територија е поднесено барањето за издавање на дозвола за вршење на детални геолошки истражувања.

(9) Органите од ставовите (7) и (8) на овој член се должни своето мислење да го дадат во рок од 15 дена, сметано од денот на приемот на барањето, во спротивно ќе се смета дека е дадено позитивно мислење по предметното барање за проширување на концесијата.

(10) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена, сметано по истекот на рокот во кој органите од ставовите (7) и (8) на овој член биле должни да дадат соодветно мислење, е должен да ја издаде дозволата за вршење на детални геолошки истражувања.

(11) Доколку органите на државната управа дадат негативно мислење по однос на барањето за издавање на дозвола за вршење на детални геолошки истражувања, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок 15 дена донесува решение за одбивање на барањето за издавање на дозвола за вршење на детални геолошки истражувања.

(12) Против решението од ставот (11) на овој член во рок од 15 дена може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Член 27

Содржина на дозволата за вршење на детални геолошки истражувања

Дозволата за вршење на детални геолошки истражувања содржи податоци за:

- правното лице на кое му е издадена дозволата за вршење на детални геолошки истражувања,

- минералните сировини што се предмет на деталното геолошко истражување,

- проектот за вршење на детални геолошки истражувања,

- целите и начинот на вршење на детални геолошки истражувања на минерални сировини,

- видот и обемот на истражните работи што треба да се извршат,

- просторот за вршење на детални геолошки истражувања со одредени координати,

- периодот за кој е доделена дозволата,

- рокот за започнување на истражните работи,

- рокот за известување во случај на откривање на нов вид на минерални сировини, освен за оние што не се опфатени со проектот за вршење на детални геолошки истражувања,

- најголемата количина на минерална сировина која може да се извади при деталното геолошко истражување, а која е потребна за соодветни испитувања согласно со програмата за вршење на детални геолошки истражувања,

- рокот за поднесување на извештај за извршените детални геолошки истражувања до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини,

- надоместокот за вршење на деталните геолошки истражувања,

- обврската и начинот за уредување на просторот за истражување за време и по завршувањето на деталните геолошки истражувања на минералните сировини,

- условите за продолжување и престанување на дозволата за вршење на детални геолошки истражувања и

- други податоци.

Член 28

Обврски на имателот на дозволата за вршење на детални геолошки истражувања

(1) Имателот на дозвола за вршење на детални геолошки истражувања при вршењето на детални геолошки истражувања е должен:

- да обезбеди согласност за земјиштето на начин и под услови утврдени во членот 11 од овој закон,

- работите да ги изведува согласно со проектот за вршење на детални геолошки истражувања, стандардите и техничките нормативи со кои е регулирано изведувањето на такви работи,

- во рок од 15 дена пред започнувањето на деталните геолошки истражувања до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, а најдоцна во рок од 90 дена, сметано од денот на издавањето на дозволата за детални геолошки истражувања, да достави проект за вршење на детални геолошки истражувања,

- да ги спроведува мерките за заштита при работа согласно со овој или со друг закон,

- навремено да презема мерки за безбедност на граѓаните, нивниот имот, сообраќајот и соседните објекти,

- на свој товар да спроведува мерки за заштита на животната средина и рекултивација на земјиштето,

- до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, најмалку еднаш годишно, да доставува извештај за извршените детални геолошки истражувања согласно со динамиката утврдена во дозволата за вршење на детални геолошки истражувања и

- во рок од 120 дена по завршувањето на деталните геолошки истражувања до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини да достави елаборат од извршените детални геолошки истражувања заедно со стручна оценка (ревизија).

(2) Имателот на дозвола е должен на просторот за вршење на деталните геолошки истражувања да има:

- дозвола за вршење на детални геолошки истражувања,

- проект за вршење на детални геолошки истражувања,

- книга во која се водат извршените истражни работи за деталните геолошки истражувања и

- решение за поставување на овластено лице кое поседува лиценца за изведување на работите при вршење на детални геолошки истражувања.

Член 29

Одземање на дозвола за вршење на детални геолошки истражувања

(1) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини со решение ќе ја одземе дозволата за вршење на деталните геолошки истражувања, освен во случај на виша сила, ако:

- имателот на дозволата за вршење на детални геолошки истражувања не се придржува на одредбите од членот 28 став (1) од овој закон,

- имателот на дозволата за вршење на деталните геолошки истражувања не започне со вршење на деталните геолошки истражувања во рок од 90 дена, сметано од денот на добивањето на дозволата,

- вршењето на деталното геолошко истражување било прекинато подолго од шест месеци,

имателот на дозволата за вршење на деталните геолошки истражувања не постапува по решение на државниот инспектор за техничка инспекција во случаите кога имателот на дозволата не се придржува на одредбите од членот 28 став (1) од овој закон и

- со истражните работи вади поголеми количини на минерални сировини од предвидените во дозволата за вршење на деталните геолошки истражувања.

(2) Против решението од ставот (1) на овој член во рок од 15 дена може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Глава 4

ИЗРАБОТКА НА ГЕОЛОШКА ДОКУМЕНТАЦИЈА, ИЗВЕДУВАЊЕ И НАДЗОР НА ГЕОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА

Член 30

Геолошка документација за вршење на основни геолошки истражувања

(1) Геолошката документација за вршење на основни геолошки истражувања се состои од:

- проект за вршење на основни геолошки истражувања,

- елаборат за основни геолошки истражувања,

- геолошки карти со толкувачи на истите и

- студија за геолошки истражувања.

(2) Документацијата од ставот (1) алинеи 1, 2 и 3 на овој член подлежи на стручна оценка (ревизија).

(3) Содржината и начинот на изработка на геолошката документација ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(4) Геолошките карти со толкувачи на истите се изработуваат врз основа на посебните упатства за изработка на геолошки карти.

(5) Содржината и начинот на изработка на посебните упатства од ставот (4) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

Член 31

Геолошка документација за вршење на детални геолошки истражувања

(1) Геолошка документација за вршење на детални геолошки истражувања, во смисла на овој закон, е:

- проект за вршење на детални геолошки истражувања,

- елаборат за извршените детални геолошки истражувања и

- елаборат за прекатегоризација на рудните резерви.

(2) Проектот и елаборатот за извршените детални геолошки истражувања и елаборатот за прекатегоризација на рудните резерви од ставот (1) на овој член подлежат на стручна оценка (ревизија).

(3) Содржината и начинот на изработка на геолошката документација од ставот (1) на овој член ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

Член 32

Субјекти за изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања

(1) Изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања можат да вршат правни лица кои се запишани во Централниот регистар, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија и кои поседуваат овластување за изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања.

(2) За добивање на овластувањето од ставот (1) на овој член правните лица, кои се запишани во Централниот регистар, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија, мора да имаат вработено најмалку едно лице во редовен работен однос и кое поседува лиценца за изработка на геолошка документација.

(3) Овластувањето од ставот (1) на овој член го издава министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

(4) За издавање на овластувањето од ставот (1) на овој член се плаќа надоместок во висина на стварно направените трошоци потребни за негово издавање.

(5) Доколку кај субјектите од ставот (2) на овој член, по издавање на овластувањето за изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања се утврди дека не ги исполнуваат условите за издавање на овластувањето, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини донесува решение за престанок на важење на овластувањето за изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања.

(6) Лицето кое врши изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања мора да поседува лиценца за изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања и да е во редовен работен однос.

(7) За добивање на лиценцата од ставот (6) на овој член лицето мора да има работен стаж од најмалку три години во областа на изработката на геолошката документација, изведувањето и надзорот на геолошките истражувања и да има положен стручен испит.

(8) Стручниот испит за добивање на лиценца за изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања се полага според програмата за полагање на стручен испит пред испитна комисија која ја формира министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

(9) На членовите на комисијата од ставот (8) на овој член на надворешните членови - експерти кои не се вработени во органите на државната управа им следува надоместок чија висина ја определува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини во зависност од реално потребните трошоци за работа на членовите на комисијата.

(10) Лиценцата од ставот (6) на овој член ја издава министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

(11) За издавање на лиценцата од ставот (6) на овој член се плаќа надоместок во висина на стварно направените трошоци потребни за нејзино издавање.

(12) Поблиските услови и начинот на добивање и одземање на овластувањето и лиценцата за изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања, формата и содржината на овластувањето и лиценцата, содржината на програмата за полагање на стручниот испит, како и висината на надоместоците за издавање на овластувањето и лиценцата ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

Член 33

Посебни услови за изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања

(1) Изработката на геолошката документација, изведувањето и надзорот на геолошки истражувања се врши согласно со геолошката документација, техничките прописи, како и според прописите за заштита, безбедност и здравје, како и согласно со прописите за заштита на животната средина.

(2) Изведување на геолошки истражувања не може да врши лице кое учествувало во изработка на геолошката документација врз основа на која се изведуваат геолошките истражувања.

(3) Надзор над изведувањето на геолошките истражувања не може да врши лице кое ги изведува или учествува во изведувањето на геолошките истражувања.

Член 34

Стручна оценка (ревизија) на геолошка документација

(1) Заради проверка и контрола во поглед на пропишаните мерки, стандарди и технички нормативи за заштита при работа, сигурноста на луѓето, на подземните, површинските и соседните објекти и заштитата на животната средина, како и во поглед на примената на современите достигнувања и методи во геологијата и другите научни и технички дисциплини над изработената геолошка документација се врши стручна оценка (ревизија).

(2) Геолошката документација од членовите 30 и 31 од овој закон подлежи на стручна оценка (ревизија).

(3) Стручната оценка (ревизија) на геолошката документација од ставот (1) на овој член ја врши комисија за ревизија која ја формира концесионерот, односно Геолошкиот завод кој вршел геолошки истражувања.

(4) За членови на комисијата од ставот (3) на овој член може да бидат именувани лица кои поседуваат лиценца за изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања.

(5) Начинот на работа на комисијата од ставот (3) на овој член го пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

Член 35

Ревизиски извештај и ревизиска клаузула

(1) За извршената стручна оценка (ревизија) комисијата од членот 34 став (3) од овој закон издава ревизиска клаузула и изготвува ревизиски извештај со кој потврдува дека геолошката документација е изработена согласно со овој или со друг закон.

(2) Ревизиската клаузула и ревизискиот извештај го потпишуваат претседателот и членовите на комисијата.

(3) Начинот на вршење на стручната оценка (ревизија) на геолошката документација ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

(4) Ако стручната оценка (ревизија) на одделни делови од проектот ја извршиле повеќе лица во ревизиската клаузула мора да биде наведено одделно кое лице над кој дел од геолошката документација ја извршиле стручната оценка (ревизија).

ДЕЛ III
ЕКСПЛОАТАЦИЈА НА МИНЕРАЛНИ СУРОВИНИ

Глава I
КОНЦЕСИЈА ЗА ЕКСПЛОАТАЦИЈА НА МИНЕРАЛНИ
СУРОВИНИ

Член 36
**Концесија за експлоатација на минерални
суровини**

(1) Право за вршење на експлоатација на минерални суровини се стекнува со добивање на концесија за експлоатација на минерални суровини.

(2) Концесија за експлоатација на минерални суровини доделува Владата на Република Македонија (во натамошниот текст: концедент).

(3) Право за добивање на концесија за експлоатација има секое правно лице, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија, а кои ги исполнуваат условите пропишани со овој или со друг закон.

(4) Концесија за експлоатација на минерални суровини не може да добие ниту пак може да му биде пренесена во период од пет години во случај кога на правното лице, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија на кое претходно му била одземена концесија за вршење на детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални суровини, како и правно лице кое е поврзано со тоа правно лице. Како поврзано се сметаат случаите кога правните лице се во меѓусебни блиски врски и си остваруваат меѓусебна контрола на начин и под услови утврдени со Законот за банките.

Член 37
Предмет на доделување на концесија

(1) Со концесијата концедентот на концесионерот му ги доделува минералните суровини кои се во сопственост на концедентот заради нивна експлоатација на определен простор на определен временски период на сметка и ризик на концесионерот.

(2) Предметот на концесијата за експлоатација не смее да се даде под закуп.

(3) Во случај кога предмет на концесијата е експлоатација на минерални, термоминерални и термални води и концесионерот не е во можност рационално да ја користи експлоатираната количина на минерална суровина, односно има вишок на експлоатирана вода, истиот е должен да овозможи користење на истата од страна на други заинтересирани лица кои мора да ги исполнуваат условите за доделување на концесија за експлоатација од овој закон и Законот за концесии и јавно приватно партнерство, по претходна согласност од страна на концедентот.

(4) За користењето на минералната суровина во случајот од ставот (1) на овој член концедентот, концесионерот и лицето, односно лицата кои се заинтересирани да ја користат минералната, термоминералната и термалната вода ќе склучат трипартитен договор во кој ќе ги уредат меѓусебните права и обврски.

(5) За искористената минерална, термоминерална и термална вода од страна на други заинтересирани лица, истите се должни да му плаќаат соодветен надоместок

на концесионерот кој не може да изнесува повеќе од надоместокот за експлоатација на овој вид минерални суровини на начин и под услови утврдени во Тарифникот од членот 76 од овој закон.

(6) Неможноста за рационално користење на експлоатираната количина на минерална суровина во случајот од ставот (3) на овој член ја утврдува концедентот.

Член 38
**Простор за експлоатација на минерални
суровини**

(1) Концесија за експлоатација на минерални суровини се доделува на определен простор дефиниран со координати нанесени на топографската карта во размер 1:25.000, а кој е определен врз основа на елаборатот за извршените детални геолошки истражувања.

(2) Просторот на концесијата за експлоатација од ставот (1) на овој член не може да изнесува до:

- 30 км² за енергетски минерални суровини суровини,
- 30 км² за металични минерални суровини,
- 30 км² техногени минерални суровини,
- 2 км² за неметални минерални суровини,
- 5 км² за архитектонско-украсен камен,
- 2 км² за минерални, термоминерални, термални води и минерални води и гас СО₂ и
- 0,05 км² за песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации), сите видови на глини и собирен кварц.

(3) Концесијата за експлоатација на енергетските, металични и техногени минерални суровини се доделува на земјиште кое е во сопственост на Република Македонија, и/или на земјиште во сопственост на правни и физички лица за кое барателот за доделување на концесија за експлоатација поведува постапка за експропријација под услови и на начин утврдени со Законот за експропријација.

(4) Концесијата за експлоатација на неметалични минерални суровини, архитектонско-украсен камен, песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации), сите видови на глини и собирен кварц и минерални, термоминерални и термални води се доделува на земјиште кое е во сопственост на Република Македонија и/или на земјиште во сопственост на барателот на концесијата за експлоатација.

(5) За земјиштето кое е во сопственост на Република Македонија на кое е доделена концесија за експлоатација, концесионерот е должен да поднесе барање за прилежување на право на користење во катастарот на недвижности.

(6) Експлоатација на минерални суровини се врши на определен простор (во натамошниот текст: експлоатационо поле), дефиниран со главниот или дополнителниот рударски проект за експлоатација на минерални суровини.

(7) Доколку низ концесискиот простор поминуваат инфраструктурни објекти (пат, далновод и друго), концесионерот не смее да ги уништува и загрозува истите и е должен да го овозможи нивното користење од страна на други лица.

Член 39

Период на важност на концесијата

(1) Концесијата за експлоатација на минерални суровини се доделува за период до 30 години, а во зависност од утврдените рудни резерви на минерални суровини дадени во елаборатот од извршените геолошки истражувања, со можност за продолжување за период од 30 години.

(2) За продолжување на периодот на кој е доделена концесијата за експлоатација, концесионерот е должен да поднесе барање за продолжување на концесијата во рок од две години пред истекот на рокот за кој е доделена постојната концесија за експлоатација.

(3) Кон барањето од ставот (2) на овој член концесионерот треба да приложи студија за оправданост на концесијата и елаборат од извршените детални геолошки истражувања за состојбата со резервите на минералните суровини заедно со извршена стручна оценка (ревизија) на просторот на кој е доделена постојната концесија за експлоатација.

(4) По доставување на барањето од ставот (2) на овој член органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини во рок од 15 дена врши увид на самото место и составува записник од извршениот увид.

(5) На увидот од ставот (4) на овој член присуствува и лице овластено од барателот кој го потпишува записникот.

(6) Доколку врз основа на извршениот увид на самото место и оцената на студијата за оправданост на концесијата и елаборатот од извршените детални геолошки истражувања за состојбата со резервите на минералните суровини заедно со извршена стручна оценка (ревизија) на просторот на кој е доделена постојната концесија за експлоатација, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини ќе утврди дека не постојат услови за продолжување на концесијата, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини донесува решение за одбивање на барањето за продолжување на концесијата за експлоатација.

(7) Против решението од ставот (6) на овој член во рок од 15 дена може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(8) Доколку врз основа на извршениот увид на самото место, оцената на студијата за оправданост на концесијата и елаборатот од извршените детални геолошки истражувања за состојбата со резервите на минералните суровини заедно со извршена стручна оценка (ревизија) на просторот на кој е доделена постојната концесија за експлоатација, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини ќе утврди дека постојат услови за продолжување на концесијата, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини е должен во рок 15 дена до Владата да достави предлог за продолжување на концесијата за експлоатација.

(9) Одлуката за продолжување на концесијата за експлоатација се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

(10) По влегувањето во сила на одлуката од ставот (9) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на

минералните суровини и концесионерот склучуваат анекс кон постојниот договор за концесија за експлоатација.

(11) За минералните суровини, песокот и чакалот кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации), сите видови на глини и собирен кварц концесијата за експлоатација се доделува за период до пет години, без можност за продолжување.

Член 40

Начини за доделување на концесија

Концесијата за експлоатација на минерални суровини се доделува врз основа на јавен повик и врз основа на барање под услови утврдени со овој закон и Законот за концесии и јавно приватно партнерство.

Член 41

Доделување на концесија за експлоатација по пат на јавен повик

(1) Концесија за експлоатација на минерални суровини се доделува врз основа на јавен повик со електронска аукција согласно со Законот за концесии и јавно приватно партнерство во случаи кога:

- сопственик на резултатите од извршените детални геолошки истражувања е Република Македонија и
- на определениот простор престанала да важи концесијата за експлоатација, а кога на просторот се преостанати доволно рудни експлоатабилни резерви на минерални суровини кои се утврдени од страна на концедентот.

(2) Иницијатива за започнување на постапка за доделување на концесија за експлоатација на минерални суровини од ставот (1) на овој член, поведува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

(3) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини по службена должност бара мислење од органите на државната управа надлежни за работите од областа на животната средина и просторното планирање, заштитата на културното наследство, транспортот и врските, шумарството и водостопанството, земјоделството, како и од другите органи на државната управа надлежни за работите од соодветната област.

(4) Покрај органите на државната управа од ставот (3) на овој член, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини по службена должност бара мислење и од единиците, односно единиците на локалната самоуправа на чија територија е поднесена иницијативата за вршење на експлоатација.

(5) Органите од ставовите (3) и (4) на овој член се должни своето мислење да го дадат во рок од 15 дена, сметано од денот на приемот на барањето.

(6) Доколку органите на државната управа надлежни за работите од областа на животната средина и просторното планирање, заштитата на културното наследство, транспортот и врските, шумарството и водостопанството, земјоделството, како и од другите органи на државната управа надлежни за работите од соодветната област нема да дадат мислење во рокот определен во ставот (5) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини е должен во рок од пет дена, сметано од истекот на рокот утврден во ставот (5) на овој член да ја информира Владата.

(7) Во случајот од ставот (6) на овој член Владата ќе го задолжи надлежниот министер кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од соодветната област во рок три дена да достави соодветно мислење.

(8) Доколку и по истекот на определениот рок од ставот (7) на овој член не се достави соодветно мислење се смета дека е дадено позитивно мислење по однос на доставеното барање за давање на мислење.

(9) По добивање на мислењата на органите од ставовите (3) и (4) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини до Владата доставува предлог за започнување на постапка за доделување на концесија за експлоатација.

(10) По разгледување на предлогот од ставот (9) на овој член Владата донесува одлука за започнување на постапка за доделување на концесија за експлоатација на минерални сировини.

(11) По разгледување на предлогот од ставот (6) на овој член Владата донесува одлука за започнување на постапка за доделување на концесија за експлоатација на минерални сировини.

(12) Во случајот од ставот (1) алинеја 2 на овој член преостанатите евентуално експлоатабилни рудни резерви на минерални сировини ги утврдува концедентот.

Член 42

Доделување на концесија за експлоатација на минерални сировини по барање од заинтересирано лице

(1) Концесија за експлоатација на минерални сировини се доделува врз основа на барање од сопственикот на резултатите од извршените детални геолошки истражувања.

(2) Во случај кога барањето за доделување на концесија за експлоатација се поднесува од барателот кој е сопственик на резултатите од извршените детални геолошки истражувања од ист степен на истраженост од две или повеќе концесии за детални геолошки истражувања кои непосредно граничат меѓусебно, се доставува едно барање за доделување на концесија за експлоатација.

(3) Барањето за доделување на концесија од ставовите (1) и (2) на овој член се поднесува до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини најдоцна во рок од 120 дена, сметано од денот на истекот на концесијата за детални геолошки истражувања.

(4) Во случај на предвременно завршување со деталните геолошки истражувања, барањето за концесија од ставовите (1) и (2) на овој член се поднесува најдоцна во рок од 120 дена, сметано од денот на доставување на елаборатот од извршените детални геолошки истражувања заедно со стручна оценка (ревизија).

(5) Кон барањето за добивање концесија од ставот (1) на овој член се приложува:

- податоци за барателот на концесијата,
- топографска карта во мерка 1:25.000 со координати на граничните точки на локацијата на определен простор,
- геодетски елаборат за посебни намени со катастарски индикации за просторот на кој се бара доделување на концесија за експлоатација, изработен од трговци поединци - овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи кои ги исполнуваат условите од Законот за катастар на недвижности,
- елаборат за извршените детални геолошки истражувања и
- студија за оправданост на концесијата.

(6) По доставување на барањето органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена врши увид на самото место и составува записник од извршениот увид.

(7) На увидот од ставот (5) на овој член присуствува и лице овластено од барателот на концесијата за експлоатација, кој го потпишува и записникот од извршениот увид.

(8) По спроведување на дејствијата од ставовите (5) и (6) на овој член, само во случај кога е поднесено барање за доделување на концесија за експлоатација на енергетските и металичните минерални сировини, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена по службена должност бара мислење од органите на државната управа надлежни за работите од областа на заштитата на животната средина и просторното планирање, заштитата на културното наследство, транспортот и врските, земјоделството, шумарството, водите, како и од други органи на државната управа надлежни за работите од соодветната област.

(9) Во случај кога е поднесено барање за доделување на концесија за експлоатација на енергетски и металични минерални сировини, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини по службена должност во рок 15 дена бара мислење и од единицата, односно единиците на локалната самоуправа на чија територија е поднесено барање за доделување на концесија.

(10) Органите од ставовите (8) и (9) на овој член се должни своето мислење да го дадат во рок од 15 дена, сметано од денот на приемот на барањето.

(11) Доколку органите на државната управа надлежни за работите од областа на животната средина и просторното планирање, заштитата на културното наследство, транспортот и врските, шумарството и водостопанството, земјоделството, како и од другите органи на државната управа надлежни за работите од соодветната област нема да дадат мислење во рокот определен во ставот (10) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини е должен во рок од пет дена, сметано од истекот на рокот утврден во ставот (10) на овој член да ја информира Владата.

(12) Во случајот од ставот (11) на овој член Владата ќе го задолжи надлежниот министер кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од соодветната област во рок три дена да достави соодветно мислење.

(13) Доколку и по истекот на определениот рок од ставот (12) на овој член не се достави соодветно мислење се смета дека е дадено позитивно мислење по однос на доставеното барање за давање на мислење.

(14) По истек на рокот од ставот (13) на овој член во случај кога е поднесено барање за доделување на концесија за експлоатација на енергетски и металични минерални сировини, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини е должен во рок од 15 дена до Владата да достави предлог-одлука за доделување на концесија за експлоатација.

(15) По спроведување на дејствијата од ставовите (5) и (6) на овој член во случај кога е поднесено барање за доделување на концесија за експлоатација на неметалични минерални сировини, архитектонско-украсен камен и минерални, термоминерални и термални води, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини е должен во рок од 15 дена до Владата да достави предлог-одлука за доделување на концесија за експлоатација.

Член 43

Доделување на концесија за експлоатација на песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации), сите видови на глини и собирен кварц

(1) Концесија за експлоатација на песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации), сите видови на глини и собирен кварц се доделува врз основа на барање од сопственикот на земјиштето на кое се наоѓаат.

(2) Барањето за концесија за експлоатација од ставот (1) на овој член се поднесува до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(3) Кон барањето за добивање на концесија од ставот (1) на овој член се приложува:

- податоци за барателот на концесијата,
- топографска карта во мерка 1:5.000 со координати на граничните точки на локацијата на определен простор,

- геодетски елаборат за посебни намени со катастарски индикации за просторот на кој се бара доделување на концесија за експлоатација, изработен од трговци поединци - овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи кои ги исполнуваат условите од Законот за катастар на недвижности и
- студија за оправданост на концесијата.

(4) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од осум дена сметано од денот на приемот на барањето од ставот (2) на овој член со решение ќе ја одбие истата, ако:

- не ја приложи документацијата од ставот (3) на овој член и

- на просторот за кој е поднесено барање за доделување на концесија е веќе доделена дозвола за детални геолошки истражувања или концесија за детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални сировини.

(5) Против решението од ставот (4) на овој член во рок од 15 дена може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(6) Доколку органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини не го одбие барањето за доделување на концесија од ставот (2) на овој член, во рок од 15 дена, врши увид на самото место и составува записник од извршениот увид.

(7) На увидот од ставот (5) на овој член присуствува и лице овластено од барателот на концесијата за експлоатација, кој го потпишува и записникот од извршениот увид.

(8) По спроведување на дејствијата од ставовите (6) и (7) на овој член, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена по службена должност бара мислење од органите на државната управа надлежни за работите од областа на заштитата на животната средина и просторното планирање, заштитата на културното наследство, транспортот и врските, земјоделството, шумарството, водите, како и од други органи на државната управа надлежни за работите од соодветната област.

(9) Покрај органите од ставот (8) на овој член, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини по службена должност во рок 15 дена бара мислење и од единицата, односно единиците на локалната самоуправа на чија територија е поднесено барање за доделување на концесија.

(10) Органите од ставовите (8) и (9) на овој член се должни своето мислење да го дадат во рок од 15 дена, сметано од денот на приемот на барањето.

(11) Доколку органите на државната управа надлежни за работите од областа на животната средина и просторното планирање, заштитата на културното наследство, транспортот и врските, шумарството и водостопанството, земјоделството, како и од другите органи на државната управа надлежни за работите од соодветната област нема да дадат мислење во рокот определен во ставот (10) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини е должен во рок од пет дена, сметано од истекот на рокот утврден во ставот (10) на овој член да ја информира Владата.

(12) Во случајот од ставот (11) на овој член Владата ќе го задолжи надлежниот министер кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од соодветната област во рок три дена да достави соодветно мислење.

(13) Доколку и по истекот на определен рок од ставот (12) на овој член, не се достави соодветно мислење, се смета дека е дадено позитивно мислење по однос на доставеното барање за давање на мислење.

(14) По истек на рокот од ставот (13) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини е должен во рок од 15 дена до Владата да достави предлог-одлука за доделување на концесија за експлоатација.

Член 44

Концесија за експлоатација на друг вид на минерални сировини на ист простор и ограничувања за доделување на концесија за експлоатација

(1) Концесија за експлоатација може да се додели и за друг вид на минерални сировини на простор на кој веќе е доделена концесија за експлоатација на минерални сировини, под услов да не се нарушува нормалната експлоатација на минералните сировини за кои претходно е доделена концесија за експлоатација.

(2) Постапката за доделување на концесија за експлоатација на друг вид на минерални сировини од ставот (1) на овој член се спроведува согласно со одредбите на членот 41 од овој закон.

(3) Во случај кога се работи за минерални сировини кои се неделиви во процесот на нивната експлоатација од минералните сировини што се предмет на веќе доделената концесија за експлоатација и се наоѓаат на истиот простор, концесија за експлоатација може да му се додели на постојниот имател на концесијата и за тие минерални сировини.

(4) Постапката за доделување на концесија за експлоатација во случаите од ставот (3) на овој член се спроведува согласно со членот 42 од овој закон.

(5) Во случај кога се работи за техногени минерални сировини кои се наоѓаат на простор на кој е доделена концесија за експлоатација, а создадени пред доделувањето на концесијата за експлоатација, концесионерот е должен да даде согласност на иницијативата за започнување на постапка за доделување на концесија за детални геолошки истражувања.

(6) Меѓусебните права и обврски концесионерот којшто врши експлоатација на минерални сировини и идниот концесионер за детални геолошки истражувања, односно експлоатација на техногени минерални сировини ќе ги уредат со меѓусебен договор.

(7) Владата може да донесе одлука за одбивање на иницијативата, односно барањето за концесија за експлоатација во следниве случаи:

- јавниот интерес ја исклучува експлоатацијата на минералната сировина на локацијата на бараниот простор за концесија и

- доколку со експлоатацијата на минералните суровини би се предизвикало нарушување на пазарот или би се создале услови за создавање на доминантна позиција на пазарот на минералната суровина за која се бара доделување на концесија, освен за минералните суровини од членот 4 став (2) алинеи 1, 2, 3 и 4 од овој закон.

(8) За одлуката од ставот (1) на овој член, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини во рок од 15 дена го известува подносителот на барањето, односно иницијативата за доделување на концесија за експлоатација на минерални суровини.

(9) Против одлуката од ставот (1) на овој член може да се поведе управен спор.

Член 45

Одлука за доделување на концесија за експлоатација

(1) Одлука за доделување на концесија за експлоатација на минерални суровини ја донесува Владата на предлог на органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

(2) Одлуката за доделување на концесија за експлоатација, покрај елементите утврдени во членот 37 од Законот за концесии и јавно приватно партнерство, задолжително треба да ги содржи и следниве одредби:

- видот на минералната суровина,
- површината на просторот на кој се доделува концесијата за експлоатација, дефиниран со координати,
- должностите на носителот на концесијата во поглед на санацијата и рекултивацијата на земјиштето што е деградирано од рудничките активности и
- други услови определени со тендерската документација и поднесената понуда.

(3) Одлуката за доделување на концесија се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

Член 46

Договор за концесија за експлоатација на минерални суровини

(1) Врз основа на одлуката за доделување на концесијата за експлоатација на минерални суровини, концедентот и концесионерот склучуваат договор за концесија за експлоатација на минерални суровини.

(2) Во име на концедентот договорот за концесија за експлоатација на минерални суровини го склучува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини во рок од 15 дена, сметано од денот на влегувањето во сила на одлуката за доделување на концесијата.

(3) Договорот за концесија за експлоатација на минерални суровини содржи одредби утврдени согласно со уредбата за содржината на договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство и договорот за концесија на добра од општ интерес.

(4) Договорот за концесија за експлоатација има статус на извршна исправа.

Член 47

Пренос на концесија за експлоатација

(1) Концесијата за експлоатација може да се пренесува само во целост.

(2) Владата донесува одлука со која дава согласност за пренос на концесијата за експлоатација на минерални суровини под истите услови под кои е доделена концесијата што се пренесува.

(3) Со преносот на концесијата новиот концесионер ги стекнува правата и обврските кои произлегуваат од издадените дозволи и одобренија од надлежните органи, во смисла на овој или друг закон, а што се поврзани со експлоатацијата на минералните суровини кои се предмет на концесијата за експлоатација.

(4) За преносот на концесијата концедентот и концесионерот склучуваат договор за пренос на концесијата.

Член 48

Согласност во случај на статусни измени

(1) Во случај на присоединување, спојување и поделба на концесионерот потребно е добивање на претходна согласност од концедентот.

(2) За добивање на согласноста од ставот (1) на овој член, концесионерите се должни за намерата за присоединување, спојување и поделба да достават барање до концедентот.

(3) Концедентот согласноста од ставот (1) на овој член ја дава во писмена форма во рок од 30 дена, сметано од денот на доставувањето на барањето.

(4) Доколку концедентот констатира дека со статусните измени кои се предвидуваат ќе настани состојба со која ќе се наруши целта за која е доделена концесијата, концедентот ќе донесе одлука со која ќе го одбие предметното барање.

(5) Против одлуката од ставот (4) на овој член незадоволната странка може да поведе правен спор.

Член 49

Согласност за пренос на удели или акции

(1) Преносот на удели или акции кај субјектот којшто ги извршил деталните геолошки истражувања и поднел барање за доделување на концесија за експлоатација, како и на концесионерот на кој му е доделена концесија за експлоатација на минерални суровини кои поединечно или во збир би довеле до промена на управувачкиот пакет во друштвото, не може да се изврши без претходна писмена согласност на концедентот.

(2) За добивање на согласноста од ставот (1) на овој член, концесионерот е должен за намерата која поединечно или во збир би довела до промена на управувачкиот пакет во друштвото да достави барање за добивање на согласност.

(3) Концедентот согласноста од ставот (1) на овој член ја дава во писмена форма во рок од 30 дена, сметано од денот на доставувањето на барањето.

(4) Доколку концедентот констатира дека промената на управувачкиот пакет во друштвото ќе доведе до состојба со која ќе се наруши целта за која е доделена концесијата, концедентот ќе донесе одлука со која ќе го одбие предметното барање.

(5) Против одлуката од ставот (4) на овој член незадоволната странка може да поведе правен спор.

(6) Претходна писмена согласност од ставот (1) на овој член не е потребна во случај кога правото на сопственост на акциите или уделите од ставот (1) на овој член се стекнува по пат на наследување во согласност со Законот за наследување, како и во случај кога се работи за акционерски друштва кои котираат на берза.

(7) Во случајот од ставот (6) на овој член, концесионерот е должен во рок од 15 дена од настанатата промена која поединечно или во збир довела до промена на управувачкиот пакет во друштвото, да го известат органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

Член 50
**Престанок на важење на концесијата за
експлоатација**

(1) Концесијата за експлоатација на минерални суровини престанува да важи во случај на:

- истекот на рокот за периодот на кој била доделена концесијата,
- едностран раскин на договорот за концесија од страна на концедентот,
- едностран раскин на договорот за концесија од страна на концесионерот и
- стечај или ликвидација на концесионерот.

(2) Во случаите на престанок на важење на концесијата од ставот (1) на овој член престануваат да важат сите дозволи, решенија и одобренија непосредно сврзани со концесијата за експлоатација.

(3) Во случаите на престанок на важење на концесијата за експлоатација од ставот (1) алинеи 1 и 4 на овој член, Владата на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини донесува одлука за престанок на важење на концесијата за експлоатација.

(4) Одлуката од ставот (3) на овој член се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

Член 51
Еднострано раскинување на концесијата за експлоатација на минерални суровини од страна на концедентот

(1) Владата еднострано ќе го раскине договорот за концесија за експлоатација во случај кога:

- концесионерот ќе го пренесе предметот на концесија за експлоатација на минерални суровини на друг концесионер без согласност на концедентот,
- кај концесионерот ќе настапи состојба на присоединување, спојување и поделба без добиена писмена согласност од концедентот,
- ќе се изврши пренос на акции или удели кај концесионерот на кој му е доделена концесија за експлоатација кои, поединечно или во збир, би довеле до промена на управувачкиот пакет во друштвото без претходна писмена согласност на концедентот на начин утврден со овој закон,
- концесионерот ќе го издаде предметот на концесија под закуп,
- концесионерот ќе започне со експлоатација на минералните суровини пред да добие дозвола за експлоатација,
- концесионерот не постапил по изречените мерки во постапката на надзор согласно со закон,
- концесионерот не поднесе барање за издавање на дозвола за експлоатација во рокот од членот 54 став (1) од овој закон,
- концесионерот не започнал со експлоатација на минералните суровини во рокот определен со членот 54 став (2) од овој закон, освен во случај на настанување на виша сила,
- концесионерот не ги платил концесиските надоместоци за доделената концесија на начин и под услови утврдени со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон,
- концесионерот не извршил геодетско снимање и не изготвил геодетски елаборат со пресметка на откопаните количини на минерални суровини или пак геодетскиот елаборат не го доставил до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини во текот на две години послеователно,

- концесионерот не доставува вистинити податоци за содржината на минералните суровини во концентрациите, односно металите кои се добиваат во процесот на нивната преработка,

- концесионерот прекинал со изведување на рударските работи подолго од една година и
- концесионерот не се придржувал кон решенијата и мерките во однос на заштитата на животната средина утврдени со прописите од областа на животната средина.

(2) Владата на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини, донесува одлука за едностран раскин на договорот за концесија за експлоатација на минерални суровини.

(3) Одлуката за едностран раскин на договорот за концесија се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

(4) Врз основа на одлуката од ставот (2) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини во рок од 15 дена го известува концесионерот за едностраното раскинување на договорот за концесија за експлоатација.

(5) Против одлуката од ставот (2) на овој член незадоволната странка може да поведе управен спор.

(6) Поведувањето на управниот спор од ставот (5) на овој член не го одлага извршувањето на одлуката.

(7) Во случај на едностран раскин на договорот за концесија за експлоатација од ставот (1) на овој член, концесионерот е должен да ги плати достасаните концесиски надоместоци, како и надоместокот за користење на просторот.

Член 52
Еднострано раскинување на концесијата за експлоатација на минерални суровини од страна на концесионерот

(1) Концесионерот може еднострано да го раскине договорот за концесија во случај кога:

- концедентот не ги извршува обврските кои произлегуваат од договорот,
- концедентот извршил битна повреда на одредбите од договорот или на законите и прописите што се применуваат на договорот и
- концесионерот нема економски интерес за натамошно извршување на концесијата за експлоатацијата.

(2) Во случај на едностран раскин на договорот за концесија за експлоатација од ставот (1) алинеја 3 на овој член, концесионерот е должен да ги плати достасаните концесиски надоместоци, како и надоместокот за користење на просторот.

(3) Во случај на едностран раскин на договорот за концесија за експлоатација од ставот (1) алинеја 3 на овој член, кога е истечена една третина од периодот за кој е доделена концесијата за експлоатација, концесионерот е должен да го плати само надоместокот за достасаните концесиски надоместоци.

(4) Барање за едностран раскин на договорот за концесијата се поднесува до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

(5) Владата на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини, донесува одлука за едностран раскин на договорот за концесија за експлоатација на минерални суровини од страна на концесионерот.

(6) Одлуката за едностран раскин на договорот за концесија од страна на концесионерот се објавува во “Службен весник на Република Македонија”.

(7) Врз основа на одлуката од ставот (5) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена го известува концесионерот за едностраното раскинување на договорот за концесија за експлоатација.

(8) Против одлуката од ставот (6) на овој член незадоволната странка може да поведе управен спор.

(9) Поведувањето на управниот спор од ставот (8) на овој член не го одлага извршувањето на одлуката.

Глава 2 ДОЗВОЛА ЗА ЕКСПЛОАТАЦИЈА НА МИНЕРАЛНИ СУРОВИНИ

Член 53 Дозвола за експлоатација на минерални сировини

(1) Со експлоатација на минерални сировини и изведување на рударски работи може да се започне откако концесионерот ќе добие дозвола за експлоатација на минерални сировини.

(2) Дозволата од ставот (1) на овој член ја издава министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(3) Дозволата за експлоатација се издава со рок на важење кој не може да биде подолг од рокот на важење на концесијата за експлоатација.

(4) Дозвола за експлоатација се издава за истиот вид на минерални сировини за кои и е доделена концесијата за експлоатација.

Член 54 Рок за поднесување на барање за издавање на дозвола за експлоатација и рок за започнување со експлоатација

(1) По склучување на договорот за концесија за експлоатација, концесионерот е должен да поднесе барање за издавање на дозвола за експлоатација во рок од:

- четири години за енергетски и металични минерални сировини,

- една година за техногени минерални сировини, неметални минерални сировини, архитектонско-украсен камен и минерални, термоминерални и термални води и
- шест месеци за песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации), сите видови на глини и собирен кварц.

(2) По издавањето на дозволата за експлоатација, концесионерот е должен да започне со експлоатација на минералните сировини во рок од:

- три години за енергетски и металични минерални сировини,

- една година за техногени минерални сировини, неметални минерални сировини, архитектонско-украсен камен и минерални, термоминерални и термални води и
- шест месеци за песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации), сите видови на глини и собирен кварц.

Член 55

Барање за издавање на дозвола за експлоатација

(1) Барање за издавање на дозвола за експлоатација го поднесува концесионерот до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(2) Кон барањето од ставот (1) на овој член се приложува:

- доказ за решени имотнoprавни односи во делот на земјиштето на кое ќе се врши експлоатација на минерални сировини, освен во случај кога се работи за подземна експлоатација во услови кога експлоатацијата нема влијание на површината;

- геодетски елаборат за посебни намени со катастарски индикации изработен од трговци поединци - овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи кои ги исполнуваат условите од Законот за катастар на недвижности,

- главен рударски проект за експлоатација на минералните сировини кои се предмет на концесијата заедно со ревизија (стручна) оценка на истиот,

- решение за одобрување на студијата за оценка на влијанието врз животната средина или решение за одобрување на елаборатот за оценка на влијанието врз животната средина,

- план за управување со отпад,

- потврда за финансиска гаранција согласно со членот 98 од овој закон,

- сообраќајна согласност за приклучок за јавен пат, освен за минералните сировини од членот 4 став (2) алинеја б од овој закон,

- дозвола за користење на вода и/или дозвола за испуштање на вода која ја издава надлежниот орган на државната управа надлежен за управување со води, доколку е потребно издавање на таква дозвола кое го утврдува надлежниот орган на државната управа надлежен за управување со води и

- доказ за извршен технички прием кај концесионерот на поставена и вградена стационарна вага за мерење на експлоатираната и продадената количина на минерална сировина, или доказ дека концесионерот има поставено и вградено соодветни мерни инструменти за мерење на протокот на експлоатираната количина на минерална сировина, во случај кога се работи за експлоатација на минералните сировини од членот 4 став (2) алинеи 1 (јаглероди во течна состојба) и 7 од овој закон.

(3) Формата и содржината на барањето од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(4) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини е должен во рок од 30 дена, сметано од денот на приемот на барањето за издавање на дозвола за експлоатација, да ја издаде дозволата за експлоатација.

(5) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рокот од ставот (4) на овој член не ја издаде дозволата за експлоатација, подносителот на барањето има право во рок од три работни дена да поднесе барање до писарницата на функционерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини да ја издаде дозволата за експлоатација.

(6) Формата и содржината на барањето од ставот (5) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(7) Кон барањето од ставот (5) на овој член подносителот на барањето поднесува и копија на барањето од ставот (1) на овој член.

(8) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини е должен во рок од пет работни дена од денот на поднесувањето на барањето од ставот (5) на овој член да ја издаде дозволата или да донесе решение со кое барањето од ставот (1) на овој член е одбиено.

(9) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини не ја издаде дозволата во рокот од ставот (8) на овој член, подносителот на барањето може да го извести Државниот управен инспекторат во рок од пет работни дена.

(10) Државниот управен инспекторат е должен во рок од десет дена од денот на приемот на известувањето од ставот (9) на овој член да изврши надзор во надлежниот орган на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето.

(11) Инспекторот од Државниот управен инспекторат по извршениот надзор согласно со закон донесува решение со кое го задолжува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од десет работни дена да одлучи по поднесеното барање, односно да го одобри или одбие барањето и да го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучил по поднесеното барање.

(12) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини не одлучил во рокот од ставот (11) на овој член, инспекторот ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена, во кој министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини ќе одлучи по поднесеното барање и во истиот рок ќе го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучил по поднесеното барање.

(13) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини не одлучи и во дополнителниот рок од ставот (12) на овој член, инспекторот ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител.

(14) Доколку инспекторот не постапи по известувањето од ставот (10) на овој член, подносителот на барањето во рок пет работни дена има право да поднесе приговор до писарницата на директорот на Државниот управен инспекторат.

(15) Директорот на Државниот управен инспекторат е должен во рок од три работни дена да го разгледа приговорот од ставот (13) на овој член и доколку утврди дека инспекторот не постапил по известувањето на подносителот на барањето согласно со ставовите (10) и (11) на овој член и/или не поднесе пријава согласно со ставот (13) на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка за инспекторот и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кој инспекто-

рот ќе изврши надзор во надлежниот орган дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето.

(16) Доколку инспекторот не постапи и во дополнителниот рок од ставот (15) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител против инспекторот.

(17) Во случајот од ставот (16) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат веднаш, а најдоцна во рок од еден работен ден, ќе овласти друг инспектор да го спроведе надзорот веднаш.

(18) Доколку директорот на Државниот управен инспекторат не постапи согласно со ставот (15) на овој член, подносителот на барањето може да поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител во рок од три работни дена.

(19) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини не одлучи во рокот од ставот (13) на овој член, подносителот на барањето може да поведе управен спор пред надлежниот суд.

(20) Постапката пред Управниот суд е итна.

(21) Со издавањето на дозволата за експлоатација се издава и одобрение за управување со отпадот настанат при експлоатација на минералните сировини кој настанува со експлоатација на минералните сировини под услови и на начин утврдени во Делот VIII од овој закон.

(22) Планот за управување со отпад од ставот (2) алинеја 5 на овој член не го приложат концесионерите кои вршат експлоатација на:

- песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации), сите видови на глини и собирен кварц и
- минерални, термоминерални и термални води.

Член 56

Одбивање на барањето за издавање на дозвола за експлоатација

(1) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини со решение ќе го одбие барањето од членот 55 став (1) од овој закон, ако:

- барањето за издавање на дозвола за експлоатација не е поднесено во рокот определен со членот 54 од овој закон и

- барањето не ја содржи документацијата утврдена во членот 55 став (2) од овој закон.

(2) Против решението од ставот (1) на овој член во рок од 15 дена може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Член 57

Содржина на дозволата за експлоатација на минерални сировини

Дозволата за експлоатација на минерални сировини особено ги содржи следниве податоци:

- за концесионерот,
- за рокот на важење на дозволата за експлоатација,
- за минералните сировини што се предмет на експлоатација,
- за големината, границите и положбата на експлоатационото поле,
- катастарски податоци за земјиштето на просторот за коешто е издадена дозволата,

- главниот рударски проект за експлоатација на минералните суровини,
- планот за управување со отпадот од минерални суровини и
- за други податоци определени со закон и договорот за концесија.

Член 58

Престанок на важење на дозволата за експлоатација
Дозволата за експлоатација на минерални суровини престанува да важи со:

- престанок на важење на концесијата за експлоатација и
- истекување на рокот на важност на дозволата за експлоатација.

Член 59

Дозвола за изведување на рударски работи според дополнителен рударски проект

(1) Изведување на рударски работи и објекти во постојните рудници за отворање и експлоатација на минерални суровини на нови хоризонти, ревири, изработка на нови извозни, ветрени и истражни окна, битно изменет метод на откопување, реконструкција на рударски објекти кои не се опфатени со главниот рударски проект, санирање на големи свлечишта, измени во поглед на рекултивирањето на земјиштето од главниот рударски проект, како и други работи, се врши врз основа на дозвола за изведување на рударски работи според дополнителен рударски проект.

(2) Дозволата од ставот (1) на овој член се издава само на просторот на кој е издадена дозволата за експлоатација, дефиниран со главниот рударски проект каде што се и утврдени и границите и положбата на експлоатационото поле.

(3) Дозволата за изведување на рударски работи според дополнителен рударски проект се издава врз основа на барање од концесионерот, односно имателот на дозволата за експлоатација при што е должен да приложи:

- дополнителен рударски проект заедно со стручна оценка (ревизија) и
- ажуриран план за управување со отпад од минерални суровини.

(4) Формата и содржината на барањето од ставот (3) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

(5) Дозволата од ставот (1) на овој член ја издава министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини во рок од 30 дена, сметано од денот на приемот на барањето.

(6) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини во рокот од ставот (4) на овој член не ја издаде дозволата за изведување на рударски работи според дополнителен рударски проект, подносителот на барањето има право во рок од три работни дена да поднесе барање до писарницата на функционерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини да ја издаде дозволата за изведување на рударски работи според дополнителен рударски проект.

(7) Формата и содржината на барањето од ставот (6) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

(8) Кон барањето од ставот (6) на овој член подносителот на барањето поднесува и копија на барањето од ставот (3) на овој член.

(9) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини е должен во рок од пет работни дена од денот на поднесувањето на барањето од ставот (6) на овој член до писарницата на функционерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини да ја издаде дозволата или да донесе решение со кое барањето од ставот (6) на овој член е одбиено.

(10) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини не ја издаде дозволата во рокот од ставот (9) на овој член, подносителот на барањето може да го извести Државниот управен инспекторат во рок од пет работни дена.

(11) Државниот управен инспекторат е должен во рок од десет дена од денот на приемот на известувањето од ставот (10) на овој член да изврши надзор во надлежниот орган на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето.

(12) Инспекторот од Државниот управен инспекторат по извршениот надзор согласно со закон донесува решение со кое го задолжува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини во рок од десет работни дена да одлучи по поднесеното барање, односно да го одобри или одбие барањето и да го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучил по поднесеното барање.

(13) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини не одлучи во рокот од ставот (12) на овој член, инспекторот ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кој министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини ќе одлучи по поднесеното барање во истиот рок ќе го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучил по поднесеното барање.

(14) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини не одлучи и во дополнителниот рок од ставот (13) на овој член, инспекторот ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител.

(15) Доколку инспекторот не постапи по известувањето од ставот (11) на овој член, подносителот на барањето во рок пет работни дена има право да поднесе приговор до писарницата на директорот на Државниот управен инспекторат.

(16) Директорот на Државниот управен инспекторат е должен во рок од три работни дена да го разгледа приговорот од ставот (14) на овој член и доколку утврди дека инспекторот не постапил по известувањето на подносителот на барањето согласно со ставовите (11) и (12) на овој член и/или не поднесе пријава согласно со ставот (14) на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка за инспекторот и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кој инспекторот ќе изврши надзор во надлежниот орган дали е

спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето.

(17) Доколку инспекторот не постапи и во дополнителниот рок од ставот (16) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител против инспекторот.

(18) Во случајот од ставот (17) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат веднаш, а најдоцна во рок од еден работен ден, ќе овласти друг инспектор да го спроведе надзорот веднаш.

(19) Доколку директорот на Државниот управен инспекторат не постапи согласно со ставот (16) на овој член, подносителот на барањето може да поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител во рок од три работни дена.

(20) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини не одлучи во рокот од ставот (14) на овој член, подносителот на барањето може да поведе управен спор пред надлежниот суд.

(21) Постапката пред Управниот суд е итна.

(22) Дозволата од ставот (1) на овој член содржи податоци за барателот, за просторот за кој се издава дозволата, дополнителниот рударски проект за изведување на рударски работи заедно со ревизија (стручна оценка) на истиот и образложение за причините за нејзино издавање.

(23) Примерок од дозволата за изведување на рударски работи според дополнителен рударски проект се доставува до Државниот инспекторат за техничка инспекција.

Член 60

Престанок на важење на дозволата за изведување на дополнителни рударски работи

Дозволата за изведување на дополнителни рударски работи престанува да важи со престанок на важење на концесијата за експлоатација и со истек на рокот на важност на дозволата за експлоатација и дозволата за изведување на дополнителни рударски работи според дополнителен рударски проект.

Член 61

Спојување или припојување на концесии

(1) Во функција на рационално и економично истражување или експлоатација на минерални сировини, може да се врши спојување или припојување на две соседни концесии во случај кога концесиите се простираат на исто наоѓалиште за ист тип на минерална сировина.

(2) На концесионерот му се дава можност да ги спои концесиите за експлоатација доколку се работи за ист сопственик и ист вид на минерална сировина.

(3) Периодот на траење на концесијата ќе се зема од најкраткиот рок од двете концесии.

(4) Одлука за спојување или припојување на концесии донесува Владата.

(5) Барање за спојување или припојување на концесии поднесуваат концесионерите.

(6) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од осум дена врши увид на локалитетот за кој е поднесено барање за спојување или припојување на концесии, за што се составува записник.

(7) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена од денот на доста-

вувањето на барањето за спојување или припојување на концесии до Владата доставува образложен предлог за спојување или припојување на концесии.

(8) По разгледување на образложениот предлог од ставот (4) на овој член Владата донесува одлука за спојување или припојување на концесии.

(9) По донесување на одлуката од ставот (2) на овој член, концедентот и концесионерите односите ги уредуваат со договор или анекс на договорот за концесија.

Глава 3

СТРУЧНА ПОДГОТОВКА И РУДАРСКИ РАБОТИ

Член 62

Стручна подготовка

(1) Лицата кои вршат работи на изведување на рударски работи, односно експлоатација на минерални сировини, покрај општите услови утврдени со закон, треба да ги исполнуваат и посебните услови за стручната подготовка и оспособеност за вршење на одделни работи од ставот (2) на овој член.

(2) Работа на одделни работни места во правното или физичкото лице кое врши изведување на рударски работи, односно експлоатација на минерални сировини, може да ја вршат лица кои ги исполнуваат и следниве услови, и тоа за:

- раководител на рудник со површинска експлоатација или одреден негов дел, рударски факултет насока површинска експлоатација или општа насока и најмалку три години работно искуство во структурата,

- раководител на рудник со подземна експлоатација или одреден негов дел, рударски факултет насока подземна експлоатација или општа насока и најмалку пет години работно искуство во структурата,

- раководител на објектите за преработка на минерални сировини, рударски факултет насока преработка на минерални сировини (ги опфаќа досегашните насоки "подготовка на минерални сировини", како и "минерална технологија или преработка на минерални сировини") или општа насока и најмалку три години работно искуство во структурата,

- раководител на електромашинска, односно машинска служба или градежна служба, кој врши работи за потребите на правното или физичкото лице кое врши експлоатација на минерални сировини соодветен факултет и најмалку две години работно искуство во структурата,

- раководител во јама и објектите за експлоатација и преработка на минерални сировини, средно техничко училиште рударска насока и најмалку три години работно искуство на работа на такви или слични објекти,

- раководител на служба за техничка сигурност и заштита при работа, рударски факултет или факултет за заштита при работа и работно искуство од две години во јама или површински коп,

- надзорник во јама, средно техничко училиште рударска или геолошка насока и најмалку две години работно искуство во структурата,

- надзорник на површинскиот коп, објектите за преработка на минерални сировини, средно техничко училиште од рударска струка и

- работник на самостоен јамски мерач, односно мерач на површинските копови, средно техничко училиште, геодетска насока и најмалку две години работно искуство во структурата.

(3) За изведување на рударските работи концесионерот е должен да организира спроведување на обука на работниците за стручно оспособување за самостојно и безбедно вршење на своите работи.

(4) Работи на минирање можат да вршат лица кои се стручно оспособени за такви работи и кои ги исполнуваат условите пропишани со Законот за заштита од експлозивни материи.

(5) Заради обучување, а по одобрение на раководителот на рудникот, работниците кои се обучуваат можат да вршат работа на минирања под постојан надзор на палителот на мини.

Член 63

Техничко водење и надзор на изведувањето на рударски работи

(1) При изведување на рударските работи, како и при преработката на минерални суровини, концесионерот е должен да обезбеди техничко водење и надзор на изведувањето на рударските работи според рударските проекти, техничките прописи, како и според прописите за заштита при работа, безбедност и здравје.

(2) Лицето кое учествувало во изработката на рударските проекти не може да врши техничко водење и надзор на изведувањето на рударските работи според рударските проекти.

(3) Лицето кое врши техничко водење и надзор на изведувањето на рударски работи за површинска експлоатација кај концесионерот мора да има завршено рударски факултет насока површинска експлоатација или општа насока и да има работен стаж од пет години во областа на површинска експлоатација на минерални суровини.

(4) Лицето кое врши техничко водење и надзор на изведувањето на рударски работи за подземна експлоатација кај концесионерот мора да има завршено рударски факултет насока подземна експлоатација или општа насока и да има работен стаж од пет години во областа на подземна експлоатација на минерални суровини.

(5) Лицето кое врши техничко водење и надзор на објектите за преработка на минерални суровини кај концесионерот мора да има завршено рударски факултет насока преработка на минерални суровини (ги опфаќа досегашните насоки „подготовка на минерални суровини“, како и „минерална технологија и преработка на минерални суровини“) или општа насока и да има работен стаж од пет години во областа на преработка на минерални суровини.

Член 64

Геодетско снимање и рударски мерења

(1) Заради правилна експлоатацијата на минерални суровини концесионерот е должен да врши геодетско снимање.

(2) Концесионерот кој врши експлоатација на минералните суровини е должен еднаш годишно во периодот од 15 септември до 15 декември во тековната година да изврши геодетско снимање и да изготви геодетски елаборат со пресметка на откопаните количини на минерални суровини, во кој прецизно ќе се дефинираат количините на откопаната количина на минерални суровини и периодот во кој тоа е извршено, а најдоцна до 31 јануари во тековната година за претходната година геодетскиот елаборат да го достави до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

(3) Концесионерот е должен до Државниот инспекторат за техничка инспекција да достави примерок од геодетскиот елаборат од ставот (2) на овој член.

(4) Геодетското снимање од ставот (2) на овој член го вршат трговци поединци - овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи кои ги исполнуваат условите од Законот за катастар на недвижности.

(5) Субјектите кои вршат експлоатација на минерални, термоминерални и термални води, како и сите видови на гасови, како и собирањето кварц, немаат обврска да вршат геодетско снимање на начин и под услови определени со овој член.

(6) Заради правилно вршење на деталните геолошки истражувања со рударски работи и експлоатација на минерални суровини, во зависност од видот на минералните суровини, кои се предмет на експлоатација, концесионерот е должен да врши рударски мерења и да изготвува рударски планови.

(7) Видот, содржината и начинот на изготвување и чување на рударските планови ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

Член 65

Обврски за известување за експлоатирани количини на минерални суровини

(1) Концесионерите кои вршат експлоатација на минерални суровини се должни еднаш годишно во периодот од 1 до 31 јануари во тековната година за претходната година до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини да достават податоци и пресметка за експлоатираниите количини на минерални суровини во тековната година.

(2) Начинот на доставување и содржината на пресметка на експлоатираниите количини од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

(3) Концесионерите кои вршат експлоатација на метални и техногени минерални суровини и кои вршат нивна преработка во облик на концентрат или метал се должни еднаш месечно да доставуваат податоци за содржината на минералните суровини кои се наоѓаат во добиените концентрати или металите органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

(4) Содржината и начинот на доставување на податоците од ставот (3) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

Член 66

Обврски на концесионерот при изведување на рударските работи за експлоатација на минерални суровини

(1) Концесионерот при изведување на рударските работи за експлоатација на минерални суровини е должен:

- да ги изведува рударските работи согласно со дозволата за експлоатација и дозволата за изведување на рударски работи според дополнителни рударски работи, стандардите и техничките нормативи кои важат за изведување на тие работи,

- да врши рударски мерења и да поседува рударски планови за вршење на експлоатација на минералните суровини,

- доколку предмет на концесијата за експлоатација се минералните сировини од членот 4 став (2) алинеја 6 од овој закон, концесионерот е должен да врши реинјектирање на искористената количина на минерална сировина од експлоатационите бунари во примарните водоносни средини,

- да ги спроведува мерките за заштита при работа,
- навремено да презема мерки за безбедност на граѓаните, нивниот имот, сообраќајот и соседните објекти,
- да спроведува, на своја сметка, мерки за заштита на животната средина и природата и културното наследство, како и мерки за рекултивација на земјиштето согласно со закон,

- да води евиденција на произведените количини на минерални сировини во пишана форма,

- пред почетокот на експлоатацијата да постави и вгради стационарни ваги за мерење на експлоатираната и продадената количина на минерална сировина,

- пред почетокот на експлоатацијата да постави соодветни мерни инструменти за мерење на протокот на експлоатираната количина на минерална сировина, во случај кога се работи за експлоатација на минералните сировини од членот 4 став (2) алинеи 1 (јаглороди во течна состојба) и 7 од овој закон и

- да управува со отпадот на минералните сировини согласно со планот за управување со отпад.

(2) Концесионерот при изведување на рударските работи и вршењето на експлоатација на минерални сировини е должен на локацијата каде што тие се вршат да има:

- дозвола за експлоатација на минерални сировини и дозвола за изведување на рударски работи според дополнителен рударски работи,

- одобрение за управување со отпадот кој настанува со експлоатација на минералните сировини,

- рударски планови со ажурирана состојба на изведените рударски работи,

- уверенија за стручна оспособеност на работниците за извршување на работите и за нивната здравствена состојба,

- решение за поставување одговорни лица за раководење при изведувањето на рударските работи и објекти,

- извештаи за извршените периодични прегледи и испитувања на опремата и орудијата за работа заради утврдување на нивната исправност,

- упатства за работа со мерки на заштита при работа за применетиот технолошки процес за експлоатација и преработка на минерални сировини,

- евиденција на произведените количини на минерални сировини во пишана форма и

- друга документација пропишана со овој или со друг закон.

(3) Начинот на водење на евиденцијата од ставовите (1) алинеја 7 и (2) алинеја 8 на овој член ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(4) Концесионерот при изведување на рударските работи за експлоатација на минерални сировини е должен да врши класификација и прекатегоризација на рудните резерви.

(5) Класификацијата и прекатегоризацијата на рудните резерви од ставот (4) на овој член се врши за период од пет години.

(6) Начинот на класификација и прекатегоризација на рудните резерви од ставот (4) на овој член го пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

Член 67

Времено или трајно запирање на рударски работи

(1) Концесионерот е должен временото прекинување на изведувањето на рударски работи при истражување и експлоатација на минералните сировини поради непредвидени геолошки, рударски или економски причини (појава на гас или вода, горски удари, јамски пожари, пореметување на главни патишта за проветрување и одводнување, лизгање на терен и слично) да го пријави на органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини и Државниот инспекторат за техничка инспекција најдоцна 24 часа по запирање на работите, а во случај на сериозни опасности веднаш.

(2) Ако концесионерот планира временно запирање на работите повеќе од шест месеци во тековната година потребно е најмалку 30 дена пред временото запирање да го извести Државниот инспекторат за техничка инспекција и да изврши рударски мерења на состојбите, како и дополнување на рударските планови, да направи записник за причините за престанување на работите и за опасностите кои можат да настанат во текот на запирањето и при повторниот почеток на работите. Временото запирање на изведувањето на рударски работи не може да трае подолго од една година.

(3) Концесионерот во периодот на временото прекинување на рударските работи, е должен редовно да ги одржува јамските простории и објекти во стабилна, сигурна и безбедна состојба.

Член 68

Техничкиот преглед на рударскиот објект

(1) Рударскиот објект може да се употребува по извршен технички преглед и врз основа на тоа издадено решение за употреба, само кај рудниците каде што се врши подземна експлоатација на минерални сировини, одлагалиштата, хидројаловиштата, како и објектите за преработка на минерални сировини.

(2) Техничкиот преглед на рударскиот објект се врши на изведените рударски објекти според главниот или дополнителниот рударски проект, а по барање на концесионерот, од комисија формирана од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини. Во комисијата за технички преглед не може да учествува лице кое е вработено кај концесионерот или субјектот што го изготвил рударскиот проект врз основа на кој изведува рударски објект, или изведуваачот на работите на рударскиот објект, како и лице кое вршело стручен надзор над изведба на рударскиот објект.

(3) Начинот на вршење на техничкиот преглед од ставот (2) на овој член, како и висината на трошоците за вршење на техничкиот преглед во зависност од сложеноста на работите ги пропишува Владата.

(4) Трошоците од ставот (3) на овој член треба да се соодветни на објективни сторените трошоци, а се на товар на концесионерот.

(5) На членовите на комисијата од ставот (2) на овој член кои се од редовите на надворешните членови - експерти и кои не се вработени во органите на државната управа им следува надоместок чија висина ја определува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во зависност од реално потребните трошоци за работа на членовите на комисијата.

(6) За извршениот технички преглед комисијата изготвува извештај за технички преглед.

(7) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини издава решение за употреба на рударскиот објект во рок од 15 дена од доставувањето на извештајот за техничкиот преглед.

(8) Решение за употреба на рударски објекти може да се издава и sukcesивно.

(9) Против решението од ставот (7) на овој член во рок од 15 дена може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Член 69

Пробна работа без решение за употреба на рударскиот објект

(1) По исклучок од членот 68 од овој закон, концесионерот може да започне со користење на рударскиот објект со пробно работење без решение за употреба на рударскиот објект од членот 68 од овој закон, кога на објектот треба да се извршат претходни испитувања за утврдување на исправноста на постројките и опремата и нивното безбедно работење, проверка на стабилноста на рударскиот објект предвидени во техничката документација, условите за работа, обезбеденоста на рударскиот објект од пожари, како и други испитувања со кои ќе се потврди подобноста на рударскиот објект за употреба.

(2) Пробното работење може да трае најмногу три месеци, сметано од денот на пуштање во пробна работа на изведениот рударски објект.

(3) Со користење на рударскиот објект со пробно работење без решение за употреба на рударскиот објект ќе се започне по претходна писмена согласност од страна на државниот рударски инспектор.

Глава 4 РУДАРСКИ ПРОЕКТИ

Член 70 Рударски проекти

(1) Рударски проекти за експлоатација на минерални сировини, изведување на рударски работи и изведба на рударски објекти се:

- главен рударски проект кој се изработува заради изведба на рударски објекти за експлоатација на нови наоѓалишта на минерални сировини, како и одвојување на составните, корисни од некорисни, делови на минералните сировини преку технолошките фази на преработка на минералните сировини во облик на концентрат, техноген цврст облик или метал,

- дополнителен рударски проект кој се изработува заради изведување на рударски работи и објекти во постојните рудници за отворање и експлоатација на минерални сировини на нови хоризонти, ревири, изработка на нови извозни, ветрени и истражни окна, битно изменет метод на откопување, реконструкција на рударски објекти кои не се опфатени со главниот рударски проект, рестартирање на постојни рудници, ново-пронајдени резерви на минерални сировини во постојното наоѓалиште и за затворање на рударски објекти, санирање на големи свлечишта, измени во поглед на рекултивирањето на земјиштето од главниот рударски проект, проширување на концесијата за експлоатација, одвојување на составните, корисни од некорисни, делови на минералните сировини преку технолошките фази на преработка на минералните сировини во облик на концентрат, техноген цврст облик или метал, како и изведување на други работи,

- рударски проект за експлоатација на минерални, термоминерални, термални води и минерални води и гас CO₂,

- упростен рударски проект кој се изработува заради разработка на одделни делови од главниот, односно дополнителниот рударски проект кој заради прилагодување на условите на лежиштето на минералните сировини кои пред изведувањето на рударските работи не било можно да се предвидат со главниот, односно дополнителниот рударски проект, за помали реконструкции на постојните рударски објекти, а кои битно не ја менуваат концепцијата на главниот, односно дополнителниот рударски проект и

- проект за изведување на рударски истражни работи кој се изработува во услови кога со проектот за вршење на детални геолошки истражувања се предвидени истражувања со изведба на рударски објекти.

(2) Упростениот рударски проект од ставот (1) алинеја 4 на овој член го одобрува раководителот на рудникот по претходна согласност на службата за заштита при работа во рудникот.

(3) Рударските проекти од ставот (1) алинеи 1, 2 и 3 на овој член подлежат на стручна оценка (ревизија).

(4) Содржината на рударските проекти од ставот (1) на овој член ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

Член 71

Стручна оценка (ревизија) на рударските проекти

(1) Заради проверка и контрола во поглед на пропишаните мерки, стандарди и технички нормативи за заштита при работа, сигурноста на луѓето, на подземните, површинските и соседните објекти и заштитата на животната средина, како и во поглед на примената на современите достигнувања и методи во рударството и другите научни и технички дисциплини над изработените рударски проекти се врши стручна оценка (ревизија).

(2) Стручната оценка (ревизија) на рударските проекти ја врши комисија за ревизија која ја формира концесионерот.

(3) За членови на оваа комисија може да бидат именувани лица кои поседуваат лиценца за изработка на рударски проекти.

(4) Начинот на работа на комисијата од ставот (2) на овој член го пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

Член 72

Ревизиски извештај и ревизиска клаузула

(1) За извршената стручна оценка (ревизија), комисијата од членот 70 став (2) од овој закон, издава ревизиска клаузула и изготвува ревизиски извештај со кои потврдува дека рударскиот проект е изработен согласно со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

(2) Ревизиската клаузула и ревизискиот извештај ги потпишуваат претседателот и членовите на комисијата.

(3) Начинот на вршење на стручната оценка (ревизија) на рударските проекти го пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(4) Ако стручната оценка (ревизија) на одделни делови од проектот ја извршиле повеќе лица, во ревизиската клаузула мора да биде наведено одделно кои лица над кои делови од рударскиот проект ја извршиле стручната оценка (ревизија).

Член 73

Субјекти за изработка на рударски проекти

(1) Изработка на рударски проекти за површинска експлоатација можат да вршат правни лица кои се запишани во Централниот регистар, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија и кои поседуваат овластување за изработка на рударски проекти за површинска експлоатација.

(2) За добивање на овластувањето од ставот (1) на овој член, правните лица кои се запишани во Централниот регистар, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија, мора да имаат вработено најмалку едно лице во редовен работен однос кои поседуваат лиценца за изработка на рударски проекти за површинска експлоатација.

(3) Изработка на рударски проекти за подземна експлоатација можат да вршат правни лица кои се запишани во Централниот регистар, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија и кои поседуваат овластување за изработка на рударски проекти за подземна експлоатација.

(4) За добивање на овластувањето од ставот (3) на овој член, правните лица кои се запишани во Централниот регистар, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија, мора да имаат вработено најмалку едно лице во редовен работен однос кои поседуваат лиценца за изработка на рударски проекти за подземна експлоатација.

(5) Изработката на рударски проект за преработка на минерални сировини можат да вршат правни лица кои се запишани во Централниот регистар, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија и кои поседуваат овластување за изработка на рударски проекти за преработка на минерални сировини.

(6) За добивање на овластувањето од ставот (5) на овој член, правните лица кои се запишани во Централниот регистар, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија, мора да имаат вработено најмалку едно лице во редовен работен однос кое поседува лиценца за изработка на рударски проекти за преработка на минерални сировини.

(7) Овластувањето за изработка на рударски проекти за површинска експлоатација, овластувањето за изработка на рударски проекти за подземна експлоатација и овластувањето за изработка на рударски проекти за преработка на минерални сировини го издава министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(8) За издавањето на овластувањето за изработка на рударски проекти за површинска експлоатација, овластувањето за изработка на рударски проекти за подземна експлоатација и овластувањето за изработка на рударски проекти за преработка на минерални сировини се плаќа надоместок во висина од стварно направените трошоци потребни за негово издавање.

(9) Доколку кај субјектите на кои им е издадено овластувањето за изработка на рударски проекти за површинска експлоатација, овластувањето за изработка на рударски проекти за подземна експлоатација и овластувањето за изработка на рударски проекти за преработка на минерални сировини, по издавањето на овластувањето ќе се утврди дека не ги исполнуваат услови-

те за издавање на овластувањето, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини донесува решение за престанок на важење на овластувањето за изработка на рударски проекти за површинска експлоатација, овластувањето за изработка на рударски проекти за подземна експлоатација и овластувањето за изработка на рударски проекти за преработка на минерални сировини.

(10) Лицето кое врши изработка на рударски проекти за површинска експлоатација мора да поседува лиценца за изработка на рударски проекти за површинска експлоатација.

(11) За добивање на лиценцата од ставот (8) на овој член лицето кое врши изработка на рударски проекти за површинска експлоатација мора да има завршено високо образование рударски факултет насока површинска експлоатација и работен стаж од најмалку три години во областа на изработката на рударски проекти.

(12) Лицето кое врши изработка на рударски проекти за подземна експлоатација мора да поседува лиценца за изработка на рударски проекти за подземна експлоатација.

(13) За добивање на лиценцата од ставот (10) на овој член лицето кое врши изработка на рударски проекти за подземна експлоатација мора да има завршено високо образование рударски факултет насока подземна експлоатација и работен стаж од најмалку три години во областа на изработката на рударски проекти.

(14) Лицето кое врши изработка на рударски проекти за преработка на минерални сировини мора да поседува лиценца за преработка на минерални сировини.

(15) За добивање на лиценцата од ставот (12) на овој член лицето кое врши изработка на рударски проекти за преработка на минерални сировини мора да има завршено високо образование рударски факултет насока преработка на минерални сировини (ги опфаќа досегашните насоки „подготовка на минерални сировини“, како и „минерална технологија и преработка на минерални сировини“) и работен стаж од најмалку три години во областа на преработка на минерални сировини.

(16) Покрај условите определени во ставовите (9), (11) и (13) на овој член лицето полага стручен испит според програма пред испитна комисија која ја формира министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(17) На членовите на комисијата од ставот (14) на овој член кои се од редот на надворешните членови - експерти кои не се вработени во органите на државната управа им следува надоместок, чија висина ја определува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во зависност од реално потребните трошоци за работа на членовите на комисијата.

(18) Лиценцата за изработка на рударски проекти за површинска експлоатација, лиценцата за изработка на рударски проекти за подземна експлоатација и лиценцата за изработка на рударски проекти за преработка на минерални сировини ја издава министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(19) За издавање на лиценцата за изработка на рударски проекти за подземна експлоатација, лиценцата за изработка на рударски проекти за површинска експлоатација и лиценцата за изработка на рударски проекти за преработка на минерални сировини се плаќа надоместок во висина на стварно направените трошоци потребни за нивно издавање.

(20) Поблиските услови и начинот на добивање и одземање на лиценцата за изработка на рударски проекти за подземна експлоатација, лиценцата за изработка на рударски проекти за површинска експлоатација, лиценцата за изработка на рударски проекти за преработка на минерални сировини, овластувањето за изработка на рударски проекти, содржината на програмата за полагање на стручниот испит, како и формата и содржината на лиценците и овластувањето ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

ДЕЛ IV

НАДОМЕСТОЦИ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕТАЛНИ ГЕОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА И ЗА КОНЦЕСИИ ЗА ЕКСПЛОАТАЦИЈА НА МИНЕРАЛНИ СУРОВИНИ

Член 74

Надоместок за вршење на детални геолошки истражувања

(1) Концесионерот кој врши детални геолошки истражувања на минерални сировини плаќа еднократен надоместок за користење на просторот, а во зависност од видот на минералната сировина определен во концесијата, односно дозволата за вршење на детални геолошки истражувања.

(2) Одредбите од ставот (1) на овој член соодветно се применуваат и во случај на проширување на концесијата за вршење на детални геолошки истражувања.

Член 75

Надоместок за концесија за експлоатација на минерални сировини

Концесионерот којшто врши експлоатација на минерални сировини е должен да плаќа:

- годишен надоместок за користење на просторот доделен со концесијата за експлоатација, а во зависност од видот на минералната сировина што е предмет на концесијата за експлоатација и
- надоместок за експлоатирана количина на минерална сировина, предмет на концесијата.

Член 76

Утврдување на висина и начин на плаќање на надоместоците

(1) Владата на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, донесува тарифник во кој ги утврдува висината на надоместоците за издавање на дозволи, концесии за детални геолошки истражувања и концесии за експлоатација на минерални сировини, а во зависност од видот, количината, квалитетот и начинот на преработка на минералната сировина.

(2) Тарифникот од ставот (1) на овој член, како и евентуалните изменувања и дополнувања на истиот ќе се применуваат од 1 јануари во тековната година, а сметано за тековната година.

(3) Средствата од ставот (1) на овој член се уплатуваат на соодветна уплатна сметка во рамките на трезорската сметка.

(4) Уплатените средства од ставовите (1) и (2) на овој член се:

- 22% приход на Буџетот на Република Македонија и
- 78% приход на буџетот на општината на чие подрачје се врши концесиската дејност.

(5) Средствата кои согласно со ставот (3) алинеја 1 на овој член се приход на Буџетот на Република Македонија во висина од 4% ќе се користат за рекултивација и враќање во корисна состојба на деградираните простори на кои се вршени геолошки истражувања и/или експлоатација на минерални сировини.

(6) Во случај кога концесиската дејност се врши на подрачје на повеќе општини, средствата од ставот (3) алинеја 2 на овој член сразмерно се распределуваат на општините, а во зависност од големината на просторот на кој е доделена концесијата.

(7) При спроведувањето на постапка за доделување на концесии за детални геолошки истражувања на минерални сировини на јавен повик, како почетна минимална цена утврдена од концедентот ќе се смета висината на надоместоците за детални геолошки истражувања и експлоатација на минерални сировини утврдени со тарифникот од ставот (1) на овој член.

(8) При спроведувањето на постапка за доделување на концесии за експлоатација на минерални сировини со јавен повик, како почетна минимална цена утврдена од концедентот ќе се смета висината на надоместоците за користење на просторот на кој се предлага доделување на концесија за експлоатација на минерални сировини утврдени со тарифникот од ставот (1) на овој член.

(9) Освен почетна минимална цена, согласно со ставовите (5) и (6) на овој член, Владата може да утврди и повисока или пониска минимална цена, а во зависност од локалитетот и видот на минералната сировина.

(10) При спроведувањето на постапка за доделување на концесии за детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални сировини на јавен повик, понудувачите мора да приложат гаранцијата за учество во постапката која не може да биде помала од 10% од вредноста утврдена во понудата.

ДЕЛ V

ОГРАНИЧУВАЊЕ НА ПРАВОТО НА СОПСТВЕНОСТ

Член 77

Ограничување на сопственичкото право

Сопственичките или другите стварни права над земјиштето на кое се вршат детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални сировини, може да се одземат или ограничат во случај кога вршењето на деталните геолошки истражувања или експлоатација на минералните сировини е од јавен интерес, под услови утврдени со овој закон и Законот за експропријација.

ДЕЛ VI

БЕЗБЕДНОСТ ПРИ РАБОТА

Член 78

Безбедност и здравје при вршење на геолошки истражувања и експлоатација на минерални сировини

(1) Заради безбедност на животот и здравјето на работниците концесионерот кој врши детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални сировини е должен:

- навремено да ги спроведува мерките за безбедност при работа согласно со овој закон и Законот за безбедност и здравје при работа и

- да ја организира и уреди заштитата при работа со акт согласно со специфичните услови и опасности во своите објекти согласно со овој закон и Законот за безбедност и здравје при работа.

(2) При изведување на рударски работи и вршење на надзор концесионерот мора да обезбеди технички надзор и водење на работите согласно со овој закон и Законот за безбедност и здравје при работа.

(3) Одговорното лице за изведување на рударски работи или лицето кое врши надзор на изведувањето на рударските работи, како и лицата кои вршат надзор на безбедноста при работа, имаат право привремено да го отстранат од вршење на работите работникот кој извршил повреда на некоја пропишана мерка со која се загрозува личната и колективната сигурност и безбедност.

(4) При изведување на рударските работи концесионерот мора да обезбеди водење на евиденција во пишана форма за рударски надзор во која се внесуваат мерките на овластените лица на концесионерот кои се однесуваат на безбедноста при работа и здравјето на работниците и службените налози на овластените лица на концесионерот.

(5) Концесионерот кој изведува подземни рударски работи задолжително мора да организира служба за безбедност при работата.

(6) Концесионерот кој управува со инсталација за управување со отпад треба да назначи одговорно лице кое е одговорно за надзор над програмата за спречување на значителни опасности.

(7) Концесионерот кој изведува рударски работи каде што постои опасност од пожар, експлозија, појава на отровни гасови, или пак можности од навлегување на гасови, вода и тиња, мора да организира служба за спасување и служба за против пожарна заштита.

(8) Начинот на организирањето и работата на службата за спасување го пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на трудот и социјалната политика со согласност на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

(9) При изведување на рударски работи концесионерот мора да преземе и мерки заради безбедност на животот и здравјето на граѓаните, како и безбедност на недвижните и движните ствари.

(10) Поблиските услови и начинот на спроведување на безбедноста при работа во рударството ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на трудот и социјалната политика со согласност на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

(11) Начинот на изработка и содржината на програмата за спречување на значителни опасности ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

(12) Работите и задачите што се сметаат за опасни (работи во окна, расчистување на рушевини и слично) можат да се изведуваат само под надзор на стручно лице кое го определува одговорното лице кај концесионерот.

(13) Концесионерот мора пред распоредувањето на работите, односно на работните задачи работникот да го запознае со прописите и мерките за безбедноста при работа во врска со работите кои ќе ги врши, со опасностите кои можат да настанат при таа работа, како и со

организирањето и спроведувањето на безбедносните мерки при работа и да определи работник кој целосно ќе го запознае со правата и обврските во врска со безбедноста при работа и условите за работа.

(14) Работникот кој прв пат се распоредува на рударските работи мора постепено, а најмалку 15 дена да се внесува во работата под непосредно раководење и надзор на работник и инструктор определен од работник со посебни овластувања и одговорности.

(15) Работниците кои се распоредени на работно место во јама мораат при нивното прераспоредување на друго работно место на кое не работеле дотогаш да се запознаат со специфичните опасности на новото работно место и со мерките за безбедност при работа и опасностите кои можат да настанат при вршење на работите на кои се распоредуваат.

(16) Работниците кои се распоредени на работно место во површинските погони кои во јамата влегуваат повремено заради извршување на одделни работи, мора да бидат претходно запознати со специфичностите на работата во јама, со сите опасности кои произлегуваат од таквата работа и со мерките за безбедноста при работа на кои мора да се придржуваат.

(17) Работниците кои се распоредени на работно место надвор од јама можат да влегуваат во јама само со дозвола на раководителот на јамата или од него овластено лице.

(18) Секој работник е должен во текот на работата да ги почитува и спроведува пропишаните мерки и постојано да го дополнува и да го усовршува своето знаење од областа за безбедност при работа.

(19) Концесионерот е должен да донесе посебни програми за стекнување, дополнување и усовршување на знаењето за областите за безбедност при работа според видовите на работите, односно работните задачи.

(20) Концесионерот кој ги врши деталните геолошки истражувања или експлоатација на минерални суровини е должен да обезбеди:

- мерки за безбедност и здравје при работа особено со назначување на едно или повеќе стручни лица за безбедност,

- ангажирање на овластена здравствена установа за вршење стручни задачи за здравје при работа,

- донесување на безбедносни мерки против пожар во согласност со посебни прописи,

- донесување мерки за прва помош и евакуација во случај на опасност,

- обука на вработените за безбедно извршување на работата врз основа на сопствена програма,

- обезбедување на опрема за лична заштита за вработените и нејзината употреба, доколку преземените безбедносни мерки во работната средина не се доволни,

- вршење на повремени прегледи и испитување на работната средина и опрема,

- следење на здравствената состојба на вработените и
- одржување на средствата за работа во исправна состојба, проверување на исправноста и безбедноста за работа со повремени прегледи и испитувања кои ги врши на начин и во рокови пропишани со актот што тој го донесува, односно со упатството на производителот, техничките прописи и стандарди.

(21) Концесионерот не смее да стави во употреба средства за работа кои не се прегледани и испитани за безбедно работење, односно ако не се исправни за безбедна работа, ниту пак вработениот смее да употреби такви средства за работа.

(22) Концесионерот е должен да води евиденција за:

- стручното обучување и оспособување на вработените за безбедна работа,

- извршените прегледи на средствата за работа,
- спроведените испитувања на физичките, хемиските и биолошките параметри,
- штетноста и на микроклимата на работните места,
- претходните и периодичните здравствени прегледи на вработените и
- професионалните болести, заболувањата во врска со работата, повредите при работа и смртните случаи при работата.

Член 79

Обврска за запознавање

(1) Органите на управувањето и раководните работници кај концесионерот се должни да организираат запознавање на сите работници со прописите и мерките за безбедност при работа, како и со мерките за спроведување на плановите за одбрана и акциите за спасување во случај на ненадејни несреќи. За таа цел концесионерот е должен еднаш годишно да организира обука на која работниците ќе се запознаат со прописите и техничките мерки за спроведување на планот на одбраната и спасувањето.

(2) Концесионерот е должен еднаш годишно да го проверува познавањето на прописите и мерките за безбедност при работа, како и програмите за спречување на значителни опасности во случај на ненадејни несреќи на работниците со посебни овластувања и одговорности кои вршат надзор, како и други работници со посебни овластувања.

(3) Работниците кои нема да покажат задоволително знаење од прописите и мерките за безбедност при работа, а особено од спроведувањето на програмата за спречување на значителни опасности, не можат понатаму да ги вршат работите, односно работните задачи, се додека со повторно проверување не се утврди дека ги познаваат прописите и мерките за безбедност при работа.

Член 80

Обврска за известување

(1) Секој работник, кој е вработен кај концесионерот што врши детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални сировини, е должен веднаш да го извести непосредниот раководител за несреќа при работа, потешка повреда при работа, или појава што го загрозува животот на работниците, како и за причините за настанување на истите.

(2) Концесионерот е должен веднаш, а најдоцна во рок од 48 часа по настанот, писмено да го извести Државниот инспекторат за техничка инспекција за секој смртен случај, колективна несреќа и секоја појава која претставува непосредна опасност и ја загрозува безбедноста на вработените при работа.

ДЕЛ VII ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И НАДОМЕСТОК НА ШТЕТА

Член 81

Заштита на животната средина

Концесионерот кој врши детални геолошки истражувања или експлоатација, како и преработка на минерални сировини, е должен да се придржува кон одредбите на овој закон и Законот за животната средина и другите прописи од областа на животната средина и мора да ги спроведува мерките за заштита на животната средина од потенцијалните опасности и штетните влијанија.

Член 82

Надоместок на штета

Штетата сторена при вршење на геолошките истражувања и изведувањето на рударските работи, односно експлоатацијата и преработката на минералните сировини се надоместува во согласност со прописите за надоместок на штета.

Член 83

Санација на околината и отстранување на последиците

(1) Концесионерот кој врши детални геолошки истражувања или експлоатација, како и преработка на минерални сировини, за време на деталните геолошки истражувања, експлоатација и/или преработка на минерални сировини, изведувањето на рударските работи и работи од преработка на минерални сировини, како и по нивното завршување мора да изведе санација на просторот, во согласност со проектот за вршење на детални геолошки истражувања, проектот за санација, кој е составен дел од главниот или дополнителниот рударски проект, како и во согласност со планот за управување со отпад.

(2) Заради рекултивација и враќање во корисна состојба на напуштени деградирани простори на кои се вршени геолошки истражувања и/или експлоатација на минерални сировини, Владата донесува годишна програма за рекултивација на деградирани простори на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(3) Со годишната програма од ставот (2) на овој член се утврдуваат напуштените деградирани простори за коишто треба да бидат преземени мерки за рекултивација, начинот на рекултивацијата, висината на потребните средства за рекултивација, како и начинот на управување со инсталациите за отпад што се последица од експлоатацијата на минерални сировини на лежишта од кои е исцрпена минералната сировина.

(4) Средствата за финансирање на годишната програма од ставот (2) на овој член се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија од средствата определени како надоместоци за доделени концесии за детални геолошки истражувања и експлоатација на минерални сировини.

Член 84

Интервенции во концесискиот простор

Преку концесискиот простор, односно експлоатационото поле може да се градат инфраструктурни објекти кои се од јавен интерес без притоа да се наруши експлоатацијата на минерални сировини. Водите кои ќе се појават при изведување на рударските работи, концесионерот може да ги употребува за свои технолошки потреби согласно со Законот за водите и прописите донесени врз основа на тој закон. Пред испуштање на отпадните води концесионерот задолжително треба да ги прочисти од штетните состојки во согласност со прописите од областа на животната средина.

ДЕЛ VIII
ОТПАД ОД МИНЕРАЛНИ СУРОВИНИ

Член 85

Одлагање на отпад од минерални суровини

(1) Концесионерите кои вршат експлоатација и преработка на минерални суровини се должни отпадот кој го создаваат при експлоатација и преработка на минерални суровини да го одлагаат во инсталацијата за отпад.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член одлагањето на отпадот од минералните суровини не се врши:

- за отпадот што е произведен со истражување и отпадот од работата на каменоломите, но кој не произлегува директно од активноста на каменоломот,
- за отпадот од неметалични минерални суровини (сите видови на глини и собирен кварц),
- при инјектирање на вода и повторно инјектирање на испумпани подземни води и
- за песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации).

Член 86

Мерки за управување со отпад од минерални суровини

(1) Депонирањето на отпадот кој настанува со експлоатација и преработка на минерални суровини треба да обезбеди:

1) управување со отпадот од минерални суровини без да се загрози човековото здравје и без да се користат процеси или методи што би можеле да и наштетат на животната средина, а особено без ризик по водата, воздухот, почвата, фауната и флората, без предизвикување непријатности со бучава или миризби и без негативни влијанија врз пејзажот или подрачја коишто уживаат посебна заштита согласно со закон;

2) спроведување на потребни мерки за забрана на напуштање, фрлање или неконтролирано складирање на отпад од минерални суровини и

3) преземање на сите мерки од страна на концесионерот на инсталацијата за управување со отпад потребни за да се спречат или да се намалат во најголема можна мера сите негативни влијанија врз животната средина и врз човековото здравје, а кои се резултат од управувањето со отпадот од минерални суровини. Ова вклучува управување со секој вид на инсталација за отпад во текот на работењето и по нејзиното затворање, спречување на големи инциденти кои ја вклучуваат таа инсталација, како и ограничување на последиците од тоа по животната средина и по човековото здравје.

(2) Мерките од ставот (1) точка 3 на овој член, меѓу другото, треба да почиваат на најдобри достапни техники без пропишување на употреба на одредена техника или посебна технологија, но имајќи ги предвид техничките карактеристики на инсталацијата за отпад, нејзината географска локација и локалните услови на животната средина.

Член 87

План за управување со отпад од минерални суровини

(1) Концесионерот кој врши експлоатација на минерални суровини или операторот за управување со отпад од експлоатација задолжително изработува план за управување со отпадот од минерални суровини, заради

сведување на минимум, прочистување, обновување и складирање на новонастанатиот отпадот од минералните суровини, имајќи го предвид начелото на одржлив развој.

(2) Целите на планот за управување со отпад од минерални суровини се:

1) спречување или намалување на производството на отпад и на неговото штетно влијание, особено имајќи го предвид следново:

- управувањето со отпадот од минерални суровини во фазата на креирање и при изборот на метод што се користи при експлоатација и преработка на минералните суровини,

- промените што може да ги претрпи отпадот од експлоатацијата на минералните суровини, во однос на зголемувањето на експлоатираното поле и изложеноста на површинските услови,

- враќање на отпадот од минералните суровини во површинските копови и подземните окна и јами, по експлоатацијата на минералните суровини до степен до кој тоа е технички и економски изводливо и безбедно за животната средина, а во согласност со Законот за животната средина,

- враќање на горниот слој од почвата по затворањето на инсталацијата за отпад од минерални суровини или, ако тоа не е практично изводливо, повторна употреба на горниот слој на почвата на друго место и

- употреба на помалку опасни супстанции за преработка на минералните суровини;

2) поттикнување на реупотребата на отпадот од минералните суровини преку рециклирање, повторна употреба или негово доведување во употреблива состојба, каде што тоа е безбедно по животната средина согласно со прописите за заштита на животната средина и условите утврдени со овој закон и

3) обезбедување на краткорочно и долгорочно безбедно складирање на отпадот од минералните суровини, особено со предвидување (уште во фазата на креирање) изградба и управување со инсталацијата за отпад во текот на работењето и по завршувањето на активностите и избирање на дизајн кој:

- обезбедува минимално или воопшто не бара следење, контрола и управување на затворената инсталација за отпад,

- ги спречува или барем ги намалува во најголема можна мера сите долготрајни негативни влијанија и

- обезбедува долгорочна геотехничка стабилност за сите хидројаловишта или одлагалишта кои се издигнуваат над површината на земјата, која постоела пред почетокот на работата на инсталацијата за управување со отпад.

(3) Содржината на планот за управување со отпад ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

(4) Планот за управување со отпад се разгледува или соодветно се ревидира на секои пет години, во случај на значајни промени во работењето на инсталацијата за управување со отпад може и порано. За сите измени концесионерот кој врши експлоатација на минерални суровини или операторот за управување со отпад од експлоатација бара согласност од органот на државна управа надлежен за работата во областа на минералните суровини.

(5) Планот за управување со отпад може да го изготвуваат правни или физички лица кои се запишани во Централниот регистар, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија и кои поседуваат овластување за изработка на рударски проекти.

(6) Ревизија на планот за управување со отпад може да вршат правни или физички лица кои се запишани во Централниот регистар, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија и кои поседуваат овластување за изработка на рударски проекти, но кои не учествувале во неговата изработка.

Член 88

Карактеризација на отпад

Отпадот што се депонира во инсталација за управување со отпад се карактеризира на начин што гарантира долгорочна физичка и хемиска стабилност на структурата на инсталацијата и спречување на значителни опасности. Таму каде што тоа е релевантно и согласно со категоријата на инсталацијата за отпад, карактеризација на отпадот ги вклучува следниве аспекти:

- опис на очекуваните физички и хемиски карактеристики на отпадот што се депонира на краток и на долг рок, особено со преглед на неговата стабилност во или под површината, влијанието на атмосферски и метеоролошки услови, а земајќи го предвид видот на минералот или минералите што се вадат и природата на сите непотребни минерали што се пренесуваат на друго место во текот на операциите на експлоатирање,
- класификација на отпадот според Листата на видови на отпад,
- опис на хемиските супстанции што се користат во текот на прочистување на минералните суровини и нивната стабилност,
- опис на методот на депонирање на отпадот и
- опис на системот на транспортирање на отпадот.

Член 89

Програма за спречување на значителни опасности

(1) Само за инсталациите за управување со отпад од минерални суровини од категорија А утврдени согласно со ставот (6) на овој член концесионерот, односно операторот на инсталацијата за управување со отпад изготвува програма за спречување на значителни опасности.

(2) Концесионерот кој врши експлоатација на минерални суровини или операторот за управување со отпад од експлоатација пред почетокот на работењето со инсталацијата за управување со отпад изготвува програмата за спречување на значителни опасности и воспоставува систем за безбедно управување за спроведување на програмата согласно со елементите утврдени во прописот од ставот (5) на овој член, како и внатрешен план за итни случаи прецизирајќи ги мерките што се преземаат на самата локација во случај на несреќа.

(3) Програмата од ставот (1) на овој член ги има следниве цели:

- да ги ограничи и да ги контролира инцидентите од големи размери и другите инциденти, со цел за последиците од истите да се сведат на минимум и особено да се ограничи штетата по човековото здравје и по животната средина,
- да се спроведат мерките потребни за заштита на човековото здравје и на животната средина од влијанијата на несреќите од големи размери и од други инциденти,
- да ги пренесат потребните информации до јавноста и до релевантните служби или органи и
- да предвидат санација, обновување и расчистување на животната средина по несреќа од големи размери.

(4) Програмата од ставот (1) на овој член се ревидира на секои три години и во случај на потреба се ажурира и за период пократок од три години.

(5) Содржината на програмата за спречување на значителни опасности ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

(6) Инсталацијата за отпад се класифицира во категорија А, доколку:

- со претходна процена на опасноста на инсталацијата се констатира пропуст или погрешна изведба како, на пример, колапс или напукнување на браната на хидројаловиштето, може да предизвикуваат големи несреќи од поголем размер, земајќи ги предвид факторите како што се моменталната или идната големина на инсталацијата, количеството на отпад, локацијата и влијанието на инсталацијата за отпад врз животната средина и

- содржи отпад класифициран како опасен отпад според Листата на видови на отпад.

Член 90

Управување со значителни опасности

(1) При настанување на значителни опасности и последиците кои може да произлезат од управувањето со отпадот од минерални суровини се применуваат прописите од областа на управување со кризи.

(2) Во случај на значителни опасности концесионерот кој врши експлоатација на минерални суровини или операторот за управување со отпад од експлоатација е должен веднаш да го известат органот на државната управа надлежен за работите од областа на управување со кризи и Државниот инспекторат за техничка инспекција со сите потребни информации за да се минимизираат последиците по здрајето на луѓето и да се минимизира штетата по животната средина.

(3) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на управување со кризи во случај на значителни опасности е должен да осигура дека засегнатата јавност е навремено информирана за сите релевантни прашања кои се однесуваат на здравјето на луѓето и заштитата на животната средина.

Член 91

Критериуми за класификација на инсталациите за отпад

Инсталацијата за отпад се класифицира во категорија А, доколку:

- со претходна процена на опасноста на инсталацијата се констатира пропуст или погрешна изведба како, на пример, колапс или напукнување на браната на хидројаловиштето, може да предизвикуваат големи несреќи од поголем размер, земајќи ги предвид факторите како што се моменталната или идната големина на инсталацијата, количеството на отпад, локацијата и влијанието на инсталацијата за отпад врз животната средина или

- содржи отпад класифициран како опасен над одредени граници согласно со Листата на видови на отпад или

- содржи супстанции или препарати класифицирани согласно со Правилникот за начинот на класификација и означување на опасните хемикалии како опасни над одредени граници.

Член 92
Експлоатационо поле

Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини пред издавањето на дозволата за експлоатација ќе изврши точно дефинирање на експлоатационо поле каде што се наоѓа отпадот и ќе ги одреди потребните координати, количини и вид на отпад, како и појдовните карактеристики и особини на истиот и ќе преземе соодветни мерки со цел за:

- обезбедување на стабилноста на отпадот од минерални суровини, согласно со членот 93 од овој закон,
- спречување на загадување на почвата, површинските и подземните води и
- обезбедување на следењето на отпадот од минерални суровини согласно со планот за управување со отпад.

Член 93
Изградба и управување со инсталации за отпад од минерални суровини

(1) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини осигурува дека при изградба на нова инсталација за отпад од минерални суровини (во натамошниот текст: инсталација) или измена на постојна инсталација, концесионерот кој врши експлоатација на минерални суровини или операторот за управување со отпад од експлоатација ќе обезбеди:

- дозвола за експлоатација на минерални суровини,
- А - интегрирана еколошка дозвола која ја издава органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина или Б - интегрирана еколошка дозвола, општините на градот Скопје или градот Скопје, согласно со Законот за животната средина,
- инсталацијата за отпад да е соодветно лоцирана, земајќи ги предвид особено обврските од Законот за животната средина во однос на заштитените области и геолошките, хидролошките, хидрогеолошките, сеизмичките и геотехничките фактори и
- инсталацијата да е дизајнирана за да ги исполни потребните услови за краткорочно и долгорочно спречување на загадување на почвата, воздухот, подземните или површинските води, земајќи ги особено предвид Законот за животната средина и Законот за водите и да обезбеди ефикасно собирање на загадените води и исцедокот во моментот и на начинот наведени во одобрението, како и намалување на ерозијата предизвикана од водата или ветерот, до тој степен до кој тоа е технички возможно и економски исплатливо.

(2) Концесионерот кој врши експлоатација на минерални суровини или операторот за управување со отпад од експлоатација, без непотребно одложување и, во секој случај, во рок не подолг од 48 часа, ги известува Дирекцијата за заштита и спасување, Државниот инспекторат за животна средина и Државниот инспекторат за техничка инспекција за настани за кои има изгледи да влијаат врз стабилноста на инсталацијата за отпад од минерални суровини и за сите значителни негативни влијанија врз животната средина откриени со постапките на контрола и следење на инсталацијата.

(3) Концесионерот ја спроведува програмата за спречување на значителни опасности при управувањето со отпадот од минерални суровини согласно со членот 89 од овој закон, таму каде што тоа е релевантно и ги следи сите други инструкции од надлежните органи во однос на корективните мерки што е потребно да се преземат.

(4) Концесионерот ги покрива трошоците за мерките што е потребно да се преземат, како и за независниот експерт од ставот (6) на овој член.

(5) Најмалку еднаш годишно концесионерот, врз основа на собраните податоци, доставува извештај до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини за сите резултати од следењето за да демонстрира сообразност со условите за издавање на дозвола за експлоатација и за да ги дополни сознанијата за однесување на отпадот и на инсталацијата.

(6) Врз основа на тој извештај органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини може да одлучи дека е потребна верификација од страна на независен експерт.

Член 94
Постапки за затворање и по затворање на инсталациите за отпад од минерални суровини

(1) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини донесува решение за затворање на инсталацијата, ако:

- се исполнети условите за затворање дефинирани во дозволата за експлоатација,
- концесионерот кој врши експлоатација на минерални суровини или операторот за управување со отпад од експлоатација поднесе барање за затворање до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини,
- органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини, врз основа на извештајот од членот 92 став (5) од овој закон, или врз основа на извештај од Државниот инспекторат за животна средина или Државниот инспекторат за техничка инспекција, утврди дека инсталацијата не ги исполнува условите дадени во дозволата за експлоатација и
- концесионерот кој врши експлоатација на минерални суровини или операторот за управување со отпад од експлоатација не постапува согласно со решението од Државниот инспекторат за животна средина и Државниот инспекторат за техничка инспекција.

(2) Државниот инспектор за животна средина и државниот инспектор за техничка инспекција пред затворање на инсталацијата ќе:

- извршат инспекциски надзор на инсталацијата,
- ги прегледаат сите извештаи за работата и затворањето на инсталацијата кои ги доставил концесионерот и
- утврди дека почвата на која се наоѓа инсталацијата е saniрана.

(3) Концесионерот кој врши експлоатација на минерални суровини или операторот за управување со отпад од експлоатација по затворањето на инсталацијата треба да:

- ја надгледува физичката и хемиската стабилност на инсталацијата за да се намали каков било негативен ефект на животната средина, особено на површинските и подземните води,
- ги одржува уредите за мониторинг и мерење во исправна состојба и
- ги одржува природни проточните и преливните канали.

(4) Концесионерот кој врши експлоатација на минерални суровини или операторот за управување со отпад од експлоатација по затворање на инсталацијата задолжително:

- го известува органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини за сите настани или случувања што има изгледи да влијаат врз стабилноста на инсталацијата за отпад, како и за сите влијанија врз животната средина откриени со релевантните постапки на контрола и следење,

- ја спроведува постапката за одржување на инсталацијата и

- ги покрива трошоците за мерките кои се потребни да се преземат.

(5) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини донесува решение за престанок на обврските на концесионерот по затворање на инсталацијата по однос на ставовите (1), (2), (3) и (4) на овој член, при што се зема предвид видот и времетраењето на опасноста од загадување на животната средина во фазата по затворањето.

Член 95

Спречување на влошување на состојбата на водата и загадување на воздухот и на почвата

(1) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, во соработка со Државниот инспекторат за техничка инспекција и Државниот инспекторат за животна средина осигуруваат дека концесионерот ги презема потребните мерки, стандарди и цели на животната средина, утврдени со овој или со друг закон и прописите донесени врз основа на нив, а особено да го спречи влошувањето на тековната состојба на водата, меѓу другото, со:

- оценување на можноста за создавање исцедок, вклучително и контаминирана содржина на исцедок од депонираниот отпад во текот на фазата на работење и фазата по затворање на инсталацијата за отпад, како и одредување на нивото на водата во инсталацијата за отпад,

- спречување или сведување на минимум на создавањето на исцедок и контаминирање на површинските или подземните води и на почвата со отпад и

- собирање и прочистување контаминирана вода и исцедок од инсталација за отпад според соодветен стандард потребен за нивно испуштање.

(2) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, во соработка со Државниот инспекторат за техничка инспекција и Државниот инспекторат за животна средина обезбедуваат преземање соодветни мерки за заштита или намалување на емисии на прав и на гасови од страна на концесионерот.

(3) Во случаи во кои, врз основа на оцената на ризиците по животната средина, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, во соработка со Државниот инспекторат за техничка инспекција и Државниот инспекторат за животна средина ќе одлучат дека не е потребно собирање и прочистување на исцедокот или е востановено дека инсталацијата за отпад не претставува потенцијална опасност за почвата, подземните или за површинските води, активностите утврдени во ставот (1) алинеи 2 и 3 на овој член можат, согласно со ситуацијата, да се намалат или да се укинат.

(4) При враќањето на отпадот од експлоатација во јамите за кои ќе се дозволи поплавување по затворањето, без оглед на тоа дали отпадот доаѓа од површинска или од подземна експлоатација, концесионерот ги презема сите потребни мерки за да го спречи или сведе на минимум нарушувањето на состојбата на водата и загадувањето на почвата, согласно со ставовите (1) и (3) на овој член. Концесионерот ги доставува потребните информации до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини и до органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина за да обезбеди усогласување со обврските што произлегуваат од Законот за водите.

(5) Во случај кога во рамките на инсталациите за отпад е инсталиран басен кој вклучува присуство на цијанид, концесионерот обезбедува намалување на концентрацијата на слаба киселина од растворен цијанид во басенот до најнизок степен, користејќи ја најдобрата техника што му е на располагање, а во секој случај осигурува дека концентрацијата на цијанид одвоив со слаба киселина, во моментот на испуштање на јаловината од местото на обработка во басенот, не надминува 10 ppm за инсталациите за отпад.

(6) Доколку органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина побара, концесионерот е должен да демонстрира дека нема потреба дополнително да се намалува дозволената концентрација, преку оценка на ризикот, која ги зема предвид посебните услови на локацијата.

Член 96

Финансиска гаранција

(1) Пред доделувањето на дозволата за експлоатација органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини бара потврда за финансиска гаранција која би била доволна за покривање на трошоците за елиминирање на штетните ефекти по животната средина од дозволените дејности без оглед на тоа дали настанале за време или по истекот на дозволата за експлоатација со што:

- треба да се исполнат сите обврски според дозволата за експлоатација вклучувајќи ги и одредбите во фазата по затворањето на инсталацијата и

- во секој момент постојат веднаш достапни фондови за санација на земјиштето што е зафатено од инсталацијата, како што е опишано во планот за управување со отпад од минерални сировини, подготвен согласно со прописите од членот 87 од овој закон.

(2) Пресметката на финансиската гаранција од ставот (1) на овој член се врши врз основа на:

- веројатното влијание на инсталацијата врз животната средина, земајќи ги предвид категоријата на инсталацијата, карактеристиките на отпадот и идната употреба на рекултивираното земјиште и

- процената која ќе ја спроведат независни правни или физички лица кои се запишани во Централниот регистар, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија и кои поседуваат овластување за изработка на рударски проекти, по однос на потребните средства за рекултивација на земјиштето.

(3) Висината на финансиската гаранција се приспособува периодично, согласно со работите за рекултивација на земјиштето кои треба да се извршат на земјиштето зафатено од инсталацијата опишано во планот за управување со отпадот од минералните сировини, подготвен согласно со прописот од членот 87 од овој закон, но не може да биде помала од една третина од процената на трошоците за операциите на преработка и отстранување на отпадот.

(4) Во случаи кога органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини одобрува затворање на инсталација за управување со отпад согласно со членот 94 став (3) од овој закон, истото му се доставува на концесионерот во писмена изјава, со која го ослободува од обврската за финансиска гаранција од ставот (1) на овој член, со исклучок на обврските во фазата по затворањето од членот 94 став (4) од овој закон.

Член 97
Прекугранични влијанија

(1) Во случаи кога инсталацијата за управување со отпад од категорија А би имала прекугранични значајни негативни влијанија врз животната средина и последователни ризици по човековото здравје, или во случаи кога тоа го бара соседна земјата за која постојат изгледи дека ќе биде засегната, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини е должен да ги достави обезбедените информации до другата земја, во исто време кога се достапни и за нејзините граѓани. Ваквите информации служат како основа за евентуално потребните консултации во рамките на билатералните, односи меѓу двете земји, на реципрочна и еквивалентна основа.

(2) Во рамките на билатералните односи на Република Македонија со други земји, во случаите од ставот (1) на овој член, се обезбедува достапност на барањата за дозвола за експлоатација од членот 55 од овој закон во текот на одреден временски период и за заинтересираната јавност од други земји за кои постои веројатност дека ќе бидат засегнати, за истите да имаат право да дадат свои коментари за барањето пред органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини пред да ја издаде дозволата за експлоатација.

(3) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини обезбедува дека, во случај на несреќа која вклучува инсталација за отпад од минерални суровини, информациите што ги доставува концесионерот кој врши експлоатација на минерални суровини или операторот за управување со отпад од експлоатација до органот на државната управа надлежен за работите од областа на управување со кризи и Државниот инспекторат за техничка инспекција согласно со членот 89 став (2) од овој закон веднаш се препраќаат до другата земја за да се помогне во сведување на последиците од несреќата по човековото здравје на минимум и да се оцени и сведе на минимум степенот на реалната и на потенцијалната штета за животната средина.

Член 98
Регистар на затворени инсталации
за отпад

(1) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини води Регистарот на затворени инсталации за управување со отпад од минерални суровини, вклучително и напуштени инсталации, кои можат да предизвикаат сериозни негативни влијанија врз животната средина или имаат потенцијал на кус или на долг рок да прераснат во сериозна закана за човековото здравје или за животната средина.

(2) Составен дел од Регистарот од ставот (1) на овој член е:

- планот за управување со отпад од минерални суровини согласно со членот 86 од овој закон и
- податоци за издадените дозволи за експлоатација од страна на органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

(3) Формата, содржината и начинот на водење на Регистарот на затворени инсталации за управување со отпад го пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

Член 99
Учество на јавноста

(1) Информациите содржани во барањето за дозвола за експлоатација, детали во врска со издавање на дозвола за експлоатација, како и самата дозвола за експлоатација се објавуваат на интернет страницата на органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини.

(2) Заинтересираната јавност има право на изнесување свои коментари и мислења до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини пред да се издаде дозволата за експлоатација во рок од 15 дена од денот на објавувањето.

(3) Кога е издадена дозвола за експлоатација, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини ја информира засегнатата јавност за содржината на дозволата за експлоатација.

(4) Чувствителните информации од чисто комерцијална природа како, на пример, информациите за деловни односи и компонентите на трошоците и големината на економските резерви на минерални суровини, не се објавуваат.

(5) Копија од дозволата за експлоатација се доставува и до Државниот инспекторат за животна средина и Државниот инспекторат за техничка инспекција.

ДЕЛ IX
НАДЗОРЧлен 100
Надзор

(1) Надзор над спроведувањето на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон врши Министерството за економија.

(2) Инспекцискиот надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон го врши Државниот инспекторат за техничка инспекција преку државни геолошки инспектори, државни рударски инспектори и државни инспектори за електрика во рударството и други инспекциски органи согласно со овластувањата утврдени со овој или со друг закон.

(3) Инспекцискиот надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон кои се однесуваат на животната средина го врши Државниот инспекторат за животна средина преку државни инспектори за животна средина.

(4) Надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон во однос на вршењето на детални геолошки истражувања и/или експлоатација на минерални суровини без концесија и дозвола за експлоатација на минерални суровини, покрај надлежните инспекциски органи од ставот (2) на овој член врши и Министерството за внатрешни работи.

(5) Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор се утврди дека деталните геолошки истражувања или експлоатацијата на минералните суровини се вршат без концесија или дозвола за експлоатација согласно со одредбите од овој закон, предметите и средствата со кои се врши ископ, односно експлоатација, транспорт, како и минералната суровина привремено ќе се одземат.

(6) Надзор и контрола над плаќањето на надоместоците за вршење на детални геолошки истражувања и за концесија за експлоатација на минерални суровини утврдени согласно со овој закон врши Управата за јавни приходи.

(7) Управата за јавни приходи е должна на секои три месеци да доставува извештај за платените концесиски надоместоци за секоја концесија одделно.

(8) Државниот инспекторат за техничка инспекција е должен секој месец до Министерството за економија да доставува извештај за извршените инспекциски надзори.

Член 101

Надлежност и овластување

(1) Државните геолошки инспектори, државните рударски инспектори и државните инспектори за електрика во рударството се овластени да вршат инспекциски надзор над примената на прописите за безбедност при работа при изведба на рударски работи, експлоатација на минерални сировини, преработка на минерални сировини и вршење на детални геолошки истражни работи согласно со овој закон и прописите за безбедност при работа.

(2) Државните инспектори за животна средина се овластени да вршат инспекциски надзор над примената на прописите за животна средина.

Член 102

Државен геолошки инспектор

Државниот геолошки инспектор врши непосреден инспекциски надзор над примената на законите, подзаконските акти и други општи акти и примената на пропишаните стандарди и технички нормативи при геолошките истражувања, а особено дали:

- концесионерот кој врши детални геолошки истражувања ги исполнува условите утврдени со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон,

- субјектот кој врши детални геолошки истражувања на минерални сировини има добиено концесија или дозвола за детални геолошки истражувања на минерални сировини,

- лицето кое ги изведува основните и деталните геолошки истражувања на минерални сировини поседува овластување и ги исполнува условите пропишани со овој или со друг закон,

- се вршат рударски мерења и дали поседуваат рударски планови за вршење на детални геолошки истражувања на минерални сировини со ажурирана состојба на изведените детални геолошки истражувања,

- работите ги изведува согласно со проектот за вршење на основните или деталните геолошки истражувања, стандардите и техничките нормативи,

- концесионерот најмалку еднаш годишно доставува извештај за извршените геолошки истражувања согласно со динамиката утврдена во проектот за геолошки истражувања,

- има книга во која се водат извршените истражни работи за геолошки истражувања,

- има елаборат за уредување на објектите со мерки за безбедност при работа,

- има решение за поставување на овластено лице за водење на работите при вршење на деталните геолошки истражувања,

- има донесено решение за поставување на одговорно лице за надзор и изведување на геолошките истражувања,

- има уверенија за стручна оспособеност на работниците за извршување на работите и за нивната здравствена состојба,

- има извештаи за извршени периодични прегледи и испитувања на опремата и орудијата за работа заради утврдување на нивната исправност,

- има донесено упатства за работа со мерки на безбедност и здравје при работа и

- поседува документација пропишана со овој или со друг закон.

Член 103

Државен рударски инспектор

Државниот рударски инспектор врши непосреден инспекциски надзор над примената на законите, подзаконските акти и други општи акти, како и над примената на пропишаните стандарди и технички нормативи за вршење на работите при изведба на рударски работи, експлоатација и преработка на минерални сировини, а особено дали:

- концесионерот ги исполнува условите пропишани со овој или со друг закон,

- концесионерот кој врши експлоатација на минерални сировини има добиено концесија за експлоатација на минерални сировини,

- концесионерот има дозвола за експлоатација или дозвола за изведување на рударски работи според дополнителни рударски проекти,

- лицето кое врши техничко водење и надзор ги исполнува условите пропишани со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон,

- при изведувањето на рударските работи правилно се применуваат техничките нормативи и стандарди,

- се вршат рударски мерења и поседуваат рударски планови со ажурирана состојба на изведените рударски работи,

- за изведените рударски објекти кои се користат има решение за употреба,

- се спроведуваат мерките за заштита при работа утврдени согласно со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон,

- се почитува обврската за запознавање на работниците со прописите и мерките за безбедност при работа, како и со мерките за спроведување на плановите за одбрана и акциите за спасување во случај на ненадејни несреќи,

- навремено се преземаат мерки за безбедност на граѓаните и нивниот имот, сообраќајот и соседните објекти, безбедност на животната средина и природата, културното наследство, како и мерки за рекултивација на земјиштето во согласност со закон,

- концесионерот врши санација на просторот во согласност со договорот за концесија и дозволата за експлоатација,

- води евиденција за произведените количини на минерални сировини на начин утврден со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон,

- врши редовно геодетско мерење на површинскиот коп заради пресметка на откопаните количини на минерална сировина,

- дали доставува известување за известување за експлоатираниите количини на минерални сировини на начин утврден со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон,

- има решение за поставување на раководни лица и лица за вршење на техничко водење и надзор при изведувањето на рударските работи и дали истите ги исполнуваат условите за вршење на тие работи,

- има уверенија за стручна оспособеност на работниците за извршување на работите и за нивната здравствена состојба,

- има извештаи за извршени периодични прегледи и испитувања на опремата и орудијата за работа заради утврдување на нивната исправност,

- има упатства за работа со мерки на безбедност и здравје при работа за применетиот технолошки процес за експлоатација и преработка на минерални сировини и

- поседува документација пропишана со овој или со друг закон.

Член 104
Државен инспектор за електрика
во рударството

Државниот инспектор за електрика во рударството врши непосреден инспекциски надзор над применувањето и придржувањето на законите, подзаконските акти и други општи акти, а особено во однос на:

- исполнување на пропишаните стандарди и технички нормативи при работа на електричните уреди и инсталации, како и тоа дали тие со нивната работа го загрозуваат здравјето и животот и имотот на луѓето и животната средина,

- одржување во технички исправна и безбедна состојба на електричните постројки, уреди и инсталации,

- водење на евиденција за техничките карактеристики на опремата, извршените испитувања со видот и датумот на испитувањата, одговорните лица под чиј надзор се вршени испитувањата, утврдената состојба и предложените мерки за функционална исправност и безбедност на објектите, уредите и инсталациите,

- водење на евиденција во посебни контролни книги, испитни протоколи и извештаи за утврдените наоди и констатации од извршените прегледи и испитувања, како и преземените мерки и

- исполнување на пропишаните услови за стручната подготовка на лицата кои раководат и ракуваат со електричните постројки, уреди и инсталации.

Член 105
Државен инспектор за животна средина

(1) Државниот инспектор за животна средина врши непосреден инспекциски надзор над применувањето и придржувањето на законите, подзаконските акти и други општи акти, а особено во однос на тоа да:

- утврди дали инсталацијата поседува дозвола за експлоатација,

- утврди дали концесионерите кои вршат експлоатација на минерални сировини доставиле годишен извештај до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини за сите резултати од следењето за да демонстрира сообразност со условите за издавање на дозвола за експлоатација и за да ги дополни сознанијата за однесувањето на отпадот и на инсталацијата,

- утврди дали концесионерите кои вршат експлоатација на минерални сировини назначиле одговорно лице за надзор над програмата за спречување на значителни опасности,

- врши увид и контрола во податоците од евиденциите за опасен отпад од инсталациите со А - интегрирана еколошка дозвола и за опасен отпад од инсталациите со Б - интегрирана еколошка дозвола,

- врши увид и контрола дали отстранувањето на отпадот ги задоволува условите пропишани со дозволата за експлоатација, вклучувајќи ги и граничните вредности на емисија во воздухот, водата и почвата и

- утврди и други состојби од негова надлежност.

(2) На барање на инспектор за животна средина овластено лице на Министерството за внатрешни работи е должно да учествува во извршувањето на работите од ставот (1) на овој член.

Член 106
Донесување на решенија на државниот инспектор
за животна средина

(1) При вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторот за животна средина со решение ќе:

- ги задолжи да изработат и достават годишен извештај до надлежниот орган во рок не подолг од 90 дена,
- ја ограничи или забрани работата на концесионерот кој врши експлоатација на минерални сировини, доколку не поседува ажуриран план за управување со отпад во траење од најмногу 30 дена,

- ја ограничи и забрани работата на концесионерот кој врши експлоатација на минерални сировини, доколку собирањето, транспортирањето, третманот, селектирањето, складирањето и преработката на отпадот се врши спротивно на одредбите од овој закон, во траење од 30 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба,

- ја ограничи и забрани работата на концесионерот кој врши експлоатација на минерални сировини, доколку со отпадот се постапува спротивно на одредбите од овој закон во траење од најмногу 30 дена во кој рок треба да се отстранат причините за настанатата состојба,

- ја ограничи или забрани работата на концесионерот кој врши експлоатација на минерални сировини, ако немаат назначено лице одговорно за надзор над програмата за спречување на значителни опасности, во траење од 30 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба,

- ја ограничи или забрани работата на концесионерот кој врши експлоатација на минерални сировини, доколку податоците од евиденцијата за отпад се водат, се чуваат и се постапува со нив на начин спротивно на одредбите од овој закон, во траење од 30 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба и

- ја ограничи или забрани работата на правните и физичките лица доколку не вршат мониторинг согласно со одредбите од овој закон, во траење од 30 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба.

(2) Ако при вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторот за животна средина утврди дека концесионерот кој врши експлоатација на минерални сировини не се придржува кон законите и другите прописи, техничките прописи, стандарди, препораки и други општи акти, со записник ќе ги констатира утврдените неисправности и неправилности и во решението ќе го определи рокот во кој треба да се отстранат.

(3) Доколку субјектите од ставот (1) на овој член не постапат согласно со решението на инспекторот за животна средина и не ги отстранат причините за настанатата состојба утврдени со решението, инспекторот за животна средина ќе поднесе прекршочна, односно кривична пријава пред надлежен суд.

(4) Во случај кога ќе се утврди постоење на посредна опасност по животот и здравјето на луѓето, инспекторот ќе издаде усна наредба за итно и неопходно отстранување на утврдените недостатоци кои записнички ги констатира во соработка со Државниот санитарно-здравствен инспекторат и ќе ги извести и другите надлежни инспектори или други државни органи за утврдените неправилности и ќе побара нивна интервенција.

(5) Ако констатираните неисправности и неправилности од ставот (4) на овој член претставуваат опасност за загрозување на животната средина, животот и здравјето на луѓето, инспекторот веднаш ќе ја забрани работата на инсталацијата, објектот, постројката, уредот, како и употребата на средствата и опремата за вршење на дејноста.

(6) Во случаите од ставот (4) на овој член инспекторот донесува писмено решение во рок од 48 часа од издавањето на усната наредба.

(7) За вршењето на работите од ставот (1) на овој член инспекторот за животна средина има право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за животната средина.

Член 107

Редовност на инспекциски надзор

(1) Државните геолошки инспектори, државните рударски инспектори и државните инспектори за електрика во рударството се должни да извршат надзор над изведувањето на деталните геолошки истражни работи, односно изведувањето на рударските работи и експлоатацијата на минералните суровини, кај секој концесионер одделно, и тоа најмалку:

- три пати годишно при вршењето на детални геолошки истражувања или експлоатација на енергетски минерални суровини,
- три пати годишно при вршењето на детални геолошки истражувања или експлоатација на металични минерални суровини,
- три пати годишно при вршењето на детални геолошки истражувања или експлоатација на техногени минерални суровини,
- два пати годишно при вршењето на детални геолошки истражувања или експлоатација на неметалични минерални суровини,
- два пати годишно при вршењето на детални геолошки истражувања или експлоатација на архитектонско-украсен камен,
- два пати годишно при вршењето на детални геолошки истражувања или експлоатација на архитетонско-украсен камен,
- два пати годишно при вршењето на експлоатација на песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации), сите видови на глини и собирниот кварц и
- два пати годишно при вршењето на детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални, термоминерални и термални води.

(2) Државните рударски инспектори се должни најмалку три пати годишно да вршат контрола на содржината на металични и техногени минерални суровини во концентратите од кои се добиваат.

(3) Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор во случајот од ставот (2) на овој член државниот рударски инспектор констатира дека концесионерот несоодветно ја прикажува содржината на металични и техногени минерални суровини во концентратите од кои се добиваат и за така утврдената состојба не преземе соодветни мерки, ќе се смета дека државниот рударски инспектор сторил потешка повреда на службената должност.

Член 108

Констатации и наоди

(1) За секој извршен инспекциски надзор инспекторот е должен да состави записник за констатирани наоди, неисправности и неправилности и да му го предаде на одговорното лице во правното или физичкото лице кај кое е извршен инспекцискиот надзор.

(2) Ако констатираниите неисправности и неправилности претставуваат опасност за безбедноста на луѓето и имотот, инспекторот со решение ќе го забрани изведувањето на деталните геолошки истражувања, изведбата на рударските работи и експлоатацијата на минералните суровини сè додека утврдените неисправности и неправилности не се отстранат.

Член 109

Запирање на геолошките истражувања

Државниот геолошки инспектор со решение ќе ги запре натамошните геолошки истражувања кога:

- деталните геолошки истражувања се вршат без концесија или дозвола за детални геолошки истражувања,
- деталните геолошки истражувања не се вршат според проектната документација, а таквите истражувања ја доведуваат во прашање стабилноста на објектот и безбедноста на животот и здравјето на луѓето, сообраќајот, соседните објекти и животната средина и природата и
- изведувањето на работите при основните или деталните геолошки истражувања се вршат спротивно на одредбите од овој закон.

Член 110

Запирање на рударските работи

Државниот рударски инспектор со решение ќе ги запре натамошните рударски работи на рударскиот објект или на определено работно место кога:

- експлоатацијата, изведувањето на рударските работи, односно изградбата на објектот и постројката се врши без дозвола или решение,
- експлоатацијата, изведувањето на рударските работи, односно изградбата на објектот или постројката не се врши според техничката документација врз основа на која е издадена дозволата за експлоатација, односно градба, а таквата експлоатација, односно градбата ја доведува во прашање стабилноста на објектот, безбедноста на животот и здравјето на луѓето, сообраќајот, соседните објекти и животната средина и природата и
- отстапувањето на вршењето на работите се врши спротивно на одредбите од овој закон.

Член 111

Запирање на изведба и користење на електрични инсталации и уреди

Државниот инспектор за електрика во рударството со решение ќе ја запре натамошната изведба или користење на електричните уреди и инсталации кога:

- изведбата на објектот или постројката се врши без дозвола или решение,
- изведувањето, односно изградбата на објектот или постројката не се врши според техничката документација врз основа на која е издадено одобрението за градба и
- електричните уреди и инсталации не се во согласност со пропишаните услови за безбедно ракување и користење со истите.

Член 112

Забрана за изведување на работи

Ако при вршењето на инспекцискиот надзор се утврди дека лицата кои раководат или ракуваат со објектите, уредите, постројките и инсталациите не ги исполнуваат условите утврдени со овој и пропишаните доносени врз основа на овој закон, инспекторот ќе донесе решение со кое ќе го забрани вршењето на тие работи.

Член 113

Жалба и извршување на решение

(1) Против решението донесено од инспекторот со кое се определува управна мерка, може да се изјави жалба до министерот за економија во рок од осум дена од денот на приемот на решението.

(2) Жалбата од ставот (1) на овој член не го одлага извршувањето на решението, ако со одлагањето на извршувањето на решението би настанала непосредна опасност по животот и здравјето на луѓето, имотот, животната средина и природата.

Член 114

Обврски за преземање на дејствија

(1) Доколку при вршење на инспекцискиот надзор е утврдено дека е сторен прекршок или кривично дело, инспекторот мора веднаш да поднесе барање за поведување на прекршочна или кривична постапка.

(2) Доколку за утврдениот прекршок или кривично дело од ставот (1) на овој член државниот инспектор не поднесе барање за поведување на прекршочна или кривична постапка ќе се смета дека истиот сторил потешка повреда на работната должност.

Член 115

Самостојност при вршење на инспекциски надзор

Државниот геолошки инспектор, државниот рударски инспектор и државниот инспектор за електрика во рударството работите на инспекцискиот надзор и преземањето мерки за кои е овластен со овој или со друг закон го вршат самостојно и водат евиденција за извршените контроли и прегледи.

Член 116

Обврска за известување и давања на податоци

(1) Лицата кои подлежат на инспекциски надзор се должни во секое време да му овозможат на државниот инспектор да влезе во сите работни простории, на него во барање да му дадат известување и податоци во врска со надзорот, да зема изјава од одговорните лица, да сослушува сведоци, да зема мостри, а по потреба да користи и услуги од стручни организации и лица.

(2) Ако во текот на инспекцискиот надзор е потребно да се извршат испитувања (анализи или вештачења) од страна на соодветна стручна организација, трошоците за испитувањата ги надоместува лицето кај кое е извршен инспекцискиот надзор, во случај кога со правосилно решение ќе се утврди дека резултатите од овие испитувања не се во согласност со закон и други прописи донесени врз основа на закон.

(3) Лицата од ставот (1) на овој член мора да му ја стават на увид сета техничка и друга документација, да му обезбедат увид во технолошкиот процес и увид на соодветните сертификати и атести.

(4) Заради правилно утврдување на локацијата на вршењето на детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални сировини, како и во однос на утврдување на количините на експлоатирани минерални сировини, како и во други случаи кога е тоа неопходно, државниот геолошки инспектор, државниот рударски инспектор и државниот инспектор за електрика во рударството може да наредат да се изврши геодетско снимање, како и пресметка на откопани количини на минерални сировини.

(5) Геодетското снимање, како и пресметката на откопани количини на минерални сировини ја вршат трговци поединци - овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи кои ги исполнуваат условите од Законот за катастар на недвижности.

(6) Трошоците за геодетското снимање од ставот (4) на овој член паѓа на товар на субјектот над кој се врши инспекциски надзор.

Член 117

Привремено одземање на предмети, средства и минерална сировина

(1) Во случај кога при вршење на инспекциски надзор од страна на државниот геолошки инспектор, државниот рударски инспектор и државниот инспектор за електрика во рударството, како и овластените лица во Министерството за внатрешни работи ќе се утврди дека се врши експлоатација на минерални сировини без за тоа да е издадена концесија, односно дозвола за експлоатација, предметите, средствата со кои се врши ископ, односно експлоатација, транспорт, како и минералната сировина кои привремено се одземени се предаваат на привремено чување на правни лица со кои Државниот инспекторат за техничка инспекција ќе склучи договор за таа намена.

(2) За извршеното примопредавање се составува записник.

Член 118

Преземање на недоложни мерки

(1) Државниот геолошки или рударски инспектор, како и државниот инспектор за електрика во рударството е должен веднаш на самото место да ги испита причините при смртен случај, колективна несреќа и тешка телесна повреда, како и да нареди мерки кои без одлагање мора да се преземат.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член државниот инспектор до надлежните органи е должен веднаш и во најкраток рок да поднесе извештај со мислење за причините и условите под кои се случила несреќата.

Член 119

Едукација

(1) Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор државниот геолошки инспектор, државниот рударски инспектор или државниот инспектор за електрика во рударството утврдат дека е сторена неправилност за првпат утврдена во членовите 122 став (1) алинеи 1, 2, 3, 4, 5, 6 и 7, 123 став (1) алинеи 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 и 18, 124 став (1) алинеи 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 и 18, 125 став (1) алинеи 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 и 24 и 126 став (1) алинеи 1, 2, 3, 4, 5 и 6 од овој закон е должен да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на утврдената неправилност во рок од осум дена и со истовремено врачување на покана за спроведување на едукација на лицето или субјектот каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

(2) Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(3) Едукацијата ја организира и спроведува Државниот инспекторат за техничка инспекција, односно органот кој го извршил инспекцискиот надзор, во рок не подолг од осум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

(4) Едукацијата може да се спроведе за повеќе утврдени исти или истородни неправилности за еден или за повеќе субјекти.

(5) Доколку во закажаниот термин лицето или субјектот над кој се спроведува едукација не се јави на едукацијата ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

(6) Доколку лицето или субјектот над кој се спроведува едукација се јави на закажаната едукација и истата ја заврши ќе се смета дека е едуциран по однос на утврдената неправилност.

(7) Доколку државниот геолошки инспектор, државниот рударски инспектор или државниот инспектор за електрика во рударството при спроведувањето на инспекцискиот надзор утврди дека се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, донесува заклучок со кој ја запира постапката на инспекцискиот надзор.

(8) Доколку државниот геолошки инспектор, државниот рударски инспектор или државниот инспектор за електрика во рударството при спроведувањето на повторниот инспекциски надзор утврди дека не се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежниот суд.

(9) Државниот инспекторат за техничка инспекција, односно органот кој го извршил инспекцискиот надзор и кој ја организирал и спровел едукацијата, води евиденција за спроведената едукација на начин пропишан од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(10) Министерството за економија - Државниот инспекторат за техничка инспекција за извршените контроли изготвува квартални извештаи и ги објавува на интернет страницата на Министерството за економија на унифициран квартален преглед.

ДЕЛ X ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 120

(1) Глоба во износ од 20.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

- врши детални геолошки истражувања на енергетски, металични и/или техногени минерални сировини без доделена концесија или дозвола за детални геолошки истражувања,

- пред започнувањето со вршење на детални геолошки истражувања не обезбеди писмена согласност за земјиштето каде што се вршат деталните геолошки истражувања,

- во рок од 120 дена по завршување на деталните геолошки истражувања до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини не достави елаборат од извршените детални геолошки истражувања,

- го попречува државниот геолошки инспектор во вршењето на инспекцискиот надзор и не му ја стави на увид потребната документација за вршење на тој надзор и

- не постапува по извршеното и конечното решение на државниот геолошки инспектор.

(2) Покрај глобата за дејствијата од ставот (1) на овој член на правното лице може да му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана на вршење одделна дејност. Траењето на забраната не може да биде пократко од шест месеци ниту подолго од три години, како и дејноста чие вршење му се забранува на правното лице.

(3) Покрај прекршочната санкција на лицата од ставот (2) на овој член, за дејствијата од ставот (1) алинеи 1 и 2 на овој член може да се изрече посебна прекршочна мерка одземање на предмети со кои се вршени геолошките истражувања.

(4) Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок за дејствијата од ставот (1) на овој член и за одговорното лице во правното лице и за тоа ќе му се изрече прекршочна санкција забрана на вршење професија, дејност или должност во траење од една до пет години.

Член 121

(1) Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

- врши детални геолошки истражувања на неметални минерални сировини, архитектонско-украсен камен, песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации), сите видови на глини и собирен кварц и минерални, термоминерални и термални води, без доделена концесија или дозвола за детални геолошки истражувања,

- не достави извештај од извршените научни и проспекциски истражувања,

- во рок од 120 дена по завршување на деталните геолошки истражувања до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини не достави елаборат од извршените детални геолошки истражувања и

- во рок од 15 дена пред започнувањето на деталните геолошки истражувања до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини не го достави проектот за вршење на детални геолошки истражувања.

(2) Покрај глобата за дејствијата од ставот (1) на овој член на правното лице може да му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана на вршење одделна дејност. Траењето на забраната не може да биде пократко од шест месеци ниту подолго од три години, како и дејноста чие вршење му се забранува на правното лице.

(3) Покрај прекршочната санкција на лицата од ставот (2) на овој член за дејствијата од ставот (1) алинеја 2 на овој член може да се изрече посебна прекршочна мерка одземање на предмети со кои се вршени геолошките истражувања.

(4) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок за дејствијата од ставот (1) на овој член и за одговорното лице во правното лице и за тоа ќе му се изрече прекршочна санкција забрана на вршење професија, дејност или должност во траење од една до пет години.

Член 122

(1) Глоба во износ од 2.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

- врши изработка, изведување и надзор на геолошки истражувања без овластување за изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања,

- депонира штетни, радиоактивни и други опасни и отпадни материи во напуштените рударски објекти во кои се вршеле геолошки истражувања,

- при вршењето на деталните геолошки истражувања се откријат и други видови на минерални сировини освен оние за кои е доделена концесија за детални геолошки истражувања, а истите не се опфатени со елаборатот од извршените детални геолошки истражувања и соодветно прикажани по квалитет и квантитет,

- врши научни и проспекциски истражувања без достави известување,

- работите при геолошките истражувања не ги изведува согласно со проектот за вршење на детални геолошки истражувања, стандардите и техничките нормативи со кои е регулирано изведувањето на такви работи,

- не ги спроведува мерките за безбедност и здравје при работа согласно со овој или со друг закон и

- работите при геолошките истражувања не ги изведува согласно со проектот за вршење на детални геолошки истражувања, стандарди и технички нормативи со кои е регулирано изведувањето на такви работи.

(2) Покрај глобата за дејствијата од ставот (1) на овој член на правното лице може да му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана на вршење одделна дејност. Траењето на забраната не може да биде пократко од шест месеци ниту подолго од две години, како и дејноста чие вршење му се забранува на правното лице.

(3) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок за дејствијата од ставот (1) на овој член и за одговорното лице во правното лице.

(4) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(5) Со глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе се казни и одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

Член 123

(1) Глоба во износ од 50.000 до 250.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице кое врши експлоатација на енергетски, метални и техногени минерални сировини, ако:

- експлоатацијата ја врши надвор од експлоатационото поле дефинирано со главниот рударски проект,

- врши експлоатација на новооткриени неметални минерални сировини, архитектонско-украсен камен, песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации и минерални, термоминерални и термални води без да му е доделна концесија и дозвола за експлоатација,

- не изврши геодетско мерење и не достави известување во рок, на начин и под услови утврдени со овој закон,

- не води евиденција на произведените количини на минерални сировини на начин и под услови утврдени со овој закон и прописите донесени со врз основа на овој закон,

- концесионерот не доставува вистинити податоци за содржината на минералните сировини во концентрациите, односно металите кои се добиваат во процесот на нивна преработка,

- не постапува по извршното и конечно решение на државниот рударски инспектор и државниот инспектор за електрика во рударството,

- го попречува инспекторот во вршењето на инспекцискиот надзор и не му ја стави на увид потребната документација за вршење на тој надзор,

- не постави мерни инструменти за мерење на протокот на експлоатацијата на количини на минерална, термоминерална и термална вода на начин утврден со овој закон и прописите донесени со врз основа на овој закон,

- експлоатацијата ја врши спротивно на одобрените рударски проекти,

- при вршење на експлоатација не ги изведува рударските работи согласно со дозволата, стандардите и техничките нормативи кои важат за изведување на тие работи,

- изведува рударски работи и објекти во постојните рудници кои не се опфатени со главниот рударски проект, а без дополнителен рударски проект и дозвола за изведување на рударски работи според дополнителен рударски проект,

- техничкото водење и надзор го врши лице без да ги исполнува условите утврдени со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон,

- при експлоатацијата не спроведува мерки за заштита на животната средина и природата и културното наследство, како и мерки за рекултивација на земјиштето согласно со закон,

- не изведе и не изведува санација на просторот во согласност со проектот за вршење на детални геолошки истражувања, проектот за санација кој е составен дел од главниот или дополнителниот рударски проект, договорот за концесија и дозволата за експлоатација,

- врши складирање на штетни, опасни, радиоактивни и отпадни материјали во напуштените простори и копови,

- не постапува по планот за управување со отпад,

- не врши класификација и прекатегоризација на рудните резерви на начин и под услови утврдени со овој закон и прописите донесени со врз основа на овој закон,

- при изведување на рударските работи не обезбеди техничко водење и надзор на изведувањето на рударските работи според рударските проекти, техничките прописи, како и според прописите за безбедност при работа и

- не врши реинјектирање на водата, доколку истото е предвидено со дозволата за експлоатација и одобрените рударски проекти.

(2) Покрај глобата за дејствијата од ставот (1) на овој член на правното лице може да му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана на вршење одделна дејност. Траењето на забраната не може да биде пократко од шест месеци ниту подолго од три години, како и дејноста чие вршење му се забранува на правното лице.

(3) Покрај прекршочната санкција на лицата од ставот (2) на овој член, за дејствијата од ставот (1) може да се изрече посебна прекршочна мерка одземање на предмети со кои е сторен прекршокот.

(4) Глоба во износ од 20.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок за дејствијата од ставот (1) на овој член и за одговорното лице во правното лице и за тоа ќе му се изрече прекршочна санкција забрана на вршење професија, дејност или должност во траење од една до пет години.

Член 124

(1) Глоба во износ од 15.000 до 30.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице кое врши експлоатација на неметални минерални сировини, архитектонско-украсен камен, песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации), сите видови на глини и собирен кварц и минерални, термоминерални и термални води, ако:

- експлоатацијата ја врши надвор од експлоатационото поле дефинирано со главниот рударски проект,

- врши експлоатација на новооткриени неметални минерални сировини, архитектонско-украсен камен, песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации), сите видови на глини и собирен кварц и минерални, термоминерални и термални води без да му е доделна концесија и дозвола за експлоатација,

- не изврши геодетско мерење и не достави известување во рок, на начин и под услови утврдени со овој закон,

- не води евиденција на произведените количини на минерални суровини на начин и под услови утврдени со овој закон и прописите донесени со врз основа на овој закон,

- не постапува по извршното и конечно решение на државниот рударски инспектор и државниот инспектор за електрика во рударството,

- го попречува инспекторот во вршењето на инспекцискиот надзор и не му ја стави на увид потребната документација за вршење на тој надзор,

- не постави мерни инструменти за мерење на протокот на експлоатираниите количини на минерална, термоминерална и термална вода на начин утврден со овој закон и прописите донесени со врз основа на овој закон,

- експлоатацијата ја врши спротивно на одобрените рударски проекти,

- при вршење на експлоатација не ги изведува рударските работи согласно со дозволата, стандардите и техничките нормативи кои важат за изведување на тие работи,

- изведува рударски работи и објекти во постојните рудници кои не се опфатени со главниот рударски проект, а без дополнителен рударски проект и дозвола за изведување на рударски работи според дополнителен рударски проект,

- техничкото водење и надзор го врши лице без да ги исполнува условите утврдени со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон,

- при експлоатацијата не спроведува мерки за заштита на животната средина и природата и културното наследство, како и мерки за рекултивација на земјиштето согласно со закон,

- не изведе и не изведува санација на просторот во согласност со проектот за вршење на детални геолошки истражувања, проектот за санација кој е составен дел од главниот или дополнителниот рударски проект, договорот за концесија и дозволата за експлоатација,

- врши складирање на штетни, опасни, радиоактивни и отпадни материјали во напуштените простори и копови,

- не постапува по планот за управување со отпад,

- не врши класификација и прекатегоризација на рудните резерви на начин и под услови утврдени со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон,

- при изведување на рударските работи не обезбеди техничко водење и надзор на изведувањето на рударските работи според рударските проекти, техничките прописи, како и според прописите за безбедност при работа и

- не врши реинјектирање на водата, доколку истото е предвидено со дозволата за експлоатација и одобрените рударски проекти.

(2) Покрај глобата за дејствијата од ставот (1) на овој член на правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана на вршење одделна дејност. Траењето на забраната не може да биде пократко од шест месеци ниту подолго од три години, како и дејноста чие вршење му се забранува на правното лице.

(3) Покрај прекршочната санкција на лицата од ставот (2) на овој член за дејствијата од ставот (1) може да се изрече посебна прекршочна мерка одземање на предмети со кои е сторен прекршокот.

(4) Глоба во износ од 2.500 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок за дејствијата од ставот (1) на овој член и за одговорното лице во правното лице и за тоа ќе му се изрече прекршочна санкција забрана на вршење професија, дејност или должност во траење од една до пет години.

Член 125

(1) Глоба во износ од 5.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице кое врши експлоатација на минерални суровини, ако:

- изврши пренос на концесијата спротивно на одредбите од овој закон,

- ја даде концесијата под закуп,

- кај концесионерот се изврши пренос на уделите или акциите кои поединечно или во збир довеле до промена на управувачката структура,

- стави во употреба средства за работа кои не се прегледани и испитани за безбедно работење, односно ако не се исправни за безбедна работа таквите средства за работа,

- веднаш, а најдоцна во рок од 48 часа по настанот, писмено не го известат Државниот инспекторат за техничка инспекција за секој смрген случај, колективна несреќа и секоја појава која претставува непосредна опасност и ја загрозува безбедноста на вработените при работа,

- при вршењето на деталните геолошки истражувања се откријат и други видови на минерални суровини освен оние за кои е доделена концесија за детални геолошки истражувања, а истите не се опфатени со елаборатот од извршените детални геолошки истражувања и соодветно прикажани по квалитет и квантитет,

- навремено не презема мерки за безбедност на граѓаните, нивниот имот, сообраќајот и соседните објекти,

- во рок од 15 дена пред започнувањето на деталните геолошки истражувања до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини не достави проект за вршење на детални геолошки истражувања,

- најдоцна 24 часа по запирање на работите, а во случај на опасна појава, веднаш не го пријави на органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини и Државниот инспекторат за техничка инспекција за временото прекинување на изведувањето на рударски работи при истражување и експлоатација на минералните суровини поради непредвидени геолошки, рударски или економски причини (појава на гас или вода, горски удари, јамски пожари, пореметување на главни патишта за проветрување и одводнување, лизгање на терен и слично),

- планира времено запирање на работите повеќе од шест месеци, а не го известат Државниот инспекторат за техничка инспекција во определениот рок и не изврши рударски мерења на состојбите, како и дополнување на рударските планови и не направи записник за причините за престанување на работите и за опасностите кои можат да настанат во текот на запирањето и при повторниот почеток на работите,

- не изготви дополнителен рударски проект во согласност со одредбите од овој закон доколку не продолжи со експлоатација на минералните суровини по определениот рок,

- пушти во употреба рударскиот објект без извршен технички преглед и издадено решение за употреба, како и без добиена писмена согласност од државниот рударски инспектор,

- при изведување на рударски работи не преземе мерки заради заштита на животот и здравјето на граѓаните, како и безбедност на недвижните и движните работи,

- инфраструктурните објекти (пат, далновод и друго) кои поминуваат низ концесиониот простор ги уништува и загрозува и го оневозможува нивното користење од страна на други лица,

- не ги спроведува мерките за безбедност при работа согласно со овој закон,

- при вршењето на детални геолошки истражувања и експлоатација на минерални сировини не организира, уреди и не спроведува навремено мерки за безбедност при работа,

- при изведување на рударските работи не обезбеди водење на евиденција во пишана форма за техничко водење и надзор,

- при изведба на подземни рударски работи не организира служба за безбедност при работата,

- не организира служба за спасување и служба за против пожарна заштита при изведување на рударски работи каде што постои опасност од пожар, експлозија, појава на отровни гасови, или пак можности од навлегување на гасови, вода и тиња,

- во периодот на временото прекинување на рударските работи не ги одржува јамските простории и објекти во стабилна, сигурна и безбедна состојба,

- пред распоредувањето на работите, односно на работните задачи, работникот со кој засновал работен однос не го запознае со прописите и мерките за безбедност при работа во врска со работите кои ќе ги врши, со опасностите кои можат да настанат при таа работа, како и со организирањето и спроведувањето на безбедносните мерки при работа и не определи работник кој целосно ќе го запознае со правата и обврските во врска со безбедноста при работа и условите за работа,

- работникот кој првпат се распоредува на рударските работи постепено, а најмалку 15 дена не се внесува во работата под непосредно раководење и надзор на работник и инструктор определен од работник со посебни овластувања и одговорности,

- работниците кои се распоредени на работно место во јама при нивното прераспоредување на друго работно место на кое не работеле дотогаш не се запознаат со специфичните опасности на новото работно место и со мерките за безбедност при работа и опасностите кои можат да настанат при вршење на работите на кои се распоредуваат,

- работниците кои се распоредени на работно место во површинските погони кои во јамата влегуваат повремено заради извршување на одделни работи, претходно не се запознати со специфичностите на работата во јама, со сите опасности кои произлегуваат од таквата работа и со мерките за безбедност при работа на кои мора да се придржуваат,

- средствата за работа не ги одржува во исправна состојба, не ја проверува нивната исправност и безбедност за работа со поврмени прегледи и испитувања на начин и во рокови пропишани со актот што тој го донесува, односно со упатството на производителот, техничките прописи и стандарди,

- не организира запознавање на сите работници со прописите и мерките за безбедност при работа, како и со мерките за спроведување на плановите за одбрана и акциите за спасување во случај на ненадејни несреќи и за таа цел еднаш годишно не организира обука и

- еднаш годишно не изврши проверка на познавањето на прописите и мерките за заштита при работа, како и плановите за одбрана и акциите за спасување во случај на ненадејни несреќи на работниците со посеб-

ни овластувања и одговорности кои вршат надзор, палител на мини, како и други работници со посебни овластувања.

(2) Покрај глобата за дејствијата од ставот (1) на овој член на правното лице може да му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана на вршење одделна дејност. Траењето на забраната не може да биде пократко од шест месеци ниту подолго од три години, како и дејноста чие вршење му се забранува на правното лице.

(3) Со глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност за прекршокот од ставот (1) на овој член ќе се казни и одговорното лице во правното лице и ќе му се изрече прекршочна санкција забрана на вршење професија, дејност или должност во траење од една до пет години.

(4) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член и доколку при вршењето на геолошките истражувања и експлоатацијата на минералните сировини не го известат непосредниот раководител за несреќа при работа, потешка повреда при работа или појава што го загрозува животот на работниците, како и за причините за настанување на истите.

Член 126

(1) Глоба во износ од 3.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице кое врши експлоатација на минерални сировини, ако:

- до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини најмалку еднаш годишно не доставува извештај за извршените детални геолошки истражувања согласно со динамиката утврдена во проектот за вршење на детални геолошки истражувања,

- на просторот за вршење на деталните геолошки истражувања ја нема предвидената документација,

- на местото каде што се изведуваат рударските работи и врши експлоатација на минерални сировини ја нема утврдена документација,

- лицата кои вршат работи на одделни работни места не ги исполнуваат условите за стручна подготовка,

- работниците кои се распоредени на работно место надвор од јама влегуваат во јама без дозвола на раководителот на јамата или од него овластено лице и

- не донесе посебни програми за стекнување, дополнување и усовршување на знаењето за областите за безбедност при работа според видовите на работите, односно работните задачи.

(2) Со глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе се казни и одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

ДЕЛ XI ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 127

Постапките за доделување на концесии за детални геолошки истражувања за кои е поднесена иницијатива за започнување на постапка за доделување на концесија за детални геолошки истражувања ќе се продолжат согласно со одредбите од овој закон.

Член 128

Концесионерите на кои им е доделена концесија за детални геолошки истражувања ќе продолжат да ги вршат деталните геолошки истражувања согласно со одредбите од Законот за минерални сировини (“Службен весник на Република Македонија“ број 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11).

Член 129

Концесионерите кои ги завршиле деталните геолошки истражувања, а кои не поднеле барање за доделување на концесија за експлоатација до денот на влегувањето во сила на овој закон, постапката за доделување на концесија за експлоатација ќе ја продолжат согласно со одредбите од овој закон.

Член 130

Започнатите постапки за вршење на стручна оценка (ревизија) на геолошката документација и рударските проекти ќе се завршат согласно со Законот за минерални сировини (“Службен весник на Република Македонија“ број 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11) и прописите донесени врз основа на тој закон.

Член 131

(1) Овластувањата за изработка на геолошка документација издадени врз основа на Законот за минералните сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 18/99 и 29/2002) и Законот за минерални сировини (“Службен весник на Република Македонија“ број 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11) ќе продолжат да важат во рок од шест месеци, сметано од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) По истекот на рокот од ставот (1) на овој член издадените овластувања престануваат да важат.

Член 132

(1) Овластувањата за изработка на рударски проекти врз основа на Законот за минералните сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 18/99 и 29/2002) и Законот за минерални сировини (“Службен весник на Република Македонија“ број 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11) ќе продолжат да важат во рок од шест месеци, сметано од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) По истекот на рокот од ставот (1) на овој член издадените овластувања престануваат да важат.

Член 133

Започнатите постапки за доделување на концесија за експлоатација на минерални сировини во случај кога сопственик на резултатите е Република Македонија ќе се завршат согласно со Законот за минерални сировини (“Службен весник на Република Македонија“ број 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11).

Член 134

(1) Лицата на кои им е издадена лиценца за изработка на рударски проекти врз основа на Законот за минералните сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 18/99 и 29/2002) и Законот за минерални сировини (“Службен весник на Република Македонија“ број 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11) и имаат завршено високо образование рударски факултет општа насока или рударски факултет насока површинска експлоатација, се должни во рок од 30 дена од влегувањето во сила на овој закон да поднесат барање за издавање на лиценца за изработка на рударски проекти за површинска експлоатација согласно со одредбите од овој закон.

(2) Лицата на кои им е издадена лиценца за изработка на рударски проекти врз основа на Законот за минералните сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 18/99 и 29/2002) и Законот за минерални сировини (“Службен весник на Република Македонија“ број 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11) и имаат завршено високо образование рударски факултет општа насока или рударски факултет насока подземна експлоатација, се должни во рок од 30 дена од влегувањето во сила на овој закон да поднесат барање за издавање на лиценца за изработка на рударски проекти за подземна експлоатација согласно со одредбите од овој закон.

(3) Лицата на кои им е издадена лиценца за изработка на рударски проекти врз основа на Законот за минералните сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 18/99 и 29/2002) и Законот за минерални сировини (“Службен весник на Република Македонија“ број 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11) и имаат завршено високо образование рударски факултет општа насока, насока експлоатација на минерални сировини и насока експлоатација на нафта и гас со техника и технологија на длабинско дупчење, се должни во рок од 30 дена од влегувањето во сила на овој закон да поднесат барање за издавање на лиценца за изработка на рударски проекти за површинска експлоатација и лиценца за изработка на рударски проекти за подземна експлоатација согласно со одредбите од овој закон.

(4) На лицата на кои им е издадена лиценца за изработка на рударски проекти врз основа на Законот за минералните сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 18/99 и 29/2002) и Законот за минерални сировини (“Службен весник на Република Македонија“ број 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11) и имаат завршено високо образование рударски факултет насока преработка на минерални сировини, се должни во рок од 30 дена од влегувањето во сила на овој закон да поднесат барање за издавање на лиценца за преработка на минерални сировини согласно со одредбите од овој закон.

(5) Издадените лиценци за геолошки истражувања врз основа на Законот за минералните сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 18/99 и 29/2002) и Законот за минерални сировини (“Службен весник на Република Македонија“ број 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11) се сметаат како лиценци за изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања согласно со одредбите од овој закон.

Член 135

Започнатите постапки за издавање на дозвола за експлоатација и дозвола за изведување на рударски работи според дополнителен рударски проект ќе се завршат согласно со Законот за минерални сировини (“Службен весник на Република Македонија“ број 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11).

Член 136

(1) Издадените одобренија за експлоатација согласно со Законот за минералните сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 18/99 и 29/2002) и издадените дозволи за експлоатација согласно со Законот за минерални сировини (“Службен весник на Република Македонија“ број 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11) ќе се сметаат како дозволи за експлоатација и важат до истекот на рокот до којшто и се издадени.

(2) Концесионерите од ставот (1) на овој член во рок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон се должни до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини да достават план за управување со отпад од минерални сировини.

(3) Доколку концесионерите во рокот од ставот (2) на овој член не поднесат барање за издавање на дозвола за експлоатација, Владата еднострано ќе го раскине договорот за концесија.

Член 137

(1) Концесионерите на кои им е издадено одобрение за експлоатација и одобрение за експлоатација по дополнителен рударски проект до денот на влегувањето во сила на Законот за минералните сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 18/99), но кои не поднеле барање за издавање на дозвола за експлоатација се должни да поднесат барање за издавање на дозвола за експлоатација во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Доколку концесионерите во рокот од ставот (1) на овој член не поднесат барање за издавање на дозвола за експлоатација, договорите за концесија престануваат да важат.

Член 138

Во случај кога концесионерите на кои им е издадено одобрение за експлоатација согласно со Законот за минералните сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 18/99 и 29/2002), но кои нема да започнат со експлоатација во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон, Владата на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини ќе донесе одлука за едностран раскин на договорот за концесијата за експлоатација.

Член 139

(1) Концесионерите кои имаат склучено договори за концесија за експлоатација на минерални сировини согласно со Законот за минерални сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11) се должни да ги усогласат предметните договори со оредбите од овој закон во рок една година од денот на влегувањето во сила на овој закон, освен во однос на големината на просторот на кој е доделена концесијата за експлоатација.

(2) Усогласувањето од ставот (1) на овој член ќе се изврши со склучување на нов договор за концесија за експлоатација.

Член 140

Одредбите на членот 97 од овој закон ќе започнат да се применуваат со пристапувањето на Република Македонија во Европската унија.

Член 141

Регистарот од прописите утврден во членот 98 став (1) од овој закон ќе стане достапен за јавноста од 1 јануари 2015 година.

Член 142

Одредбите од овој закон кои се однесуваат на доделување на концесија за детали геолошки истражувања и експлоатација на минерални сировини со електронска аукција ќе почнат да се применуваат во рок една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 143

(1) Подзаконските акти утврдени со овој закон ќе се донесат во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) До денот на влегувањето во сила на подзаконските акти од ставот (1) на овој член ќе се применуваат подзаконските акти утврдени во Законот за минерални сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11).

Член 144

(1) Концесионерите на кои им е издадено одобрение за експлоатација согласно со Законот за минералните сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 18/99 и 29/2002) или дозвола за експлоатација согласно со Законот за минералните сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11) се должни во рок една година од денот на влегувањето во сила на овој закон да постават и вградат стационарна вага за мерење на експлоатираната и продадена количина на минерална сировина, или да постават и вградат соодветни мерни инструменти за мерење на протокот на експлоатираната количина на минерална сировина, во случај кога се работи за експлоатација на минералните сировини од членот 4 став (2) алинеи 1 (јаглериоди во течна состојба) и 7 од овој закон.

(2) За поставените и вградените стационарни ваги од ставот (1) на овој член во рокот од ставот (1) на овој член, концесионерите се должни да приложат доказ за извршен технички прием.

(3) Доколку концесионерите од ставот (1) на овој член не постават и вградат стационарни ваги и не достават доказ за извршен технички прием во рокот од ставот (1) на овој член, како и во случај кога се работи за експлоатација на минералните сировини од членот 4 став (2) алинеи 1 (јаглериоди во течна состојба) и 7 од овој закон не постават и вградат соодветни мерни инструменти за мерење на протокот на експлоатираната количина на минерална сировина Владата еднострано ќе го раскине договорот за концесија.

Член 145

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за минерални сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11).

Член 146

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J PËR LENDE TË PARA MINERALE

PJESA I DISPOZITA TË PERGJITHSHME

Neni 1 Lenda dhe qellimi i Ligjit

Me kete ligj rregullohen:

- kushtet dhe menyra e kryerjes së hulumtimeve gjeologjike, nxitja dhe perparimi i hulumtimeve gjeologjike, me qellim që të sigurohet shfrytëzimi i tyre optimal në perputhje me parimet e zhvillimit të qendrueshem dhe të mbrojtjes së ambientit jetesor,

- nxitja dhe perparimi i eksploatimit të lendeve të para minerale, si edhe perforcimi i masave të sigurise, mbrojtja e ambientit jetesor dhe shendetit të njerezve,

- nxitja dhe perparimi i perpunimit të lendeve të para minerale, si edhe perforcimi i masave të sigurise, mbrojtja e ambientit jetesor dhe shendetit të njerezve,

- mbikeqyrja dhe kushtet e kryerjes së hulumtimeve gjeologjike, eksploatimi dhe perpunimi i lendeve të para minerale dhe

- masat dhe menyra me të cilat pengohet ose zvogelohet deri në mase më të vogël të mundshme ndikimi mbi mjedisin jetesor dhe shendetin e njerezve që mund të shkaktohet si pasoje e menaxhimit me hedhurina që krijohen dhe tanime të krijuara nga hulumtimi, eksploatimi dhe perpunimi i lendeve të para minerale.

Neni 2

Zbatimi subsidiar

(1) Në procedurat e percaktuara me kete ligj zbatohet Ligji për koncesione dhe partneritet privat publik, Ligji për procedure të pergjithshme administrative, Ligji për siguri dhe shendet gjate punes dhe Ligji për mjedis jetesor, nese me kete ligj nuk eshte rregulluar ndryshe.

(2) Në procedurat e mbikeqyrjes inspektuese të percaktuar me kete ligj zbatohet Ligji për mbikeqyrje inspektuese, nese me kete ligj nuk eshte rregulluar ndryshe.

Neni 3

Definicione

Shprehje të vecanta të perdorura në kete ligj e kane kuptimin si vijojne:

1. **Lende të para minerale** jane të gjitha materiet minerale organike dhe joorganike që gjenden në gjendje të ngurte, të lenget apo të gazte;

2. **Rezerva minerare** jane sasi të percaktuara të materies së caktuar minerale nga vendburimi, të percaktuara me elaborat për hulumtimet e kryera detajore gjeologjike;

3. **Hulumtime gjeologjike** jane permbledhje e metodave dhe e teknikave me qellim të marrjes së informatave me të cilat definohet ndertimi gjeologjik i pjeses së caktuar të Tokes;

4. **Hulumtime themelore gjeologjike** jane hulumtime gjeologjike që kryhen me qellim që të fitohen të dhena themelore për ndertimin gjeologjik të pjeses së Tokes;

5. **Hulumtime detajore gjeologjike** jane hulumtime gjeologjike me të cilat fitohen të dhena të plota dhe në menyre detajore percaktohen rezervat e xeheve të lendeve të para minerale në pjese të percaktuar të Tokes;

6. **Eksploatim i lendeve të para minerale** eshte aktivitet i marrjes gjegjesisht lirimit të lendeve të para minerale nga gjendja e tyre natyrore, duke i perfs hire edhe aktivitetet pergatitore, shoqeruese dhe pasuese të lidhura me marrjen e lendeve të para minerale;

7. **Eksploatimi nentokesor** eshte aktivitetet i realizimit të puneve minerare të pergatitjes, perpunimit, hapjes, germimit, transportit, eksportit dhe ajrosjes së hapësirave nentokesore duke iu permbajtur masave të sigurise dhe shendetit gjate punes dhe masave për mbrojtjen e mjedisit jetesor;

8. **Eksploatimi siperfaqesor** eshte aktivitetet i realizimit të puneve minerare të pergatitjes, hapjes, germimit, transportit, zhvendosjes, kullimit dhe rikultivimit të siperfaqes së tokes duke iu permbajtur masave të sigurise dhe shendetit gjate punes dhe masave për mbrojtjen e mjedisit jetesor;

9. **Perpunimi i lendeve të para minerale** eshte ndarja e mineraleve të dobishme nga mineralet e padobishme ose llojeve të mineraleve të permbajtura në lendet e para minerale (xehe), në forme të koncentratit, granulatit (prodhim i klasuar) ose forme të ngurte teknogjene të komponimit ose elementit (kripe, metal etj.), perkatesisht të paraqese produkt të tregut me kualitet të caktuar për perdorim të metejme;

10. **Rikultivim** eshte proces i rikthimit të truallit në gjendje të dobishme, të degraduar me hulumtimet gjeologjike ose me eksploatimin dhe perpunimin e lendeve të para minerale;

11. **Stabiliment** eshte permbledhja e aparateve ose e instalimeve të nderlidhura në teresi funksionale që sherben për qellimin e njeje teknik;

12. **Miniere** eshte rajon i kufizuar i truallit, në siperfaqe ose nën të, ku eksploatohet lenda e pare minerale me perdorimin e makinave, pajisjes, infrastruktures minerare të duhur për kryerjen e puneve minerare dhe deponeit (venddepozitime dhe venddepozitime hidrozgjyrash).

13. **Objekt minerar** eshte objekti në siperfaqe ose nën toke në hapësiren e hulumtimit respektivisht eksploatimit, që eshte i dedikuar për hulumtimin, eksploatimin dhe perpunimin e lendeve të para minerale dhe për kryerjen e puneve tjera minerare;

14. **Infrastrukture minerare** jane objektet minerare që nevojiten për pune hulumtuese dhe pune lidhur me eksploatimin e lendeve të para minerale (rrugët lidhese, instalimet dhe pajisjet elektrike, objektet, ndertesat për njerez dhe pajisja dhe ngjashem);

15. **Venddepozitim** eshte vendi i caktuar në kuader të minieres ku transportohet dhe depozitohet pjesa e zbuluar minerare;

16. **Venddepozitim i hidrozgjyres** eshte vend i caktuar në kuader të minieres i dedikuar për akumulimin e suspensionit të grimcave të imta të zgjyres, ujerave të zeza teknologjike, lendeve të para minerale teknogjenike në kushte rreptesisht të percaktuara dhe të kontrolluara, që krijohen në procesin e eksploatimit të lendeve të para minerale dhe perpunimit të lendeve të para minerale;

17. **Ujera nentokesore** jane ujerat që gjenden nën siperfaqen e tokes në zona të ngopura me ujë dhe jane në kontakt të drejtperdrejte me siperfaqen ose me nenshtresat e tokes;

18. **Ujera minerale** jane ujera me shkalle të larte të mineralizimit;

19. **Burim** eshte rrjedha natyrore e ujit nentokesor (i ndomte ose mineral) në siperfaqen e tokes;

20. **Regjimi i ujerave nentokesore** eshte proces i nderimit të cilesise dhe të kuantitetit të ujerave nentokesore (rrjedhja, niveli i ujerave nentokesore, shpejtësia, temperatura, viskoziteti, perberja kimike, radiologjike, mikrobiologjike dhe e gazte) nën ndikimin e faktoreve natyrore dhe antropogjene në kohe dhe hapësire;

21. **Ujera termale dhe termominerale** jane ujera nentokesore që karakterizohen me temperature dhe mineralizim të larte, e cila eshte më e larte se 20 °C dhe e mineralizuar;

22. **Hapësire hulumtimi** eshte pjesa e siperfaqes së tokes për hulumtime gjeologjike, e definuar me koordinata sipas siperfaqes, me shtrirje të pakufizuar në thellesi, e kufizuar me vija natyrore dhe artificiale dhe e pakufizuar në thellesi;

23. **Fushë eksploatimi** eshte pjesa e hapësires në të cilen eshte konstatuar vendburimi i lendeve të para minerale, hapësira e domosdoshme për eksploatimin e lendeve të para minerale dhe organizimin e puneve minerare, ndertimin e objekteve minerare dhe siperfaqja në të cilen gjendet dhe menaxhohet me hedhurina të eksploatimit, e cila në siperfaqen e tokes eshte e kufizuar me pika të koordinatave të nderlidhura ndermjet veti me vija të drejta me shtrirje të pakufizuar në thellesi;

24. **Ndotja e ambientit jetesor** eshte emisioni i materieve të demshme në ajer, ujë ose në truall, që mund të jete e demshme për cilesine e ambientit jetesor, për jeten dhe për shendetin e njerezve ose emisioni nga i cili mund të shkaktohet dëm i prones ose që e crregullon ose ndikon mbi llojllojshmerine biologjike dhe rajonale dhe mbi menyra tjera të percaktuara të shfrytezimit të ambientit jetesor;

25. **Operator** është koncesionari që kryen eksploitim të lendeve të para minerale për periudhen që i është ndare koncesioni dhe i cili menaxhon me hedhurina nga eksploatimi i lendeve të para minerale;

26. **Person pergjegjes** është personi i cili është pergjegjes për menaxhimin dhe realizimin e puneve minerare, si dhe punet e lidhura drejtpërdrejt me hedhurina nga eksploatimi i lendeve të para minerale;

27. **Ndryshim i dukshëm** është ndryshim në strukturën e instalimit për hedhurina ose punën e instalimit për hedhurina që mund të kenë ndikime negative të konsiderueshme në shëndetin e njeriut ose mjedisin jetësor;

28. **Vlerësim i ndikimit të mjedisit jetësor** është vlerësimi i ndikimeve të mundshme të projekteve të caktuara dhe aktiviteteve të planifikuara gjeologjike dhe minerare mbi mjedisin jetësor në rajonin e eksploatimit dhe perpunimit të lendeve të para minerale;

29. **Hedhurine** është çdo materie ose lende që krijuesi ose poseduesi e hedh, ka për qëllim që ta hedhe ose prej tij kërkohej që të hidhet;

30. **Hedhurine e rrezikshme** është hedhurina që përmban substanca që kanë një ose më shumë cilesi të rrezikshme, siç janë: eksploziviteti, reaktiviteti (oksidançe), djegshmeria, ngacmueshmeria, toksiciteti, infektiviteti, kancerogjeniteti, mutagjeniteti, toksiciteti për reproduksion, ekotoksiciteti dhe cilesi të lëshimit të gazrave helmues në kontakt me ujën, ajrin ose acidin, të percaktuara në pajtim me kete ligj ose me ndonjë dispozite tjetër, me ç'rast në listen e llojeve të hedhurinave është cekur dhe shënuar në mënyrë të vecante si hedhurine e rrezikshme duke e përfshirë edhe çdo hedhurinë që është perzier me hedhurina të rrezikshme;

31. **Hedhurina inerte** janë hedhurina të rezistueshme dhe nuk i nënshtrohen asnjë transformimi të konsiderueshem fizik, kimik ose biologjik, nuk tretet, nuk digjet dhe nuk reagon në mënyrë tjetër fizike ose kimike, nuk është bioshperberese, ndërsa hedhurina dhe lëngu i saj nuk ndikojnë në materie tjetër me të cilën vjen në kontakt, në mënyrë që mund ta rrezikojnë mjedisin jetësor, jetën dhe shëndetin e njerezve;

32. **Toke e pandotur** është toke e hequr nga shtresa e sipërme e tokës gjatë aktiviteteve të eksploatimit dhe nuk konsiderohet si e ndotur sipas dispozitave për mbrojtjen e tokës;

33. **Trajtimi i lendeve të para minerale** është proces mekanik, fizik, biologjik termal ose kimik, ose kombinim i proceseve që kryhen me lende të para minerale, për eksploatim të mineraleve, duke i përfshirë proceset e ndryshimit të madhësisë, klasifikimit, ndarjes dhe shkrirjes, si dhe perpunimit të serishëm të hedhurinave paraprakisht të hedhura, por duke mos i përfshirë procesin e shkrirjes dhe proceset termale-prodhuese (që nuk paraqesin pjekje të gelqerës) dhe procese metalurgjike;

34. **Zgjidhja** është hedhurinë e ngurte ose mase e qullte që mbetet në procesin e perpunimit të lendeve të para minerale (p.sh. grimcimit, bluarjes, klasifikimit sipas madhësisë, flotacionit dhe teknikës tjetër fiziko-kimike) për heqjen e mineraleve të dobishme nga mineralet e padobishme ose llojeve të mineraleve;

35. **Liqen llumi** është kapacitet natyror ose i ndërtuar për depozitimin e hedhurinave minerare në grimca të imta, zgjidhje së thjeshtë të flotacionit me sasi të ndryshme të ujit të lire, që del nga perpunimi i lendeve të para minerale dhe nga procesi i reciklimit të ujit të perdorur;

36. **Cijanidi** ndares me acide të dobëta i nenkupton cianidin dhe perberësit e cianidit që ndahen me acid të dobët të vlerës së caktuar të pH-së;

37. **Ekstrakt** është çdo lëng që filtrohet neper hedhurinën e shtresuar të zgjidhjes dhe lëshohet nga instalimi për hedhurina të zgjidhjes ose përmbahet në të njëjtën, duke e

përfshirë kullimin ndotes, e që mund të ketë ndikim të pavolitshëm mbi mjedisin jetësor nëse trajtohet në mënyrë të parregullt;

38. **Instalimi për hedhurina të zgjidhjes** është vend i dedikuar për akumulimin ose depozitimin e hedhurinave të zgjidhjes nga lëndet e para minerale, në formë të ngurte ose të lenget, ose në tretje ose kombinim të gjendjes së lenget dhe të ngurte, gjatë periudhave kohore, si vijon:

- nuk ka periudhë kohore për instalime për hedhurina të zgjidhjes minerare dhe për instalime për hedhurina të zgjidhjes minerare që karakterizohen si të demshme në planin e menaxhimit,

- periudhë prej më shumë se gjashtë muajsh për instalime për prodhime të papritura të hedhurinave të zgjidhjes minerare,

- periudhë prej më shumë se një viti për instalime për hedhurina të zgjidhjes që nuk janë të rrezikshme as inerte dhe

- periudhë prej më shumë se tre vitesh për instalime për token e pandotur, hedhurina të parrezikshme të zgjidhjes nga aktivitete hulumtuese, hedhurina të zgjidhjes që dalin nga eksploatimi, perpunimi dhe depozitimi i tresetit dhe për hedhurina inerte të zgjidhjes.

Për kete lloj instalimesh konsiderohen instalimet që përfshijnë venddepozitime hidrozgjidhës ose strukture tjetër që shërben për të përmbajtur, mbajtur, kufizuar hedhurinë zgjidhje ose në mënyrë tjetër ta përmbajë instalimin, si dhe të përfshijë, por jo edhe të kufizohet në pendë dhe liqen llumi, por pa përfshirë gropa ku hedhurina e zgjidhjes, pas eksploatimit dhe perpunimit të lendeve të para minerale, bartet për qëllime të sanimit dhe ndërtimit;

39. **Rreziqe kryesore** janë ngjarjet në minierë gjatë aktiviteteve që përfshijnë menaxhimin e hedhurinave të zgjidhjes nga lëndet e para minerale në cilindo instalim të përfshirë me kete ligj, e që rezultojnë me rrezik serioz për shëndetin e njeriut dhe/ose për mjedisin jetësor menjëherë ose me kalimin e kohës, në vet lokacionin ose në vend tjetër;

40. **Substanca të rrezikshme** janë substanca ose preparate të cilat përmbajnë një ose më shumë substanca të rrezikshme cilesite e të cileve e ndotin mjedisin jetësor dhe janë të rrezikshme për jetën dhe shëndetin e njerezve me efekte të dëshmuara akute, kronike, toksike dhe efekte tjera të demshme dhe

- lidhur me pengimin dhe kontrollin e avarive, substanca e rrezikshme është perzierja ose preparati i percaktuar në pajtim me dispozitat për mbrojtjen e mjedisit jetësor, ose i plotësuar kriteret ose cilesite e percaktuara në pajtim me dispozitat për mbrojtjen e mjedisit jetësor, që është prezente në formë të lëndës së parë, prodhimit, nusprodhimit, mbetjes ose gjysmeprodhimit, duke i përfshirë edhe ato substanca për të cilat është e arsyeshme të supozohet se mund të shkaktohen në rast të fatkeqësisë;

41. **Teknika më të mira të kapshme** janë fazat më efektive dhe më të avancuara në zhvillimin e aktiviteteve edhe metodave të punës që sugjerojnë perkatesine praktike të teknologjive konkrete për sigurimin, në parim, të vlerave kufitare për emisionet, të dedikuara për pengimin edhe atje ku kjo praktikisht nuk është e mundur, për zvogelimin e emisioneve dhe ndikimit negativ mbi mjedisin jetësor. Në kete rast:

- si teknika nenkuptohen teknologjia e shfrytëzuar dhe menyra në të cilën instalimi është konstruktuar, mirembahet, shfrytëzohet dhe e nderpret punën,

- si teknika të kapshme nenkuptohet shkalla e zhvillimit të teknikave që aplikohen në sektorin perkates industrial, në kushte të shpagueshme ekonomike dhe teknike, duke i marrë parasysh harxhimet dhe perparësitë, pa dallim nëse teknikat shfrytëzohen ose janë të zhvilluara dhe/ose të prodhuara në Republikën e Maqedonisë, nëse në mënyrë të arsyeshme janë të kapshme për koncesionarin dhe

- si më të mira nenkuptohen ato teknika që janë më efektive në arritjen e nivelit të lartë të përgjithshëm të mbrojtjes së mjedisit jetësor në teresi.

42. **Sanim** është procesi për pastrimin e tokës që ka pasuar pasoja nga instalimi për hedhurina të zgjyres, në mënyrën në të cilën toka kthehet në gjendje të pershtatshme, vecanerisht në aspekt të kualitetit të tokës, botes së eger, vendbanimeve natyrore, sistemeve të ujit të embel, peizazhit dhe përdorimit perkates të dobishëm;

43. **Publiku** janë një ose më shumë persona juridike ose fizike, qytetare dhe organizata dhe shoqata të regjistruara të tyre dhe

44. **Publiku i përfshire** është publiku që për momentin ose në të ardhmen, është i përfshire ose ka interes, lidhur me miratimin e vendimit për mjedisin jetësor me të cilin është në raport të vecante me procedure të caktuar. Publiku i përfshire i përfshin edhe shoqatat e qytetareve të formuara për mbrojtjen dhe përparimin e mjedisit jetësor, si dhe individin që ka gjasa të medha t'i ndiejë pasojat nga miratimi i vendimit.

Neni 4

Llojet e lendeve të para minerale

(1) Lendet e para minerale janë të mira me interes të përgjithshëm, pronesi e Republikës së Maqedonisë, pa marrë parasysh pronesinë e truallit në të cilin gjenden.

(2) Lendet e para minerale sipas llojit mund të jënë:

- lende të para minerale energjetike si vijojnë: të gjitha llojet e thëngjijve të fosilit, hidrokarburet në gjendje të ngurte, të lenget dhe të gazte, të gjitha llojet e shkëmbinjve bituminoze dhe të yndyrshëm dhe gazrat e tjera që gjenden në toke,

- lende të para minerale metalike,

- lende të para minerale teknogjene si vijon: lende të para minerale të cilat krijohen në procesin e përpunimit të lendeve të para minerale energjetike apo metalike, duke i përfshire hedhurinat e zgjyres që krijohen gjatë eksploatimit dhe përpunimit të gurit arkitektonik dekorativ,

- lende të para minerale jometalike, (gelqeror-kalcit, gelqeror dolomit, kuarc, kuarcit, rere kuarci, diabaz, feldspat, tuf, gjips, laporec, sulfur, barit, magnezit, fluorit, azbest, glina për qeramike dhe tulla etj.),

- gur arkitektonik dekorativ (mermer, granit, travertin, oniks, bazalt, sijanit, brece etj.),

- ujera minerale, termominerale dhe termale dhe ujera minerale dhe gaz CO₂ dhe

- rere dhe zhavorr që nuk gjenden në shtretërit dhe brigjet e trupave ujore sipërfaqësore (rrjedha uji, liqene dhe akumulacione), të gjitha llojet e argjilit dhe kuarci grumbullues.

(3) Me interes të përgjithshëm është:

- kryerja e hulumtimeve detajore gjeologjike dhe eksploatimi i lendeve të para minerale energjetike metalike, teknogjene dhe termominerale dhe ujerave termale dhe

- edhe kur eksploatimi i lendeve të para minerale është me rendesi strategjike dhe është e domosdoshme për realizimin e projekteve me interes publik të përcaktuar me ligj tjetër.

(4) Lendet e para minerale nga paragrafi (3) alineja 2 të këtij neni i përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

Neni 5

Strategjia për hulumtimet gjeologjike, shfrytëzimi dhe eksploatimi i qendrueshëm i lendeve të para minerale

(1) Për realizimin e qëllimeve dhe planeve për kryerjen e harmonizuar të hulumtimeve gjeologjike, për eksploatimin dhe për shfrytëzimin e qendrueshëm të lendeve të para

minerale, Qeveria e Republikës së Maqedonisë (në tekstin e metejme: Qeveria), me propozim të ministrit të Ekonomisë miraton Strategji për hulumtime gjeologjike, shfrytëzimin dhe eksploatimin e qendrueshëm të lendeve të para minerale (në tekstin e metejme: Strategji) për periudhe prej 20 vitesh.

(2) Me Strategjinë përcaktohen vëllimi dhe menyra e realizimit të hulumtimeve themelore gjeologjike, shfrytëzimi i qendrueshëm dhe nevojat për eksploatimin e lendeve të para minerale të cilat janë me rendesi të vecante për zhvillimin e ekonomisë të Republikës së Maqedonisë.

PJESA II

HULUMTIME GJEOLGJIKE

Neni 6

Hulumtime gjeologjike

(1) Hulumtime dhe analiza gjeologjike kryhen për njohje të zhvillimit, të perberjes dhe ndertimit të kores së tokës, prognozimit, gjetje dhe përcaktim të vendburimeve të lendeve të para minerale dhe vlerësim të efekteve ekonomike nga shfrytëzimi i tyre, përcaktim të cilesive gjeologjike, hidrogeologjike dhe gjeoteknike të tokës për nevojat e ndertimit të objekteve, planifikimit hapësor, rregullimit të hapësirës dhe mbrojtjes dhe përparimit të mjedisit jetësor.

(2) Hulumtimet gjeologjike nga paragrafi (1) i këtij neni përfshijnë hulumtime gjeologjike themelore, hulumtime gjeologjike shkencore dhe të prospeksionit dhe hulumtime detajore gjeologjike.

(3) Të dhënat e marra nga hulumtimet gjeologjike nga paragrafi (2) i këtij neni, konsiderohen të dhëna gjeologjike.

Neni 7

Hulumtime gjeologjike shkencore dhe të prospeksionit

(1) Për kryerjen e hulumtimeve gjeologjike shkencore dhe të prospeksionit, që janë në funksion të qëllimeve shkencore dhe të prospeksionit nuk është e nevojshme marrja e koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike.

(2) Hulumtimet gjeologjike nga paragrafi (1) i këtij neni mund të kryhen për periudhe deri në një vit.

(3) Subjekti që do të kryejë hulumtime gjeologjike nga paragrafi (1) i këtij neni, është i obliguar që 15 dite para fillimit të të njejtave në Entin Gjeologjik të Republikës së Maqedonisë (në tekstin e metejme: Enti Gjeologjik) të dorëzojë njoftim.

(4) Njoftimi nga paragrafi (3) i këtij neni përmban:

- të dhëna për personin juridik apo fizik i cili do t'i kryejë hulumtimet gjeologjike nga paragrafi (1) i këtij neni, - periudhen e kohezgjatjes së hulumtit dhe - llojin e lendeve të para minerale të cilat do të jënë lende e kryerjes së hulumtimeve gjeologjike.

(5) Pas përfundimit të hulumtimeve gjeologjike nga paragrafi (1) i këtij neni subjekti i cili i ka kryer ato, është i obliguar që në Entin Gjeologjik të dorëzojë raport për hulumtimet e kryera gjeologjike.

Kreu 1

HULUMTIME THEMELORE GJEOLGJIKE

Neni 8

Qëllimi i hulumtimeve themelore gjeologjike

(1) Hulumtimet gjeologjike themelore janë veprimtari me interes publik.

(2) Me hulumtimet gjeologjike themelore sigurohen të dhënat themelore gjeologjike të cilat shfrytëzohen për eksploatimin dhe për shfrytëzimin e lendeve të para minerale, si dhe për nevojat e planifikimit hapësor.

(3) Hulumtimet themelore gjeologjike i kryen Enti Gjeologjik.

Kreu 2
HULUMTIME DETAJORE GJEOLGJIKE

Neni 9
Hulumtime detajore gjeologjike

(1) Hulumtimet detajore gjeologjike kryhen në hapësire në të cilën percaktohet ekzistimi i një ose më shume lendeve të para minerale për marrje të të dhenave për poziten, formen, krijimin, kualitetin e vendburimit, rezervat, kushtet dhe mundësitë për shfrytëzimin e tyre, hapësirën në të cilën do të ndërtohen objekte të caktuara investuese për percaktimin e cilesive gjeoteknike, hidrogeologjike dhe cilesive tjera të tokës, për rikategorizim të rezervave të xeheve, zgjerimin e koncesioneve për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike dhe eksploatimin e lendeve të para minerale, si dhe për riinjektim të ujerave në nentoke.

(2) Hulumtime detajore gjeologjike të lendeve të para minerale nuk mund të kryhen në hapësira të cilat gjenden në vendbanime, rruge publike, objekte të ekonomive ujore, shtretër dhe brigje të trupave ujore sipërfaqësore (rrjedha uji, liqene dhe akumulacione), objekte ushtarake, monumente kulturore dhe rajone të mbrojtura natyrore, si dhe në hapësira tjera në të cilat gjenden objekte me interes publik.

(3) Me përjashtim nga paragrafi (2) i këtij neni, hulumtimet detajore gjeologjike të lendeve të para minerale mund të kryhen edhe në hapësirat nga paragrafi (2) i këtij neni, me pelqim paraprak të organeve të administratës shtetërore kompetente për kryerjen e puneve nga sfera perkatese.

(4) Për lendet e para minerale nga neni 4 paragrafi (2) alineja 7 të këtij ligji nuk kryhen hulumtime detajore gjeologjike.

Neni 10
Koncesioni për hulumtime detajore gjeologjike

(1) E drejta për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike fitohet me marrjen e koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike.

(2) Koncesion për hulumtimet detajore gjeologjike të lendeve të para minerale ndan Qeveria e Republikës së Maqedonisë (në tekstin e metejme: koncedenti).

(3) Të drejte për marrjen e koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike ka secili person juridik, duke i përfshirë edhe personat e huaj juridike me dege të regjistruar në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë, e që i plotësojnë kushtet e percaktuara me kete ligj dhe ligj tjetër.

(4) Koncesionin për hulumtimet detajore gjeologjike të lendeve të para minerale nuk mund ta marrë për periudhë prej pesë vitësh, kur personit juridik, duke përfshirë edhe personat e huaj juridike me dege të regjistruar në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë paraprakisht, i është hequr koncesioni për hulumtime detajore gjeologjike ose eksploatim të lendeve të para minerale, si dhe personi juridik i cili është i lidhur me atë person juridik. Si të lidhur konsiderohen rastet kur personat juridike janë në lidhje të ndërsjella të aferta, dhe realizojnë kontroll të ndërsjelle në menyre dhe kushte të percaktuara me Ligjin për banka.

(5) Koncesioni për hulumtime detajore gjeologjike ndahet në baze të thirrjes publike me ankand elektronik në kushte dhe në menyre të percaktuara me kete ligj dhe Ligjin për koncesione dhe partneritet privat publik.

(6) Në rast kur kërkesën për marrjen e koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike e parashtrorje ndërmarrjet publike, institucionet publike, shoqëritë tregtare të themeluara nga Republika e Maqedonisë dhe shoqëritë në të cilat shteti ka ndikim të drejtperdrejte apo të terthorte përmes pronësise mbi ato, perkatesisht nese posedon pjese më të madhe të kapitalit të shoqërise, ka shumicen e votave të aksionareve/bashkepronareve dhe nese emeron më shume

se gjysmen e anetareve të keshillit drejtues apo mbikeqyres, perkatesisht organeve drejtuese të shoqërise, personat tjere juridike të cilet kryejne autorizime publike në pjesen e kryerjes së autorizimeve publike, koncesioni për hulumtime detajore gjeologjike u ndahet në baze të kërkeses, pa zbatimin e procedures për ndarjen e koncesionit nepermjet thirrjes publike.

(7) Për lendet e para minerale nga neni 4 paragrafi (2) alineja 1 e këtij ligji, Qeveria jep pelqim paraprak lidhur me iniciativen e parashtruar për hulumtime detajore gjeologjike.

Neni 11
Hapësira për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike

(1) Me koncesionin për hulumtime detajore gjeologjike, koncedenti koncesionarit i leshon hapësire për kryerjen të hulumtimeve detajore gjeologjike, të perkufizuar me koordinata të shenuara në hartën topografike në perpjesetim 1: 25 000.

(2) Hapësira në të cilën ndahet koncesioni për hulumtime detajore gjeologjike varet nga lloji i lendes së pare minerale, si vijon:

- deri në 30 km² për lende të para minerale energjetike,
- deri në 30 km² për lende të para minerale metalike,
- deri në 30 km² për lende të para minerale teknogjene,
- deri në 2 km² për lende të para minerale jometalike,
- deri në 5 km² për gur arkitektonik dekorativ dhe
- deri në 2 km² për ujera minerale, termominerale, termale dhe ujera minerale dhe gaz CO₂.

(3) Koncesioni nga paragrafi (1) i këtij neni jepet për toke që është në pronësi të Republikës së Maqedonisë, si dhe toke që është në pronësi të personave tjere juridike dhe fizike.

(4) Para fillimit të kryerjes së hulumtimeve detajore gjeologjike të lendeve të para minerale nga neni 4 paragrafi (2) alinete 4 dhe 5 të këtij ligji për token që gjendet në hapësirën në të cilën është dhënë koncesioni për hulumtime detajore gjeologjike, për token që është në pronësi të personave juridike ose fizike, nevojitet marrje e pelqimit për zbatimin e aktiviteteve të hulumtimeve detajore gjeologjike.

(5) Në rast kur behet fjale për toke në pronësi të Republikës së Maqedonisë pa të drejte të percaktuar të shfrytëzimit, qirase ose uzufuktit nuk nevojitet marrje e pelqimit për zbatimin e aktiviteteve të hulumtimeve detajore gjeologjike.

(6) Koncesionari i cili kryen hulumtime detajore gjeologjike është i detyruar që t'i kryejë zhdëmtim qiramarrësit, koncesionarit ose uzufuktarit të deriatehershëm të tokës bujqësore ose kullësore, si dhe personit juridik dhe fizik pronar i tokës.

(7) Pelqimi nga paragrafi (4) i këtij neni konfirmohet me dhenien e deklarates me shkrim te noteri dhe i njejti nuk mund të terhiqet para skadimit të koncesionit, perkatesisht me dorezimin e marreveshjes për rregullimin e marredhenieve të ndërsjella ndërmjet personit fizik ose juridik dhe koncesionarit.

(8) Pelqimi nga paragrafi (4) i këtij neni dhe deklarata me shkrim perkatesisht marreveshja nga paragrafi (8) i këtij neni, dorezohet te organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, para fillimit të hulumtimeve detajore gjeologjike.

(9) Me mosdorezimin e pelqimit nga paragrafi (4) i këtij neni dhe deklarates me shkrim perkatesisht marreveshjes nga paragrafi (8) i këtij neni në organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, para fillimit të hulumtimeve detajore gjeologjike, konsiderohet se nuk është filluar me kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike.

(10) Hulumtimet detajore gjeologjike të lendeve të para minerale teknogjene mund të behen edhe në hapësirën në të cilën është dhënë koncesioni për eksploatim, nëse nuk crregullohet eksploatimi i lendeve të para minerale për të cilat është dhënë koncesion për eksploatim.

Neni 12

Periudha e vlefshmerise së koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike

Periudha për të cilën jepet koncesioni për hulumtime detajore gjeologjike varet nga lloji i lendes së parë minerale, dhe është:

- deri në gjashtë vjet për lende të para minerale energjetike,
- deri në gjashtë vjet për lende të para minerale metalike,
- deri në tre vjet për lende të para minerale teknogjene,
- deri në dy vjet për lende të para minerale jometalike,
- deri në dy vjet për gur dekorues – arkitektonik, dhe
- deri në dy vjet për ujera minerale, termominerale, termale dhe ujera dhe gazra minerale CO₂.

Neni 13

Iniciativa për ndarje të koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike

(1) Procedura për ndarje të koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike fillon me parashtrimin e iniciativës në organin e administratës shtetërore kompetent për kryerje të punëve nga sfera e lendeve të para minerale.

(2) Të drejte të parashtrorje iniciative për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike ka çdo person juridik, duke i përfshirë edhe personat e huaj juridike me dege të regjistruar në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë, me ç'rast është i detyruar të parashtrorje:

- arsyetim dhe të dhëna themelore për parashtruesin e iniciativës,
- periudhe të propozuar në të cilën do të ndahet koncesioni,
- hapësira në të cilën do të kryhen hulumtime detajore gjeologjike të caktuara në hartën topografike në përpjesëtim 1:25 000 me koordinata të paraqitura,
- elaborat gjeodezik për dedikime të vecanta me tregues kadastrale i përpiluar nga tregtarët individë – gjeodetë të autorizuar dhe shoqëri tregtare për punë gjeodezike që i përmbushin kushtet e Ligjit për kadastrë të patundshmerive dhe
- studim për vlerësimin e ndikimit dhe regjimit të ujërave minerale, termominerale dhe termale në rast kur behet fjalë për iniciativën për ndarje të koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike të ujërave minerale, termominerale dhe ujërave minerale dhe gazit CO₂.

(3) Organi i administratës shtetërore kompetent për kryerje të punëve nga sfera e lendeve të para minerale në afat prej tete ditësh duke llogaritur nga dita e pranimit të iniciativës nga paragrafi (2) i këtij neni me aktvendim e refuzon të njejten, nëse:

- kërkuksi nuk e parashtron dokumentacionin nga paragrafi (2) i këtij neni,
- në hapësirën për të cilën është parashtruar iniciative për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike tanime është leshuar leje për hulumtime detajore gjeologjike ose koncesion për hulumtime detajore gjeologjike ose eksploatim të lendeve të para minerale dhe
- nëse me studim vlerësimin e ndikimit dhe regjimit të mineraleve, termomineraleve, ujërave termale dhe ujërave minerale dhe gazit CO₂, përcaktohet se ka ndikim në bilancin e regjimit të ujërave në koncesionet tanime të ndara për eksploatim.

(4) Studimi për vlerësimin e ndikimit dhe regjimit të mineraleve, termomineraleve, ujërave termale dhe ujërave minerale dhe gazit CO₂ nga paragrafi (2) alineja 5 e këtij neni, në vecanti përmban të dhëna për ndertimin gjeologjik dhe karakteristikat dhe parametrat hidrogeologjike të mjedisëve ujembajtëse.

(5) Përmbajtjen dhe mënyrën e përpilimit të studimit për vlerësimin e ndikimit dhe regjimit të ujërave minerale, termominerale, termale dhe ujërave minerale dhe gazit CO₂ nga paragrafi (2) alineja 5 e këtij neni, i përcakton ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerje të punëve nga sfera e lendeve të para minerale.

(6) Kunder aktvendimit nga paragrafi (3) i këtij neni në afat prej 15 ditësh mund të parashtrorhet ankese te Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedure Administrative dhe Procedure nga Marrëdhënia e Punës në Shkallë të Dytë.

Neni 14

Procedura për ndarje të koncesionit për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike

(1) Nëse organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e lendeve të para minerale nuk e refuzon iniciativën nga neni 13 i këtij ligji, në afat prej tete ditësh është i detyruar që të kryejë inspektim në lokalitetin për të cilin është parashtruar iniciative për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike, për çfarë përpilohet procesverbal.

(2) Në inspektim është i pranishëm edhe përfaqësuesi i autorizuar i parashtruesit të iniciativës, i cili e nënshkruan procesverbalin nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Pas inspektimit të kryer, në afat prej tete ditësh organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e lendeve të para minerale me detyrë zyrtare kërkon mendim nga organet e administratës shtetërore kompetente për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor dhe planifikimit hapësor, mbrojtjes së trashëgimise kulturore, transportit dhe lidhjeve, pylltarise dhe ekonomise së ujërave, bujqesise, si dhe nga organe tjera të administratës shtetërore kompetente për kryerjen e punëve nga sfera perkatese.

(4) Përvec organeve të administratës shtetërore nga paragrafi (3) i këtij neni, organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e lendeve të para minerale me detyrë zyrtare kërkon mendim edhe nga njesia perkatesisht njesite e vetadministrimit lokal në territorin e së ciles është parashtruar iniciative për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike.

(5) Organet nga paragrafi (3) dhe (4) të këtij neni janë të detyruar ta japin mendimin e tyre në afat prej 15 ditësh, duke llogaritur nga dita e pranimit të kërkeses.

(6) Nëse organet e administratës shtetërore kompetente për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor dhe planifikimit hapësor, mbrojtjes së trashëgimise kulturore, transportit dhe lidhjeve, pylltarise dhe ekonomise së ujërave, bujqesise, si dhe nga organe tjera të administratës shtetërore kompetente për kryerjen e punëve nga sfera perkatese nuk do të japin mendim në afatin e përcaktuar në paragrafin (5) të këtij neni, ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e lendeve të para minerale në afat prej pese ditësh, duke llogaritur nga skadimi i afatit të përcaktuar në paragrafin (5) të këtij neni është i detyruar që ta informojë Qeverinë.

(7) Në rastin nga paragrafi (6) i këtij neni Qeveria do ta detyrojë ministrin kompetent që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera perkatese që në afat prej tri ditësh ta dorëzojë mendimin perkatese.

(8) Nese edhe pas skadimit të afatit nga paragrafi (7) i ketij neni, nuk dorezohet mendim perkates, konsiderohet se eshte dhene mendim pozitiv në lidhje me kerkesen e dorezuar për dhenien e mendimit.

Neni 15

Vendimi për fillimin e procedures për ndarje të koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike

(1) Pas marrjes së mendimeve nga neni 14 i ketij ligji, në afat prej 15 ditesh ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, te koncedenti dorezon propozim dhe vendim të arsyetuar për fillimin e procedures për ndarjen e koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike.

(2) Gjate shqyrtimit të propozimit të arsyetuar nga paragrafi (1) i ketij neni, Qeveria miraton vendim për fillimin e procedures për ndarjen e koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike.

(3) Pas miratimit të vendimit nga paragrafi (2) i ketij neni, procedura për ndarjen e koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike zbatohet me thirrje publike me ankand elektronik në baze të Ligjit për koncesion dhe partneritet privat publik.

(4) Në rast se behet fjale për mendim negativ të marre nga subjektet nga neni 14 paragrafet (3) dhe (4) të ketij ligji, koncedenti mund të marre vendim për refuzimin e iniciatives për fillimin e procedures për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike ose vendim për fillimin e procedures për ndarjen e koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike.

(5) Organi i administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale për vendimin nga paragrafi (4) i ketij neni në afat prej 15 ditesh e njofton parashtruesin e iniciatives.

(6) Kunder vendimit për refuzimin e iniciatives për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike nga paragrafi (4) i ketij neni, pala e pakenaqur mund të ngrite kontest administrativ.

Neni 16

Permbajtja e vendimit për ndarje të koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike

(1) Vendimi për ndarje të koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike permban të dhena për:

- personin juridik ose fizik të cilit i eshte dhene koncesioni për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike,
- lendet e para minerale që jane objekt i kerkimit detajore gjeologjik,
- qellimet dhe menyren e kryerjes së hulumtimeve detajore gjeologjike të lendeve të para minerale,
- hapësiren e kryerjes së hulumtimeve detajore gjeologjike,
- afatin e paraqitjes së raportit për hulumtimet e realizuara detajore gjeologjike, te organi i administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga fusha e lendeve të para minerale dhe
- kushte tjera të percaktuara me ligj.

(2) Vendimi për ndarjen e koncesionit shpallet në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

Neni 17

Marreveshja për koncesion për hulumtime detajore gjeologjike

(1) Në baze të vendimit për ndarjen e koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike të lendeve të para minerale, koncedenti dhe koncesionari lidhin marreveshje për koncesion për hulumtime detajore gjeologjike të lendeve të para minerale.

(2) Marreveshjen për koncesion për hulumtime detajore gjeologjike në emer të koncedentit e lidh ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale në afat prej 15 ditesh, duke llogaritur nga dita e hyrjes në fuqi të vendimit për ndarje të koncesionit.

(3) Marreveshja për koncesion për hulumtime detajore gjeologjike të lendeve të para minerale permban dispozita në perputhje me Dekretin për permbajtjen e marreveshjes për themelimin e partneritetit privat publik dhe marreveshjes për koncesionin e të mirave me interes të pergjithshem.

Neni 18

Obligimet e poseduesit të koncesionit për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike

(1) Koncesionari në afat prej 15 ditesh para fillimit të hulumtimeve detajore gjeologjike te organi i administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, e më së voni në afat prej një viti duke llogaritur nga dita e lidhjes së marreveshjes për koncesion doemos duhet të dorezoje projekt të reviduar për hulumtime detajore gjeologjike.

(2) Poseduesi i koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike gjate kryerjes së hulumtimeve detajore gjeologjike eshte i detyruar që:

- punet t'i kryeje në perputhje me projektin për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike, standardet dhe normativat teknike me të cilat rregullohet realizimi i puneve të ketilla,
- t'i zbatoje masat për siguri gjate punes në perputhje me kete ligj dhe me ligj tjetër,
- në kohe të ndermarre masa për sigurine e qytetareve, prones së tyre, komunikacionit dhe objekteve fqinje,
- t'i barte shpenzimet e zbatimit të masave për mbrojtjen e mjedisit jetesor,
- të kryeje rikultivimin e tokes në të cilen jane kryer hulumtime detajore gjeologjike,
- organit të administrates shtetore kompetent për kryerje të puneve nga sfera e lendeve të para minerale së paku një here në vit t'i paraqese raport për hulumtimet detajore gjeologjike të kryera në perputhje me dinamikën e percaktuar në marreveshjen për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike,
- në afat prej 120 ditesh pas skadimit të koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike, organit të administrates shtetore kompetent për kryerje të puneve nga sfera e lendeve të para minerale t'i paraqese elaborat nga hulumtimet e detajuara gjeologjike të kryera dhe
- t'ua kompensoje demet e shkaktuara eventuale me kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike pronareve, perkatesisht shfrytezuesve të tokes bujqesore.

(3) Poseduesi i koncesionit eshte i detyruar që në hapësiren për hulumtime detajore gjeologjike të kete:

- projekt për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike,
- liber në të cilin mbahen punet e kryera hulumtuese për hulumtimet e detajuara gjeologjike,
- elaborat për rregullimin e objekteve me masa mbrojtese gjate punes dhe
- aktvendim për emerim të personit pergjegjies i cili posedon licence për realizimin e puneve gjate kryerjes së hulumtimeve detajore gjeologjike.

(4) Formen, permbajtjen dhe menyren e mbajtjes së librit nga paragrafi (3) alineja 2 të ketij neni, i percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerje të puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

Neni 19

Zgjerimi i koncesionit për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike

(1) Për hulumtime plotesuese të lendeve të para minerale, lende e koncesionit për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike në hapësire të caktuara, e që kufizohet me hapësirën në të cilën është ndare koncesioni për hulumtime detajore gjeologjike dhe është në funksion të hulumtimit racional të lendeve të para minerale, mund të behet zgjerimi i koncesionit për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike.

(2) Vendimin për zgjerimin e koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike e miraton Qeveria.

(3) Kerkese për zgjerimin e koncesionit për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike koncesionari mund të parashtrroje më heret tre muaj, duke llogaritur pas fillimit me kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike.

(4) Hapësira për të cilën kerkohet zgjerimi nuk mund të jete më shumë se një e treta nga hapësira e koncesionit ekzistues për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike.

(5) Periudha për të cilën behet zgjerimi i koncesionit nuk mund të jete më e gjatë se periudha për të cilën është ndare koncesioni për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike.

(6) Kerkeses për zgjerimin e koncesionit për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike, koncesionari i bashkëngjijt:

- raport nga hulumtimet detajore gjeologjike të realizuara deri atehere dhe

- arsyetim për nevojen nga zgjerimi i koncesionit bashke me hartën topografike në perpjesetim 1:25 000 në të cilën janë shenuar koordinatat e lokacionit në të cilin mund të kryhen hulumtime detajore gjeologjike për zgjerim të koncesionit.

(7) Organi i administrates shtetore kompetent për kryerje të puneve nga sfera e lendeve të para minerale në afat prej tete ditësh duke llogaritur nga dita e pranimit të kerkeses nga paragrafi (6) i ketij neni, do ta refuzoje të njejtën nese:

- kerkuesi nuk e paraqet dokumentacionin nga paragrafi (6) i ketij neni dhe

- në hapësirën për të cilën është parashtruar kerkese për zgjerimin e koncesionit tanime është leshuar leje për hulumtime detajore gjeologjike ose koncesion për hulumtime detajore gjeologjike ose eksploitim të lendeve të para minerale.

(8) Kunder aktvendimit nga paragrafi (7) i ketij neni në afat prej 15 ditësh mund të parashtrohet ankese te Komisioni Shtetor për Vendimmarrje në Procedure Administrative dhe Procedure nga Marredhenia e Punes në Shkalle të Dyte.

(9) Nese organi i administrates shtetore kompetent për kryerje të puneve nga sfera e lendeve të para minerale nuk e refuzon kerkesen për zgjerimin e koncesionit, në afat prej tete ditësh është i detyruar të kryeje inspektim në lokalitetin për të cilin është parashtruar iniciative për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike, për cfare perpilohet procesverbal.

(10) Në inspektim është i pranishem edhe perfaqesuesi i autorizuar i parashtruesit të kerkeses për zgjerimin e koncesionit, i cili e nshkruan procesverbalin nga paragrafi (9) i ketij neni.

(11) Pas inspektimit të kryer, organi i administrates shtetore kompetent për kryerje të puneve nga sfera e lendeve të para minerale në afat prej 15 ditësh me detyre zyrtare kerkon mendim nga organet e administrates shtetore kompetente për kryerje të puneve nga sfera e mjedisit jete-sor dhe planifikimit hapësitor, mbrojtjes së trashëgimise kulturore, transportit dhe lidhjeve, bujqesise, pylltarise dhe

ekonomise së ujerave, si dhe nga organet tjera të administrates shtetore kompetente për kryerje të puneve nga sfera perkatese.

(12) Përvec organeve të administrates shtetore nga paragrafi (11) i ketij neni, organi i administrates shtetore kompetent për kryerje të puneve nga sfera e lendeve të para minerale në afat prej 15 ditësh me detyre zyrtare kerkon mendim edhe nga njesia, perkatesisht njesite e vetadministrimit lokal në territorin e së ciles është parashtruar iniciativa për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike.

(13) Organet nga paragrafet (11) dhe (12) të ketij neni janë të detyruara që mendimin e vet ta japin në afat prej 15 ditësh, duke llogaritur nga dita e pranimit të kerkeses, në të kunderten do të konsiderohet se është dhene mendim pozitiv për kerkesen në fjale për zgjerimin e koncesionit.

Neni 20

Vendimi për zgjerimin e koncesionit për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike

(1) Pas marrjes së mendimeve nga organet nga neni 19 i ketij ligji, ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerje të puneve nga sfera e lendeve të para minerale, në afat prej 15 ditësh në Qeveri dorezon propozim të arsyetuar për zgjerim të koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike.

(2) Pas shqyrtimit të propozimit të arsyetuar nga paragrafi (1) i ketij neni, Qeveria miraton vendim për zgjerimin e koncesionit për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike.

(3) Vendimi për zgjerimin e koncesionit shpallet në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

(4) Pas shpalljes së vendimit nga paragrafi (3) i ketij neni, koncedenti dhe koncesionari lidhin aneks të marreveshjes ekzistuese për koncesion për hulumtime detajore gjeologjike, në afat prej 15 ditësh duke llogaritur nga dita e hyrjes në fuqi të vendimit për zgjerimin e koncesionit.

(5) Aneksin e marreveshjes nga paragrafi (4) i ketij neni në emer të koncedentit e lidh ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerje të puneve nga sfera e lendeve të para minerale në afat prej 15 ditësh, duke llogaritur nga dita e hyrjes në fuqi të vendimit për zgjerimin e koncesionit.

(6) Aneksi i marreveshjes për koncesion në vecanti permban dispozita për siperfaqen e koncesionit, si dhe kushte tjera të percaktuara me vendimin për zgjerimin e koncesionit.

(7) Aneksi i marreveshjes ose dispozita të tij të caktuara që janë në kundërshtim me kete ligj dhe me ligj tjetër, janë të pavlefshme dhe nuk prodhojne veprim juridik.

(8) Në rast se behet fjale për mendim të pranuar negativ nga subjektet nga neni 19 i ketij ligji, Qeveria mund të miratoje vendim për refuzim të kerkeses për zgjerimin e koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike ose vendim për zgjerimin e koncesionit.

(9) Organi i administrates shtetore kompetent për kryerje të puneve nga sfera e lendeve të para minerale për vendimet nga paragrafi (2) i ketij neni, në afat prej 15 ditësh e njofton parashtruesin e iniciatives.

(10) Kunder vendimit nga paragrafi (8) i ketij neni, parashtruesi i iniciatives mund të ngrite kontest administrativ.

Neni 21

Obligimet e poseduesit të koncesionit për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike gjate zgjerimit të koncesionit

(1) Koncesionari në afat prej tete ditësh para fillimit të hulumtimeve detajore gjeologjike për zgjerim të koncesionit, te organi i administrates shtetore kompetent për kr-

yerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, e më së voni në afat prej 90 ditesh duke llogaritur nga dita e lidhjes së aneksit të marreveshjes për zgjerimin e koncesionit, detyrohet të dorëzojë projekt për hulumtime detajore gjeologjike në hapësirën për të cilën është zgjeruar koncesioni për eksploatim.

(2) Gjate kryerjes së hulumtimeve detajore gjeologjike për zgjerim të koncesionit, koncesionari është i detyruar t'i permbushë kushtet që zbatohen si obligime të poseduesit të koncesionit të percaktuara në nenin 18 të këtij ligji.

Neni 22

Prishja e njeanshme e marreveshjes për koncesion për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike

(1) Nese gjate kryerjes së hulumtimeve detajore gjeologjike, koncesionari:

- nuk parashtron pelqim për token në menyre dhe kushte të percaktuara në nenin 11 të këtij ligji,

- nuk fillon me kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike në afat prej një viti, duke llogaritur nga dita e lidhjes së marreveshjes për koncesion,

- e nderpret kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike më gjate se një vit,

- nuk vepron sipas vendimit të inspektorit shteteror për inspektim teknik në rastet kur nuk u permbahet dispozitave nga neni 18 paragrafi (2) alinete 1, 2, 3 dhe 4 të këtij ligji,

- fillon me kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike para se të dorëzojë projekt për hulumtime detajore gjeologjike, me punet hulumtuese nxjerr sasi më të medha të lendeve të para minerale nga ato të parapara me projektin për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike,

- do t'ia barte lenden e koncesionit koncesionarit tjetër pa pelqim të koncedentit,

- nuk vepron sipas masave të kumtuara në procedurën e mbikeqyrjes në perputhje me ligjin dhe

- nuk do ta paguaje kompensimin për koncesion.

Qeveria me propozim të ministrit i cili udheheq me organin e administrates shteterore për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, miraton vendim për prishje të njeanshme të marreveshjes për koncesion për hulumtime detajore gjeologjike.

(2) Vendimi për prishjen e njeanshme të marreveshjes për koncesion për hulumtime detajore gjeologjike shpallet në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

(3) Në baze të vendimit nga paragrafi (1) i këtij neni, ministri i cili udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale në afat prej 15 ditesh e njofton koncesionarin për prishjen e njeanshme të marreveshjes për koncesion.

(4) Kunder vendimit nga paragrafi (1) i këtij neni, pala e pakenaqur mund të ngrihte kontest administrativ.

(5) Ngritja e kontestit administrativ nga paragrafi (4) i këtij neni nuk e prolongon zbatimin e vendimin.

Neni 23

Shfuqizimi i koncesionit për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike

(1) Koncesioni për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike shfuqizohet në rastet:

- e skadimit të afatit për periudhën për të cilën është ndare koncesioni,

- kur koncesionari nuk parashtron kerkese për ndarje të koncesionit për eksploatim në afatin e percaktuar në nenin 24 paragrafi (2) i këtij ligji,

- e perfundimit të parakohshem të kryerjes së hulumtimeve detajore gjeologjike,

- e falimentimit ose likuidimit të koncesionarit dhe

- e nderprerjes së marreveshjes për koncesion.

(2) Në rastet e shfuqizimit të koncesionit nga paragrafi (1) i këtij neni shfuqizohen të gjitha lejet, vendimet dhe pelqimet e lidhura drejtperdrejt me koncesionin.

(3) Në rastet e nderprerjes së vlefshmerise së koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike, Qeveria miraton vendim për shfuqizim të koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike.

(4) Kunder vendimit nga paragrafi (3) i këtij neni, pala e pakenaqur mund të ngrihte kontest administrativ.

Neni 24

Pronesia e rezultateve nga hulumtimet detajore gjeologjike

(1) Rezultatet e fituara me kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike të dhena në elaborat bashke me vleresimin e realizuar profesional (revizionin), janë pronesi e poseduesit të koncesionit perkatesisht lejes për hulumtime detajore gjeologjike

(2) Poseduesi i koncesionit nga paragrafi (1) i këtij neni rezultatet nga hulumtimet detajore gjeologjike të kryera të dhena në elaborat së bashku me vleresimin e realizuar profesional (revizionin) në afat prej 120 ditesh, duke llogaritur nga dita e skadimit të periudhës për të cilën është ndare koncesioni për hulumtime detajore gjeologjike, mund t'ia barte në pronesi personit tjetër për çfare lidhin marreveshje që doemos duhet të verifikohet te noteri.

(3) Për bartjen e kryer nga paragrafi (2) i këtij neni, subjekti i cili i ka bartur rezultatet nga hulumtimet e detajuara gjeologjike të dhena në elaborat bashke me vleresimin e realizuar profesional (revizionin) në afat prej 15 ditesh duke llogaritur nga dita e lidhjes së marreveshjes për bartje, e njofton organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(4) Në afatin nga paragrafi (2) i këtij neni vetem një here dhe vetem një subjekti mund t'i behet bartja e rezultateve nga hulumtimet e detajuara gjeologjike të kryera të dhena në elaborat bashke me vleresimin e realizuar profesional (revizionin).

(5) Nese në periudhe prej 120 ditesh, duke llogaritur nga dita e skadimit të periudhës për të cilën është ndare koncesioni për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike ose duke llogaritur nga dita e dorëzimit të elaboratit nga hulumtimet e detajuara gjeologjike të kryera së bashku me vleresimin profesional (revizionin) në rast të perfundimit të parakohshem me kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike, pronari i rezultateve të fituara me kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike të dhena në elaborat së bashku me vleresimin e kryer profesional (revizionin), nuk parashtron kerkese për ndarjen e koncesionit për eksploatim, rezultatet e fituara me kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike të dhena në elaborat së bashku me vleresimin e kryer profesional (revizionin) kalojnë në pronesi të Republikës së Maqedonise.

(6) Rezultatet e fituara nga hulumtimet detajore gjeologjike në hapësirë për të cilën nuk është parashtruar kerkese për ndarjen e koncesionit për eksploatimin e lendeve të para minerale, kalojnë në pronesi të Republikës së Maqedonise.

(7) Në rast të heqjes së koncesionit për eksploatimin e lendeve të para minerale, rezultatet e fituara me kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike të dhena në elaborat së bashku me vleresimin e kryer profesional (revizionin), kalojnë në pronesi të Republikës së Maqedonise.

Kreu 3
LEJA PËR HULUMTIME DETAJORE GJEOLGJIKE

Neni 25
Leja për hulumtime detajore gjeologjike

(1) Për hulumtime plotesuese të lendeve të para minerale për nevojat e zgjerimit të koncesionit për eksploatimin e hapësirës së caktuar që kufizohet me hapësirën për të cilën është ndare koncesion për eksploatimin e lendeve të para minerale dhe është në funksion të eksploatimit racional dhe të qendrueshem të lendeve të para minerale, leshohet leje për hulumtime detajore gjeologjike.

(2) Leja nga paragrafi (1) i ketij neni leshohet për periudhe prej:

- kater vjet për lende të para minerale energjetike,
- kater vjet për lende të para minerale metalike,
- dy vjet për lende të para minerale teknogjene,
- dy vjet për lende të para minerale jometalike,
- dy vjet për gur arkitektonik – dekorativ dhe
- dy vjet për ujera minerale, termominerale, termale dhe ujera minerale dhe gaz CO₂.

(3) Lejen për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike nga paragrafi (1) i ketij neni e leshon organi i administrates shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e lendeve të para minerale, nese në hapësirën për të cilën është ndare koncesioni për eksploatim janë shterur, perkatesisht eksploatuar së paku dy të tretat e rezervave ekzistuese të percaktuara të lendeve të para minerale.

(4) Leja nga paragrafi (1) i ketij neni leshohet për llojin e njejtë të lendeve të para minerale për të cilat është ndare koncesioni për eksploatim.

(5) Hapësira për të cilën leshohet leja nga paragrafi (1) i ketij neni nuk mund të jete më e madhe se një e treta e hapësirës së koncesionit ekzistues për eksploatimin e lendeve të para minerale, pervec për eksploatimin e lendeve të para minerale nga neni 3 paragrafi (2) alinete 1 dhe 2 të ketij ligji, ku hapësira për hulumtime plotesuese nuk mund të jete më e madhe se dy të tretat e hapësirës së koncesionit ekzistues.

(6) Leja nga paragrafi (1) i ketij neni mund të leshohet më shumë here, duke pasur parasysh hapësirën për të cilën është ndare koncesioni ekzistues për eksploatim, deri në permbushjen e madhësise së hapësirës nga paragrafi (5) i ketij neni.

(7) Leja nga paragrafi (1) i ketij neni u leshohet vetem personave të cilët kane tanime koncesion të ndare për eksploatim dhe u është leshuar leje për eksploatimin e lendeve të para minerale.

(8) Hulumtimi plotesues i lendeve të para minerale nuk behet në rere dhe zhavorr që nuk gjenden në shtreterit dhe brigjet e trupave siperfaqesore ujore (rrjedha uji, liqene dhe akumulacione), të gjitha llojet e argjilit dhe kuarcit grumbullues.

Neni 26
Procedura për leshimin e lejes për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike

(1) Kerkesa për leshimin e lejes për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike parashtrohet te organi i administrates shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e lendeve të para minerale.

(2) Me kerkesen për marrjen e lejes për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike parashtrohet:

- studim për arsyeshmerine e kerkeses për leshimin e lejes për hulumtime detajore gjeologjike,
- harte topografike në perpjesetim 1:25 000 në të cilën janë vendosur koordinatat e pikeve kufitare të lokacionit për të cilin kerkohet kryerja e hulumtimeve detajore gjeologjike,

- elaborat nga hulumtimet e detajuara gjeologjike të kryera për gjendjen me rezervat e lendeve të para minerale bashke me vleresim të kryer profesional (revizion) të hapësirës për të cilën është ndare koncesioni ekzistues për eksploatim dhe

- projekt për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike së bashku me vleresimin profesional (revizionin).

(3) Ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerje të punëve nga sfera e lendeve të para minerale në afat prej tete ditësh duke llogaritur nga dita e pranimit të kerkeses nga paragrafi (1) i ketij neni me aktvendim do ta refuzoje të njeten, nese:

- kerkuesi nuk e paraqet dokumentacionin nga paragrafi (2) i ketij neni,

- për hapësirën për të cilën është parashtruar kerkese për leshimin e lejes për hulumtime detajore gjeologjike, tanime është dhene leje për hulumtime detajore gjeologjike ose koncesion për hulumtime detajore gjeologjike ose eksploatim të lendeve të para minerale dhe

- koncesionari nuk i ka shterur, perkatesisht nuk ka bere eksploatim të së paku dy të tretave të rezervave ekzistuese të percaktuara të lendeve të para minerale.

(4) Kunder aktvendimit nga paragrafi (3) i ketij neni në afat prej 15 ditësh mund të parashtrohet ankese te Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedure Administrative dhe Procedure nga Marredhenia e Punes në Shkalle të Dyte.

(5) Nese organi i administrates shtetërore kompetent për kryerje të punëve nga sfera e lendeve të para minerale nuk e refuzon kerkesen për leshimin e lejes për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike, në afat prej tete ditësh detyrohet të kryeje inspektim në hapësirën për të cilën është paraqitur kerkese për leshimin e lejes për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike, për cfare perpilohet procesverbal.

(6) Në inspektim është i pranishem edhe perfaqesuesi i autorizuar i parashtruesit të kerkeses për leshimin e lejes për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike për zgjerim të koncesionit, i cili e nenshkruan procesverbalin nga paragrafi (5) i ketij neni.

(7) Pas inspektimit të kryer, në afat prej 15 ditësh organi i administrates shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e lendeve të para minerale, me detyre zyrtare kerkon mendim edhe nga njesia, perkatesisht njesite e vetadministrimit lokal në territorin e së ciles është parashtruar kerkesa për leshimin e lejes për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike.

(8) Krahas organeve të administrates shtetërore nga paragrafi (7) i ketij neni, organi i administrates shtetërore për kryerjen e punëve nga sfera e lendeve të para minerale në afat prej 15 ditësh, me detyre zyrtare kerkon mendim edhe nga njesia, perkatesisht njesite e vetadministrimit lokal në territorin e së ciles është parashtruar kerkesa për leshimin e lejes për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike.

(9) Organet nga paragrafet (7) dhe (8) të ketij neni, janë të obliguara që mendimin e vet ta japin në afat prej 15 ditësh, duke llogaritur nga dita e pranimit të kerkeses, në të kunderten do të konsiderohet se është dhene mendim pozitiv për kerkesen në fjale për zgjerimin e koncesionit.

(10) Ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e lendeve të para minerale në afat prej 15 ditësh, duke llogaritur pas skadimit të afatit në të cilin organet nga paragrafet (7) dhe (8) të ketij neni kane qene të obliguara që të japin mendim perkates, është i obliguar që ta leshoje lejen për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike.

(11) Nese organet e administrates shtetore japin mendim negativ në lidhje me kerkesen për leshimin e lejes për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike, ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale në afat prej 15 ditesh, miraton aktvendim për refuzimin e kerkeses për leshimin e lejes për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike.

(12) Kunder aktvendimit nga paragrafi (11) i ketij neni, në afat prej 15 ditesh mund të parashtrahet ankese te Komisioni Shtetor për Vendimmarrje në Procedure Administrative dhe Procedure nga Marredhenia e Punes në Shkalle të Dyte.

Neni 27

Permbajtja e lejes për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike

Leja për kryerjen e hulumtime detajore gjeologjike permban të dhena për:

- personin juridik të cilit i është leshuar leja për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike,
- lendet e para minerale që janë lende e hulumtimit të detajuar gjeologjik,
- projektin për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike,
- qellimet dhe menyren e kryerjes së hulumtimeve detajore gjeologjike të lendeve të para minerale,
- llojin dhe vëllimin e puneve hulumtuese që duhet të kryhen,
- hapësirën për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike me koordinata të caktuara,
- periudhën për të cilën është leshuar leja,
- afatin për fillimin e puneve hulumtuese,
- afatin për njoftim në rast të zbulimit të llojit të ri të lendeve të para minerale, përvëç për ato që nuk janë përfshirë me projektin për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike,
- sasinë më të madhe të lendes së parë minerale e cila mund të nxirret gjatë hulumtimit të detajuar gjeologjik, e që është e nevojshme për analiza perkatëse në pajtim me programin për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike,
- afatin për paraqitjen e raportit për hulumtimet e detajuara gjeologjike të kryera te organi i administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale,
- kompensimin për kryerje të hulumtimeve detajore gjeologjike,
- obligimin dhe menyren për rregullimin e hapësirës për hulumtimin gjatë dhe pas mbarimit të hulumtimeve detajore gjeologjike të lendeve të para minerale,
- kushtet për vazhdimin dhe nderprerjen e lejes për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike dhe
- të dhena tjera.

Neni 28

Obligimet e poseduesit të lejes për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike

(1) Poseduesi i lejes për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike gjatë kryerjes së hulumtimeve detajore gjeologjike është i obliguar:

- të sigurojë pelqim për token në menyre dhe kushte të percaktuara në nenin 11 të ketij ligji,
- punet t'i kryejnë në pajtim me projektin për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike, standardet dhe normativat teknike me të cilat rregullohet realizimi i puneve të tilla,

- në afat prej 15 ditesh para fillimit të hulumtimeve detajore gjeologjike në organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, e më së voni në afat prej nentëdhjetë ditesh, duke llogaritur nga dita e leshimit të lejes për hulumtime detajore gjeologjike të dorezoje projekt për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike,

- t'i realizojë masat për mbrojtje gjatë punës në pajtim me kete ligj ose ligj tjetër,
- në kohe të ndermarre masa për sigurinë e qytetareve, pronave të tyre, komunikacionit dhe objekteve fqinje,
- t'i barte shpenzimet e zbatimit të masave për mbrojtjen e mjedisit jetësor dhe rikultivimin e tokës,
- në organin e administrates shtetore, kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale së paku një here në vit të paraqesë raport për hulumtimet e detajuara gjeologjike të kryera, në pajtim me dinamikën e percaktuar në lejen për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike dhe

- në afat prej 120 ditesh pas perfundimit të hulumtimeve detajore gjeologjike në organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale të dorezoje elaborat nga hulumtimet e detajuara gjeologjike të kryera bashkë me vlerësimin profesional (revizionin).

(2) Poseduesi i lejes është i obliguar që në hapësirën për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike, të kete:

- leje për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike,
- projekt për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike,
- liber në të cilin mbahen punet e kryera hulumtuese për hulumtimet e detajuara gjeologjike dhe
- aktvendim për vendosjen e personit të autorizuar i cili posedon leje për kryerjen e puneve gjatë kryerjes së hulumtimeve detajore gjeologjike.

Neni 29

Heqja e lejes për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike

(1) Ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale me aktvendim do ta heqë lejen për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike, përvëç në rast të fuqisë madhore, nese:

- poseduesi i lejes për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike nuk u permbahet dispozitave nga neni 28 paragrafi (1) i ketij ligji,
- poseduesi i lejes për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike nuk fillon me kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike në afat prej 90 ditesh, duke llogaritur nga dita e marrjes së lejes,
- kryerja e hulumtimeve detajore gjeologjike është nderprere më gjatë se gjashtë muaj,
- poseduesi i lejes për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike nuk vepron sipas aktvendimit të inspektorit shtetor për inspektim teknik në rastet kur poseduesi i lejes nuk i respekton dispozitat e nenit 28 paragrafi (1) të ketij ligji dhe
- me punet kerkimore nxjerr sasi më të medha të lendeve të para minerale nga sasite e parapara në lejen për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike.

(2) Kunder aktvendimit nga paragrafi (1) i ketij neni në afat prej 15 ditesh, mund të parashtrahet ankese në Komisionin Shtetor për Vendimmarrje në Procedure Administrative dhe Procedure të Marredhenies së Punes në Shkalle të Dyte.

Kapitulli 4
PERPILIMI I DOKUMENTACIONIT GJEOLGJIK,
KRYERJA DHE MBIKEQYRJA E HULUMTIMEVE
GJEOLGJIKE

Neni 30

Dokumentacioni gjeologjik për kryerjen e hulumtimeve gjeologjike themelore

(1) Dokumentacioni gjeologjik për kryerjen e hulumtimeve gjeologjike themelore perbehet nga:

- projekti për kryerjen e hulumtimeve gjeologjike themelore,
- elaborati për hulumtime gjeologjike themelore,
- hartat gjeologjike me interpretues të të njejtave dhe
- studimi për hulumtimet gjeologjike.

(2) Dokumentacioni nga paragrafi (1) alinete 1, 2 dhe 3 të ketij neni i nenshtrohet vleresimit profesional (revizionit).

(3) Permbajtjen dhe menyren e perpilimit të dokumentacionit gjeologjik i percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(4) Hartat gjeologjike me interpretues të të njejtave perpihohen në baze të udhezimeve të vecanta për perpilimin e hartave gjeologjike.

(5) Permbajtjen dhe menyren e perpilimit të udhezimeve të vecanta nga paragrafi (4) i ketij neni, i percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

Neni 31

Dokumentacioni gjeologjik për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike

(1) Dokumentacion gjeologjik për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike, sipas ketij ligji eshte:

- projekti për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike,
- elaborati për hulumtimet e kryera detajore gjeologjike dhe
- elaborati për rikategorizim të rezervave minerale.

(2) Projekti dhe elaborati për hulumtimet e kryera detajore gjeologjike dhe elaborati për rikategorizim të rezervave minerale nga paragrafi (1) i ketij neni, i nenshtrohen vleresimit profesional (revizionit).

(3) Permbajtjen dhe menyren e perpilimit të dokumentacionit gjeologjik nga paragrafi (1) i ketij neni, i percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

Neni 32

Subjekte për perpilim të dokumentacionit gjeologjik, kryerje dhe mbikeqyrje të hulumtimeve gjeologjike

(1) Perpilim të dokumentacionit gjeologjik, kryerje dhe mbikeqyrje të hulumtimeve gjeologjike mund të kryejne persona juridike të cilet jane të regjistruar në Regjistrin Qendror, duke perfshire edhe personat e huaj juridike me dege të regjistruar në Regjistrin Qendror të Republikes së Maqedonise dhe të cilet posedojne autorizim për perpilim të dokumentacionit gjeologjik, kryerje dhe mbikeqyrje të hulumtimeve gjeologjike.

(2) Për marrjen e autorizimit nga paragrafi (1) i ketij neni, personat juridike të cilet jane të regjistruar në Regjistrin Qendror, duke perfshire edhe personat e huaj juridike me dege të regjistruar në Regjistrin Qendror të Republikes së Maqedonise, duhet të kene punesuar së paku një person

në marredhenie pune të rregullt dhe i cili posedon licence për perpilimin e dokumentacionit gjeologjik.

(3) Autorizimin nga paragrafi (1) i ketij neni, e leshon ministri i cili udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(4) Për leshimin e autorizimit nga paragrafi (1) i ketij neni, paguhet kompensim në lartesi të shpenzimeve të bera reale, të nevojshme për leshimin e tij.

(5) Nese te subjektet nga paragrafi (2) i ketij neni, pas leshimit të autorizimit për perpilim të dokumentacionit gjeologjik, kryerje dhe mbikeqyrje të hulumtimeve gjeologjike konstatohet se nuk i plotesojne kushtet për leshimin e autorizimit, ministri i cili udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, miraton aktvendim për shfuqizimin e autorizimit për perpilim të dokumentacionit gjeologjik, kryerje dhe mbikeqyrje të hulumtimeve gjeologjike.

(6) Personi i cili kryen perpilim të dokumentacionit gjeologjik, kryerje dhe mbikeqyrje të hulumtimeve gjeologjike, duhet të posedoje licence për perpilim të dokumentacionit gjeologjik, kryerje dhe mbikeqyrje të hulumtimeve gjeologjike dhe të jete në marredhenie të rregullt pune.

(7) Për marrjen e licences nga paragrafi (6) i ketij neni, personi doemos duhet të kete stazh pune prej së paku tre vitesh në sferen e perpilimit të dokumentacionit gjeologjik, kryerjes dhe mbikeqyrjes së hulumtimeve gjeologjike dhe ta kete dhene provimin profesional.

(8) Provimi profesional për marrjen e licences për perpilim të dokumentacionit gjeologjik, kryerje dhe mbikeqyrje të hulumtimeve gjeologjike, jepet sipas programit për dhenien e provimit profesional para komisionit të provimeve, të cilin e formon ministri që udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(9) Anetareve të komisionit nga paragrafi (8) i ketij neni dhe anetareve të jashtem – eksperte, të cilet nuk jane të punesuar në organet e administrates shteterore u takon kompensim, lartesine e të cilit e percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, varesisht nga shpenzimet e nevojshme reale për punen e anetareve të komisionit.

(10) Licencen nga paragrafi (6) i ketij neni, e leshon ministri i cili udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(11) Për leshimin e licences nga paragrafi (6) i ketij neni paguhet kompensim në lartesi të shpenzimeve të bera reale, të nevojshme për leshimin e saj.

(12) Kushtet më të peraferta dhe menyren e marrjes dhe heqjes së autorizimit dhe licences për perpilim të dokumentacionit gjeologjik, kryerje dhe mbikeqyrje të hulumtimeve gjeologjike, formen dhe permbajtjen e autorizimit dhe licences, permbajtjen e programit për dhenien e provimit profesional, si dhe lartesine e kompensimeve për leshimin e autorizimit dhe licences, i percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

Neni 33

Kushte të vecanta për perpilim të dokumentacionit gjeologjik, kryerje dhe mbikeqyrje të hulumtimeve gjeologjike

(1) Perpilimi i dokumentacionit gjeologjik, kryerja dhe mbikeqyrja e hulumtimeve gjeologjike behet në pajtim me dokumentacionin gjeologjik, rregullat teknike, si dhe sipas rregullave për mbrojtje, siguri dhe shendet, si dhe në pajtim me rregullat për mbrojtjen e mjedisit jetesor.

(2) Kryerje të hulumtimeve gjeologjike nuk mund të kryeje personi i cili ka marre pjese në perpilim të dokumentacionit gjeologjik në baze të të cilit kryhen hulumtime gjeologjike.

(3) Mbiqyryrje mbi kryerjen e hulumtimeve gjeologjike nuk mund të kryeje personi i cili i kryen apo merr pjese në kryerjen e hulumtimeve gjeologjike.

Neni 34

Vleresimi profesional (revizion) i dokumentacionit gjeologjik

(1) Për kontrollit në aspekt të masave të percaktuara, standardeve dhe normativave teknike për mbrojtje gjate punes, sigurise së njerezve, të objekteve nentokesore, sipërfaqesore dhe fqinjje dhe mbrojtjes së mjedisit jetesor, si dhe në aspekt të zbatimit të arritjeve bashkekohore dhe metodave në gjeologji dhe disiplina tjera shkencore dhe teknike mbi dokumentacionin e perpiluar gjeologjik, kryhet vleresim profesional (revizion).

(2) Dokumentacioni gjeologjik nga nenet 30 dhe 31 të ketij ligji i nenshtrohen vleresimit profesional (revizionit).

(3) Vleresimin profesional (revizionin) të dokumentacionit gjeologjik nga paragrafi (1) i ketij neni, e kryen komisioni për revizion, të cilin e formon koncesionari, perkatesisht Enti Gjeologjik i cili ka kryer hulumtime gjeologjike.

(4) Anetare të komisionit nga paragrafi (3) i ketij neni mund të emerohen persona të cilet posedojne licence për perpilim të dokumentacionit gjeologjik, kryerje dhe mbiqyryrje të hulumtimeve gjeologjike.

(5) Menyren e punes së komisionit nga paragrafi (3) i ketij neni, e percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

Neni 35

Raporte të revizionit dhe klauzola e revizionit

(1) Për vleresimin e kryer profesional (revizionin), komisioni nga neni 34 paragrafi (3) i ketij ligji, leshon klauzole të revizionit dhe perpilon raport të revizionit, me të cilin verteton se dokumentacioni gjeologjik eshte perpiluar në pajtim me kete ligj dhe ligj tjetër.

(2) Klauzolen e revizionit dhe raportin e revizionit e nenshkruajne kryetari dhe anetaret e komisionit.

(3) Menyren e kryerjes së vleresimit profesional (revizionit) të dokumentacionit gjeologjik e percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(4) Nese vleresimin profesional (revizionin) në pjese të caktuara të projektit e kane kryer më teper persona, në klauzolen e revizionit doemos duhet të theksohet veç e veç cili person mbi cilen pjese të dokumentacionit gjeologjik e ka kryer vleresimin profesional (revizionin).

KREU III

EKSPLOATIMI ILENDEVE TË PARA MINERALE

Kapitulli 1

KONCESIONI PËR EKSPLOATIM TË LENDEVE TË PARA MINERALE

Neni 36

Koncesioni për eksploatim të lendeve të para minerale

(1) E drejta për kryerjen e eksploatimit të lendeve të para minerale fitohet me marrjen e koncesionit për eksploatimin e lendeve të para minerale.

(2) Koncesion për eksploatimin e lendeve të para minerale ndan Qeveria e Republikës së Maqedonisë (në tekstin e metejme: koncedenti).

(3) Të drejte për marrjen e koncesionit për eksploatim ka secili person juridik, duke i perfshire edhe personat e huaj juridike me dege të regjistruar në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë, e që i plotesojne kushtet e percaktuara me kete ligj dhe me ligj tjetër.

(4) Koncesion për eksploatimin e lendeve të para minerale nuk mund të marre, e as t'i bartet në periudhe prej pese vitesh në rast kur personit juridik, duke perfshire edhe personat e huaj juridike me dege të regjistruar në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë, të cilit paraprakisht i eshte hequr koncesioni për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike ose eksploatimit të lendeve të para minerale, si dhe personi juridik i cili eshte i lidhur me atë person juridik. Si i lidhur konsiderohen rastet kur personat juridike jane në lidhje të ndersjella të aferta, dhe realizojne kontroll të ndersjelle në menyre dhe kushte të percaktuara me Ligjin për banka.

Neni 37

Lenda e ndarjes së koncesionit

(1) Me koncesionin, koncedenti koncesionarit ia ndan lendet e para minerale që jane në pronesi të koncedentit, për eksploatim të tyre në hapësire të caktuar, për periudhe të caktuar kohore, në llogari dhe rrezik të koncesionarit.

(2) Lenda e koncesionit për eksploatim nuk guxon të jepet me qira.

(3) Në rast kur lende e koncesionit eshte eksploatimi i ujerave minerale, termominerale dhe termale dhe koncesionari nuk ka mundesi në menyre racionale ta shfrytetoje sasine e eksploatuar të lendeve të para minerale, perkatesisht ka teprice të ujit të eksploatuar, i njeiti eshte i obliguar që të mundesojte shfrytezimin e tij nga persona tjere të interesuar të cilet doemos duhet t'i plotesojne kushtet për ndarjen e koncesionit për eksploatim nga ky ligj dhe Ligjit për koncesione dhe partneritet publik privat, me pelqim paraprak nga koncedenti.

(4) Për shfrytezimin e lendeve të para minerale në rastin nga paragrafi (1) të ketij neni koncedenti, koncesionari dhe personi, perkatesisht personat të cilet jane të interesuar ta shfrytetojne ujin mineral, termomineral dhe termal, do të lidhin marreveshje tripaleshe me të cilen do t'i rregullojne të drejtat dhe obligimet e ndersjella.

(5) Për ujin mineral, termomineral dhe termal të shfrytëzuar nga persona tjere të interesuar, ata jane të obliguar t'i paguajne kompensim perkates koncesionarit, i cili nuk mund të jete më teper se kompensimi për eksploatim të ketij lloji të lendeve të para minerale në menyre dhe kushte të percaktuara me Listen tarifore nga neni 76 i ketij ligji.

(6) Pamundesine për shfrytezim racional të sasise së eksploatuar të lendes së parë minerale në rastin nga paragrafi (3) i ketij neni, e percakton koncedenti.

Neni 38

Hapësira për eksploatim të lendeve të para minerale

(1) Koncesioni për eksploatim të lendeve të para minerale ndahet në hapësire të caktuar të perkufizuar me koordinata të vendosura në harte topografike me permasa 1:25000, e që eshte percaktuar në baze të elaboratit për hulumtimet e detajuara gjeologjike.

(2) Hapësira e koncesionit për eksploatim nga paragrafi (1) i ketij neni nuk mund të jete më teper se:

- deri në 30 km² për lende të para minerale energjetike,
- deri në 30 km² për lende të para minerale metalike,
- deri në 30 km² lende të para minerale teknogjene,
- deri në 2 km² për lende të para minerale jometalike,

- deri në 5 km² për gur arkitektonik dekorativ,
- deri në 2 km² për ujera minerale, termominerale, termale dhe ujera minerale dhe gaz CO₂ dhe

- deri në 0,05 km² për rere dhe zhavorr që nuk gjenden në shtreterit dhe brigjet e trupave ujore sipërfaqesore (rrjedha uji, liqene dhe akumulacione), të gjitha llojet e argjilit dhe kuarcit grumbullues.

(3) Koncesioni për eksploatimin e lendeve të para minerale energjetike, metalike dhe teknogjene ndahet në toke e cila është në pronesi të Republikës së Maqedonise, dhe/ose në toke në pronesi të personave juridike dhe fizike, për të cilën kerkuesi për ndarjen e koncesionit për eksploatim ngrit procedure për eksploatim në kushte dhe menyre të percaktuar me Ligjin për eksproprijim.

(4) Koncesioni për eksploatimin e lendeve të para minerale jometalike gurit arkitektonik dekorativ, reres dhe zhavorrit të cilat nuk gjenden në shtreterit dhe brigjet e trupave ujore sipërfaqesore (rrjedha uji, liqene dhe akumulacione), të gjitha llojet e argjilit dhe kuarcit grumbullues dhe ujerave minerale, termominerale dhe termale, ndahet në toke e cila është pronesi e Republikës së Maqedonise, dhe/ose në toke pronesi e kerkuesit të koncesionit për eksploatim.

(5) Në token e cila është pronesi e Republikës së Maqedonise për të cilën është ndare koncesioni për eksploatim, koncesionari është i obliguar të paraqese kerkese për regjistrimin e të drejtës për shfrytëzim në kadastrën e patundshmerive.

(6) Eksploatimi i lendeve të para minerale kryhet në hapësire të caktuar (në tekstin në vijim: fusha e eksploatimit), e perkufizuar me projektin mineral kryesor ose plotësues për eksploatimin e lendeve të para minerale.

(7) Nese neper hapësiren e koncesionit kalojne objekte infrastrukturore (rruge, largpercues etj.), koncesionari nuk guxon t'i shkatërrojë dhe rrezikojë të njëjtat dhe është i obliguar të mundesoje shfrytëzimin e tyre nga persona tjere.

Neni 39

Periudha e vlefshmerise së koncesionit

(1) Koncesioni për eksploatimin e lendeve të para minerale ndahet për periudhe deri në tridhjetë vjet dhe varesisht nga rezervat e xeheve të lendeve të para minerale të dhena në elaboratin nga hulumtimet e kryera gjeologjike, me mundesi për vazhdim për periudhe prej 30 vitesh.

(2) Për vazhdimin e periudhes për të cilën është ndare koncesioni për eksploatim, koncesionari është i obliguar që të paraqese kerkese për vazhdimin e koncesionit në afat prej dy vitesh para skadimit të afatit për të cilin është ndare koncesioni ekzistues për eksploatim.

(3) Me kerkesen nga paragrafi (2) i ketij neni, koncesionari duhet të paraqese studim për arsyeshmerine e koncesionit dhe elaborat nga hulumtimet e detajuara gjeologjike të kryera për gjendjen me rezervat e lendeve të para minerale, bashke me vleresimin e kryer profesional (revizionin) në hapësire në të cilën është ndare koncesioni ekzistues për eksploatim.

(4) Pas dorezimit të kerkeses nga paragrafi (2) i ketij neni, organi i administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, në afat prej 15 ditësh kryen inspektim në vendin e ngjarjes dhe perpilon procesverbal nga inspektimi i kryer.

(5) Gjate inspektimit nga paragrafi (4) i ketij neni është prezent edhe personi i autorizuar nga kerkuesi, i cili e nenshkruan procesverbalin.

(6) Nese në baze të inspektimit të kryer në vendin e ngjarjes dhe vleresimit të studimit për arsyeshmerine e koncesionit dhe elaboratit nga hulumtimet e detajuara gjeologjike të kryera për gjendjen e rezervave të lendeve të para minerale bashke me vleresimin profesional të kryer (re-

vizionin) në hapësiren në të cilën është ndare koncesioni ekzistues për eksploatim, organi i administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale konstaton se nuk ekzistojne kushte për vazhdimin e koncesionit, ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, miraton aktvendim për refuzimin e kerkeses për vazhdimin e koncesionit për eksploatim.

(7) Kunder aktvendimit nga paragrafi (6) i ketij neni në afat prej 15 ditësh, mund të parashtrohet ankese te Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedure Administrative dhe Procedure të Marredhenies së Punes në Shkalle të Dyte.

(8) Nese në baze të inspektimit të kryer në vendin e ngjarjes, vleresimit të studimit për arsyeshmerine e koncesionit dhe elaboratit nga hulumtimet e kryera detajore gjeologjike për gjendjen e rezervave të lendeve të para minerale bashke me vleresimin profesional të kryer (revizionin) në hapësiren në të cilën është ndare koncesioni ekzistues për eksploatim, organi i administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale konstaton se ekzistojne kushte për vazhdimin e koncesionit, ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale është i obliguar që në afat prej 15 ditësh te Qeveria e Republikës së Maqedonise të dorezoje propozim për vazhdimin e koncesionit për eksploatim.

(9) Vendimi për vazhdimin e koncesionit për eksploatim shpallet në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

(10) Pas hyrjes në fuqi të vendimit nga paragrafi (9) i ketij neni, ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale dhe koncesionari, lidhin aneks të marreveshjes ekzistuese për koncesion për eksploatim.

(11) Për lendet e para minerale rere dhe zhavorr të cilat nuk gjenden në shtreterit dhe brigjet e trupave ujore sipërfaqesore (rrjedha uji, liqene dhe akumulacione), të gjitha llojet e argjilit dhe kuarcit grumbullues, koncesioni për eksploatim ndahet për periudhe deri në pese vjet, pa mundesi vazhdimi.

Neni 40

Menyrat për ndarjen e koncesionit

Koncesioni për eksploatimin e lendeve të para minerale ndahet në baze të thirrjes publike dhe në baze të kerkeses në kushte të percaktuara me kete ligj dhe Ligjin për koncesione dhe partneritet privat publik.

Neni 41

Ndarja e koncesionit për eksploatim nepermjet thirrjes publike

(1) Koncesioni për eksploatim të lendeve të para minerale ndahet në baze të thirrjes publike me ankand elektronik në pajtim me Ligjin për koncesione dhe partneritet publik privat, në raste kur:

- pronar i rezultateve nga hulumtimet e detajuara gjeologjike të kryera është Republika e Maqedonise dhe

- në hapësiren e caktuar ka pushuar të vlejë koncesioni për eksploatim, e kur në hapësire kane mbetur mjaft rezerva minerare të eksploatueshme të lendeve të para minerale, të cilat jane percaktuar nga koncedenti.

(2) Iniciative për fillimin e procedures për ndarjen e koncesionit për eksploatimin e lendeve të para minerale nga paragrafi (1) i ketij neni, ngrit ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(3) Organi i administrates shtetore kompetent për punet nga sfera e lendeve të para minerale, me detyre zyrtare kërkon mendim nga organet e administrates shtetore kompetente për kryerjen e puneve nga sfera e mjedisit jetesor dhe planifikimit hapësinor, mbrojtja e trashëgimise kulturore, transportit dhe lidhjeve, pylltarise dhe ekonomise së ujerave dhe bujqesise, si dhe organet tjera të administrates shtetore kompetente për kryerjen e puneve nga sfera perkatese.

(4) Krahas organeve të administrates shtetore nga paragrafi (3) të ketij neni, organi i administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale me detyre zyrtare kërkon mendim edhe nga njesia, perkatesisht njesite e vetadministrimit lokal, në territorin e së ciles eshte paraqitur iniciativa për kryerjen e eksploatimit.

(5) Organet nga paragrafet (3) dhe (4) të ketij neni jane të obliguara që mendimin e vet ta japin në afat prej 15 ditesh, duke llogaritur nga dita e pranimit të kerkeses.

(6) Nese organet e administrates shtetore kompetente për kryerjen e puneve nga sfera e mjedisit jetesor dhe planifikimit hapësinor, mbrojtja e trashëgimise kulturore, transportit dhe lidhjeve, pylltarise, ekonomise së ujerave dhe bujqesise, si dhe organet tjera të administrates shtetore kompetente për kryerjen e puneve nga sfera perkatese, nuk do të japin mendim në afatin e percaktuar me paragrafin (5) të ketij neni, ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale eshte i obliguar që në afat prej pese ditesh, duke llogaritur nga kalimi i afatit të percaktuar në paragrafin (5) të ketij neni, ta informoje Qeverine.

(7) Në rastin nga paragrafi (6) të ketij neni Qeveria do ta ngarkoje ministrin kompetent i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera perkatese, që në afat prej tri ditesh të dorezoje mendim adekuat.

(8) Nese edhe pas kalimit të afatit të percaktuar nga paragrafi (7) të ketij neni, nuk dorezohet mendim perkates, konsiderohet se eshte dhene mendim pozitiv në lidhje me kerkesen e dorezuar për dhenien e mendimit.

(9) Pas marrjes së mendimeve të organeve nga paragrafet (3) dhe (4) të ketij neni, ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, në Qeveri dorezon propozim për fillimin e procedures për ndarjen e koncesionit për eksploatim.

(10) Pas shqyrtimit të propozimit nga paragrafi (9) të ketij neni, Qeveria miraton vendim për fillimin e procedures për ndarjen e koncesionit për eksploatimin e lendeve të para minerale.

(11) Pas shqyrtimit të propozimit nga paragrafi (6) të ketij neni, Qeveria merr vendim për fillimin e procedures për ndarjen e koncesionit për eksploatimin e lendeve të para minerale.

(12) Në rastin nga paragrafi (1) alineja 2 të ketij neni, rezervat eventuale eksploatabile të xeheve të lendeve të para minerale i percakton koncedenti.

Neni 42

Ndarja e koncesionit për eksploatim të lendeve të para minerale me kerkese të personit të interesuar

(1) Koncesioni për eksploatimin e lendeve të para minerale ndahet në baze të kerkeses së pronarit të rezultateve nga hulumtimet e kryera detajore gjeologjike.

(2) Në rast kur kerkesa për ndarjen e koncesionit për eksploatim paraqitet nga kerkuesi i cili eshte pronar i rezultateve nga hulumtimet e kryera detajore gjeologjike të

shkalles së njejte të hulumtimit nga dy ose më teper koncesione për hulumtime detajore gjeologjike, që drejtperdrejt kufizohen ndermjet veti, dorezohet një kerkese për ndarjen e koncesionit për eksploatim.

(3) Kerkesa për ndarjen e koncesionit nga paragrafet (1) dhe (2) të ketij neni paraqitet te organi i administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale më së voni në afat prej 120 ditesh, duke llogaritur nga dita e skadimit të koncesionit për hulumtimet detajore gjeologjike.

(4) Në rast të perfundimit të parakohshem me hulumtimet detajore gjeologjike, kerkesa për koncesion nga paragrafet (1) dhe (2) të ketij neni paraqitet më së voni në afat prej 120 ditesh, duke llogaritur nga dita e dorezimit të elaboratit nga hulumtimet e kryera detajore gjeologjike bashke me vleresimin profesional (revizionin).

(5) Me kerkesen për marrjen e koncesionit nga paragrafi (1) të ketij neni parashtrihen:

- të dhena për kerkuesin e koncesionit,
- harte topografike me perpjesetim 1: 25 000 me koordinata të pikave kufitare të lokacionit në hapësire të caktuar,

- elaborat gjeodezik për dedikime të vecanta me indikacione kadastrale për hapësiren në të cilen kerkohet ndarja e koncesionit për eksploatim, i perpiluar nga tregtare individë – gjeodete të autorizuar dhe shoqeri tregtare për pune gjeodezike që i plotesojne kushtet nga Ligji për kadaster të patundshmerive,

- elaborat për hulumtimet e kryera detajore gjeologjike dhe

- studim për arsyeshmerine e koncesionit.

(6) Pas dorezimit të kerkeses, organi i administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale në afat prej 15 ditesh kryen inspektim në vendin e ngjarjes dhe perpilon procesverbal nga inspektimi i kryer.

(7) Gjate inspektimit nga paragrafi (5) të ketij neni prezent eshte edhe personi i autorizuar nga kerkuesi i koncesionit për eksploatim, i cili e nenshkruan procesverbalin nga inspektimi i kryer.

(8) Pas realizimit të veprimeve nga paragrafet (5) dhe (6) të ketij neni, vetem në rast kur eshte paraqitur kerkesa për ndarjen e koncesionit për eksploatimin e lendeve të para minerale energjetike dhe metalike, organi i administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale në afat prej 15 ditesh, me detyre zyrtare kërkon mendim nga organet e administrates shtetore kompetente për kryerjen e puneve nga sfera e mjedisit jetesor dhe planifikimit hapësinor, mbrojtja e trashëgimise kulturore, transportit dhe lidhjeve, pylltarise, ekonomise së ujerave dhe bujqesise, si dhe organet tjera të administrates shtetore kompetente për kryerjen e puneve nga sfera perkatese.

(9) Në rast kur eshte paraqitur kerkese për ndarjen e koncesionit për eksploatimin e lendeve të para minerale energjetike dhe metalike, organi i administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale me detyre zyrtare në afat prej 15 ditesh kërkon mendim edhe nga njesia, perkatesisht njesite e vetadministrimit lokal në territorin e së ciles eshte parashtruar kerkesa për ndarjen e koncesionit.

(10) Organet nga paragrafet (8) dhe (9) të ketij neni jane të obliguara që mendimin e vet ta japin në afat prej 15 ditesh, duke llogaritur nga dita e pranimit të kerkeses.

(11) Nese organet e administrates shtetore kompetente për kryerjen e puneve nga sfera e mjedisit jetesor dhe planifikimit hapësinor, mbrojtja e trashëgimise kulturore, transportit dhe lidhjeve, pylltarise, ekonomise së ujerave

dhe bujqesise, si dhe organet tjera të administrates shteterore kompetente për kryerjen e puneve nga sfera perkatese, nuk do të japin mendim në afatin e percaktuar me paragrafin (10) të ketij neni, ministri i cili udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale eshte i obliguar që në afat prej pese ditesh, duke llogaritur nga skadimi i afatit të percaktuar në paragrafin (10) të ketij neni ta informoje Qeverine.

(12) Në rastin nga paragrafi (11) të ketij neni, Qeveria do ta ngarkoje ministrin kompetent i cili udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera perkatese, që në afat prej tri ditesh të dorezoje mendim perkatese.

(13) Nese edhe pas kalimit të afatit të percaktuar nga paragrafi (12) të ketij neni, nuk dorezohet mendim perkatese, konsiderohet se eshte dhene mendim pozitiv në lidhje me kerkesen e dorezuar për dhenien e mendimit.

(14) Pas kalimit të afatit nga paragrafi (13) të ketij neni, në rast kur eshte paraqitur kerkesa për ndarjen e koncesionit për eksploatimin e lendeve të para minerale energjetike dhe metalike, ministri i cili udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, eshte i obliguar që në afat prej 15 ditesh në Qeveri të paraqese propozim - vendim për ndarjen e koncesionit për eksploatim.

(15) Pas realizimit të veprimeve nga paragrafet (5) dhe (6) të ketij neni në rastin kur eshte paraqitur kerkesa për ndarjen e koncesionit për eksploatimin e lendeve të para minerale jometalike, gurit arkitektonik dekorativ dhe ujerave minerale, termominerale dhe termale, ministri i cili udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, eshte i obliguar që në afat prej 15 ditesh në Qeveri të paraqese propozim - vendim për ndarjen e koncesionit për eksploatim.

Neni 43

Ndarja e koncesionit për eksploatimin e reres dhe zhavorrit të cilat nuk gjenden në shtreterit dhe brigjet e trupave ujore siperfaqesore (rrjedha uji, liqene dhe akumulacione), të gjitha llojet e argjilit dhe kuarcit grumbullues

(1) Koncesioni për eksploatimin e reres dhe zhavorrit të cilat nuk gjenden në shtreterit dhe brigjet e trupave ujore siperfaqesore (rrjedha uji, liqene dhe akumulacione), të gjitha llojet e argjilit dhe kuarcit grumbullues, ndahet në baze të kerkeses nga pronari i tokes në të cilen gjenden.

(2) Kerkesa për koncesion për eksploatim nga paragrafi (1) të ketij neni, parashtrohet te organi i administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(3) Me kerkesen për marrje nga paragrafi (1) të ketij neni parashtrihen:

- të dhena për kerkuesin e koncesionit,
- harte topografike me perpjesetim 1: 5 000 me koordinata të pikave kufitare të lokacionit në hapësire të caktuar,
- elaborat gjeodezik për dedikime të vecanta me indikacione kadastrale për hapësiren në të cilën kerkohet ndarja e koncesionit për eksploatim, i perpiluar nga tregtare individë – gjeodete të autorizuar dhe shoqeri tregtare për pune gjeodezike, që i plotesojne kushtet nga Ligji për kadastr të patundshmerive dhe

- studim për arsyeshmerine e koncesionit.

(4) Organi i administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale në afat prej tete ditesh duke llogaritur nga dita e pranimit të kerkeses nga paragrafi (2) të ketij neni, me aktvendim do ta refuzojne të njejten, nese:

- nuk e paraqet dokumentacionin nga paragrafi (3) të ketij neni dhe

- për hapësiren për të cilën eshte paraqitur kerkesa për ndarjen e koncesionit tanime eshte dhene leje për hulumtime detajore gjeologjike ose koncesion për hulumtime detajore gjeologjike ose eksploatim të lendeve të para minerale.

(5) Kunder aktvendimit nga paragrafi (4) të ketij neni në afat prej 15 ditesh, mund të parashtrohet ankese te Komisioni Shteteror për Vendimmarrje në Procedure Administrative dhe Procedure të Marredhenies së Punes në Shkalle të Dyte.

(6) Nese organi i administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale nuk e refuzon kerkesen për ndarjen e koncesionit nga paragrafi (2) të ketij neni, në afat prej 15 ditesh kryen inspektim në vendin e ngjarjes dhe perpilon procesverbalin nga inspektimi i kryer.

(7) Gjate inspektimit nga paragrafi (5) të ketij neni prezent eshte edhe personi i autorizuar nga kerkuesi i koncesionit për eksploatim, i cili e nshkruan edhe procesverbalin nga inspektimi i kryer.

(8) Pas zbatimit të veprimeve nga paragrafet (6) dhe (7) të ketij neni, organi i administrates shteterore kompetent për kryerje të puneve nga sfera e lendeve të para minerale, me detyre zyrtare kerkon mendim nga organet e administrates shteterore kompetente për kryerjen e puneve nga sfera e mjedisit jetesor dhe planifikimit hapësinor, mbrojtja e trashëgimise kulturore, transportit dhe lidhjeve, pylltarise, ekonomise së ujerave dhe bujqesise, si dhe organet tjera të administrates shteterore kompetente për kryerjen e puneve nga sfera perkatese.

(9) Krahas organeve nga paragrafi (8) të ketij neni, organi i administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale me detyre zyrtare në afat prej 15 ditesh kerkon mendim edhe nga njesia, perkatesisht njesite e vetadministrimit lokal në territorin e së ciles eshte paraqitur kerkesa për ndarjen e koncesionit.

(10) Organet nga paragrafet (8) dhe (9) të ketij neni janë të obliguara që mendimin e vet ta japin në afat prej 15 ditesh, duke llogaritur nga dita e pranimit të kerkeses.

(11) Nese organet e administrates shteterore kompetente për kryerjen e puneve nga sfera e mjedisit jetesor dhe planifikimit hapësinor, mbrojtja e trashëgimise kulturore, transportit dhe lidhjeve, pylltarise, ekonomise së ujerave dhe bujqesise, si dhe organet tjera të administrates shteterore kompetente për kryerjen e puneve nga sfera perkatese, nuk do ta japin mendimin në afatin e percaktuar me paragrafin (10) të ketij neni, ministri i cili udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, eshte i obliguar që në afat prej pese ditesh, duke llogaritur nga skadimi i afatit të percaktuar në paragrafin (10) ta informoje Qeverine.

(12) Në rastin nga paragrafi (11) të ketij neni, Qeveria do ta ngarkoje ministrin kompetent i cili udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera perkatese, që në afat prej tri ditesh të dorezoje mendim perkatese.

(13) Nese edhe pas skadimit të afatit të percaktuar nga paragrafi (12) të ketij neni, nuk dorezohet mendim perkatese, konsiderohet se eshte dhene mendim pozitiv në lidhje me kerkesen e parashtruar për dhenien e mendimit.

(14) Pas skadimit të afatit nga paragrafi (13) të ketij neni, ministri i cili udheheq me organin e administrates shteterore, kompetent për kryerjen e puneve nga afera e lendeve të para minerale, eshte i obliguar që në afat prej 15 ditesh në Qeveri të paraqese propozim - vendim për ndarjen e koncesionit për eksploatim.

Neni 44

Koncesioni për eksploitim të llojit tjetër të lendeve të para minerale në hapësirën e njejtë dhe kufizimet për ndarjen e koncesionit për eksploitim

(1) Koncesioni për eksploitim mund të ndahet edhe për lloj tjetër të lendeve të para minerale për të cilin tanime është ndare koncesion për eksploitim e lendeve të para minerale, me kusht që të mos cenohet eksploitim normal i lendeve të para minerale për të cilat paraprakisht është ndare koncesioni për eksploitim.

(2) Procedura për ndarjen e koncesionit për eksploitim të llojit tjetër të lendeve të para minerale nga paragrafi (1) të këtij neni, zbatohet në pajtim me dispozitat e nenit 41 të këtij ligji.

(3) Në rast kur behet fjale për lende të para minerale të cilat janë të pandashme në procesin e eksploimit të tyre nga lendet e para minerale që janë lende e koncesionit të ndare tanime për eksploitim dhe gjenden në hapësirën e njejtë, koncesioni për eksploitim mund t'i ndahet poseduesit aktual të koncesionit edhe për ato lende të para minerale.

(4) Procedura për ndarjen e koncesionit për eksploitim në rastet nga paragrafi (3) të këtij neni, zbatohet në pajtim me nenin 42 të këtij ligji.

(5) Në rast kur behet fjale për lende të para minerale teknogjene të cilat gjenden në hapësirën për të cilën është ndare koncesion për eksploitim, ndersa janë krijuar para ndarjes së koncesionit për eksploitim, koncesionari është i obliguar që të japë pelqim për iniciativën për fillimin e procedurës për ndarjen e koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike.

(6) Të drejtat dhe obligimet e ndersjella koncesionari i cili bën eksploitim e lendeve të para minerale dhe koncesionari i ardhshëm për hulumtime detajore gjeologjike, perkatesisht eksploitim të lendeve të para minerale teknogjene, do t'i rregullojnë me marreveshje të ndersjelle.

(7) Qeveria mund të miratojë vendim për refuzimin e iniciativës, perkatesisht kerkeses për koncesion për eksploitim në rastet si vijojne:

- interesi publik e perjashton eksploitim e lendeve të para minerale në lokacionin e hapësirës së kerkuar për koncesion dhe

- nese me eksploitim e lendeve të para minerale do të shkaktohej cregullim i tregut ose do të krijoheshin kushte për pozite dominuese në treg të lendes së pare minerale për të cilën kerkohet ndarja e koncesionit, pervec për lendet e para minerale nga neni 4 paragrafi (2) alinete 1, 2, 3 dhe 4 të këtij ligji.

(8) Për vendimin nga paragrafi (1) i këtij neni, organi i administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale në afat prej 15 ditësh e njofton parashtruesin e kerkeses, perkatesisht iniciativës për ndarjen e koncesionit për eksploitim e lendeve të para minerale.

(9) Kunder vendimit nga paragrafi (1) të këtij neni mund të ngritet kontest administrativ.

Neni 45

Vendimi për ndarjen e koncesionit për eksploitim

(1) Vendimin për ndarjen e koncesionit për eksploitim të lendeve të para minerale, e miraton Qeveria me propozim të organit të administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(2) Vendimi për ndarjen e koncesionit për eksploitim, krahas elementeve të percaktuara në nenin 37 të Ligjit për koncesione dhe partneritet publik privat, në menyre të detrueshme duhet t'i permbaje edhe dispozitat si vijojne:

- llojin e lendes së pare minerale,

- siperfaqen e hapësirës për të cilën ndahet koncesioni për eksploitim, të perkufizuar me koordinata,

- detyrat e bartesit të koncesionit në aspekt të sanimit dhe rikultivimit të tokës që është degraduar si pasoje e aktiviteve minerare dhe

- kushte tjera të percaktuara me dokumentacionin e tenderit dhe oferten e parashtruar.

(3) Vendimi për ndarjen e koncesionit shpallet në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

Neni 46

Marreveshje për koncesion për eksploitim e lendeve të para minerale

(1) Në baze të vendimit për ndarjen e koncesionit për eksploitim të lendeve të para minerale, koncedenti dhe koncesionari lidhin marreveshje për koncesion për eksploitim e lendeve të para minerale.

(2) Në emer të koncedentit, marreveshjen për koncesion për eksploitim të lendeve të para minerale e lidh ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale në afat prej 15 ditësh, duke llogaritur nga dita e hyrjes në fuqi të vendimit për ndarjen e koncesionit.

(3) Marreveshja për koncesion për eksploitim të lendeve të para minerale permban dispozita të percaktuara në pajtim me Dekretin për permbajtjen e marreveshjes për themelim të partneritetit privat publik dhe marreveshjes për koncesion të të mirave me interes të pergjithshëm.

(4) Marreveshja për koncesion për eksploitim ka status të dokumentit permbarues.

Neni 47

Bartja e koncesionit për eksploitim

(1) Koncesioni për eksploitim mund të bartet vetem në teresi.

(2) Qeveria miraton vendim me të cilin jep pelqim për bartje të koncesionit për eksploitim të lendeve të para minerale, në të njejtat kushte në të cilat është ndare koncesioni që bartet.

(3) Me bartjen e koncesionit, koncesionari i ri i fiton të drejtat dhe obligimet që dalin prej lejeve dhe pelqimeve të leshuara nga organet kompetente sipas këtij ligji dhe ligji tjetër, e të cilat janë të lidhura me eksploitim e lendeve të para minerale që janë lende e koncesionit për eksploitim.

(4) Për bartjen e koncesionit koncedenti dhe koncesionari lidhin marreveshje për bartje të koncesionit.

Neni 48

Pelqimi në rast të ndryshimeve statusore

(1) Në rast të bashkimit, bashkengjities dhe ndarjes së koncesionarit nevojitet marrje e pelqimit paraprak nga koncedenti.

(2) Për marrje të pelqimit nga paragrafi (1) i këtij neni, koncesionaret janë të obliguar që për qellimin e bashkimit, bashkengjities dhe ndarjes të parashtrojne kerkese te koncedenti.

(3) Koncedenti pelqimin nga paragrafi (1) i këtij neni e jep me shkrim në afat prej 30 ditësh duke llogaritur nga dita e parashtrimit të kerkeses.

(4) Nese koncedenti konstaton se me ndryshimet statusore të cilat parashikohen do të krijohet gjendje me të cilën do të cenohet qellimi për të cilin është ndare koncesionit, koncedenti do të miratojë vendim me të cilin do ta refuzojë kerkesen në fjale.

(5) Kunder vendimit nga paragrafi (4) i këtij neni pala e pakenaqur mund të ngrite kontest juridik.

Neni 49

Pelqimi për bartje të pjesemarrjeve ose aksioneve

(1) Bartja e pjesemarrjeve ose aksioneve te subjekti që i ka kryer hulumtimet detajore gjeologjike dhe ka parashtruar kerkese për ndarjen e koncesionit për eksploitim, si dhe koncesionarit të cilit i është ndare koncesioni për eksploitim të lendeve të para minerale që veç e veç apo në teresi do të conin në ndryshim në pakon menaxhuese në shoqeri, nuk mund të behet pa pelqim paraprak me shkrim të koncedentit.

(2) Për marrjen e pelqimit nga paragrafi (1) i ketij neni, koncesionari është i obliguar që për qellimin që veç e veç ose në teresi do të conte në ndryshim të pakos menaxhuese në shoqeri të parashtrroje kerkese për marrjen e pelqimit.

(3) Koncedenti pelqimin nga paragrafi (1) të ketij neni e jep me shkrim në afat prej 30 ditesh duke llogaritur nga dita e parashtrimit të kerkeses.

(4) Nese koncedenti konstaton se ndryshimi i pakos menaxhuese në shoqeri do të coje në gjendje me të cilen do të cenohet qellimi për të cilin është ndare koncesioni, koncedenti do të miratoje vendim me të cilin do ta refuzoje kerkesen në fjale.

(5) Kunder vendimit nga paragrafi (4) i ketij neni pala e pakenaqur mund të ngrite kontest juridik.

(6) Pelqimi paraprak me shkrim nga paragrafi (1) i ketij neni nuk nevojitet në rast kur e drejta e pronesisë së aksioneve ose pjesemarrjeve nga paragrafi (1) i ketij neni, merret nepermjet trashegimit në pajtim me Ligjin për trashëgimi, si dhe në rast kur behet fjale për shoqeri aksionare të cilat kuotojne në burse.

(7) Në rastin nga paragrafi (6) i ketij neni, koncesionari është i obliguar që në afat prej 15 ditesh nga ndryshimi i bere që veç e veç apo në teresi ka cuar në ndryshim në pakon menaxhuese në shoqerine, ta njoftoje organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

Neni 50

Shfuqizimi i koncesionit për eksploitim

(1) Koncesioni për eksploitim të lendeve të para minerale shfuqizohet, në rast të:

- skadimit të afatit për periudhen për të cilen është ndare koncesioni,
- nderprerjes së njeanshme të marrevshjes për koncesion nga koncedenti,
- nderprerjes së njeanshme e marrevshjes për koncesion nga koncesionari dhe
- falimentimit ose likuidimit të koncesionarit.

(2) Në rastet e nderprerjes së vlefshmerise së koncesionit nga paragrafi (1) i ketij neni, pushojne të vlejne të gjitha lejet, aktvendimet dhe pelqimet e lidhura drejtperdrejt me koncesionin për eksploitim.

(3) Në rastet e shfuqizimit të koncesionit për eksploitim nga paragrafi (1) alinete 1 dhe 4 të ketij neni, Qeveria me propozim të ministrit që udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, miraton vendim për shfuqizimit të koncesionit për eksploitim.

(4) Vendimi nga paragrafi (3) i ketij neni shpallet në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

Neni 51

Nderprerja e njeanshme e koncesionit për eksploitim të lendeve të para minerale nga koncedenti

(1) Qeveria në menyre të njeanshme do ta nderprese marrevshjen për koncesion për eksploitim në rast kur:

- koncesionari do t'ia barte lenden e koncesionit për eksploitim të lendeve të para minerale koncesionarit tjetër pa pelqim të koncedentit,

- kur te koncesionari do të krijohet gjendje e bashkimit, bashkengjitjes dhe ndarjes pa pelqim të marre me shkrim nga koncedenti,

- kur do të behet bartja e aksioneve ose pjesemarrjeve te koncesionari të cilit i është ndare koncesion për eksploitim që veç e veç apo në teresi do të conin në ndryshimin e pakos menaxhuese në shoqeri pa pelqim paraprak me shkrim të koncedentit në menyre të percaktuar me kete ligj,

- koncesionari do ta leshoje lenden e koncesionit me qira,

- koncesionari do të filloje me eksploitim të lendeve të para minerale para se të marre leje për eksploitim,

- koncesionari nuk ka vepruar sipas masave të kumtuara në proceduren e mbikeqyrjes në pajtim me ligjin,

- kur koncesionari nuk parashtron kerkese për leshimin e lejes për eksploitim në afatin nga neni 54 paragrafi (1) i ketij ligji,

- koncesionari nuk ka filluar me eksploitim të lendeve të para minerale në afat të percaktuar me nenin 54 paragrafi (2) të ketij ligji, pervec në rast të ndodhise së fuqise madhore,

- koncesionari nuk i ka paguar kompensimet e koncesionit për koncesionin e ndare në menyre dhe kushte të percaktuara me kete ligj dhe rregullat e miratuara në baze të ketij ligji,

- koncesionari nuk e ka kryer incizimin gjeodezik dhe nuk ka perpiluar elaborat gjeodezik me llogaritje të sasive të germuara të lendeve të para minerale ose elaboratin gjeodezik nuk e ka parashtruar te organi i administrates shteterore për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale gjate dy viteve të njepasnjeshme,

- koncesionari nuk parashtron të dhena të sakta për permbajtjen e lendeve të para minerale në koncentratet, perkatesisht metalet të cilat fitohen në procesin e perpunitimit të tyre,

- koncesionari e ka nderprere kryerjen e puneve mine rare më gjate se një vit dhe

- koncesionari nuk i ka respektuar aktvendimet dhe masat në lidhje me mbrojtjen e mjedisit jetesor të percaktuara me rregullat nga sfera e mjedisit jetesor.

(2) Qeveria me propozim të ministrit që udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, miraton vendim për nderprerje të njeanshme të marrevshjes për koncesion për eksploitim të lendeve të para minerale.

(3) Vendimi për nderprerje të njeanshme të marrevshjes për koncesion shpallet në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

(4) Në baze të vendimit nga paragrafi (2) i ketij neni, ministri i cili udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale në afat prej 15 ditesh, e njofton koncesionarin për nderprerjen e njeanshme të marrevshjes për koncesion për eksploitim.

(5) Kunder vendimit nga paragrafi (2) i ketij neni pala e pakenaqur mund të ngrite kontest administrativ.

(6) Ngritja e kontestit administrativ nga paragrafi (5) i ketij neni nuk e prolongon zbatimin e vendimit.

(7) Në rast të nderprerjes së njeanshme të marrevshjes për koncesion për eksploitim nga paragrafi (1) i ketij neni, koncesionari është i obliguar që t'i paguaje kompensimet e maturuara të koncesionit, si dhe kompensimin për shfrytezim të hapësires.

Neni 52

Nderprerja e njeanshme e koncesionit për eksploitim të lendeve të para minerale nga koncesionari

(1) Koncesionari në menyre të njeanshme mund ta nderprese marreveshjen për koncesion në rast kur:

- koncedenti nuk i realizon obligimet që dalin nga marreveshja,
- koncedenti ka bere cenim të konsiderueshem të dispozitave nga marreveshja ose të ligjeve dhe rregullave që zbatohen në marreveshje dhe
- koncesionari nuk ka interes ekonomik për realizim të metejme të koncesionit për eksploitim.

(2) Në rast të nderprerjes së njeanshme të marreveshjes për koncesion për eksploitim nga paragrafi (1) alineja 3 e ketij neni, koncesionari eshte i obliguar që t'i paguaje kompensimet koncesionare të maturuara, si dhe kompensimin për shfrytezim të hapësires.

(3) Në rast të nderprerjes së njeanshme të marreveshjes për koncesionin për eksploitim nga paragrafi (1) alineja 3 e ketij neni, kur ka kaluar një e treta e periudhes për të cilen eshte ndare koncesioni për eksploitim, koncesionari eshte i obliguar që ta paguaje vetem kompensimin për kompensimet koncesionare të maturuara.

(4) Kerkesa për nderprerje të njeanshme të marreveshjes për koncesion parashtrohet në organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(5) Qeveria me propozim të ministrit i cili udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, miraton vendim për nderprerje të njeanshme të marreveshjes për koncesion për eksploitim të lendeve të para minerale nga koncesionari.

(6) Vendimi për nderprerje të njeanshme të marreveshjes për koncesion shpallet në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

(7) Në baze të vendimit nga paragrafi (5) i ketij neni, ministri i cili udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale në afat prej 15 ditesh, e njofton koncesionarin për nderprerje të njeanshme të marreveshjes për koncesion për eksploitim.

(8) Kunder vendimit nga paragrafi (6) i ketij neni, pala e pakenaqur mund të ngrite kontest administrativ.

(9) Ngritja e kontestit administrativ nga paragrafi (8) i ketij neni nuk e prolongon zbatimin e vendimit.

Kreu 2

LEJA PËR EKSPLOATIM TË LENDEVE TË PARA MINERALE

Neni 53

Leja për eksploitim të lendeve të para minerale

(1) Me eksploitim të lendeve të para minerale dhe kryerje të puneve minerale mund të fillohet pasi koncesionari të marre leje për eksploitim të lendeve të para minerale.

(2) Lejen nga paragrafi (1) i ketij neni, e leshon ministri i cili udheheq me organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(3) Leja për eksploitim leshohet me afat të vlefshmerise që nuk mund të jete më i gjate se afati i vlefshmerise së koncesionit për eksploitim.

(4) Leja për eksploitim leshohet për llojin e njejte të lendeve të para minerale për të cilat eshte ndare koncesioni për eksploitim.

Neni 54

Afati për parashtrim të kerkeses për leshim të lejes për eksploitim dhe afati për fillimin e eksploimit

(1) Pas lidhjes së marreveshjes për koncesion për eksploitim, koncesionari eshte i obliguar që të parashtrroje kerkese për leshim të lejes për eksploitim në afat prej:

- kater vitesh për lende të para minerale energjetike dhe metalike,
- një viti për lende të para minerale teknogjene, lende të para minerale jometalike, gur arkitektonik dekorativ dhe ujera minerale, termominerale dhe termale dhe
- gjashte muajsh për rere dhe zhavorr që nuk gjenden në shtreterit dhe brigjet e trupave ujore siperfaqesore (rrjedha uji, liqene dhe akumulacione), të gjitha llojet e argjilit dhe kuarcit grumbullues.

(2) Pas leshimit të lejes për eksploitim, koncesionari eshte i obliguar që të filloje me eksploitim të lendeve të para minerale në afat prej:

- tre vitesh për lende të para minerale energjetike dhe metalike,
- një viti për lende të para minerale teknogjene, lende të para minerale jometale, gur arkitektonik dekorativ dhe ujera minerale, termominerale dhe termale dhe
- gjashte muajsh për rere dhe zhavorr që nuk gjenden në shtreterit dhe brigjet e trupave ujore siperfaqesore (rrjedha uji, liqene dhe akumulacione), të gjitha llojet e argjilit dhe kuarcit grumbullues.

Neni 55

Kerkesa për leshimin e lejes për eksploitim

(1) Kerkesen për leshimin e lejes për eksploitim e parashtron koncesionari në organin e administrates shteterore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(2) Me kerkesen nga paragrafi (1) i ketij neni parashtrohet:

- deshmi për marredhenie të zgjidhura pronesore-juridike në pjesen e tokes në të cilen do të behet eksploitim i lendeve të para minerale, pervec në rast kur behet fjale për eksploitim nentokesor në kushte kur eksploitim i nuk ndikon në siperfaqe,
- elaborat gjeodezik për dedikime të vecanta me indikacione kadastrale, të perpiluar nga tregtare individe – gjeodete të autorizuar dhe shoqeri tregtare për pune gjeodezike, që i plotesojne kushtet nga Ligji për kadaster të patundshmerive,

- projekt kryesor minerar për eksploitim të lendeve të para minerale të cilat jane lende e koncesionit bashke me revizionin (vleresimin profesional) të të njejtit,

- aktvendim për miratim të studimit për vleresim të ndikimit mbi mjedisin jetesor ose aktvendim për miratim të elaboratit për vleresim të ndikimit mbi mjedisin jetesor,

- plan për menaxhim me hedhurina,

- vertetim për garanci financiare në pajtim me nenin 98 të ketij ligji,

- pelqim komunikacioni për kycje për rruge publike, pervec për lendet e para minerale nga neni 4 paragrafi (2) alineja 6 të ketij ligji,

- leje për shfrytezimin e ujit dhe/ose leje për leshimin e ujit që e leshon organi i administrates shteterore kompetent për menaxhim me ujera, nese eshte i nevojshem leshimi i lejes së tille, që e percakton organi i administrates shteterore kompetent për menaxhim me ujera dhe

- deshmi për pranim të kryer teknik te koncesionari te peshorja stacionare e vendosur dhe e instaluar për matje të sasise së eksploatuar dhe të shitur të lendes së pare minerale, ose deshmi se koncesionari ka vendosur dhe ka instaluar instrumente perkatese matese për matje të qarkullimit të sa-

sise së eksploatuar të lendes së pare minerale, në rast kur behet fjale për eksploatim të lendeve të para minerale nga neni 4 paragrafi (2) alinete 1 (karbohidrate në gjendje të lenget) dhe 7 të ketij ligji.

(3) Formen dhe permbajtjen e kerkeses nga paragrafi (1) i ketij neni, i percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(4) Ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale është i obliguar që në afat prej 30 ditësh, duke llogaritur nga dita e pranimit të kerkeses për leshim të lejes për eksploatim ta leshoje lejen për eksploatim.

(5) Nese ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale në afatin nga paragrafi (4) të ketij neni nuk e leshon lejen për eksploatim, parashtruesi i kerkeses ka të drejte që në afat prej tri diteve të punes të parashtroje kerkese në sekretarine e funksionarit që udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale që ta leshoje lejen për eksploatim.

(6) Formen dhe permbajtjen e kerkeses nga paragrafi (5) të ketij neni, i percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(7) Me kerkesen nga paragrafi (5) i ketij neni parashtruesi i kerkeses parashtron edhe kopje të kerkeses nga paragrafi (1) i ketij neni.

(8) Ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, është i obliguar që në afat prej pese diteve të punes nga dita e parashtrimit të kerkeses nga paragrafi (5) të ketij neni, ta leshoje lejen ose të miratoje aktvendim me të cilin kerkesa nga paragrafi (1) i ketij neni, është refuzuar.

(9) Nese ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale nuk e leshon lejen në afatin nga paragrafi (8) i ketij neni, parashtruesi i kerkeses mund ta njoftoje Inspektoratin Shtetor Administrativ në afat prej pese diteve të punes.

(10) Inspektorati Shtetor Administrativ është i obliguar që në afat prej dhjete ditësh nga dita e pranimit të njoftimit nga paragrafi (9) të ketij neni të kryeje mbikeqyrje në organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, nese është zbatuar procedura në pajtim me ligjin dhe në afat prej tri diteve të punes nga dita e mbikeqyrjes së kryer ta informoje parashtruesin e kerkeses.

(11) Inspektori i Inspektoratit Shtetor Administrativ pas mbikeqyrjes së kryer në pajtim me ligjin miraton aktvendim me të cilin e ngarkon ministrin i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, që në afat prej dhjete diteve të punes të vendos për kerkesen e parashtruar, perkatesisht ta miratoje ose ta refuzoje kerkesen dhe ta njoftoje inspektorin për aktin e miratuar. Me njoftimin parashtrohet kopje nga akti me të cilin ka vendosur për kerkesen e parashtruar.

(12) Nese ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale nuk ka vendosur në afatin nga paragrafi (11) të ketij neni, inspektori do të parashtroje kerkese për ngritjen e procedures kundervajtese dhe do të caktoj afat shtese prej pese diteve të punes, në të cilin ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale do të vendos për kerkesen e parashtruar, në afa-

tin e njejte do ta njoftoje inspektorin për aktin e miratuar. Me njoftimin parashtrohet kopje nga akti me të cilin ka vendosur për kerkesen e parashtruar.

(13) Nese ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale nuk vendos edhe në afatin shtese nga paragrafi (12) të ketij neni, inspektori do të paraqese kallezim te prokurori publik kompetent.

(14) Nese inspektori nuk vepron pas njoftimit nga paragrafi (10) të ketij neni, parashtruesi i kerkeses në afat prej pese diteve të punes ka të drejte të parashtroje kundershtrim në sekretarine e drejtorit të Inspektoratit Shtetor Administrativ.

(15) Drejtori i Inspektoratit Shtetor Administrativ është i obliguar që në afat prej tre diteve të punes ta shqyrtoj kundershtrimin nga paragrafi (13) të ketij neni, dhe nese konstaton se inspektori nuk ka vepruar pas njoftimit të parashtruesit të kerkeses në pajtim me paragrafet (10) dhe (11) të ketij neni dhe/ose nuk paraqet kallezim në pajtim me paragrafin (13) të ketij neni, drejtori i Inspektoratit Shtetor Administrativ do të parashtroje kerkese për ngritje të procedures për kundervajtje për inspektorin dhe do të caktoj afat shtese prej pese diteve të punes në të cilin inspektori do të kryeje mbikeqyrje në organin kompetent nese është zbatuar procedura në pajtim me ligjin dhe në afat prej tri diteve të punes nga dita e pranimit të mbikeqyrjes së kryer ta informoje parashtruesin e kerkeses.

(16) Nese inspektori nuk vepron as në afatin shtese nga paragrafi (15) të ketij neni, drejtori i Inspektoratit Shtetor Administrativ do të paraqese kallezim te prokurori publik kompetent kunder inspektorit.

(17) Në rast të paragrafit (16) të ketij neni, drejtori i Inspektoratit Shtetor Administrativ menjehere, e më së shumti në afat prej një dite pune do të autorizoj inspektor tjetër që ta zbattoj mbikeqyrjen menjehere.

(18) Nese drejtori i Inspektoratit Shtetor Administrativ nuk vepron në pajtim me paragrafin (15) të ketij neni, parashtruesi i kerkeses mund të paraqese kallezim te prokurori publik kompetent në afat prej tri diteve të punes.

(19) Nese ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale nuk vendos në afatin nga paragrafi (13) të ketij neni, parashtruesi i kerkeses mund të ngrite kontest administrativ në gjykatën kompetente.

(20) Procedura në Gjykatën Administrative është urgjente.

(21) Me leshimin e lejes për eksploatim leshohet edhe Pelqim për menaxhim me hedhurina të krijuara gjate eksploatimit të lendeve të para minerale në kushte dhe menyre të percaktuara në Pjesen VIII të ketij ligji.

(22) Planin për menaxhim me hedhurina nga paragrafi (2) alineja 5 e ketij neni nuk e parashtrojne koncesionaret të cilet kryejne eksploatim të:

- reres dhe zhavorrit që nuk gjenden në shtreterit dhe brigjet e trupave siperfaqesore ujore (rrjedha uji, liqene dhe akumulacione), të gjitha llojet e argjilit dhe kuarcit grumbullues dhe

- ujerave minerale, termominerale dhe termale.

Neni 56

Refuzimi i kerkeses për leshim të lejes për eksploatim

(1) Ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale me aktvendim do ta refuzoj kerkesen nga neni 55 paragrafi (1) i ketij ligji, nese:

- kerkesa për leshim të lejes për eksploatim nuk është parashtruar në afatin e caktuar me nenin 54 të ketij ligji dhe
- kerkesa nuk e permban dokumentacionin e caktuar në nenin 55 paragrafi (2) të ketij ligji.

(2) Kunder aktvendimit nga paragrafi (1) i ketij neni në afat prej 15 ditesh mund të parashtrohet ankese në Komisionin Shtetëror për Vendimmarrje në Procedure Administrative dhe Procedure nga Marredhenia e Punes në Shkallë të Dytë.

Neni 57

Permbajtja e lejes për eksploitim të lendeve të para minerale

Leja për eksploitim të lendeve të para minerale vecanerisht i permban të dhenat në vijim:

- për koncesionarin,
- për afatin e vlefshmerise së lejes për eksploitim,
- për lendet e para minerale që janë lende e eksploitim,
- për madhesine, kufijte dhe poziten e fushes së eksploimit,
- të dhenat kadastrale për token e hapësires për të cilën është leshuar leja,
- projektin minerar kryesor për eksploitim të lendeve të para minerale,
- planin për menaxhim me hedhurina nga lendet e para minerale dhe - për të dhena tjera të percaktuara me ligj dhe marrevshjen për koncesion.

Neni 58

Shfuqizimi i lejes për eksploitim

Leja për eksploitim të lendeve të para minerale shfuqizohet me:

- shfuqizimin e koncesionit për eksploitim dhe
- kalimin e afatit të vlefshmerise së lejes për eksploitim.

Neni 59

Leja për kryerjen e puneve minerare sipas projektit plotësues minerar

(1) Kryerje të puneve dhe objekteve minerare në minierat ekzistuese për hapje dhe eksploitim të lendeve të para minerale në horizonte të reja, basene, perpunim të zgafellave të reja eksportuese, me ajrosje dhe hulumtuuese, metode e ndryshuar e germimit në menyre të konsiderueshme, rikonstruktiv të objekteve minerale që nuk janë perfshire me projektin kryesor minereal, sanim të rreshqitjeve të medha, ndryshime në aspekt të rikultivimit të tokes nga projekti kryesor minerar, si dhe pune tjera, kryhen në baze të lejes për realizim të puneve minerare sipas projektit plotësues minerar.

(2) Leja nga paragrafi (1) i ketij neni leshohet vetem për hapësire për të cilën është leshuar leja për eksploitim, të definuar me projektin kryesor minerar ku janë percaktuar edhe kufijte dhe pozita e fushes së eksploimit.

(3) Leja për kryerjen e puneve minerare sipas projektit plotësues minerar leshohet në baze të kërkeses nga koncesionari, perkatesisht poseduesi i lejes për eksploitim me ç'rast është i obliguar të parashtroje:

- projekt shtese minerar bashke me vleresimin profesional (revizion), dhe
- plan të azhurnuar për menaxhim me hedhurina nga lendet e para minerale.

(4) Formen dhe permbajtjen e kërkeses nga paragrafi (3) të ketij neni i percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(5) Lejen nga paragrafi (1) i ketij neni e leshon ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, në afat prej 30 ditesh duke llogaritur nga dita e pranimit të kërkeses.

(6) Nese ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale në afatin nga paragrafi (4) të ketij neni nuk e leshon lejen për kryerje të puneve minerare sipas projektit plotësues minerar, parashtruesi i kërkeses ka të drejte që në afat prej tri diteve të punes të parashtroje kërkesë në sekretarine e funksionarit që udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale që të leshoje leje për kryerjen e puneve minerare sipas projektit plotësues minerar.

(7) Formen dhe permbajtjen e kërkeses nga paragrafi (6) të ketij neni e percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(8) Me kërkesen nga paragrafi (6) i ketij neni parashtruesi i kërkeses parashtron edhe kopje të kërkeses nga paragrafi (3) i ketij neni.

(9) Ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale është i obliguar që në afat prej pese diteve të punes nga dita e parashtrimit të kërkeses nga paragrafi (6) të ketij neni, në sekretarine e funksionarit i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, ta leshoje lejen ose të miratoje aktvendim me të cilin kërkesa nga paragrafi (6) i ketij neni është refuzuar.

(10) Nese ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale nuk e leshon lejen nga paragrafi (9) të ketij neni, parashtruesi i kërkeses mund ta njoftoje Inspektoratin Shtetëror Administrativ në afat prej pese diteve të punes.

(11) Inspektorati Shtetëror Administrativ është i obliguar që në afat prej dhjete ditesh nga dita e pranimit të njoftimit nga paragrafi (10) të ketij neni, të kryeje mbikeqyrje në organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, nese është zbatuar procedura në pajtim me ligjin dhe në afat prej tri diteve të punes nga dita e mbikeqyrjes së kryer ta informoje parashtruesin e kërkeses.

(12) Inspektori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ pas mbikeqyrjes së kryer në pajtim me ligjin miraton aktvendim me të cilin e ngarkon ministrin i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale që në afat prej dhjete diteve të punes të vendose për kërkesen e parashtruar, perkatesisht ta miratoje ose ta refuzoje kërkesen dhe ta njoftoje inspektorin për aktin e miratuar. Me njoftimin parashtrohet kopje nga akti me të cilin ka vendosur për kërkesen e parashtruar.

(13) Nese ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale nuk ka vendosur në afatin nga paragrafi (12) të ketij neni, inspektori do të parashtroje kërkesë për ngritje të procedures kundervajtese dhe do të caktoj afat shtese prej pese diteve të punes, në të cilin ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale do të vendose për kërkesen e parashtruar, në afatin e njejte do ta njoftoje inspektorin për aktin e miratuar. Me njoftimin parashtrohet kopje nga akti me të cilin ka vendosur për kërkesen e parashtruar.

(14) Nese ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale nuk vendos as në afatin shtese nga paragrafi (13) të ketij neni, inspektori do të paraqese kallezim te prokurori publik kompetent.

(15) Nese inspektori nuk vepron pas informimit nga paragrafi (11) të ketij neni, parashtruesi i kerkeses në afat prej pese diteve të punes ka të drejte të parashtroje kundershtrim në sekretarine e drejtorit të Inspektoratit Shtetëror Administrativ.

(16) Drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ është i obliguar që në afat prej tre diteve të punes ta shqyrtoje kundershtrimin nga paragrafi (14) të ketij neni dhe nese konstaton se inspektori nuk ka vepruar pas njoftimit të parashtruesit të kerkeses në pajtim me paragrafet (11) dhe (12) të ketij neni dhe/ose nuk paraqet kallemzim në pajtim me paragrafin (14) të ketij neni, drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ do të parashtroje kerkese për ngritje të procedures për kundervajtje për inspektorin dhe do të caktoj afat shtese prej pese diteve të punes në të cilin inspektori do të kryeje mbikeqyrje në organin kompetent nese është zbatuar procedura në pajtim me ligjin dhe në afat prej tri diteve të punes nga dita e mbikeqyrjes së kryer ta informoje parashtruesin e kerkeses.

(17) Nese inspektori nuk vepron as në afatin shtese nga paragrafi (16), drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ do të paraqese kallemzim te prokurori publik kompetent kunder inspektorit.

(18) Në rast të paragrafit (17) të ketij neni drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ menjehere, e më së shumti në afat prej një dite pune do të autorizojë inspektor tjetër që ta zbatojë mbikeqyrjen menjehere.

(19) Nese drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ nuk vepron në pajtim me paragrafin (16) të ketij neni, parashtruesi i kerkeses mund të paraqese kallemzim te prokurori publik kompetent në afat prej tri diteve të punes.

(20) Nese ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale nuk vendos në afatin nga paragrafi (14) të ketij neni, parashtruesi i kerkeses mund të ngrite kontest administrativ në gjykatën kompetente.

(21) Procedura në Gjykatën Administrative është urgjente.

(22) Leja nga paragrafi (1) i ketij neni permban të dhe-na për kerkuesin, për hapësirën për të cilën jepet leja, projektin shtese minerar për kryerjen e puneve minerare bashke me revizionin (vlerësimin profesional) e të njejtit dhe arsyetimin e shkaqeve për leshimin e saj.

(23) Ekzemplari i lejes për kryerjen e puneve minerare sipas projektit plotësues minerar parashtrohet në Inspektoratin Shtetëror për Inspektim Teknik.

Neni 60

Shfuqizimi i lejes për kryerjen e puneve plotësuese minerare

Leja për kryerjen e puneve plotësuese minerare shfuqizohet me shfuqizimin e koncesionit për eksploitim dhe me skadimin e afatit të vlefshmerisë së lejes për eksploitim dhe lejes për kryerje të puneve shtese minerare sipas projektit plotësues minerar.

Neni 61

Bashkimi ose bashkengjitja e koncesioneve

(1) Në funksion të hulumtimit racional dhe ekonomik ose eksploimit të lendeve të para minerale, mund të kryhet bashkengjitje ose bashkim i dy koncesioneve fqinje në rast kur koncesionet shtrihen në vendburim të njejtë për tip të njejtë të lendes së pare minerale.

(2) Koncesionarit i jepet mundësia t'i bashkoje koncesionet për eksploitim nese behet fjale për pronar të njejtë dhe lloj të njejtë të lendes së pare minerale.

(3) Periudha e kohezgjatjes së koncesionit do të merret nga afati më i shkurtër nga të dyja koncesionet.

(4) Vendim për bashkim ose bashkengjitje të koncesioneve miraton Qeveria.

(5) Kerkese për bashkim ose bashkengjitje të koncesioneve parashtrojne koncesionaret.

(6) Organi i administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale në afat prej tete ditësh, kryen inspektim në lokalitetin për të cilin është parashtruar kerkesa për bashkengjitje ose bashkim të koncesioneve, për çfare perpilohet procesverbal.

(7) Ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale në afat prej 15 ditësh nga parashtrimi i kerkeses për bashkim ose bashkengjitje të koncesioneve, në Qeveri parashtron edhe propozim të arsyetuar për bashkim ose bashkengjitje të koncesioneve.

(8) Pas shqyrtimit të propozimit të arsyetuar nga paragrafi (4) i ketij neni, Qeveria miraton vendim për bashkengjitje ose bashkim të koncesioneve.

(9) Pas miratimit të vendimit nga paragrafi (2) i ketij neni, koncedenti dhe koncesionaret marredheniet i rregullojne me marreveshje ose aneks të marreveshjes për koncesion.

Kreu 3

PERGATITJA PROFESIONALE DHE PUNE MINERARE

Neni 62

Pergatitja profesionale

(1) Personat të cilet kryejne pune të kryerjes së puneve minerare, perkatesisht eksploitim të lendeve të para minerale, krahas kushteve të pergjithshme të percaktuara me ligj, duhet t'i plotesojne edhe kushtet e vecanta për pergatitje profesionale dhe aftesim për kryerjen e puneve të vecanta nga paragrafi (2) i ketij neni.

(2) Pune në vende të caktuara të punes te personi juridik ose fizik i cili realizon pune minerare perkatesisht eksploitim të lendeve të para minerale, mund ta kryejne persona të cilet i plotesojne edhe kushtet si vijojne, për:

- udheheqes të minieres me eksploitim siperfaqesor ose pjese të caktuar të saj, fakulteti i xehetarisë drejtimi për eksploitim siperfaqesor ose drejtim i pergjithshem dhe së paku tre vjet pervoje puneve në profesionin,

- udheheqes të minieres me eksploitim nentokesor ose pjese të caktuar të saj, fakulteti i xehetarisë drejtimi për eksploitim nentokesor ose drejtimi i pergjithshem dhe së paku tre vjet pervoje pune në profesionin,

- udheheqes të objekteve për riperpunim të lendeve të para minerale, fakultet i xehetarisë drejtimi riperpunim i lendeve të para minerale (i perfshin drejtimet e deritanishme: "pergatitje e lendeve të para minerale", si dhe "teknologjia minerare ose riperpunimi i lendeve të para minerale") ose drejtim i pergjithshem dhe së paku tre vjet pervoje pune në profesion,

- udheheqes të sherbimit elektromakinierik, perkatesisht makinerik ose sherbimit të ndertimtarisë, që kryen pune për nevojat e personit juridik ose fizik i cili kryen eksploitim të lendeve të para minerale, fakulteti perkates dhe së paku dy vjet pervoje pune në profesionin,

- udheheqes në zgafelle dhe objekte për eksploitim dhe riperpunim të lendeve të para minerale, shkolla e mesme teknike, drejtimi i xehetarisë dhe së paku tre vjet pervoje pune në objekte të tilla ose të ngjashme,

- udheheqes i sherbimit për siguri teknike dhe mbrojtje gjate punes, fakulteti i xehetarisë ose fakulteti për mbrojtje gjate punes dhe pervoje pune prej dy vitesh në zgafelle ose gërmim siperfaqesor,

- mbikeqyrës i zgafelles, shkolla e mesme teknike, ose drejtimi i xehetarisë ose geologjisë dhe së paku dy vjet pervoje pune në profesion,

- mbikeqyres i germimit sipërfaqësor, objekteve për ripërpunim të lendeve të para minerale, shkolla e mesme teknike drejtimi i xehetarise dhe

- pune të matesit të pavarur të zgafelles, perkatesisht mates të germimeve sipërfaqësore, shkolla e mesme teknike, drejtimi i gjeodezise dhe së paku dy vjet pervoje pune në profesionin.

(3) Për kryerjen e puneve minerare, koncesionari obligohet që të organizoje realizim të trajnimit të punetoreve për aftësim profesional për kryerjen e puneve të tyre në menyre të pavarur dhe të sigurt.

(4) Pune të minimimit mund të kryejne persona të cilet janë profesionalisht të aftësuar për pune të tilla dhe i plotësojnë kushtet e caktuara me Ligjin për mbrojtje nga materiet shpërthyes.

(5) Për trajnim, me leje të udhëheqësit të minierës, punetoret të cilet trajnohen mund të kryejne pune të minimimit nën mbikeqyrje të vazhdueshme të aktivizuesit të minave.

Neni 63

Udhëheqja dhe mbikeqyrja teknike e kryerjes së puneve minerare

(1) Gjate kryerjes së puneve minerare, si dhe gjate ripërpunimit të lendeve të para minerale, koncesionari obligohet që të siguroje udhëheqje dhe mbikeqyrje teknike të kryerjes së puneve minerare sipas projekteve minerare, dispozitave teknike, si dhe sipas dispozitave për mbrojtje gjate punes, siguri dhe shëndet.

(2) Personi i cili ka marre pjese në përpunimin e projekteve minerare nuk mund të kryejë udhëheqje dhe mbikeqyrje teknike të kryerjes së puneve minerare sipas projekteve minerare.

(3) Personi i cili kryen udhëheqje dhe mbikeqyrje teknike të realizimit të puneve minerare për eksploatim sipërfaqësor te koncesionari, duhet të kete të mbaruar fakultetin e xehetarise, drejtimi eksploatim sipërfaqësor ose drejtimi i përgjithshëm dhe të kete stazh pune prej pese vitesh në fushen e eksploatimit sipërfaqësor të lendeve të para minerale.

(4) Personi i cili kryen udhëheqje dhe mbikeqyrje teknike të realizimit të puneve minerare për eksploatim nentokesor te koncesionari, duhet të kete mbaruar fakultetin e xehetarise drejtimi eksploatim nentokesor ose drejtim i përgjithshëm dhe të kete stazh pune prej pese vitesh në fushen e eksploatimit nentokesor të lendeve të para minerale.

(5) Personi që kryen udhëheqje dhe mbikeqyrje teknike të objekteve për ripërpunim të lendeve të para minerale te koncesionari, duhet të kete të mbaruar fakultetin e xehetarise drejtimi i ripërpunimit të lendeve të para minerale (i përfshin drejtimet e deritanishme: "përgatitje e lendeve të para minerale" si dhe "teknologjia minerare dhe ripërpunimi i lendeve të para minerale") ose drejtim i përgjithshëm dhe të kete stazh pune prej pese vitesh në fushen e përpunimit të lendeve të para minerale.

Neni 64

Incizimi gjeodezik dhe matje minerare

(1) Për eksploatim të drejte të lendeve të para minerale, koncesionari obligohet të kryejë incizim gjeodezik.

(2) Koncesionari i cili kryen eksploatim të lendeve të para minerale obligohet që një here në vit në periudhen prej 15 shtatori deri më 15 dhjetor në vitin rrjedhes të kryejë incizim gjeodezik dhe të përpilojë elaborat gjeodezik me kalkulim të sasive të germuara të lendeve të para minerale, në të cilin në menyre më precize do të definohen sasite e germuara të lendeve të para minerale dhe periudha në të cilën kjo është realizuar, e më së voni deri më 31 janar në vitin rrjedhes për vitin e kaluar elaboratin ta parashtroje te organi i administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga fusha e lendeve të para minerale.

(3) Ekzemplarin nga elaborati gjeodezik nga paragrafi (2) i ketij neni, koncesionari obligohet të parashtroje në Inspektoratin Shtetëror për Inspeksion Teknik.

(4) Incizim gjeodezik nga paragrafi (2) i ketij neni kryejne tregaret individe – gjeodeete të autorizuar dhe shoqëria tregtare për pune gjeodezike të cilet i plotësojnë kushtet nga Ligji për kadastrer të patundshmerive.

(5) Subjektet që kryejne eksploatimin e mineraleve, ujerave termominerale dhe termale, si dhe të gjitha llojeve të gazrave, si dhe kuarcit të grumbulluar, nuk kane për obligim të kryejne incizime gjeodezike në menyre dhe në kushte të përcaktuara me kete nen.

(6) Për kryerje të drejte të hulumtimeve detajore gjeologjike me pune minerare dhe me eksploatimin e lendeve të para minerale, varesisht nga lloji i lendeve të para minerale të cilat janë lende e eksploatimit, koncesionari obligohet të kryejë matje minerare dhe të përgatise plane minerare.

(7) Llojin, përmbajtjen dhe menyren e përgatitjes dhe ruajtjes së planeve minerare, i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

Neni 65

Obligime për njoftim për sasite e eksploatuara të lendeve të para minerale

(1) Koncesionaret të cilet kryejne eksploatimin e lendeve të para minerale obligohen që një here në vit në periudhen prej 1 deri më 31 janar në vitin rrjedhes për vitin paraprak, te organi i administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, të dorëzojne të dhena dhe llogaritje për sasite e eksploatuara të lendeve të para minerale gjate vitit rrjedhes.

(2) Menyren e dorëzimit dhe përmbajtjen e llogaritjes së sasive të eksploatuara nga paragrafi (1) i ketij neni, i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(3) Koncesionaret të cilet kryejne eksploatimin e lendeve të para minerale metalike dhe teknogjene dhe të cilet kryejne përpunimin e tyre në forme të koncentratit ose metalit, obligohen që një here në muaj të dorëzojne të dhena për përmbajtjen e lendeve të para minerale të cilat gjenden në koncentratet ose metalet e fituara, te organi i administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(4) Përmbajtjen dhe menyren e dorëzimit të të dhënave nga paragrafi (3) i ketij neni, i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

Neni 66

Obligimet e koncesionarit gjate realizimit të puneve minerare për eksploatimin e lendeve të para minerale

(1) Koncesionari gjate realizimit të puneve minerare për eksploatimin e lendeve të para minerale obligohet:

- t'i realizoje punet minerare në pajtim me lejen për eksploatim dhe lejen për realizim të puneve minerare sipas puneve plotësuese minerare, standardeve dhe normave teknike të cilat vlejne për realizimin e atyre puneve,

- të kryejë matje minerare dhe të posedoje plane minerare për kryerjen e eksploatimit të lendeve të para minerale,

- nese lende e koncesionit për eksploatim janë lendet e para minerale nga neni 4 paragrafi (2) alineja 6 të ketij ligji, koncesionari obligohet të kryejë riinjektim të sasise së shfrytëzuar të lendes së pare minerale nga pusët e eksploatimit në mjediset primare të ujesjellesit,

- t'i zbatoje masat për mbrojtje gjate punes,

- në kohe të ndermarre masa për sigurinë e qytetareve, prones së tyre, komunikacionit dhe të objekteve fqinje,

- të zbatoje, në llogari të vet, masa për mbrojtjen e mjedisit jetesor dhe të natyrës dhe trashëgimise kulturore, si dhe masa për rikultivimin e tokës në pajtim me ligjin,

- të mbaje evidence të sasive të prodhuara të lendeve të para minerale në forme të shkruar,

- para fillimit të eksploatimit të dorezoje dhe të vendose peshoja të stacionuara për matjen e sasise së eksploatuar dhe të shitur të lendeve të para minerale,

- para fillimit të eksploatimit të vendose instrumente adekuate matese për matjen e rrjedhjes së sasise së eksploatuar të lendes së pare minerale, në rastet kur behet fjale për eksploatimin e lendeve të para minerale nga neni 4 paragrafi (2) alinete 1 (karbohidrate në gjendje të lenget) dhe 7 të ketij ligji dhe

- të menaxhoje me hedhurinat e lendeve të para minerale në pajtim me planin për menaxhim me hedhurinat.

(2) Koncesionari gjate realizimit të puneve minerare dhe kryerjes së eksploatimit të lendeve të para minerale, obligohet që në lokacionin ku ato kryhen, të kete:

- leje për eksploatimin e lendeve të para minerale dhe leje për realizimin e puneve minerare sipas puneve plotesuese minerare,

- leje për menaxhim me hedhurinen që shkaktohet me eksploatimin e lendeve të para minerale,

- plane minerare me gjendje të azhurnuar të puneve të realizuara minerare,

- vertetime për aftesim profesional të punetoreve për kryerjen e puneve dhe për gjendjen e tyre shendetesore,

- aktvendim për vendosjen e personave pergjegjes për udheheqje gjate realizimit të puneve dhe objekteve minerare,

- raporte për kontrolllet dhe analizat e kryera periodike të pajisjes dhe të veglave për pune me qellim të percaktimit të rregullshmerise së tyre,

- udhezime për pune me masa të mbrojtjes gjate punes për procesin e aplikuar teknologjik për eksploatimin dhe perpunimin e lendeve të para minerale,

- evidence me shkrim të sasive të prodhuara të lendeve të para minerale dhe

- dokumentacion tjetër të percaktuar me kete ligj dhe me ligj tjetër.

(3) Menyren e mbajtjes së evidences nga paragrafi (1) alineja 7 dhe paragrafi (2) alineja 8 të ketij neni, e percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(4) Koncesionari gjate realizimit të puneve minerare për eksploatimin e lendeve të para minerale, obligohet ta beje klasifikimin dhe rikategorizimin e rezervave të xeheve.

(5) Klasifikimi dhe rikategorizimi i rezervave të xeheve nga paragrafi (4) i ketij neni kryhet në periudhe prej pese vitesh.

(6) Menyren e klasifikimit dhe rikategorizimit të rezervave të xeheve nga paragrafi (4) i ketij neni i percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

Neni 67

Nderprerja e perkohshme ose e perhershme e puneve minerare

(1) Koncesionari obligohet që nderprerjen e perkohshme të realizimit të puneve minerare gjate realizimit dhe eksploatimit të lendeve të para minerale për arsye të para-para gjeologjike, minerare ose ekonomike (paraqitje e gazit ose ujit, goditje malore, zjarre në zgafella, prishje e rrugeve

kryesore për pastrim dhe kullim të ujerave, rreshqitje e terrenit dhe ngjashem) ta paraqese te organi i administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale dhe të Inspektorati Shtetor për Kontroll Teknik, më së voni 24 orë pas nderprerjes së puneve, e në raste të rreziqeve serioze menjehere.

(2) Nese koncesionari planifikon nderprerje të perkohshme të puneve më shume se gjashte muaj në vitin rrjedhes, nevojitet së paku 30 dite para nderprerjes së perkohshme ta njoftoje Inspektoratin Shtetor për Inspektim Teknik dhe të beje matje minerare për gjendjet, si dhe plotesim të planeve minerare, të perpiloje procesverbal për arsyet për ndalimin e punes dhe për rreziqet të cilat mund të ndodhin gjate ndalimit dhe gjate fillimit të serishem të puneve. Ndalimi i perkohshem i realizimit të puneve minerare nuk mund të zgjase më shume se një vit.

(3) Koncesionari në periudhen e nderprerjes së perkohshme të puneve minerare, obligohet t'i mirembaje hapesirat e zgafellave dhe të objekteve në gjendje të qendrueshme dhe të sigurte.

Neni 68

Kontrolli teknik i objektit minerar

(1) Objekti minerar mund të perdoret pas kontrollit të kryer teknik dhe vendimit për perdorim të leshuar në baze të tij, vetem te xeheroret ku kryhet eksploatim nentokesor i lendeve të para minerale, venddepozitimeve, venddepozitimeve të hidrozgjyres si dhe objekteve për perpunimin e lendeve të para minerale.

(2) Kontrolli teknik i objektit minerar kryhet në objektet e realizuara minerare sipas projektit kryesor ose plotesues minerar, e me kerkese të koncesionarit, nga komisioni i formuar nga ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale. Në komisionin për kontroll teknik nuk mund të marre pjese personi i cili eshte punesuar te koncesionari ose subjekti i cili e ka pergatitur projektin minerar në baze të të cilit realizon objekti minerar, ose realizuesi i puneve të objektit minerar, si dhe personi i cili ka kryer mbikeqyrje profesionale mbi realizimin e objektit minerar.

(3) Menyren e kryerjes së kontrollit teknik nga paragrafi (2) i ketij neni, si dhe lartesine e shpenzimeve për kryerjen e kontrollit teknik varesisht nga permbajtja e puneve, i percakton Qeveria.

(4) Shpenzimet nga paragrafi (3) i ketij neni duhet të jene adekuate për shpenzimet e kryera objektive, e jane në llogari të koncesionarit.

(5) Anetareve të komisionit nga paragrafi (2) i ketij neni të cilet jane nga radhet e anetareve të jashtem - eksperte dhe të cilet nuk jane të punesuar në organet e administrates shtetore u takon kompensim, lartesine e të cilit e percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, varesisht nga shpenzimet e nevojshme reale për punen e anetareve të komisionit.

(6) Për kontrollin e kryer teknik komisioni pergatit raport për kontroll teknik.

(7) Ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për punet nga sfera e lendeve të para minerale, leshon vendim për perdorimin e objektit minerar në afat prej 15 ditesh nga dorezimi i raportit të kontrollit teknik.

(8) Aktvendimi për perdorimin e objekteve minerare mund të leshohet edhe në menyre suksesive.

(9) Kunder aktvendimit nga paragrafi (7) i ketij neni, në afat prej 15 ditesh mund të paraqitet ankese te Komisioni Shtetor për Vendimmarrje në Procedure Juridike dhe Procedure të Marredhenies së Punes në Shkalle të Dyte.

Neni 69

Puna provuese pa aktvendim për perdorimin e objektit minerar

(1) Me perjashtim të nenit 68 të ketij ligji, koncesionari mund të fillojë me shfrytëzimin e objektit minerar me pune provuese pa aktvendim për perdorim të objektit minerar nga neni 68 i ketij ligji, kur në objekt duhet të kryhen analiza paraprake për percaktimin e rregullshmerise së stabilitementeve dhe pajisjes dhe të punes së tyre të sigurte, kontrolli i stabilitetit të objektit minerar të parapara në dokumentacionin teknik, kushtet për pune, siguria e objektit minerar nga zjarret, si dhe analiza tjera me të cilat do të perkaktohet pershtatshmeria e objektit minerar për perdorim.

(2) Puna kontrolluese mund të zgjase më së shumti tre muaj, duke llogaritur nga dita eleshimit për pune provuese të objektit të realizuar minerar.

(3) Me shfrytëzimin e objektit minerar me pune provuese pa aktvendim për perdorim të objektit minerar, do të fillohet pas pelqimit paraprakisht me shkrim nga Inspektorati Shtetëror i Xehetarise.

Kapitulli 4

PROJEKTE MINERARE

Neni 70

Projekte minerarë

(1) Projektet minerarë për eksploatin e lendeve të para minerale, realizimin e puneve minerarë dhe realizimin e objekteve minerarë janë:

- projekti kryesor minerar i cili perpunohet për realizimin e objekteve minerarë për eksploatin e vendeve të reja për gjetjen e lendeve të para minerale, si dhe ndarjen e pjeseve të dobishme të lendeve të para minerale nga ato të padobishme nepermjet fazave teknologjike të perpunimit të lendeve të para minerale në forme të koncentratit, forme të teknogjenit të forte ose metalit,

- projekti plotesues minerar i cili perpunohet për realizimin e puneve minerarë dhe objekteve në xehoret ekzistuese për hapjen dhe eksploatin e lendeve të para minerale në horizonte të reja, basene, perpunimin e zgafelleve të reja importuese, me ajrosje dhe huluntuese, metoda e rendesishme e ndryshuar e germimit, rikonstruimin e objekteve minerarë që nuk janë perfshire me projektin kryesor minerar, regjistrimin e xehoreve ekzistuese, rezervat e sapogjetura të lendeve të para minerale në vendburimin ekzistues dhe për mbylljen e objekteve minerarë, sanimin e rreshqitjeve të medha të tokes, ndryshime në pikepamje të rikultivimit të tokes nga projekti kryesor minerar, zgjerimin e koncesionit për eksploatin, ndarjen e pjeseve perberese të dobishme nga ato të padobishme të lendeve të para minerale nepermjet fazave teknologjike të perpunimit të lendeve të para minerale në forme të koncentratit, teknogjenit të forte ose metalit, si dhe realizimin e puneve tjera,

- projekti minerar për eksploatin e mineraleve, termomineraleve, ujerave termale dhe ujerave minerale dhe gazit CO₂,

- projekti i thjeshtesuar minerar i cili perpilohet për perpunimin e pjeseve të caktuara të projektit kryesor respektivisht të projektit plotesues minerar i cili për shkak të pershtatshmerise së kushtes të shtreses së lendeve të para minerale të cilat para realizimit të puneve minerarë nuk ka qene e mundur të parashihen me projektin kryesor, respektivisht me projektin plotesues minerar, për rikonstruksione më të vogla të objekteve ekzistuese minerarë, e të cilat nuk e ndryshojne koncesionin e projektit kryesor, respektivisht plotesues minerar dhe

- projekti për realizimin e puneve huluntuese minerarë i cili perpilohet në kushte kur me projektin për kryerjen e huluntuemeve detajore gjeologjike janë parapare huluntueme me realizimin e objekteve minerarë.

(2) Projektin e thjeshtesuar minerar nga paragrafi (1) alineja 4 të ketij neni, e miraton udheheqesi i xehores me pelqimin paraprak të sherbimit për mbrojtje gjate punes në xehore.

(3) Projektet minerarë nga paragrafi (1) alineja 1, 2 dhe 3 të ketij neni i nenshtrohen vleresimit profesional (revizionit).

(4) Permbajtjen e projekteve minerarë nga paragrafi (1) i ketij neni e percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

Neni 71

Vleresimi profesional (revizion) i projekteve minerarë

(1) Për kontroll në pikepamje të masave, standardeve dhe të normativave teknike të percaktuara për mbrojtje gjate punes, sigurise së njerezve, të objekteve nentokesore, sipërfaqesore dhe të atyre në afersi dhe mbrojtjes së mjedisit jetesor, si dhe në pikepamje të zbatimit të arritjeve bashkekohore dhe metodave në xehetari dhe disiplina tjera shken-core teknike mbi projektet e perpiluar minerarë, kryhet vleresim profesional (revizion).

(2) Vleresimin profesional (revizionin) e projekteve minerarë e kryen komisioni për revizion të cilin e formon koncesionari.

(3) Anetare të ketij komisioni mund të emerohen personat të cilet posedojne licence për perpilimin e projekteve minerarë.

(4) Menyren e punes së komisionit nga paragrafi (2) i ketij neni e percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

Neni 72

Raporti i revizorit dhe klauzola e revizionit

(1) Për vleresimin e kryer profesional (revizionin), komisioni nga neni 70 paragrafi (2) i ketij neni, leshon klauzole të revizionit dhe pergatit raport të revizionit, me të cilin konfirmon se projekti i xehetarise eshte perpunuar në pajtim me kete ligj dhe me dispozitat e miratuara në baze të ketij ligji.

(2) Klauzolen e revizionit dhe raportin e revizionit e nenshkruajne kryetari dhe anetaret e komisionit.

(3) Menyren e kryerjes së vleresimit profesionist (revizionit) të projekteve minerarë i percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(4) Nese vleresimin profesional (revizionin) të pjeseve të caktuara të projektit e kane kryer më shume persona, në klauzolen e revizionit duhet të theksohet veç e veç se cilet persona në cilet pjese të projektit minerar e kane kryer vleresimin profesional (revizionin).

Neni 73

Subjektet për perpilimin e projekteve minerarë

(1) Perpilim të projekteve minerarë për eksploatin sipërfaqesor mund të kryejne personat juridike të cilet janë regjistruar në Regjistrin qendror, duke i perfshire edhe personat e huaj juridike me dege të regjistruar në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonise dhe të cilet posedojne autorizim për perpilimin e projekteve minerarë për eksploatin sipërfaqesor.

(2) Për marrjen e autorizimit nga paragrafi (1) i këtij neni, personat juridike të cilet janë regjistruar në Regjistrin Qendror, duke i përfshirë edhe personat e huaj juridike me dege të regjistruar në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë, duhet të punesojnë së paku një person me marrëdhënie të rregullt pune që posedon licence për përpilimin e projekteve minerare për eksploitim sipërfaqësor.

(3) Përpilim të projekteve minerare për eksploitim sipërfaqësor mund të kryejnë personat juridike të cilet janë regjistruar në Regjistrin Qendror, duke i përfshirë edhe personat e huaj juridike me dege të regjistruar në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë dhe të cilet posedojnë autorizim për përpilimin e projekteve minerare për eksploitim nentokesor.

(4) Për marrjen e autorizimit nga paragrafi (3) i këtij neni, personat juridike të cilet janë regjistruar në Regjistrin Qendror, duke i përfshirë edhe personat e huaj juridike me dege të regjistruar në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë, duhet të kenë të punësuar së paku një person me marrëdhënie të rregullt pune që posedon licence për përpilimin e projekteve minerare për eksploitim nentokesor.

(5) Përpilim të projektit minerar për përpunim të lendeve të para minerale mund të kryejnë personat juridike të cilet janë regjistruar në Regjistrin Qendror, duke i përfshirë edhe personat e huaj juridike me dege të regjistruar në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë dhe të cilet posedojnë autorizim për përpilimin e projekteve minerare për përpunim të lendeve të para minerale.

(6) Për marrjen e autorizimit nga paragrafi (5) i këtij neni, personat juridike të cilet janë regjistruar në Regjistrin Qendror, duke i përfshirë edhe personat e huaj juridike me dege të regjistruar në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë, doemos duhet të kenë të punësuar së paku një person me marrëdhënie të rregullt pune që posedon licence për përpilimin e projekteve minerare për përpunim të lendeve të para minerale.

(7) Autorizimin për përpilimin e projekteve minerare për eksploitim sipërfaqësor, autorizimin për përpilimin e projekteve minerare për eksploitim nentokesor dhe autorizimin për përpilimin e projekteve minerare për përpunimin e lendeve të para minerale, e leshon ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e lendeve të para minerale.

(8) Për leshimin e autorizimit për përpilimin e projekteve minerare për eksploitim sipërfaqësor, autorizimit për përpilimin e projekteve minerare për eksploitim nentokesor dhe autorizimit për përpilimin e projekteve minerare për përpunimin e lendeve të para minerale, paguhet kompensim në lartësi të shpenzimeve të kryera reale të nevojshme për leshimin e tij.

(9) Nëse të subjektet të cileve u është dhënë autorizimi për përpilimin e projekteve minerare për eksploitim sipërfaqësor, autorizimi për përpilimin e projekteve minerare për eksploitim nentokesor dhe autorizimi për përpilimin e projekteve minerare për përpunimin e lendeve të para minerale, pas leshimit të autorizimit konstatohet se nuk i plotësojnë kushtet për leshimin e autorizimit, ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e lendeve të para minerale, miraton Aktvendim për shfuqizimin e autorizimit për përpilimin e projekteve minerare për eksploitim sipërfaqësor, autorizimit për përpilimin e projekteve minerare për eksploitim nentokesor dhe autorizimit për përpilimin e projekteve minerare për përpunimin e lendeve të para minerale.

(10) Personi i cili kryen përpilimin e projekteve nentokesore për eksploitim sipërfaqësor duhet të posedojë licence për përpilimin e projekteve minerare për eksploitim sipërfaqësor.

(11) Për marrjen e licences nga paragrafi (8) i këtij neni personi i cili kryen përpilimin e projekteve minerare për eksploitim sipërfaqësor duhet të ketë kryer arsim të lartë fakultetin e xehetarise, drejtimi eksploitim sipërfaqësor dhe përvije pune së paku tre vjet në sferen e përpilimit të projekteve minerare.

(12) Personi i cili kryen përpilimin e projekteve minerare për eksploitim nentokesor duhet të posedojë licence për përpilimin e projekteve minerare për eksploitim nentokesor.

(13) Për marrjen e licences nga paragrafi (10) i këtij neni personi i cili kryen përpilimin e projekteve minerare për eksploitim nentokesor duhet të ketë kryer arsim të lartë fakultetin e xehetarise, drejtimi eksploitim nentokesor dhe përvije pune së paku tre vitesh nga sfera e përpilimit të projekteve minerare.

(14) Personi i cili kryen përpilimin e projekteve minerare për përpunimin e lendeve të para minerale, duhet të posedojë licence për përpilimin e lendeve të para minerale.

(15) Për marrjen e licences nga paragrafi (12) i këtij neni personi i cili kryen përpilimin e projekteve minerare për përpunimin e lendeve të para minerale duhet të ketë kryer arsim të lartë fakultetin e xehetarise, drejtimi përpunimi i lendeve të para minerale (i përfshin drejtimet e deritanishme: "përgatitja e lendeve të para minerale", si dhe "teknologjia minerare dhe përpunimi i lendeve të para minerale") dhe përvije pune prej së paku tri vitesh nga sfera e përpunimit të lendeve të para minerale.

(16) Krahas kushteve të percaktuara në paragrafet (9), (11) dhe (13) të këtij neni, personi jep provim profesional sipas programit para komisionit për provime të cilin e formon ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e lendeve të para minerale.

(17) Anetareve të komisionit nga paragrafi (14) i këtij neni të cilet janë nga radhet e anetareve të jashtëm - eksperte të cilet nuk janë të punësuar në organet e administratës shtetërore u takon kompensim, lartësine e të cilit e percakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e lendeve të para minerale varesisht nga shpenzimet e nevojshme reale për punen e anetareve të komisionit.

(18) Licencen për përpilimin e projekteve minerare për eksploitim sipërfaqësor, licencen për përpilimin e projekteve minerare për eksploitim nentokesor dhe licencen për përpilimin e projekteve minerare për përpunimin e lendeve të para minerale, i leshon ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e lendeve të para minerale.

(19) Për leshimin e licences për përpilimin e projekteve minerare për eksploitim nentokesor, licences për përpilimin e projekteve minerare për eksploitim sipërfaqësor dhe licences për përpilimin e projekteve minerare për përpunimin e lendeve të para minerale, paguhet kompensim në lartësi të shpenzimeve të kryera reale për leshimin e tyre.

(20) Kushtet më të afërta dhe mënyren e marrjes dhe heqjes së licences për përpilimin e projekteve minerare për eksploitim nentokesor, licences për përpilimin e projekteve minerare për eksploitim sipërfaqësor, licences për përpilimin e projekteve minerare për përpunimin e lendeve të para minerale, autorizimit për përpilimin e projekteve mine-

rare, permbajtjes së programit për dhenien e provimit profesional, si dhe formen dhe permbajtjen e licencave dhe autorizimit, i percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

PJESA IV

KOMPENSIME PËR KRYERJEN E HULUMTIMEVE DETAJORE GJEOLGJIKE DHE PËR KONCESIONE PËR EKSPLOATIMIN E LENDEVE TË PARA MINERALE

Neni 74

Kompensimi për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike

(1) Koncesionari i cili kryen hulumtime detajore gjeologjike të lendeve të para minerale paguan kompensim të njëfishte për shfrytezimin e hapësirës, dhe varesisht nga lloji i lendeve të para minerale të percaktuar në koncesionin respektivisht lejen për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike.

(2) Dispozitat nga paragrafi (1) i ketij neni zbatohen në menyre adekuate edhe në raste të zgjerimit të koncesionit për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike.

Neni 75

Kompensimi për koncesionin e eksploatimit të lendeve të para minerale

Koncesionari i cili kryen eksploatimin e lendeve të para minerale obligohet të paguaje:

- kompensim vjetor për shfrytezimin e hapësirës së ndare me koncesion për eksploatim, dhe varesisht nga lloji i lendes së pare minerale që është lende e koncesionit për eksploatim dhe
- kompensim për sasine e eksploatuar të lendes së pare minerale, lende e koncesionit.

Neni 76

Percaktimi i lartesisë dhe menyra e pagimit të kompensimeve

(1) Qeveria me propozim të ministrit i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, miraton Listen tarifore në të cilën i percakton lartesisë e kompensimeve për leshimin e lejeve të koncesioneve për hulumtime të hollësishme gjeologjike dhe koncesioneve për eksploatimin e lendeve të para minerale, e varesisht nga lloji, sasia, kualiteti dhe menyra e perpunimit të lendes së pare minerale.

(2) Lista tarifore nga paragrafi (1) i ketij neni, si dhe ndryshimet dhe plotesimet eventuale të saj do të zbatohen nga 1 janari i vitit vijues, duke llogaritur për vitin vijues.

(3) Mjetet nga paragrafi (1) i ketij neni paguhen në llogari pagesore perkatese në suaza të llogarise së thesarit.

(4) Mjetet pagesore nga paragrafet (1) dhe (2) të ketij neni janë:

- 22% të hyra të Buxhetit të Republikës së Maqedonise dhe
- 78% të hyra të buxhetit të komunes në rajonin e së cilës kryhet veprimtaria e koncesionit.

(5) Mjetet të cilat në pajtim me paragrafin (3) alinene 1 të ketij neni janë të hyra të Buxhetit të Republikës së Maqedonise në lartesi prej 4% do të shfrytezohen për rikultivimin dhe kthimin në gjendje të dobishme të hapësirave të degraduara në të cilat janë kryer hulumtime gjeologjike dhe/ose eksploatim i lendeve të para minerale.

(6) Në rast kur veprimtaria e koncesionit kryhet në rajonin e më shumë komunave, mjetet nga paragrafi (3) alineja 2 të ketij neni në menyre të perpjesetueshme ndahen neper komuna, varesisht nga madhësia e hapësirës ku është ndare koncesioni.

(7) Gjate zbatimit të procedurës për ndarjen e koncesioneve për hulumtime detajore gjeologjike të lendeve të para minerale me thirrje publike, si cmim fillestar minimal i percaktuar nga koncesionari do të llogaritet lartesia e kompensimeve për hulumtime detajore gjeologjike dhe eksploatim të lendeve të para minerale të percaktuara me listen tarifore nga paragrafi (1) i ketij neni.

(8) Gjate zbatimit të procedurës për ndarjen e koncesioneve për eksploatimin e lendeve të para minerale me thirrje publike, si cmim fillestar minimal i percaktuar nga koncesionari do të llogaritet lartesia e kompensimeve për shfrytezimin e hapësirës ku propozohet ndarja e koncesionit për eksploatimin e lendeve të para minerale, të percaktuara me listen tarifore nga paragrafi (1) i ketij neni.

(9) Përvec cmimit minimal fillestar në pajtim me paragrafet (5) dhe (6) të ketij neni, Qeveria mund të percaktojë edhe cmim më të lartë ose më të ulët minimal, varesisht nga lokaliteti dhe lloji i lendes së pare minerale.

(10) Gjate zbatimit të procedurës për ndarjen e koncesioneve për hulumtime detajore gjeologjike ose eksploatim të lendeve të para minerale me thirrje publike, ofertuesit doemos duhet të paraqesin garanci për pjesemarrje në procedure e cila nuk mund të jete më vogël se 10% nga vlera e percaktuar në oferte.

PJESA V

KUFIZIMI I TË DREJTJES SË PRONESISE

Neni 77

Kufizimi i të drejtës së pronesisë

Të drejtat e pronesisë dhe të drejtat tjera reale mbi token në të cilën kryhen hulumtime detajore gjeologjike ose eksploatim i lendeve të para minerale, mund të merren ose kufizohen në raste kur kryerja e hulumtimit detajor gjeologjik ose eksploatimi i lendeve të para minerale është me interes publik, në kushte të percaktuara me kete ligj dhe me Ligjin për eksproprijim.

PJESA VI

SIGURIA GJATE PUNES

Neni 78

Siguria dhe shendeti gjate kryerjes së hulumtimeve gjeologjike dhe eksploatimit të lendeve të para minerale

(1) Për sigurimin e jetes dhe shendetit të punetoreve, koncesionari i cili kryen hulumtime detajore gjeologjike ose eksploatim të lendeve të para minerale obligohet që:

- në kohe t'i zbatoje masat për siguri gjate punes në pajtim me kete ligj dhe me Ligjin për siguri të shendetit gjate punes dhe

- ta organizojë dhe rregullojë mbrojtjen gjate punes me akt në pajtim me kushtet dhe rreziqet specifike në objektet e tyre në pajtim me kete ligj dhe me Ligjin për siguri dhe shendet gjate punes.

(2) Gjate realizimit të puneve minerare dhe gjate kryerjes së mbikeqyrjes, koncesionari duhet të sigurojë mbikeqyrje teknike dhe udheheqje të puneve në pajtim me kete ligj dhe me Ligjin për siguri dhe shendet gjate punes.

(3) Personi pergjegjes për realizimin e puneve minerare ose personi i cili kryen mbikeqyrje të realizimit të puneve minerare, si dhe personat të cilët kryejne mbikeqyrje të sigurisë gjate punes, kane të drejte që perkohesisht ta menjanojne nga kryerja e puneve, punetorin i cili ka kryer shkelje të ndonje mase të percaktuar me të cilën kercenohet siguria personale dhe kolektive.

(4) Gjate realizimit të puneve minerare, koncesionari doemos duhet të siguroje mbajtje të evidences me shkrim për mbikeqyrje minerare ku futen masat e personave të autorizuar të koncesionarit të cilat kane të bejne me sigurine gjate punes dhe me shendetin e punetoreve dhe me urdheresat zyrtare të personave të autorizuar të koncesionarit.

(5) Koncesionari i cili realizon pune nentokesore minerare detyrimisht duhet të organizoje sherbim për siguri gjate punes.

(6) Koncesionari i cili menaxhon me instalimin për menaxhim me hedhurina duhet të emeroje person pergjegjes i cili eshte pergjegjes për mbikeqyrjen mbi programin për pengimin e rreziqeve karakteristike.

(7) Koncesionari i cili realizon pune minerare ku ekziston rrezik nga zjarri, shperthimi, paraqitja e gazrave helmuese, ose mundesi për hyrje të gazrave, ujit dhe llumit, duhet të organizoje sherbim për shpetim dhe sherbim për mbrojtje kunder zjarrit.

(8) Menyren e organizimit dhe punen e sherbimit për shpetim e percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e punes dhe politikës sociale në pajtim me ministrin i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(9) Gjate realizimit të puneve minerare, koncesionari duhet të ndermarre edhe masa për sigurine e jetes dhe shendetit të qytetareve, si dhe sigurine e sendeve të luajtshme dhe të paluajtshme.

(10) Kushtet më të aferta dhe menyren e zbatimit të sigurise gjate punes në xehetari, i percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e punes dhe politikës sociale në pajtim me ministrin i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(11) Menyren e perpilimit dhe permbajtjen e programit për pengimin e rreziqeve të konsiderueshme, i percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(12) Punet dhe detyrat që konsiderohen si të rrezikshme (pune në zgafelle, pastrimi i rrenojave dhe ngjashem) mund të realizohen vetem në mbikeqyrje të personit profesionist të cilin e percakton personi pergjegjes te koncesionari.

(13) Koncesionari, para ndarjes së puneve, respektivisht detyrave të punes, duhet ta njoftoje punetorin me rregullat dhe masat e sigurise gjate punes në lidhje me punet që do t'i kryeje, me rreziqet që mund të ndodhin gjate asaj pune, si dhe me organizimin dhe zbatimin e masave të sigurise gjate punes dhe të caktoje punetor i cili plotesisht do ta njoftoje me të drejtat dhe obligimet në lidhje me sigurine gjate punes dhe me kushtet për pune.

(14) Punetori i cili për here të pare sistemohet në punet minerare duhet të futet në pune gradualisht, e së paku 15 dite nën udheheqje dhe mbikeqyrje të drejtperdrejte nga i punesuari me autorizime dhe pergjegjesi të vecanta.

(15) Të punesuarit të cilet jane sistemuar në vendin e punes në zgafelle para risistemimit të tyre në vend tjetër pune ku nuk kane punuar deri atehere, duhet të njoftohen me rreziqet specifike në vendin e ri të punes dhe me masat për siguri gjate punes dhe me rreziqet të cilat mund të shkaktohen gjate kryerjes së puneve për të cilat caktohen.

(16) Punetoret të cilet jane sistemuar në vend pune në repartet siperfaqesore të cilat në zgafelle hyjne perkohe-sisht për kryerjen e puneve të caktuara, duhet të njoftohen paraprakisht me specifikat e punes në zgafelle, me të gjitha rreziqet që dalin nga puna e tille dhe me masat për siguri gjate punes të cilave duhet t'u permbahen.

(17) Punetoret të cilet jane caktuar në vend pune jashte zgafelles mund të hyjne në zgafelle vetem me leje të udheheqesit të zgafelle ose personit të autorizuar prej tij.

(18) Çdo punetor obligohet që gjate punes t'i respektoje dhe zbatoje masat e percaktuara dhe vazhdimisht ta plotesojë dhe ta persose diturine e vet në sferen e sigurise gjate punes.

(19) Koncesionari obligohet të miratoje programe të vecanta për marrjen, plotesimin dhe persosjen e diturise për sferen e sigurise gjate punes sipas llojeve të puneve, respektivisht, detyrave të punes.

(20) Koncesionari i cili kryen hulumtime detajore gjeologjike ose eksploatim të lendeve të para minerale obligohet të siguroje:

- masa për sigurine dhe shendetin gjate punes në vecanti me emerimin e një ose më shume personave profesioniste për siguri,

- angazhimin e institucionit të autorizuar shendetesore për kryerjen e detyrave profesionale për shendetin gjate punes,

- miratimin e masave të sigurise kunder zjarrit në pajtim me dispozitat e vecanta,

- miratimin e masave për ndihme të shpejte dhe evakuim në raste të rrezikut,

- trajnimin e të punesuarve për kryerje të punes në menyre të sigurt në baze të programit të tyre,

- sigurimin e pajisjes për mbrojtje personale për të punesuarit dhe perdorimin e saj, nese masat e ndermarra të sigurise në mjedisin e punes nuk jane të mjaftueshme,

- kryerjen e kontroleve të perkohshme dhe hulumtimin e mjedisit të punes dhe të pajisjes,

- percjelljen e gjendjes shendetesore të të punesuarve dhe

- mirembajtjen e mjeteve për pune në gjendje të rregullt, kontrollin e rregullshmerise dhe sigurise për pune me kontrole të perkohshme dhe me hulumtime të cilat i kryen në menyre dhe në afate të percaktuara me aktin të cilin ai e miraton, respektivisht me udhezimin e prodhuesit, dispozitat dhe standardet teknike.

(21) Koncesionari, nuk guxon të leshoje në perdorim mjete për pune të cilat nuk jane kontrolluar dhe hulumtuar për pune të sigurt, respektivisht nese nuk jane në gjendje të mire për pune të sigurt, e as i punesuari nuk guxon të perdore mjete të tilla për pune.

(22) Koncesionari obligohet të mbaj evidence për:

- trajnimin dhe aftesimin profesional të të punesuarve për pune të sigurt,

- kontrollin e kryera të mjeteve për pune,

- hulumtimet e zbatuara të parametrave fizike, kimike dhe biologjike,

- demin dhe mikroklimen në vendet e punes,

- kontrollin paraprake dhe periodike të të punesuarve dhe

- semundjet profesionale, semundjet në lidhje me punen, lendimet gjate punes dhe rastet e vdekjes gjate punes.

Neni 79

Obligimi për njoftim

(1) Organet e menaxhimit dhe punetoret udheheqes te koncesionari, obligohen që të organizojne njoftimin e të gjithë punetoreve me rregullat dhe masat për siguri gjate punes, si dhe me masat për zbatimin e planeve për mbrojtje dhe aksionet për shpetim në raste të fatkeqesive të papritura. Për kete qellim koncesionari obligohet që një here në vit të organizoje trajnim në të cilin punetoret do të njoftohen me rregullat dhe me masat teknike për zbatimin e planit të mbrojtjes dhe shpetimit.

(2) Koncesionari obligohet që një here në vit ta kontroloje njohjen e rregullave dhe të masave për siguri gjate punes, si dhe programet për pengimin e rreziqeve karakteristike në raste të fatkeqesive të papritura të punetoreve me autorizime dhe pergjegjesi të vecanta të cilet kryejne mbikeqyrje, si dhe të punesuarve tjere me autorizime të vecanta.

(3) Punetoret të cilet nuk do të tregojne njohuri të mjaftueshme të rregullave dhe masave për siguri gjate punes, e vecanerisht për zbatimin e programit për pengimin e rreziqeve karakteristike, nuk mund t'i kryejne më tej punet, respektivisht detyrat e punes, derisa me kontrollin e serishem nuk percaktohet se i njohin rregullat dhe masat për siguri gjate punes.

Neni 80
Obligimi për njoftim

(1) Çdo punetor, i cili eshte i punesuar te koncesionari që kryen hulumtime detajore gjeologjike ose eksploatim të lendeve të para minerale, obligohet që menjehere ta njoftoje udheheqesin e drejtperdrejte për fatkeqesine gjate punes, për lendim më të rende gjate punes, ose për dukurine që e rrezikon jeten e punetoreve, si dhe për arsyet për shkaktimin e tyre.

(2) Koncesionari obligohet që menjehere, e më së voni në afat prej 48 oresh pas ngjarjes, me shkrim ta njoftoje Inspektoratin Shtetror për Inspektim Teknik për çdo rast vdekjeje, fatkeqesie kolektive dhe për çdo rast që paraqet rrezik të drejtperdrejte dhe që e rrezikon sigurine e të punesuarve gjate punes.

PJESA VII
**MBROJTJA E MJEDISIT JETESOR DHE
KOMPENSIMI I DEMIT**

Neni 81
Mbrojtja e mjedisit jetesor

Koncesionari i cili kryen hulumtime detajore gjeologjike, ose eksploatim si dhe perpunim të lendeve të para minerale, obligohet t'u permbahet dispozitave të ketij ligji dhe të Ligjit për mjedis jetesor dhe rregullave tjera nga sfera e mjedisit jetesor dhe duhet t'i zbatoje masat për mbrojtjen e mjedisit jetesor nga rreziqet potenciale dhe nga ndikimet e demshme.

Neni 82
Kompensimi i demit

Demi i kryer gjate kryerjes së hulumtimeve gjeologjike dhe gjate realizimit të puneve minerale, respektivisht eksploatimit dhe perpunimit të lendeve të para minerale, kompensohet në pajtim me rregullat për kompensim të demit.

Neni 83
Sanimi i rrethines dhe menjanimi i pasojave

(1) Koncesionari i cili kryen hulumtime detajore gjeologjike, ose eksploatim, si dhe perpunim të lendeve të para minerale gjate kohes së hulumtimeve detajore gjeologjike, eksploatimit dhe/ose perpunimit të lendeve të para minerale, realizimit të puneve minerale dhe puneve të perpunimit të lendeve të para minerale si dhe pas perfundimit të tyre, duhet të kryeje sanim të hapesires në pajtim me projektin për kryerjen e hetimeve detajore gjeologjike, projektin për sanim, i cili eshte pjese perberese e projektit kryesor ose e projektit plotesues minerar, si dhe në pajtim me planin për menaxhim me hedhurina.

(2) Për shkak të rikultivimit dhe kthimit në gjendje të dobishme të hapesirave të degraduara të braktisura në të cilat jane kryer hulumtime gjeologjike dhe/ose eksploatim i lendeve të para minerale, Qeveria miraton program vjetor për rikultivimin e hapesirave të degraduara me propozim të ministrit i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(3) Me programin vjetor nga paragrafi (2) i ketij neni percaktohen hapesirat e braktisura të degraduara për të cilat duhet të ndermerren masa për rikultivimin, menyren e rikultivimit, lartesine e mjeteve të nevojshme për rikultivim, si dhe menyren e menaxhimit me instalimet për hedhurina të cilat jane pasoje e eksploatimit të lendeve të para minerale në shtresa prej të cilave eshte marre lenda e pare minerale.

(4) Mjetet për financimin e programit vjetor nga paragrafi (2) i ketij neni sigurohen nga Buxheti i Republikes së Maqedonise nga mjetet e caktuara si kompensime për koncesione të ndara për hulumtime detajore gjeologjike dhe eksploatim të lendeve të para minerale.

Neni 84
Intervenime në hapesiren e koncesionit

Nepermjet hapesires së koncesionit, perkatesisht fushes së eksploatimit mund të ndertohen objekte infrastrukturore që jane me interes publik, pa u prishur me kete rast eksploatimi i lendeve të para minerale. Ujerat që do të paraqiten gjate realizimit të puneve minerale, koncesionari mund t'i perdore për nevoja të veta teknologjike në pajtim me Ligjin për ujera dhe rregullat e miratuara në baze të ketij ligji. Para leshimit të ujerave të zeza nga koncesionari në menyre të detyrueshme duhet të pastrohen nga pjeset perberese të demshme në pajtim me rregullat nga sfera e mjedisit jetesor.

PJESA VIII
HEDHURINA NGA LENDET E PARA MINERALE

Neni 85
Depozitimi i hedhurinave nga lendet e para minerale

(1) Koncesionaret të cilet kryejne eksploatim dhe riperpunim të lendeve të para minerale jane të detyruar që hedhurinen të cilen e krijojne gjate eksploatimit dhe riperpunimit të lendeve të para minerale ta depozitojne në instalimin për hedhurine.

(2) Me perjashtim nga paragrafi (1) i ketij neni depozitimi i hedhurines nga lendet e para minerale nuk kryhet:

- për hedhurinen që eshte prodhuar me hulumtim dhe hedhurinen nga puna e guroreve, por e cila nuk del në menyre të drejtperdrejte nga aktiviteti i gurores,
- për hedhurinen nga lendet e para minerale jometalike (të gjitha llojet e argjilit, kuarcit të mbledhur),
- gjate injektimit të ujit dhe injektimit të serishem të ujerave të pompuara nentokesore dhe
- për rere dhe zhavor të cilat nuk gjenden në shtreterit dhe brigjet e trupave ujore siperfaqesore (rrjedha uji, liqene dhe akumulime).

Neni 86
Masa për menaxhimin me hedhurina nga lende të para minerale

(1) Depozitimi i hedhurines e cila krijohet me eksploatim dhe riperpunimin e lendeve të para minerale duhet të siguroje:

- 1) menaxhimin e hedhurines nga lendet e para minerale pa u rrezikuar shendeti i njeriut dhe pa u shfrytëzuar procese ose metoda që do të mund t'i shkaktojne dëm mjedisit

jetesor, e posacerisht pa rrezik për ujin, ajrin, token, faunen dhe floren, pa shkaktuar shqetësime me zhurme ose erë të keqe dhe pa ndikime negative mbi peizazhin ose rajone të cilat gezojnë mbrojtje të vecante në pajtim me ligjin;

2) zbatimin e masave të nevojshme për pengimin e lesimit, hedhjes ose depozitimit të pakontrolluar të hedhurinës nga lende të para minerale dhe

3) ndermarrjen e të gjitha masave nga koncesionari i instalimit për menaxhimin me hedhurine të nevojshme që të pengohen ose zvogelohen në mase sa më të madhe të mundshme të gjitha ndikimet negative mbi mjedisin jetesor dhe mbi shëndetin e njeriut, e të cilat janë rezultat nga menaxhimi me hedhurine nga lendet e para minerale. Kjo përfshin menaxhimin e secilit lloj të instalimit për hedhurine gjate punes dhe pas mbylljes së saj, pengimin e incidenteve të medha që e përfshijne atë instalim, si dhe kufizimin e pasojave nga kjo për mjedisin jetesor dhe për shëndetin e njeriut.

(2) Masat nga paragrafi (1) pika 3 të ketij neni, nder të tjera, duhet të bazohen në teknikat më të mira në disponim pa percaktimin e perdorimit të teknikes së caktuar ose teknologjise së vecante, por duke pasur parasysh karakteristikat teknike të instalimit për hedhurine, lokacionin e saj gjeografik dhe kushtet lokale të mjedisit jetesor.

Neni 87

Plani për menaxhimin me hedhurine nga lende të para minerale

(1) Koncesionari i cili kryen eksploatimin e lendeve të para minerale ose operatori për menaxhim me hedhurina nga eksploatimi, në menyre të domosdoshme përpilon Plan për menaxhim me hedhurina nga lendet e para minerale, për minimizimin, pastrimin, përtëritjen dhe depozitimin e hedhurinave të sapokrijuara nga lendet e para minerale, duke marrë parasysh parimin e zhvillimit të qëndrueshem.

(2) Qellimet e Planit për menaxhim me hedhurine nga lende të para minerale janë:

1) Pengimi ose zvogelimi i prodhimit të hedhurinës dhe ndikimit të saj të demshem, posacerisht duke marrë parasysh, si vijon:

- menaxhimin me hedhurine nga lende të para minerale në fazen e krijimit dhe gjate zgjedhjes së metodës që shfrytëzohet gjate eksploatimit dhe përpunimit të lendeve të para minerale,

- ndryshimet që mund t'i pesojne hedhurinat nga eksploatimi i lendeve të para minerale, në lidhje me rritjen e fushës për eksploatim dhe ekspozimin në kushte sipërfaqësore,

- kthimi i hedhurinave nga lendet e para minerale në vendqendime sipërfaqësore dhe zgafelle dhe gropa nentokesore, pas eksploatimit të lendeve të para minerale deri në shkallen e cila është e mundshme në menyre teknike dhe ekonomike dhe e sigurt për mjedisin jetesor, e në pajtim me Ligjin për mjedis jetesor,

- kthimi i shtresës së eperme të tokës pas mbylljes së instalimit për hedhurina nga lendet e para minerale ose nëse ajo nuk është praktikisht e mundur, perdorimi i serishem i shtresës së eperme të tokës në vend tjetër dhe

- përdorimi i substancave më pak të rrezikshme për përpunimin e lendeve të para minerale;

2) Nxitja e ripërdorimit të hedhurinës nga lendet e para minerale nepermjet riciklimit, perdorimit të serishem ose sjelljen e saj në gjendje të përdorshme, ku kjo është e sigurt për mjedisin jetesor në pajtim me rregullat për mbrojtjen e mjedisit jetesor dhe kushtet e percaktuara në kete ligj;

3) Sigurimi i depozitimit të sigurt afatshkurter dhe afatgjate të hedhurinës nga lendet e para minerale, vecanerisht me parashikim (që në fazen e krijimit) ndertimi dhe menaxhimi me instalimin për hedhurine gjate punes dhe pas mbarimit të aktivitetëve dhe zgjedhja e dizajnit i cili:

- siguron ndjekje minimale ose aspak nuk kërkon ndjekje, kontroll dhe menaxhim të instalimit të mbyllur për hedhurine,

- i pengon ose të pakten i zvogelon në mase të mundshme sa më të madhe të gjitha ndikimet afatgjate negative dhe

- siguron stabilitet afatgjate gjeoteknik për të gjitha venddepozitimet e hidrozgjyres dhe venddepozitimet të cilat ngriten mbi sipërfaqen e tokës, e cila ka ekzistuar para fillimit të punës së instalimit për menaxhim me hedhurine.

(3) Përbajtjen e Planit për menaxhim me hedhurina e percakton ministri i cili udheheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e lendeve të para minerale.

(4) Plani për menaxhim me hedhurina shqyrtohet ose në menyre adekuate revidohet në çdo pesë vjet, në rast të ndryshimeve të rëndësishme në punën e instalimit për menaxhim me hedhurina mundet edhe më heret. Për të gjitha ndryshimet Koncesionari i cili kryen eksploatimin e lendeve të para minerale ose operatori për menaxhim me hedhurina nga eksploatimi, kërkon pëlqim nga organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve në sferën e lendeve të para minerale.

(5) Planin për menaxhim me hedhurina mund ta përpilojnë persona juridike ose fizike të cilet janë regjistruar në Regjistrin Qendror, duke i përfshirë edhe personat e huaj juridike me dege të regjistruar në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonise dhe të cilet posedojne autorizim për përpilimin e projekteve minerare.

(6) Revizionin e Planit për menaxhim me hedhurina mund ta kryejne persona juridike ose fizike të cilet janë regjistruar në Regjistrin Qendror, duke i përfshirë edhe personat e huaj juridike me dege të regjistrua në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonise dhe të cilet posedojne autorizim për përpilimin e projekteve minerare, por të cilet nuk kane marrë pjesë në përpilimin e tij.

Neni 88

Karakterizimi i hedhurinave

Hedhurina e cila depozitohet në instalimin për menaxhim me hedhurina karakterizohet në menyre që garanton stabilitet afatgjate fizik dhe kimik të struktureve së instalimit dhe pengimin e rreziqeve të rëndësishme. Atje ku kjo është relevante dhe në pajtim me kategorinë e instalimit për hedhurina, karakterizimi i hedhurinave i përfshin aspektet si vijojne:

- përkrahimin e karakteristikave të pritura fizike dhe kimike të hedhurinës që depozitohet në afat të shkurter dhe të gjate, posacerisht me kontroll të stabilitetit të saj në ose nën sipërfaqe, ndikimin e kushteve atmosferike dhe meteorologjike, e duke marrë parasysh llojin e mineralit ose mineraleve që nxirren dhe natyrën e të gjitha mineraleve të pënevojshme që barten në vend tjetër gjate operacioneve të eksploatimit,

- klasifikimin e hedhurinës sipas Listës së llojeve të hedhurinës,

- përkrahimin e substancave që shfrytëzohen gjate pastrimit të lendeve të para minerale dhe stabilitetit të tyre,

- përkrahimin e metodës së depozitimit të hedhurinës dhe

- përkrahimin e sistemit të transportimit të hedhurinës.

Neni 89

Programi për pengimin e rreziqeve të konsiderueshme

(1) Vetem për instalimet për menaxhim me hedhurine nga lendet e para minerale nga kategoria A të percaktuara në pajtim me paragrafin (6) të ketij neni, koncesionari perkatesisht operatori i instalimit për menaxhim me hedhurina përpilon program për pengimin e rreziqeve të konsiderueshme.

(2) Koncesionari i cili kryen eksploatimin e lendeve të para minerale ose operatori për menaxhim me hedhurina nga eksploatimi, para fillimit të punes me instalimin për menaxhim me hedhurina per pylon program për pengimin e rreziqeve të konsiderueshme dhe vendos sistem për menaxhimin e sigurt për zbatimin e programit në pajtim me elementet e percaktuara në rregullen nga paragrafi (5) i këtij neni, si dhe planin e brendshëm për raste urgjente, duke i prezantuar masat që ndermerren në vet lokacionin në rast të fatkeqesive.

(3) Programi nga paragrafi (1) i këtij neni i ka qellimet si vijojne:

- t'i kufizojë dhe t'i kontrollojë incidentet në shkalle të medha dhe incidentet tjera, me qellim pasojat nga të njejtat të reduktohen në minimum dhe posacerisht të kufizohet demin për shendetin e njeriut dhe për mjedisin jetesor,
- të zbatohen masat e nevojshme për mbrojtjen e shendetit të njeriut dhe të mjedisit jetesor nga ndikimet e fatkeqesive me permasa të medha dhe nga incidentet tjera,
- t'ia bartin informatat e nevojshme publikut dhe sherbimeve ose organeve relevante dhe
- të parashikojnë sanim, perteritje dhe pastrim të mjedisit jetesor pas fatkeqesive me permasa të medha.

(4) Programi nga paragrafi (1) i këtij neni revidohet në çdo tre vite dhe në rast të nevojës azhurohet edhe për periudhe më të shkurter se tre vite.

(5) Permbajtjen e programit për parandalimin e rreziqeve e percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetere kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(6) Instalimi për hedhurina klasifikohet në kategorine A, nese:

- me vleresim paraprak të rrezikut të instalimit konstatohet leshim ose realizim i gabueshem si për shembull: kolaps ose plasaritje e pendes së venddepozitimit të hidrozgryres, mund të shkaktojne fatkeqesi të medha të një shkalle më të madhe, duke marre parasysh faktoret siç jane madhesia momentale ose e ardhshme e instalimit, sasia e hedhurines, lokacioni dhe ndikimi i instalimit për hedhurina mbi mjedisin jetesor dhe
- permban hedhurina të klasifikuara si hedhurina sipas Listes së llojeve të hedhurinave.

Neni 90

Menaxhimi me rreziqe të konsiderueshme

(1) Gjate ndodhjes së rreziqeve të konsiderueshme dhe pasojave të cilat mund të dalin nga menaxhimi me hedhurina nga lendet e para minerale, zbatohen rregullat nga sfera e menaxhimit me kriza.

(2) Në rast të rreziqeve të konsiderueshme koncesionari i cili kryen eksploatimin e lendeve të para minerale ose operatori për menaxhim me hedhurina nga eksploatimi, obligohet që menjehere ta njoftojë organin e administrates shtetere kompetent për punet nga sfera e menaxhimit me kriza dhe Inspektoratin Shtetere për Inspektim Teknik me të gjitha informatat e nevojshme që të minimizohen pasojat për shendetin e njerezve dhe të minimizohet demin për mjedisin jetesor.

(3) Organi i administrates shtetere kompetent për punet nga sfera e menaxhimit me kriza në rast të rreziqeve të konsiderueshme, obligohet të siguroje se publiku i perfshire eshte informuar me kohe për të gjitha ceshtjet relevante të cilat kane të bejne me shendetin e njerezve dhe mbrojtjen e mjedisit jetesor.

Neni 91

Kritere për klasifikimin e instalimeve për hedhurina

Instalimi për hedhurina klasifikohet në kategorine A, nese:

- me vleresim paraprak të rrezikut të instalimit konstatohet leshim ose realizim i gabueshem si për shembull: kolaps ose plasaritje e pendes së venddepozitimit të hidrozgryres, mund të shkaktojne fatkeqesi të medha të një shkalle më të madhe, duke marre parasysh faktoret siç jane madhesia momentale ose e ardhshme e instalimit, sasia e hedhurines, lokacioni dhe ndikimi i instalimit për hedhurina mbi mjedisin jetesor, ose

- permban hedhurine të klasifikuara si të rrezikshme mbi kufijtje e caktuar në pajtim me Listen e llojeve të hedhurinave, ose

- permban substanca ose preparate të klasifikuara në pajtim me Rregulloren për menyren e klasifikimit dhe shenimit të kimikaleve të rrezikshme si të rrezikshme mbi kufijtje e caktuar.

Neni 92

Fusha e eksploatimit

Organi i administrates shtetere kompetent për punet nga sfera e lendeve të para minerale para leshimit të Lejes për eksploatim, do të kryejë definimin e sakte të fushes së eksploatimit ku gjendet hedhurina dhe do t'i caktojë koordinatat e nevojshme, sasite dhe llojin e hedhurines, si dhe karakteristikat fillestare dhe cilesite e saj dhe do të ndermarre masa me qellim të:

- sigurimit të stabilitetit të hedhurines nga lendet e para minerale, në pajtim me neni 93 të këtij ligji,
- pengimit të ndotjes së tokes, ujerave siperfaqesore dhe nentokesore, dhe
- sigurimit të percjelljes së hedhurines nga lendet e para minerale në pajtim me planin për menaxhim me hedhurina.

Neni 93

Ndertimi dhe menaxhimi me instalime për hedhurina nga lendet e para minerale

(1) Organi i administrates shtetere kompetent për punet nga sfera e lendeve të para minerale siguron se gjate ndertimit të instalimit të ri për hedhurina nga lendet e para minerale (në tekstin e metutjeshem: instalimi) ose ndryshimit të instalimit ekzistues, Koncesionari i cili kryen eksploatimin e lendeve të para minerale ose operatori për menaxhimin me hedhurina nga eksploatimi do të siguroje:

- leje për eksploatimin e lendeve të para minerale,
- leje të integruar ekologjike-A, të cilen e leshon organi i administrates shtetere kompetent për punet nga sfera e mjedisit jetesor ose leje të integruar ekologjike-B, komunat e Qytetit të Shkupit ose qyteti i Shkupit, në pajtim me Ligjin për mjedis jetesor,

- instalimi për hedhurine të jete lokalizuar në menyren adekuate, duke i marre parasysh posacerisht obligimet nga Ligji për mjedis jetesor në lidhje me sferat e mbrojtura dhe faktoret gjeologjike, hidrologjike, hidro-gjeologjike, sizmike dhe faktoret gjeoteknike dhe

- instalimi eshte dizajnuar që t'i plotesojë kushtet e nevojshme për pengimin afatshkurter dhe afatgjate të ndotjes së tokes, ajrit, ujerave nentokesore ose siperfaqesore, duke i marre parasysh posacerisht Ligjin për mjedis jetesor dhe Ligjin për ujera, dhe të siguroje grumbullimin efikas të ujerave të ndotura dhe ekstraktit në momentin dhe në menyren e theksuar në leje, si dhe zvogelimin e erozionit të shkaktuar nga uji ose era, deri në atë shkalle që kjo eshte e mundur dhe ekonomikisht e shpagueshme.

(2) Koncesionari i cili kryen eksploatimin e lendeve të para minerale ose operatori për menaxhim me hedhurina nga eksploatimi, pa shtyrje të panevojshme dhe në çdo rast në afat jo më të gjate se 48 orë, i njofton Drejtorine për Mbrojtje dhe Shpetim, Inspektoratin Shtetere për Mjedis Jetesor dhe Inspektoratin Shtetere për Inspeksion Teknik

për ngjarje për të cilat ka gjasë të ndikojnë mbi stabilitetin e instalimit për hedhurina nga lendet e para minerale dhe për të gjitha ndikimet e rendesishme negative mbi mjedisin jetesor të zbuluara me procedurat për kontroll dhe ndjekje të instalimit.

(3) Koncesionari e zbaton programin për pengimin e rreziqeve të konsiderueshme gjate menaxhimit me hedhurina nga lendet e para minerale në pajtim me nenin 89 të këtij ligji, atje ku kjo është relevante dhe i ndjek të gjitha instruksionet tjera nga organet kompetente në lidhje me masat korrektuese që nevojitet të ndermerren.

(4) Koncesionari i mbulon shpenzimet për masat që nevojitet të ndermerren si dhe për ekspertin e pavarur nga paragrafi (6) i këtij neni.

(5) Së paku njëherë në vit, koncesionari, në baze të të dhënave të grumbulluara, dorezon raport te organi i administrates shtetërore kompetent për punet nga sfera e lendeve të para minerale, për të gjitha rezultatet nga ndjekja që të demonstrojë pershtatshmerine me kushtet për leshimin e Lejes për eksploatim dhe t'i plotesoje njohurite për menaxhimin e hedhurines dhe të instalimit.

(6) Në baze të këtij raporti, organi i administrates shtetërore kompetent për punet nga sfera e lendeve të para minerale mund të vendose se nevojitet verifikimi nga eksperti i pavarur.

Neni 94

Procedurat për mbylljen dhe pas mbylljes së instalimeve për hedhurina nga lendet e para minerale

(1) Organi i administrates shtetërore kompetent për punet nga sfera e lendeve të para minerale miraton aktvendim për mbylljen e instalimit, nese:

- janë plotësuar kushtet për mbyllje të definuara në Lejen për eksploatim,

- Koncesionari i cili kryen eksploatimin e lendeve të para minerale ose operatori për menaxhim me hedhurina nga eksploatimi, parashtron kerkese për mbyllje te organi i administrates shtetërore kompetent për punet nga sfera e lendeve të para minerale,

- organi i administrates shtetërore kompetent për punet nga sfera e lendeve të para minerale, në baze të raportit nga neni 92 paragrafi (5) të këtij ligji, ose në baze të raportit nga Inspektorati Shtetëror për Mjedis Jetesor ose Inspektorati Shtetëror për Inspeksion Teknik, konstaton se instalimi nuk i ploteson kushtet e dhena në Lejen për eksploatim dhe
 - koncesionari i cili kryen eksploatimin e lendeve të para minerale ose operatori për menaxhim me hedhurina nga eksploatimi, nuk vepron në pajtim me aktvendimin nga Inspektorati Shtetëror për Mjedis Jetesor dhe Inspektorati Shtetëror për Inspeksion Teknik .

(2) Inspektorati Shtetëror për Mjedis Jetesor dhe Inspektorati Shtetëror për Inspeksion Teknik para mbylljes së instalimit:

- do të kryejnë mbikeqyrje inspektuese të instalimit,
- do t'i kontrollojnë të gjitha raportet për punen dhe mbylljen e instalimit të cilat i ka dorezuar koncesionari dhe
- do të konstatoje se toka në të cilën gjendet instalimi është sanuar.

(3) Koncesionari i cili kryen eksploatimin e lendeve të para minerale ose operatori për menaxhimin me hedhurine nga eksploatimi pas mbylljes së instalimit duhet:

- ta mbikeqyre stabilitetin fizik dhe kimik të instalimit se si do të zvogelohet çfaredo qofte efekti negativ i mjedisit jetesor, vecanerisht i ujerave siperfaqesore dhe nentokesore,

- t'i mirembaje pajisjet për mbikeqyrje dhe matje në gjendje të rregullt dhe

- t'i mirembaje të kalueshem kanalet rrjedhese dhe derdhese.

(4) Koncesionari i cili kryen eksploatimin e lendeve të para minerale ose operatori për menaxhimin me hedhurina nga eksploatimi pas mbylljes së instalimit në menyre të domosdoshme:

- e njofton organin e administrates shtetërore kompetent për punet nga sfera e lendeve të para minerale për të gjitha ngjarjet ose ndodhite që ka gjasë të ndikojnë mbi stabilitetin e instalimit për hedhurina, si dhe për të gjitha ndikimet mbi mjedisin jetesor të zbuluara me procedurat relevante të kontrollit dhe ndjekjes,

- e zbaton proceduren për ruajtjen e instalimit dhe
- i mbulon shpenzimet për masat të cilat nevojiten të ndermerren.

(5) Organi i administrates shtetërore kompetent për punet nga sfera e lendeve të para minerale miraton aktvendim për nderprerjen e obligimeve të koncesionarit pas mbylljes së instalimit në lidhje me paragrafet (1), (2), (3) dhe (4) të këtij neni, me ç'rast merret parasysh lloji dhe kohezgjatja e rrezikut nga ndotja e mjedisit jetesor në fazen e mbylljes.

Neni 95

Pengimi i perkeqesimit të gjendjes së ujit dhe ndotjes së ajrit dhe tokes

(1) Organi i administrates shtetërore kompetent për punet nga sfera e lendeve të para minerale, në bashkepunim me Inspektoratin Shtetëror për Inspeksion Teknik dhe Inspektoratin Shtetëror për Mjedis Jetesor sigurojnë se koncesionari i ndermerr masat, standardet dhe qëllimet e nevojshme të mjedisit jetesor, të percaktuara me kete ose ligj tjetër dhe rregullat e miratuara në baze të tyre, e posacerisht ta pengoje perkeqesimin e gjendjes rrjedhese të ujit, ndër të tjera me:

- vleresimin e mundesise për krijimin e ekstraktit, duke përfshire edhe permbajtjen e kontaminuar të ekstraktit nga hedhurina e depozituar gjate fazes së punes dhe fazes pas mbylljes së instalimit për hedhurina, si dhe caktimin e nivelit të ujit në instalimin për hedhurina,

- pengimin ose rregullimin në minimum të krijimit të ekstraktit dhe kontaminimit të ujerave siperfaqesore ose nentokesore dhe të tokes me hedhurina dhe

- grumbullimin dhe pastrimin e ujit të kontaminuar dhe ekstraktit nga instalimi për hedhurina sipas standardit adekuat të nevojshem për leshimin e tyre.

(2) Organi i administrates shtetërore kompetent për punet nga sfera e lendeve të para minerale, në bashkepunim me Inspektoratin Shtetëror për Inspeksion Teknik dhe Inspektoratin Shtetëror për Mjedis Jetesor sigurojnë marrje të masave adekuate për mbrojtjen ose zvogelimin e leshimit të pluhurit dhe gazrave nga koncesionari.

(3) Në rastet në të cilat, në baze të vleresimit të rreziqeve për mjedisin jetesor organi i administrates shtetërore kompetent për punet nga sfera e lendeve të para minerale, në bashkepunim me Inspektoratin Shtetëror për Inspeksion Teknik dhe Inspektoratin Shtetëror për Mjedis Jetesor vendosin se nuk nevojitet grumbullimi dhe pastrimi i ekstraktit ose është vertetuar se instalimi për hedhurine nuk paraqet rrezik potencial për token, ujerat nentokesore ose për ujerat siperfaqesore, aktivitetet e percaktuara në paragrafin (1) alinet 2 dhe 3 të këtij neni, në pajtim me situaten, mund të zvogelohen ose anulohen.

(4) Gjate kthimit të hedhurines nga eksploatimi në gropt për të cilat do të lejohet vershim pas mbylljes, pa marre parasysh nese hedhurina vjen nga eksploatimi siperfaqesor ose nentokesor, koncesionari i ndermerr të gjitha masat e nevojshme që ta pengoje ose ta rregulloje në minimum prishjen e gjendjes së ujit dhe ndotjen e tokes, në pajtim me paragrafet (1) dhe (3) të këtij neni. Koncesionari i do-

rezon informatat e nevojshme te organi i administrates shtetore kompetent per punet nga sfera e lendeve te para minerale dhe te organi i administrates shtetore kompetent per punet nga sfera e mjedisit jetesor qe te siguroje harmonizim me obligimet qe dalin nga Ligji per ujera.

(5) Ne rast kur ne kuader te instalimeve per hedhurina eshte instaluar baseni qe perfshin prezence te cianidit, koncesionari siguron zvogelimin e koncentrimit te thartires se dobet nga cianidi i tretur ne basen deri ne shkallen me te ulet, duke e shfrytezuar tekniken me te mire qe e ka ne disponim, e ne cdo rast siguron se koncentracioni i cianidit te ndashem me thartire te dobet, ne momentin e leshimit te zgjyres nga vendi i perpunimit ne basen, nuk tejkalon 10 ppm per instalimet per hedhurina.

(6) Nese organi i administrates shtetore kompetent per punet nga sfera e mjedisit jetesor kerkon, koncesionari obligohet te demonstroje se nuk ka nevojte qe ne menyre plotesuese te zvogelohet koncentracioni, nepermjet vleresimit te rezikut, e cila i merr parasysh kushtet e vecanta te lokacionit.

Neni 96

Garancia financiare

(1) Para ndarjes se lejes per eksploitim, organi i administrates shtetore kompetent per punet nga sfera e lendeve te para minerale kerkon vertetim per garanci financiare e cila do te ishte e mjaftueshme per mbulimin e shpenzimeve per eliminimin e efekteve te demshme per mjedisin jetesor, nga veprimtarite e lejuara pa marre parasysh nese kane ndodhur gjate kohes ose pas skadimit te lejes per eksploitim me c'rast:

- duhet te plotesohen te gjitha obligimet sipas lejes per eksploitim duke i perfshire edhe dispozitat ne fazen pas mbylljes se instalimit dhe

- ne cdo moment ekzistojne fonde te arritshme menjehere per sanim te tokes qe eshte perfshire nga instalimi, siç eshte pershkruar ne Planin per menaxhim me hedhurina nga lendet e para minerale, i pergatitur ne pajtim me nenin 87 te ketij ligji.

(2) Llogaritja e garancise financiare nga paragrafi (1) i ketij neni kryhet ne baze te:

- ndikimit te sigurt te instalimit mbi mjedisin jetesor, duke i marre parasysh: kategorine e instalimit, karakteristikat e hedhurines dhe perdorimin e ardhshem te tokes se rikultivuar dhe

- vleresimin qe do ta realizojne persona te pavarur juridike ose fizike te cilet jane regjistruar ne Regjistrin Qendror, duke i perfshire edhe personat e huaj juridike me dege te regjistruar ne Regjistrin Qendror te Republikes se Maqedonise dhe te cilet posedojne autorizim per perpilimin e projekteve minerare, ne lidhje me mjetet e nevojshme per rikultivimin e tokes.

(3) Lartesia e garancise financiare pershtatet ne menyre periodike, ne pajtim me punet per rikultivimin e tokes, te cilat duhet te kryhen ne token e perfshire nga instalimi, te pershkruar ne Planin per menaxhim me hedhurina nga lendet e para minerale te pergatitur ne pajtim me rregullen nga neni 87 te ketij ligji, por nuk mund te jete me e vogel se nje e treta nga vleresimi i shpenzimeve per operacionet e perpunimit dhe menjanimet te hedhurinave.

(4) Ne rastet kur organi i administrates shtetore kompetent per punet nga sfera e lendeve te para minerale lejon mbylljen e instalimit per menaxhim me hedhurina ne pajtim me nenin 94 paragrafin (3) te ketij ligji, e njeita i dorezohet koncesionarit ne deklarate me shkrim, me te cilen e liron nga obligimi per garancine financiare nga paragrafi (1) i ketij neni, me perjashtim te obligimeve ne fazen pas mbylljes nga neni 94 paragrafi (4) te ketij ligji.

Neni 97

Ndikime tejkufitare

(1) Ne rastet kur instalimi per menaxhim me hedhurina nga kategoria A do te kishte ndikime te rendesishme negative tejkufitare mbi mjedisin jetesor dhe rreziqe te njepasnjeshme per shendetin e njeriut, ose ne rastet kur ate e kerkon vendi fqinj per te cilin ekzistojne gjasa se do te perfshihet, organi i administrates shtetore kompetent per punet nga sfera e lendeve te para minerale, obligohet qe t'ia dorezoje informatat e sigurara vendit tjetër, ne kohen e njejte kur i ka dorezuar edhe per qytetaret e vet. Informatat e ketilla sherbejne si baze per konsultimet eventualisht te nevojshme ne kuader te marredhenieve bilaterale ndermjet dy vendeve, ne baze reciproke dhe ekuivalente.

(2) Ne kuader te marredhenieve bilaterale te Republikes se Maqedonise me vende tjera, ne rastet nga paragrafi (1) i ketij neni, sigurohet arritshmeria e kerkesave per Lejen per eksploitim nga neni 55 i ketij ligji gjate periudhes se caktuar kohore edhe per publikun e interesuar nga vendet tjera per te cilat eshte e sigurt se do te perfshihen, qe te njejtat te kene te drejte te japin komente te veta per kerkesen te organi i administrates shtetore kompetent per punet nga sfera e lendeve te para minerale para se ta leshoje Lejen per eksploitim.

(3) Organi i administrates shtetore kompetent per punet nga sfera e lendeve te para minerale siguron se, ne rast fatkeqesie, qe e perfshin instalimin per hedhurina nga lendet e para minerale, informatat qe i dorezon Koncesionari i cili kryen eksploitim e lendeve te para minerale ose operatori per menaxhim me hedhurine nga eksploitim te organi i administrates shtetore kompetent per punet nga sfera e menaxhimit me kriza dhe Inspektorati Shtetor per Inspeksion Teknik ne pajtim me nenin 89 paragrafin (2) te ketij ligji, menjehere dergohen te vendi tjetër qe te ndihmohet ne rregullimin e pasojave nga fatkeqesia per shendetin e njeriut ne minimum dhe te vleresohet dhe reduktohet ne minimum shkalla e demit real dhe potencial per mjedisin jetesor.

Neni 98

Regjistri i instalimeve te mbyllura per hedhurina

(1) Organi i administrates shtetore kompetent per punet nga sfera e lendeve te para minerale mban Regjister te mbyllura per menaxhim me hedhurina nga lendet e para minerale, duke perfshire edhe instalimet e braktisura, te cilat mund te shkaktojne ndikime serioze negative mbi mjedisin jetesor ose kane potencial ne afat te shkurter ose te gjate te rriten ne kercenim serioz per shendetin e njeriut ose per mjedisin jetesor.

(2) Pjese perberese e regjistrin nga paragrafi (1) i ketij neni jane:

- plani per menaxhim me hedhurina nga lendet e para minerale ne pajtim me nenin 86 dhe

- te dhenat per Lejet e leshuara per eksploitim nga organi i administrates shtetore kompetent per punet nga sfera e lendeve te para minerale.

(3) Formen, permbajtjen dhe menyren mbajtjes se Regjistrin te instalimeve te mbyllura per menaxhim, i percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent per kryerjen e puneve nga sfera e lendeve te para minerale.

Neni 99

Pjesemarrja e publikut

(1) Informatat e permbajtura ne kerkesen per Lejen per eksploitim, detalet ne lidhje me leshimin e Lejes per eksploitim dhe Leja per eksploitim, shpallen ne faqen e internetit te organit te administrates shtetore, kompetent per punet nga sfera e lendeve te para minerale.

(2) Publiku i interesuar ka të drejte në paraqitjen e komenteve dhe mendimeve të veta te organi i administrates shtetere kompetent për punet nga sfera e lendeve të para minerale, para se të leshohet Leja për eksploatim në afat prej 15 ditesh nga dita e shpalljes.

(3) Kur eshte leshuar Leja për eksploatim, organi i administrates shtetere kompetent për punet nga sfera e lendeve të para minerale e informon publikun e interesuar për permbajtjen e Lejes për eksploatim.

(4) Informatat e ndjeshme të natyres së paster komerciale, si për shembull informatat për marredhenie afariste dhe komponentet e shpenzimeve dhe madhesia e rezervave ekonomike të lendeve të para minerale, nuk shpallen.

(5) Kopje e Lejes për eksploatim dorezohet edhe te Inspektorati Shtetere për Mjedis Jetesor dhe Inspektorati Shtetere për Inspeksion Teknik.

PJESA IX MBIKEQYRJA

Neni 100 Mbikeqyrja

(1) Mbikeqyrje mbi zbatimin e ketij ligji dhe rregullave të miratuara në baze të ketij ligji kryen Ministria e Ekonomise.

(2) Mbikeqyrjen inspektuese mbi zbatimin e dispozitave të ketij ligji e kryejne Inspektorati Shtetere për Inspeksion Teknik nepermjet inspektoreve shtetere gjeologjike, inspektoreve shtetere të minierave dhe inspektoreve shtetere për elektrike në xehetari dhe organe tjera inspektuese në pajtim me autorizimet e percaktuara me kete ligj dhe ligj tjeter.

(3) Mbikeqyrjen inspektuese mbi zbatimin e dispozitave të ketij ligji të cilat kane të bejne me mjedisin jetesor, e kryen Inspektorati Shtetere për Mjedis Jetesor nepermjet inspektoreve shtetere për mjedis jetesor.

(4) Mbikeqyrje mbi zbatimin e dispozitave të ketij ligji në lidhje me kryerjen e hulumtimeve c gjeologjike dhe/ose eksploatimin e lendeve të para minerale pa koncesion dhe leje për eksploatim të lendeve të para minerale, krahas organeve inspektuese kompetente nga paragrafi (2) i ketij neni, kryen edhe Ministria e Puneve të Brendshme.

(5) Nese gjate kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese konstatohet se hulumtimet nevojitet gjeologjike ose eksploatimi i lendeve të para minerale kryhen pa koncesion ose leje për eksploatim në pajtim me dispozitat e ketij ligji, sendet dhe mjetet me të cilat kryhet germimi perkatesisht eksploatimi, transporti, si dhe lenda e pare minerale, do të konfiskohen perkohesisht.

(6) Mbikeqyrje dhe kontroll mbi pagimin e kompensimeve për kryerjen e hulumtimeve nevojitet gjeologjike dhe për koncesionin për eksploatim të lendeve të para minerale të percaktuara në pajtim me kete ligj, kryen Drejtoria e të Hyrave Publike.

(7) Drejtoria e të Hyrave Publike detyrohet që çdo tre muaj të dorezoje raport për kompensimet e paguara të koncesionit për çdo koncesion veç e veç.

(8) Inspektorati Shtetere për Inspeksion Teknik obligohet që çdo muaj te Ministria e Ekonomise të dorezoje raport për mbikeqyrjet e kryera inspektuese.

Neni 101 Kompetenca dhe autorizimi

(1) Inspektoret shtetere gjeologjike, inspektoret shtetere të minierave dhe inspektoret shtetere për elektrike në xehetari, jane të autorizuar të kryejne mbikeqyrje inspektuese mbi zbatimin e rregullave për siguri gjate punes gjate realizimit të puneve minerare, eksploatimit të lendeve të

para minerale, perpunimit të lendeve të para minerale, kryerjes së puneve hulumtuese detajore gjeologjike, në pajtim me kete ligj dhe rregullat për siguri gjate punes.

(2) Inspektoret shtetere për mjedis jetesor jane të autorizuar që të kryejne mbikeqyrje inspektuese mbi zbatimin e rregullave për mjedis jetesor.

Neni 102 Inspektori shtetere gjeologjik

Inspektori shtetere gjeologjik kryen mbikeqyrje të drejtperdrejte inspektuese mbi zbatimin e ligjeve, akteve nenligjore dhe akteve tjera të pergjithshme dhe zbatimin e standardeve dhe normativave të percaktuara teknike gjate hulumtimeve gjeologjike, ndersa vecanerisht, nese:

- koncesionari i cili kryen hulumtime detajore gjeologjike i ploteson kushtet e percaktuara me kete ligj dhe rregullat e miratuara më baze të ketij ligji,

- subjekti i cili kryen hulumtime detajore gjeologjike të lendeve të para minerale ka marre koncesion ose leje për hulumtimet detajore gjeologjike të lendeve të para minerale,

- personi i cili i realizon hulumtimet detajore dhe themelore gjeologjike të lendeve të para minerale posedon autorizim dhe i ploteson kushtet e percaktuara me kete dhe me ligj tjeter,

- kryhen matje minerare dhe posedojne plane minerare për kryerjen e hulumtimeve të hollesishme gjeologjike të lendeve të para minerale, me gjendje të azhurnuar të hulumtimeve të realizuara detajore gjeologjike,

- punet i realizon në pajtim me projektin për kryerjen e hulumtimeve themelore ose detajore gjeologjike, standartet dhe normativat teknike,

- koncesionari së paku njehere në vit dorezon raport për hulumtimet e realizuara gjeologjike në pajtim me dinamikën e percaktuar në projektin për hulumtimet gjeologjike,

- ka liber në të cilin mbahen punet e realizuara hulumtuese për hulumtimet gjeologjike,

- ka elaborat për rregullimin e objekteve me masa për siguri gjate punes,

- ka aktvendim për veprimin e personit të autorizuar për udheheqjen e puneve gjate kryerjes së hulumtimeve detajore gjeologjike,

- ka miratuar aktvendim për veprimin e personit pergjegjes për mbikeqyrjen dhe realizimin e hulumtimeve gjeologjike,

- ka vertetime për aftesi profesionale të punetoreve për realizimin e puneve dhe për gjendjen e tyre shendetesore,

- ka raporte për kontrole të kryera periodike dhe kontrollimin e pajisjeve dhe mjeteve për pune për percaktimin e rregullsise së tyre,

- ka miratuar udhezime për pune me masa të sigurise dhe shendet gjate punes dhe

- posedon dokumentacion të percaktuar me kete dhe ligj tjeter.

Neni 103 Inspektori shtetere i xehetarise

Inspektori shtetere i xehetarise kryen mbikeqyrje të drejtperdrejte inspektuese mbi zbatimin e ligjeve, akteve nenligjore dhe akteve tjera të pergjithshme, si dhe mbi zbatimin e standardeve të percaktuara dhe normativave teknike për kryerjen e puneve gjate realizimit të puneve minerare, eksploatimit dhe perpunimit të lendeve të para minerale, e vecanerisht nese:

- koncesionari i ploteson kushtet e percaktuara me kete ligj dhe ligj tjeter,

- koncesionari i cili kryen eksploatimin e lendeve të para minerale ka marre koncesion për eksploatim të lendeve të para minerale,

- koncesionari ka leje për eksploatim ose leje për realizimin e puneve minerare sipas projekteve plotesuese minerare,

- personi që kryen udheheqje teknike dhe mbikeqyrje i ploteson kushtet e percaktuara me kete ligj dhe rregullat e miratuara në baze të ketij ligji,

- gjate realizimit të puneve minerare në menyre të drejte zbatohen normativat dhe standardet teknike,

- kryhen matje minerare dhe posedohen plane minerare me gjendje të azhurnuar të puneve të realizuara minerare,

- për objektet e realizuara minerare të cilat shfrytëzohen ka aktvendim për perdorim,

- zbatohen masat për mbrojtje gjate punes të percaktuara në pajtim me kete ligj dhe rregullat e miratuara në baze të ketij ligji,

- respektohet obligimi për njohjen e punetoreve me rregullat dhe masat për siguri gjate punes, si dhe me masat për zbatimin e planeve për mbrojtje dhe aksionet për shpëtim në rast të fatkeqesive të papritura,

- në kohe ndermerren masa për siguri të qytetareve dhe pasurise së tyre, komunikacionit dhe objekteve fqinje, sigurise së mjedisit jetesor dhe natyres, trashëgimise kulturore si dhe masat për rikultivim të tokes në pajtim me ligjin,

- koncesionari e kryen sanimin e hapësires në pajtim me marreveshjen për koncesion dhe lejes për eksploatim,

- mban evidence për sasite e prodhuara të lendeve të para minerale në menyre të percaktuar me kete ligj dhe rregullat e miratuara në baze të ketij ligji,

- bën matje të rregullta gjeodezike të germimit sipërfaqësor për llogaritje të sasive të germuara të lendeve të para minerale,

- nese dorezon njoftim për sasite e eksploatuara të lendeve të para minerale në menyre të percaktuar me kete ligj dhe rregullat e miratuara në baze të ketij ligji,

- ka aktvendim për vendosjen e personave udheheqës dhe personave për ushtrimin e udheheqjes dhe mbikeqyrjes teknike gjate realizimit të puneve minerare dhe nese ata i plotesojne kushtet për kryerjen e ketyre puneve,

- ka certifikata për aftesim profesional të punetoreve për kryerjen e puneve dhe për gjendjen e tyre shëndetësore,

- ka raporte për kontrollin e kryera periodike dhe kontrollin të pajisjes dhe veglave për pune për percaktimin e gjendjes së rregullt të tyre,

- ka udhëzime për pune me masat për siguri dhe shëndet gjate punes, për procesin e aplikuar teknologjik për eksploatim dhe perpunim të lendeve të para minerale dhe

- posedon dokumentacion të percaktuar me kete ligj dhe ligj tjetër.

Neni 104

Inspektori shtetëror për elektrike në xehetari

Inspektori shtetëror për elektrike në xehetari kryen mbikeqyrje të drejtperdrejte inspektuese mbi zbatimin dhe permbajtjen e akteve ligjore, nenligjore dhe akteve tjera të pergjithshme, e vecanerisht në lidhje me:

- plotesimin e standardeve dhe normativave të percaktuara teknike gjate punes së pajisjeve dhe instalimeve elektrike, si dhe nese ato me punen e tyre e kercenojne shëndetin dhe jeten dhe pasurine e njerezve, mjedisit jetesor,

- mirembajtjen e gjendjes teknike të rregullt dhe të sigurt të stabilimenteve, pajisjeve dhe instalimeve elektrike,

- mbajtjen e evidences për karakteristikat teknike të pajisjes, kontrollin e kryera me llojin dhe daten e plotesimeve, personat pergjegjes nën mbikeqyrjen e të cileve kryhen kontrollin, gjendja e percaktuar dhe masat e percaktuara për rregullsi funksionale dhe siguri të objekteve, pajisjeve dhe instalimeve,

- mbajtjen e evidences për librat e vecante të kontrollit, protokolle dhe raporte të kontrollit për të dhenat dhe konstatimet e percaktuara nga kontrollin e kryera si dhe masat e ndermarra dhe

- plotesimin e kushteve të percaktuara për pergatitje profesionale të personave që udheheqin dhe menaxhojne me stabilimente, pajisje dhe instalime elektrike.

Neni 105

Inspektori shtetëror për mjedis jetesor

(1) Inspektori shtetëror për mjedis jetesor kryen mbikeqyrje të drejtperdrejte inspektuese mbi zbatimin dhe permbajtjen e ligjeve, akteve nenligjore dhe akteve të pergjithshme, e vecanerisht në lidhje me kete:

- të percaktoje nese instalimi posedon Leje për eksploatim,

- të percaktoje nese koncesionaret të cilet kryejne eksploatim të lendeve të para minerale kane dorezuar raport vjetor te organi i administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, për të gjitha rezultatet e ndjekjes që të demonstroje perputhje me kushtet për dhenien e Lejes për eksploatim dhe t'i plotesojne njohurite për dergimin e hedhurines dhe instalimit,

- të percaktoje nese koncesionaret të cilet kryejne eksploatim të lendeve të para minerale kane emeruar pergjegjes për mbikeqyrje mbi programin për parandalimin e rreziqeve të konsiderueshme,

- te kryeje inspektim dhe kontroll në të dhenat nga evidencat për hedhurina të rrezikshme nga instalimet me leje të integruar ekologjike –A dhe për hedhurina të rrezikshme nga instalimet me leje të integruar evropiane-B,

- të kryeje mbikeqyrje dhe kontroll nese menjanimi i hedhurinave i ploteson kushtet e percaktuara me lejen për eksploatim, duke i perfshire edhe vlerat kufitare të leshimit në ajër, ujë dhe toke dhe

- të percaktoje edhe gjendje tjera në kompetence të tij.

(2) Me kerkese të inspektorit për mjedis jetesor, personi i autorizuar i Ministrise së Puneve të Brendshme obligohet të marre pjese në kryerjen e puneve nga paragrafi (1) i ketij neni.

Neni 106

Miratimi i aktvendimeve të inspektorit shtetëror për mjedis jetesor

(1) Gjate kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese, inspektori për mjedis jetesor me aktvendim:

- do t'i angazhoje të perpilojne dhe dorezojne raport vjetor te organi kompetent në afat jo më të gjate se 90 dite,

- do ta kufizojë ose ndalojë punen e koncesionarit i cili kryen eksploatim të lendeve të para minerale, nese nuk posedon plan të azhurnuar për menaxhim me hedhurina në kohezgjatje prej së paku 30 ditësh,

- do ta kufizojë edhe ndalojë punen e koncesionarit i cili kryen eksploatim të lendeve të para minerale nese grumbullimi, transporti, trajtimi, seleksionimi, magazinimi dhe perpunimi i hedhurines behet në kundërshtim me dispozitat e ketij ligji, në kohezgjatje prej 30 ditësh në të cilin afat duhet t'i menjanojne shkaqet për gjendjen e krijuar,

- do ta kufizojë dhe ndalojë punen e koncesionarit i cili kryen eksploatim të lendeve të para minerale, nese me hedhurina vepohet në kundërshtim me dispozitat e ketij ligji në kohezgjatje prej më së shumti 30 ditësh në të cilin afat duhet të menjanohen shkaqet për gjendjen e krijuar,

- do ta kufizojë ose ndalojë punen e koncesionarit i cili kryen eksploatim të lendeve të para minerale nese nuk kane emeruar person pergjegjes për mbikeqyrje mbi programin për parandalimin e rreziqeve të rëndesishme, në kohezgjatje prej 30 ditësh në të cilin afat duhet t'i menjanojne shkaqet për gjendjen e krijuar,

- do ta kufizojе dhe ndalojе punen e koncesionarit i cili kryen eksploatim të lendeve të para minerale, nese të dhe-nat nga evidenca për hedhurina mbahen, ruhen dhe vepro-het me to në menyre të kundert me dispozitat të ketij ligji, në kohezgjatje prej 30 ditesh në të cilin afat duhet t'i men-janojne shkaqet për gjendjen e krijuar dhe

- do ta kufizojе dhe ndalojе punen e personave juridike dhe fizike nese nuk kryejne monitorim në pajtim me dispo-zitat e ketij ligji në kohezgjatje prej 30 ditesh në të cilin afat duhet t'i menjanojne shkaqet për gjendjen e krijuar.

(2) Nese gjate kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese, ins-pektori për mjedis jetesor konstaton se koncesionari i cili kryen eksploatim të lendeve të para minerale nuk i permba-het ligjeve dhe rregullave tjera, rregullave teknike, standar-deve, rekomandimeve dhe akteve tjera të pergjithshme, me procesverbal do t'i konstatoje parregullsite e percaktuara dhe në aktvendim do ta percaktojе afatin në të cilin duhet të menjanohen.

(3) Nese subjektet nga paragrafi (1) i ketij neni nuk ve-projne në pajtim me aktvendimin e inspektorit për mjedis jetesor dhe nuk i menjanojne shkaqet për gjendjen e krijuar të percaktuara me aktvendim, inspektori për mjedis jetesor do të parashtroje fletëparaqitje kundervajtese, perkatesisht penale në gjykatën kompetente.

(4) Në rast kur do të percaktohet ekzistimi i rrezikut të drejtperdrejte për jeten dhe shendetin e njerezve, inspektori do të jape urdher gojor për menjanim urgjent dhe të papro-longuar të mangesive të percaktuara të cilat me procesver-bal i konstaton në bashkepunitim me Inspektoratin Shteteror Sanitar-Shendetesor, si dhe do t'i njoftojе edhe inspektorët tjere kompetente ose organet tjera shteterore për parregull-site e percaktuara dhe do të kerkoje intervenim të tyre.

(5) Nese parregullsite dhe parregullsite e konstatuara nga paragrafi (4) i ketij neni, paraqesin rrezik për kerceni-min e mjedisit jetesor, jeten dhe shendetin e njerezve, ins-pektori menjehere do ta ndaloje punen e instalimit, obje-ktit, stabilimenteve, pajisjes, si dhe perdorimin e mjeteve dhe pajisjes për kryerjen e veprimtarise.

(6) Në rastet nga paragrafi (4) i ketij neni, inspektori miraton aktvendim me shkrim në afat prej 48 oresh nga dhenia e urdhrin me goje.

(7) Për kryerjen e puneve nga paragrafi (1) i ketij neni inspektori i mjedisit jetesor ka të drejte për ndermarrjen edhe të masave tjera të percaktuara me Ligjin për mjedis jetesor.

Neni 107

Rregullsia e mbikeqyrjes inspektuese

(1) Inspektorët shteterore gjeologjike, inspektorët shte-torore të xehetarise dhe inspektorët shteterore për elektrike në xehetari, obligohen që të kryejne mbikeqyrje mbi reali-zimin e puneve të terthorta të hulumtimit gjeologjik, perka-tesisht realizimin e puneve minerare dhe eksploatimin e lendeve të para minerale, te çdo koncesionar veç e veç, si vijon:

- së paku tri here në vit gjate kryerjes së hulumtimeve detajore gjeologjike ose eksploatimit të lendeve të para mi-nerale energjetike,

- së paku tri here në vit gjate kryerjes së hulumtimeve detajore gjeologjike ose eksploatimit të lendeve të para energjetike metalike,

- së paku tri here në vit gjate kryerjes së hulumtimeve detajore gjeologjike ose eksploatimit të lendeve të para tek-nogjene,

- së paku dy here në vit gjate kryerjes së hulumtimeve detajore gjeologjike ose eksploatimit të lendeve të para jo-metalike,

- së paku dy here në vit gjate kryerjes së hulumtimeve detajore gjeologjike ose eksploatimit të gurit arkitektonik – të zburkimit,

- së paku dy here në vit gjate kryerjes së eksploatimit të reses dhe zhavorrit të cilat nuk gjenden në shtreterit dhe brigjet e trupave siperfaqesore ujore (rrjedha të ujit, liqene dhe akumulime) të gjitha llojet e argjilave dhe kuarcit grumbullues dhe

- së paku dy here në vit gjate kryerjes së hulumtimeve detajore gjeologjike ose eksploatimit të ujerave minerale, termominerale dhe ujerave termale.

(2) Inspektorët shteterore të xehetarise obligohen që së paku tri here në vit të kryejne kontroll të permbajtjes së lendeve të para metalike dhe teknogjene në koncentratet prej të cilave fitohen.

(3) Nese gjate kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese në rastin nga paragrafi (2) i ketij neni inspektori shteteror i xe-hetarise konstaton se koncesionari në menyre joperkatese e tregon permbajtjen e lendeve të para metalike dhe teknog-jene në koncentrate prej të cilave fitohen dhe për gjendjen e tille të konstatuar nuk ndermerr masa perkatese, do të konsiderohet se inspektori shteteror i xehetarise ka bere ce-nim më të rende të detyres zyrtare.

Neni 108

Konstatime dhe të dhena

(1) Për çdo mbikeqyrje të kryer inspektuese, inspektori eshte i detyruar të perpiloje procesverbal për të dhenat e konstatuara, parregullsite dhe t'ia dorezoje personit perg-jegjes të personit juridik ose personit fizik te i cili eshte kr-yer mbikeqyrja inspektuese.

(2) Nese parregullsite e konstatuara paraqesin rrezik për sigurine e njerezve dhe pronen, inspektori me aktven-dim do ta ndaloje realizimin e hulumtimeve detajore gjeo-logjike, realizimin e puneve minerare dhe eksploatimin e lendeve të para minerale, derisa parregullsite e percaktuara nuk menjanohen.

Neni 109

Nderprerja e hulumtimeve gjeologjike

Inspektori shteteror gjeologjik me aktvendim do t'i nderprese hulumtimet e metejme gjeologjike, nese:

- hulumtime detajore gjeologjike kryhen pa koncesion ose leje për hulumtime detajore gjeologjike,

- hulumtime detajore gjeologjike nuk kryhen sipas do-kumentacionit të projektuar, ndersa hulumtimet e tilla e ve-ne në pikepyetje stabilitetin e objektit dhe sigurine e jetes dhe shendetit të njerezve, komunikacionit, objekteve fqinje dhe mjedisit jetesor dhe natyres dhe

- realizimi i puneve gjate ose hulumtimeve themelore ose detajore gjeologjike kryhen në kundershtrim të dispozi-tat e ketij ligji.

Neni 110

Nderprerja e puneve minerare

Inspektori shteteror i xehetarise me aktvendim do t'i nderprese punet e metejme minerare në objektin minerar ose në vend të caktuar të punes, nese:

- eksploatimi, realizimi i puneve minerare, perkatesisht ndertimi i objektit dhe stabilimentit kryhet pa leje ose ak-tvendim,

- eksploatimi, realizimi i puneve minerare, perkatesisht ndertimi i objektit ose stabilimentit nuk kryhet sipas doku-mentacionit teknik në baze të të cilit eshte leshuar leja për eksploatim, perkatesisht ndertim, ndersa eksploatimi i tille, perkatesisht ndertimi e sjell në pikepyetje stabilitetin e ob-jektit, sigurine e jetes dhe shendetit të njerezve, komunika-cionit, objekteve fqinje dhe mjedisit jetesor dhe natyres dhe

- leshimi i kryerjes së puneve behet në kundershtrim me dispozitat e ketij ligji.

Neni 111

Nderprerja e realizimit dhe shfrytëzimit të instalimeve dhe aparateve elektrike

Inspektori shtetëror për elektrike në xehetari me aktvendim do ta ndaloje realizimin e metejme ose shfrytëzimin e aparateve dhe instalimeve elektrike, nese:

- realizimi i objektit ose stabilimentit kryhet pa leje ose aktvendim,
- realizimi, perkatesisht ndertimi i objektit ose stabilimentit nuk kryhet sipas dokumentacionit teknik në baze të të cilit është dhene leja për ndertim, dhe
- aparatet dhe instalimet elektrike nuk jane në pajtim me kushtet e percaktuara për menaxhim dhe shfrytëzim të sigurt të tyre.

Neni 112

Ndalim për realizimin e puneve

Nese gjate kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese konstatohet se personat të cilet udheheqin ose menaxhojne me objektet, pajisjet, stabilimentet dhe instalimet, nuk i plotesojne kushtet e percaktuara me kete ligj dhe rregullat e miratuara në baze të ketij ligji, inspektori do të miratoje aktvendim me të cilin do ta ndaloje realizimin e ketyre puneve.

Neni 113

Ankesa dhe zbatimi i aktvendimit

(1) Kunder aktvendimit të miratuar nga inspektori me të cilin percaktohet masa administrative, mund të parashtrahet ankese te ministri i Ekonomise në afat prej tete ditesh nga dita e pranimit të aktvendimit.

(2) Ankesa nga paragrafi (1) i ketij neni nuk e prolongon zbatimin e aktvendimit, nese me prolongimin e zbatimit të aktvendimit do të krijohet rrezik i drejtperdrejte për jeten dhe shendetin e njerezve, pasurine, mjedisin jetesor dhe natyren.

Neni 114

Obligimet për ndermarrjen e veprimeve

(1) Nese gjate kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese është percaktuar se është bere kundervajtje ose veper penale, inspektori doemos duhet menjehere të parashtrroje kerkese për ngritjen e procedures penale ose kundervajtese.

(2) Nese për kundervajtje ose veper penale të percaktuara nga paragrafi (1) i ketij neni inspektori shtetëror nuk parashtron kerkese për ngritjen e procedures penale ose kundervajtese, do të konsiderohet se ai ka bere shkelje më të rende të detyres së punes.

Neni 115

Pavaresia gjate ushtrimit të mbikeqyrjes inspektuese

Inspektori shtetëror gjeologjik, inspektori shtetëror i xehetarise dhe inspektori shtetëror për elektrike në xehetari, punen e mbikeqyrjes inspektuese dhe ndermarrjen e masave për të cilat është autorizuar me kete ligj ose ligj tjetër, e kryejne në menyre të pavarur dhe mbajne evidence për kontrolltet e realizuara.

Neni 116

Obligimi për njoftim dhe dhenie të dhenave

(1) Personat që i nenshtrohen mbikeqyrjes inspektuese, obligohen që në çdo kohe t'i mundesojne inspektorit shtetëror të hyje në të gjitha hapesirat e punes, me kerkese të tij

t'i japin njoftim dhe të dhena në lidhje me mbikeqyrjen, të marre deklarate nga personat pergjegjes, të degjoje deshmitare, ta marre mostra, e sipas nevojës të shfrytëzoje edhe sherbime nga organizata dhe persona profesioniste.

(2) Nese gjate kohes së mbikeqyrjes inspektuese nevojitet të kryhen kontrollime (analiza ose ekspertiza) nga organizata perkatese kompetente, shpenzimet për kontrolle i kompenson personi te i cili është kryer mbikeqyrja inspektuese, në rast kur me aktvendim të plotfuqishem do të percaktohet se rezultatet nga keto kontrolle nuk jane në pajtim me ligjin dhe rregullat tjera të miratuara në baze të ligjit.

(3) Personat nga paragrafi (1) i ketij neni doemos duhet t'ia paraqesin në shikim tere tekniken dhe dokumentacionin tjetër, t'i sigurojne shikim në procesin teknologjik, shikim të certifikatave perkatese dhe atesteve.

(4) Për percaktimin e rregullt të lokacionit të kryerjes së hulumtimeve detajore gjeologjike ose eksploatimit të lendeve të para minerale, si dhe për percaktimin e sasive të lendeve të para të eksploatuara minerale, si dhe në raste tjera kur është domosdoshme, inspektori shtetëror gjeologjik, inspektori shtetëror i xehetarise dhe inspektori shtetëror për elektrike në xehetari, mund të urdherojne të kryhet incizim gjeodezik, si dhe llogaritje e sasive të germuara të lendeve të para minerale.

(5) Incizimin gjeodezik, si dhe llogaritjen e sasive të germuara të lendeve të para minerale e kryejne tregtare individuale – shoqata të autorizuar gjeodezike dhe tregtare për pune gjeodezike të cilat i plotesojne kushtet nga Ligji për kadaster të patundshmerive.

(6) Shpenzimet për incizimin gjeodezik nga paragrafi (4) i ketij neni jane në llogari të subjektit për të cilin kryhet mbikeqyrje inspektuese.

Neni 117

Marrja e perkohshme e sendeve, mjeteve dhe lendes minerale

(1) Në rast kur gjate kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese nga inspektori shtetëror gjeologjik, inspektori shtetëror gjeologjik dhe inspektori shtetëror për elektrike në xehetari, si dhe personat e autorizuar në Ministrine e Puneve të Brendshme do të percaktohet se kryhet eksploatimi i lendeve të para minerale pa u dhene koncesion për kete perkatesisht leje për eksploatim, lendet, mjetet me të cilat kryhet germimi perkatesisht eksploatimi, transporti, si dhe lenda e pare minerale të cilat jane marre perkoheshisht, u dorezohen në ruajtje të perkohshme personave juridike me të cilet Inspektorati Shtetëror për Inspeksion Teknik do të lidhe marreveshje për kete dedikim.

(2) Për pranim-dorezimin e realizuar perpilohet procesverbal.

Neni 118

Ndermarrja e masave të paprolongueshme

(1) Inspektori shtetëror gjeologjik ose i xehetarise, si dhe inspektori shtetëror për elektrike në xehetari obligohet që menjehere aty për aty t'i hetoje shkaqet në rast të vdekjes, fatkeqesise kolektive dhe lendimit të rende trupor, si dhe të urdherojne masa të cilat doemos duhet të ndermerren pa prolongim.

(2) Në rastet nga paragrafi (1) i ketij neni, inspektori shtetëror te organet kompetente obligohet që menjehere dhe në afat më të shkurter të parashtrroje raport me mendim për shkaqet dhe kushtet në të cilat ka ndodhur fatkeqesia.

Neni 119
Edukimi

(1) Nese gjate kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese inspektori shtetëror gjeologjik, inspektori shtetëror i xehetarisë ose inspektori shtetëror për elektrike në xehetari konstaton se është kryer parregullsi për here të pare të percaktuara në nenin 122 paragrafi (1) alinete 1, 2, 3, 4, 5, 6 dhe 7, nenin 123 paragrafi (1) alinete 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 dhe 18 nenin 124 paragrafi (1) alinete 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 dhe 18 nenin 125 paragrafi (1) alinete 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 dhe 24 dhe nenin 126 paragrafi (1) alinete 1, 2, 3, 4, 5 dhe 6, obligohet të perpiloje procesverbal në të cilin do ta percaktojë parregullsinë e kryer me sugjerim për menjanimin e parregullsisë së konstatuar në afat prej tete ditësh dhe me dorezim të njëkohshëm të ftesës për zbatimin e edukimit të personit ose subjektit ku është percaktuar parregullsia gjate kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese.

(2) Formen dhe permbajtjen e ftesës për edukim, si dhe menyren e zbatimit të edukimit, i percakton ministri i cili udheheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(3) Edukimin e organizon dhe zbaton inspektori shtetëror për inspeksion teknik, perkatesisht organi i cili e ka realizuar mbikeqyrjen inspektuese, në afat jo më të gjatë se tete dite nga dita e zbatimit të mbikeqyrjes inspektuese.

(4) Edukimi mund të zbatohet për më shumë parregullsi të percaktuara të njejtë ose të llojit të njejtë për një ose për më shumë subjekte.

(5) Nese në terminin e caktuar personi ose subjekti për të cilin zbatohet edukimi nuk paraqitet në edukim, do të konsiderohet se edukimi është realizuar.

(6) Nese personi ose subjekti për të cilin zbatohet edukimi paraqitet në edukimin e caktuar dhe të njejtën e perfundon, do të konsiderohet se është edukuar në lidhje me parregullsinë e percaktuar.

(7) Nese inspektori shtetëror gjeologjik, inspektori shtetëror i xehetarisë ose inspektori shtetëror për elektrike në xehetari gjate zbatimit të mbikeqyrjes inspektuese konstaton se janë menjëherë parregullsite e percaktuara nga paragrafi (1) të ketij neni, miraton konkluzion me të cilin e ndërpret procedurën për mbikeqyrje inspektuese.

(8) Nese inspektori shtetëror gjeologjik, inspektori shtetëror i xehetarisë ose inspektori shtetëror për elektrike në xehetari gjate zbatimit të mbikeqyrjes së serishme inspektuese konstaton se nuk janë menjëherë parregullsite e percaktuara nga paragrafi (1) i ketij neni, parashtron kërkesë për ngritjen e procedurës kundërvajtëse para gjykates kompetente.

(9) Inspektori shtetëror për inspeksion teknik, perkatesisht organi i cili e ka kryer mbikeqyrjen inspektuese dhe e ka organizuar dhe zbatuar edukimin, mban evidence për edukimin e zbatuar në menyre të percaktuara nga ministri që udheheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale.

(10) Ministria e Ekonomisë – Inspektorati Shtetëror për Inspeksion Teknik për kontrollet e realizuara perpilon raporte tremujore dhe i shpall në ueb faqen e Ministrisë së Ekonomisë në pasqyre të unifikuar tremujore.

PJESA X
DISPOZITA PËR KUNDERVAJTJE

Neni 120

(1) Gjore në shumë prej 20 000 eurosh në kundërvlere me denare do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik, nese:

- kryen hulumtime detajore gjeologjike të lendeve të para minerale energjetike, metalike dhe/ose teknogjene pa koncesion ose leje të ndare për hulumtime detajore gjeologjike,

- para fillimit me kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike nuk siguron pelqim me shkrim për token ku kryhen hulumtimet detajore gjeologjike,

- në afat prej 120 ditësh pas perfundimit të hulumtimeve detajore gjeologjike në organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, nuk dorezon elaborat nga hulumtime të kryera detajore gjeologjike,

- e pengon inspektorin shtetëror gjeologjik në kryerjen e mbikeqyrjes inspektuese dhe nuk ia paraqet për kontroll dokumentacionin e nevojshëm për kryerjen e mbikeqyrjes dhe

- nuk vepron sipas aktvendimit zbatues dhe perfundimtar të inspektorit gjeologjik shtetëror.

(2) Krahas gjores për veprimet nga paragrafi (1) i ketij neni personit juridik mund t'i shqiptohet edhe sanksion kundërvajtës ndalim i perkohshëm për realizimin e veprimtarisë së caktuar. Kohezgjatja e ndalimit nuk mund të jete më e shkurter se gjashte muaj as më e gjatë se tre vite, si dhe veprimtaria kryerja e së ciles i ndalohet personit juridik.

(3) Krahas sanksionit për kundërvajtje personave nga paragrafi (2) i ketij neni, për veprimet nga paragrafi (1) alinete 1 dhe 2 të ketij neni mund të shqiptohet mase e vecante e kundërvajtjes, marrje e sendeve me të cilat janë kryer hulumtime gjeologjike.

(4) Gjore në shumë prej 2 000 eurosh në kundërvlere me denare do t'i shqiptohet për kundërvajtje për kundërvajtje për veprimet nga paragrafi (1) i ketij neni edhe personit pergjegjes te personi juridik dhe për kete do t'i shqiptohet sanksion kundërvajtës, ndalim për ushtrimin e profesionit, veprimtarisë ose detyres në kohezgjatje prej një deri në pese vjet.

Neni 121

(1) Gjore në shumë prej 5 000 eurosh në kundërvlere me denare do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik, nese:

- kryen hulumtime detajore gjeologjike të lendeve të para minerale jometalike, gureve zbkurues arkitektonik, reres dhe zhavorrit të cilat nuk gjenden në shtreterit dhe brigjet e trupave të ujerave siperfaqesore (rrjedha, liqene dhe akumulacione), të gjitha llojeve të argjilave dhe kuarcit grumbullues dhe ujerave minerale, termominerale dhe termale, pa koncesion ose leje të ndare për hulumtime detajore gjeologjike,

- nuk dorezon raport nga hulumtimet e kryera shkencore dhe të prospektit,

- në afat prej 120 ditësh pas perfundimit të hulumtimeve detajore gjeologjike te organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, nuk dorezon elaborat nga hulumtime të kryera detajore gjeologjike dhe

- në afat prej 15 ditësh pas perfundimit të hulumtimeve detajore gjeologjike te organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, nuk e dorezon projektin për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike.

(2) Krahas gjores për veprimet nga paragrafi (1) i ketij neni personit juridik mund t'i shqiptohet edhe sanksion kundërvajtës ndalim i perkohshëm për kryerjen e veprimtarisë së caktuar. Kohezgjatja e ndalimit nuk mund të jete me e shkurter se gjashte muaj as më e gjatë se tre vjet, si dhe veprimtaria ushtrimi i së ciles i ndalohet personit juridik.

(3) Krahas sanksionit të kundërvajtjes personave nga paragrafi (2) i ketij neni për veprimet nga paragrafi (1) alineta 2 të ketij neni, mund tu shqiptohet mase e vecante e kundërvajtjes marrje e sendeve me të cilat janë kryer hulumtime gjeologjike.

(4) Gjobe për kundervajtje në shume prej 1 000 eurosh në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje për veprimet nga paragrafi (1) i ketij neni edhe personit pergjegjes te personi juridik dhe për kete do t'i shqiptohet sanksion i kundervajtjes ndalim për ushtrimin e profesionit, veprimtarise ose detyres në kohezgjatje prej një deri në pesë vjet.

Neni 122

(1) Gjobe në shume prej 2 500 eurosh në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje personit juridik, nese:

- kryen perpunimin, realizimin dhe mbikeqyrjen e hulumtimeve gjeologjike pa autorizim për perpilim të dokumentacionit gjeologjik, realizim dhe mbikeqyrje të hulumtimeve gjeologjike,

- depoziton materie të rrezikshme, radioaktive dhe materie tjera të hedhurinave në objekte të leshuara minerare në të cilat jane kryer hulumtime gjeologjike,

- gjate kryerjes së hulumtimeve detajore gjeologjike zbulohen edhe lloje tjera të lendeve të para minerale pervec atyre për të cilat eshte dhene koncesion për hulumtime detajore gjeologjike, e të njejtat nuk jane perfshire me elaboratin e hulumtimeve të kryera detajore gjeologjike dhe në menyre perkatese të pasqyruara sipas kualitetit dhe kuantitetit,

- kryen hulumtime shkencore dhe të prospeksionit pa dorezuar raport,

- punet gjate hulumtimeve gjeologjike nuk i realizon në pajtim me projektin për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike, standardet dhe normativat teknike me të cilat eshte rregulluar realizimi i puneve të tilla,

- nuk i zbaton masat për siguri dhe shendet gjate punes në pajtim me kete ligj dhe ligj tjetër dhe

- punet gjate hulumtimeve gjeologjike nuk i realizon në pajtim me projektin për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike, standardet dhe normativat teknike me të cilat eshte rregulluar realizimi i puneve të tilla.

(2) Krahas gjobes për veprimet nga paragrafi (1) i ketij neni personit juridik mund t'i shqiptohet edhe sanksion kundervajtjes ndalim i perkohshem për kryerjen e veprimtarise së caktuar. Kohezgjatja e ndalimit nuk mund të jete më e shkurter se gjashte muaj as më e gjate se dy vjet, si dhe veprimtaria ushtrimi i së ciles i ndalohet personit juridik.

(3) Gjobe në shume prej 1 000 eurosh në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje për veprimet nga paragrafi (1) i ketij neni edhe personit pergjegjes te personi juridik.

(4) Gjobe në shume prej 500 eurosh në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje personit fizik për veprimet nga paragrafi (1) i ketij neni.

(5) Me gjobe në shume prej 500 deri në 1 000 euro në kundervlere me denare për kundervajtje nga paragrafi (1) i ketij neni, do të denohet edhe personi pergjegjes te personi juridik.

Neni 123

(1) Gjobe në shume prej 50 000 deri në 250 000 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje personit juridik i cili kryen eksploatimin e lendeve të para energjetike, metalike dhe teknogjene, nese:

- eksploatimin e kryen jashte fushes së eksploatimit të definuar me projektin kryesor minerar,

- nese kryen hulumtime detajore gjeologjike të lendeve të para të sapozbuluara minerale, gure zbukurues arkitektonik, rere dhe zhavorr të cilat nuk gjenden në shtreterit dhe brigjet e trupave të ujerave siperfaqesore (rrjedha ujore, liqene dhe akumulime), ujerave minerale, termominerale dhe termale, pa iu dhene koncesion dhe leje për eksploatim,

- nuk kryen matje gjeodezike dhe nuk dorezon njoftim në afat, menyre dhe kushte të percaktuara me kete ligj,

- nuk mban evidence për sasite e prodhuara të lendeve të para minerale në menyre dhe me kushte të percaktuar me kete ligj dhe rregulla të miratuara në baze të ketij ligji,

- koncesionari nuk dorezon të dhena të verteta për permbajtjen e lendeve të para minerale në koncentratet perkatesisht metalet të cilat fitohen në procesin e perpunimit të tyre,

- nuk vepron sipas aktvendimit zbatues dhe perfundimtar të inspektorit shteteror të xehetarise dhe inspektorit shteteror për elektrike në xehetari,

- e pengon inspektorin në kryerjen e mbikeqyrjes inspektuese dhe nuk ia paraqet për kontroll dokumentacionin e nevojshem për kryerjen e mbikeqyrjes,

- nuk vendos instrumente matese për matje të rrjedhes së sasive të eksploatuara të ujit mineral, termomineral dhe termal në menyre të percaktuar me kete ligj dhe rregullat e miratuara në baze të ketij ligji,

- eksploatimin e kryen në kundershtrim me projektet e lejuara minerare,

- gjate kryerjes së eksploatimit nuk i realizon punet minerare në pajtim me lejen, standardet dhe normativat teknike të cilat vlejne për realizimin e ketyre puneve,

- realizon pune minerare dhe objekte në minierat ekzistuese të cilat nuk jane perfshire me projektin kryesor minerar, pa projekt plotesues minerar dhe leje për realizimin e punes minerar sipas projektit të caktuar minerar,

- nese udheheqjen dhe mbikeqyrjen teknike e kryen personi pa i plotesuar kushtet e percaktuara me kete ligj dhe rregullat e miratuara në baze të ketij ligji,

- gjate eksploatimit nuk zbaton masa për mbrojtje të mjedisit jetesor dhe natyres dhe trashegimise kulturore, si dhe masa për rikultivim të tokes në pajtim me ligjin,

- nuk e realizon sanimin e hapësires në pajtim me projektin për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike, projektin për sanim që eshte pjese perberese e projektit minerar kryesor ose plotesues, marreveshjen për koncesion dhe lejen për eksploatim,

- kryen magazinim të materialeve të demshme, të rrezikshme dhe të hedhurinave në hapësira dhe vendgermime të leshuara,

- nuk vepron sipas planit për menaxhim me hedhurina,
- nuk kryen klasifikimin dhe rikategorizimin e rezervave minerare në menyre dhe me kushte të percaktuara me kete ligj dhe rregulla të miratuara në baze të ketij ligji,

- gjate realizimit të puneve minerare nuk siguron udheheqje dhe mbikeqyrje teknike në realizimin e puneve minerare sipas projekteve minerare, rregullave teknike, si dhe sipas rregullave për siguri gjate punes dhe

- nuk kryen riinjektimin e ujit, nese kjo eshte e parapare me lejen për eksploatim dhe projektet e lejuara minerare.

(2) Krahas gjobes për veprimet nga paragrafi (1) i ketij neni personit juridik mund t'i shqiptohet edhe sanksion kundervajtjes ndalim i perkohshem për kryerjen e veprimtarise së caktuar. Kohezgjatja e ndalimit nuk mund të jete më e shkurter se gjashte muaj as më e gjate se tre vjet, si dhe veprimtaria ushtrimi i së ciles i ndalohet personit juridik.

(3) Krahas sanksionit të kundervajtjes të personave nga paragrafi (2) i ketij neni, për veprimet nga paragrafi (1) mund të shqiptohet mase e vecante e kundervajtjes marrje e sendeve me të cilat eshte kryer kundervajtja.

(4) Gjobe për kundervajtje në shume prej 20 000 eurosh në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje për veprimet nga paragrafi (1) i ketij neni dhe personit pergjegjes te personi juridik dhe për kete do t'i shqiptohet sanksion i kundervajtjes ndalim për ushtrimin e profesionit, veprimtarise ose detyres në kohezgjatje prej një deri në pesë vjet.

Neni 124

(1) Gjobe në shume prej 15 000 deri në 30 000 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje personit juridik i cili kryen eksploitim të lendeve të para minerale jometalike, gurit arkitektonik zbukurues, rere dhe zhavorr të cilat nuk gjenden në shtratin dhe brigjet e trupave siperfaqesore (rrjedha ujore, liqene dhe akumulime), të gjitha llojet e argjilave dhe kuarcit grumbullues dhe ujerave minerale, termominerale dhe termale, nese:

- eksploitim e kryen jashte fushes së eksploimit të definuar me projektin kryesor minerar,

- nese kryen eksploitim të lendeve të para të sapozbuluara minerale, gure zbukurues arkitektonik, rere dhe zhavorr të cilat nuk gjenden në shtraterit dhe brigjet e trupave të ujerave siperfaqesore (rrjedha ujore, liqene dhe akumulime) të gjitha llojet i argjilave dhe kuarcit grumbullues dhe ujerave minerale, termominerale dhe termale, pa iu dhene koncesion dhe leje për eksploitim,

- nuk kryen matje gjeodezike dhe nuk dorezon njoftim në afat, në menyre dhe me kushte të percaktuara me kete ligj,

- nuk mban evidence për sasite e prodhuara të lendeve të para minerale në menyre dhe me kushte të percaktuara me kete ligj dhe rregullat e miratuara në baze të ketij ligji,

- nuk vepron sipas aktvendimit zbatues dhe perfundimtar të inspektorit shtetëror të xehetarise dhe inspektorit shtetëror për elektrike në xehetari,

- e pengon inspektorin në kryerjen e mbikeqyrjes inspektuese dhe nuk ia paraqet për kontroll dokumentacionin e nevojshem për kryerjen e mbikeqyrjes,

- nuk vendos instrumente matese për matje të rrjedhes së sasive të eksploatuara të ujit mineral, termomineral dhe termal në menyre të percaktuar me kete ligj dhe rregullat e miratuara në baze të ketij ligji,

- eksploitim e kryen në kundershtim me projektet e lejuara minerare,

- gjate kryerjes së eksploimit nuk i realizon punet minerare në pajtim me lejen, standardet dhe normativat teknike të cilat vlejne për realizimin e ketyre puneve,

- realizon pune dhe objekte minerare në minierat ekzistuese që nuk jane perfshire me projektin kryesor minerar, e pa projekt plotesues minerar dhe leje për realizimin e puneve minerare sipas projekti të caktuar minerar,

- nese udheheqjen dhe mbikeqyrjen teknike e kryen personi pa i plotesuar kushtet e percaktuara më kete ligj dhe rregullat e miratuara në baze të ketij ligji,

- gjate eksploimit nuk zbaton masa për mbrojtje të mjedisit jetesor dhe natyres dhe trashëgimise kulturore, si dhe masa për rikultivim të tokes në pajtim me ligjin,

- nuk ka kryer dhe nuk realizon sanimin e hapësires në pajtim me projektin për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike, projektin për sanim i cili eshte pjese perberese e projektit minerar kryesor ose plotesues, marreveshjen për koncesion dhe lejen për eksploitim,

- kryen magazinim të materialeve të demshme, të rrezikshme dhe të hedhurinave në hapësira dhe vendgermime të leshuara,

- nuk vepron sipas planit për menaxhim me hedhurina,

- nuk kryen klasifikimin dhe rikategorizimin e rezervave minerare në menyre dhe kushte të percaktuara me kete ligj dhe rregullat e miratuara në baze të ketij ligji,

- gjate realizimit të puneve minerare nuk siguron udheheqje dhe mbikeqyrje teknike në realizimin e puneve minerare sipas projekteve minerare, rregullave teknike, si dhe sipas rregullave për siguri gjate punes dhe

- nuk kryen riinjektimin e ujit, nese kjo eshte e parapare me lejen për eksploitim dhe projektet e lejuara minerare.

(2) Krahas gjobes për veprimet nga paragrafi (1) të ketij neni personit juridik mund t'i shqiptohet edhe sanksion kundervajtes ndalim i perkohshem për kryerjen e veprimta-

rise së caktuar. Kohezgjatja e ndalimit nuk mund të jete më e shkurter se gjashte muaj as më e gjate se tre vjet, si dhe veprimtaria ushtrimi i së ciles i ndalohet personit juridik.

(3) Krahas sanksionit të kundervajtjes personave nga paragrafi (2) i ketij neni, për veprimet nga paragrafi (1) mund tu shqiptohet mase e vecante e kundervajtjes marrje e sendeve me të cilat eshte kryer kundervajtja.

(4) Gjobe për kundervajtje në shume prej 2 500 eurosh në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje për veprimet nga paragrafi (1) i ketij neni dhe për personit pergjegjes te personi juridik dhe për kete do t'i shqiptohet sanksion i kundervajtjes ndalim për ushtrimin e profesionit, veprimtarise ose detyres në kohezgjatje prej një deri në pese vjet.

Neni 125

(1) Gjobe në shume prej 5 000 deri në 10 000 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje personit juridik i cili kryen eksploitim e lendeve të para minerale, nese:

- e kryen bartjen e koncesionit në kundershtim me dispozitat e ketij ligji,

- e jep koncesionin me qira,

- te koncesionari kryhet bartja e pjeseve ose aksioneve të cilat veç e veç ose në shume kane sjelle ndryshimin e strutures menaxhuese,

- leshon në perdorim mjete pune të cilat nuk jane të kontrolluara dhe testuar për pune të sigurt, perkatesisht nese nuk jane në rregull për pune të sigurt ato mjete pune,

- menjehere e më së voni në afat prej 48 oresh pas ndodhjes, me shkrim nuk e njofton Inspektoratin Shtetëror për Inspeksion Teknik për çdo rast vdekjeje, fatkeqesi kolektive dhe çdo dukuri e cila paraqet rrezik të drejtperdrejte dhe e kerconon sigurine e të punesuarve gjate punes,

- gjate kryerjes së hulumtimeve detajore gjeologjike zbulohen edhe lloje tjera të lendeve të para minerale pervec atyre për të cilat eshte dhene koncesion për hulumtime detajore gjeologjike, ndersa ato nuk jane perfshire me elaboratin e hulumtimeve të kryera detajore gjeologjike dhe në menyre perkatese të pasqyruara sipas kualitetit dhe kuantitetit,

- në kohe nuk ndermerr masa për siguri të qytetareve, prones së tyre, komunikacionit dhe objekteve fqinje,

- në afat prej 15 ditesh pas perfundimit të hulumtimeve detajore gjeologjike te organi i administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, nuk e dorezon projektin për kryerjen e hulumtimeve detajore gjeologjike,

- më së voni 24 orë pas nderprerjes së puneve, në rast të dukurise së rrezikshme menjehere nuk ia paraqet organit të administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale dhe Inspektoratit Shtetëror për Inspeksion Teknik për nderprerje të perkohshme të realizimit të puneve minerare gjate hulumtimit dhe eksploimit të lendeve të para minerale për shkaqe të paparashikuara gjeologjike, minerare ose shkaqe ekonomike (paraqitje gazi ose uji, goditje kodrinore, zjarre në zgafella, prishje të rrugeve kryesore për ajrosje dhe kullim, rreshqitje të terrenit dhe ngjashem),

- e planifikon nderprerjen e perkohshme të puneve më shume se gjashte muaj, e nuk e njofton Inspektorin Shtetëror për Inspeksion Teknik në afatin e caktuar dhe nuk kryen matje minerare të gjendjeve, si dhe plotesimin e planeve minerare dhe nuk perpilon procesverbal për shkaqet e nderprerjes së puneve dhe për rreziqet që mund të ndodhin gjate kohes së nderprerjes dhe gjate fillimit të serishem të puneve,

- nuk perpilon projekt plotesues minerar në pajtim me dispozitat e ketij ligji nese nuk vazhdon me eksploitim lendeve të para minerale pas afatit të caktuar,

- leshon në përdorim objekte minerare pa kontroll të kryera teknike dhe aktvendim të leshuar për përdorim, si dhe pa pajtim të marre me shkrim nga inspektori shtetëror i xehetarise,

- gjate realizimit të punëve minerare nuk ndermerr masa për mbrojtjen e jetës dhe shëndetin e qytetarëve, si dhe sigurinë e sendeve të tundshme dhe të patundshme,

- objektet infrastrukturore (rruge, largpërçues etj.) të cilat kalojnë në hapësirat e koncesionit i shkatërron dhe rrezikon dhe e pamundëson shfrytëzimin e tyre nga personat tjerë,

- nuk i zbaton masat për siguri gjate punës në pajtim me kete ligj,

- gjate kryerjes së hulumtimeve gjeologjike detajore dhe ekspluatimit të lendeve minerale nuk organizon, pajisje dhe nuk zbaton në kohe masa për siguri gjate punës,

- gjate realizimit të punëve të xeheroreve nuk siguron mbajtje të evidences me shkrim për udhëheqje teknike dhe mbikeqyrje,

- gjate realizimit të punëve nentokesore minerare nuk organizon shtetëror për siguri gjate punës,

- nuk organizon shtetëror për shpëtim dhe shtetëror për mbrojtje kundër zjarrit gjate realizimit të punëve minerare ku ekziston rrezik nga zjarri, shpërthimi, paraqitja e gazrave helmues, ose mundësia e hyrjes së gazrave, ujit dhe llumit,

- në periudhën e ndërprerjes së kohës së punëve minerare nuk i miremban hapësirat dhe objektet minerare në gjendje stabile dhe të sigurt,

- para sistemimit të punëve, respektivisht detyrave të punës, punëtorin me të cilin është themeluar marrëdhënia e punës nuk e njofton me dispozitat dhe masat për siguri gjate punës në lidhje me punët të cilat i kryen, me rreziqet të cilat mund të ndodhin gjate asaj pune, si dhe organizimin dhe zbatimin e masave të sigurisë gjate punës dhe nuk cakton punëtor i cili teresisht do ta njoftojë me të drejtat dhe obligimet në lidhje me sigurinë gjate punës dhe kushtet për punë,

- punëtori i cili për herë të parë sistemohet në punët minerare gradualisht, e së paku 15 dite nuk futet në punë nën udhëheqje dhe mbikeqyrje të drejtperdrejte të punëtorit dhe instruktorit të percaktuar nga punëtori me autorizime dhe pergjegjesi të vecanta,

- punëtoret që janë sistemuar në vende pune në zgafelle gjate risistemimit në vend tjetër të punës në të cilin nuk kanë punuar deri atëherë, nuk njoftohen me rreziqet specifike të vendi të ri të punës dhe me masat për siguri gjate punës dhe rreziqet të cilat mund të ndodhin gjate kryerjes së punëve në të cilat sistemohen,

- punëtoret që janë sistemuar në vend pune në reparte sipërfaqesore të cilet në zgafelle hyjnë perkohesisht për kryerje të punëve të caktuara, paraprakisht nuk janë njoftuar me specifikat e punës në zgafelle, me të gjitha rreziqet të cilat dalin nga puna e tillë dhe me masat e sigurisë gjate punës të cilave doemos duhet t'u permbahen,

- mjetet për punë nuk i miremban në gjendje të rregullt, nuk e kontrollon rregullshmerine e tyre dhe sigurinë për punë me kontroll dhe hulumtime të herepashershme në menyre dhe afate të percaktuara me aktin të cilin e miraton, respektivisht me udhëzimin e prodhuesit, dispozitat dhe standardet teknike,

- nuk organizon njoftim të tere punëtoreve me dispozitat dhe masat për siguri gjate punës, si dhe me masat për zbatim të planeve për mbrojtje dhe aksioneve për shpëtim në rast të fatkeqesive të papritura dhe për kete qellim një herë në vit nuk organizon trajnim dhe

- një herë në vit nuk kryen kontroll të njohurise së dispozitave dhe masave për mbrojtje gjate punës, si dhe planeve për mbrojtje dhe aksioneve për shpëtim në rast të fatkeqesive të papritura, të punëtoreve me autorizime dhe pergjegjesi të vecanta që kryejne mbikeqyrje, ndezes të minave, si dhe punëtoreve tjere me autorizime të vecanta.

(2) Krahas gjobes për veprime nga paragrafi (1) i ketij neni, personit juridik mund t'i shqiptohet edhe sanksion kundervajtes ndalim i perkohshem i kryerjes së veprimtarise së caktuar. Kohezgjatja e ndalimit nuk mund të jete më e shkurter se gjashtë muaj as më e gjate se tre vite, si dhe veprimtaria kryerja e seciles i ndalohet personit juridik.

(3) Me gjobe në shume prej 500 deri 1 000 euro në kundervlere me denare për kundervajtje nga paragrafi (1) i ketij neni do të denohet personi pergjegjes në personin juridik dhe do t'i shqiptohet sanksion kundervajtes për kryerjen e profesionit, veprimtarise ose detyres në kohezgjatje prej një deri në pese vjet.

(4) Gjobe në shume prej 500 deri në 1 000 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje personit fizik për veprimtari nga paragrafi (1) i ketij neni dhe nese gjate kryerjes së hulumtimeve gjeologjike dhe ekspluatimit të lendeve të para minerale nuk e njofton udhëheqesin e drejtperdrejte për fatkeqesi gjate punës, shkelje më të rende gjate punës ose dukuri që e rrezikon jetën e punëtorëve, si dhe për shkaqet e krijimit të së njetes.

Neni 126

(1) Gjobe në shume prej 3 000 deri në 6 000 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje personit juridik i cili kryen ekspluatim të lendeve të para minerale, nese:

- te organi i administrates shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e lendeve të para minerale së paku një herë në vit nuk dorezon raport për hulumtimet e kryera detajore gjeologjike në pajtim me dinamikën e percaktuar në projektin për kryerjen e hulumtimeve gjeologjike detajore,

- në hapësirën për kryerjen e hulumtimeve gjeologjike detajore nuk e ka dokumentacionin e parapare,

- në vendin ku realizohen punët minerare dhe kryen ekspluatim të lendeve të para minerale nuk e ka dokumentacionin e percaktuar,

- personat të cilet kryejne punë të caktuara të punës nuk i plotesojne kushtet për pergatitje profesionale,

- punëtoret e sistemuar në vendin e punës jashtë zgafelles hyjne në zgafelle pa lejen e udhëheqesit të zgafelles ose personit të autorizuar prej tij dhe

- nuk miraton programe të vecanta për marrjen, plotesimin dhe persosjen e njohurise në sferat për siguri gjate punës sipas llojeve të punës, respektivisht detyrave të punës.

(2) Me gjobe në shume prej 500 deri 1 000 euro në kundervlere me denare për kundervajtje nga paragrafi (1) i ketij neni do të denohet personi pergjegjes në personin juridik

(3) Gjobe në shume prej 500 deri 1 000 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje personit fizik për veprime nga paragrafi (1) i ketij neni.

PJESA XI

DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 127

Procedurat për ndarjen e koncesioneve për hulumtime detajore gjeologjike për të cilat është paraqitur iniciative për fillimin e procedurës për ndarjen e koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike do të vazhdojne në pajtim me dispozitat të ketij ligji.

Neni 128

Koncesionaret të cileve u është ndare koncesioni për hulumtime detajore gjeologjike, do të vazhdojne t'i kryejne hulumtimet detajore gjeologjike në pajtim me dispozitat e Ligjit për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise" numer 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 dhe 136/11).

Neni 129

Koncesionaret të cilet i kanë mbaruar hulumtimet detajore gjeologjike, e të cilat nuk kanë paraqitur kerkese për ndarjen e koncesionit për ekspluatim deri në ditën e hyrjes në fuqi të ketij ligji, procedurën për ndarjen e koncesionit për ekspluatim do ta vazhdojne në pajtim me dispozitat e ketij ligji.

Neni 130

Procedurat e filluara për kryerjen e vleresimit profesional (revizion) të dokumentacionit gjeologjik dhe projekteve minerare do të mbarojnë në pajtim me Ligjin për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 dhe 136/11) dhe dispozitat e miratuara në baze të atij ligji.

Neni 131

(1) Autorizimet për perpilimin e dokumentacionit gjeologjik të leshuara në baze të Ligjit për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 18/99 dhe 29/2002) dhe Ligjit për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 dhe 136/11) do të vazhdojnë të vlejnë në afat prej gjashtë muajsh duke llogaritur nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji.

(2) Pas kalimit të afatit nga paragrafi (1) i ketij neni, autorizimet e leshuara shfuqizohen.

Neni 132

(1) Autorizimet për perpilimin e projekteve minerare në baze të Ligjit për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 18/99 dhe 29/2002) dhe Ligjit për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 dhe 136/11) do të vazhdojnë të vlejnë në afat prej gjashtë muajsh duke llogaritur nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji.

(2) Pas kalimit të afatit nga paragrafi (1) i ketij neni, autorizimet e leshuara shfuqizohen.

Neni 133

Procedurat e filluara për ndarjen e koncesionit për eksploitim të lendeve të para minerale në rast kur pronari i rezultateve është Republika e Maqedonisë do të mbarojnë në pajtim me Ligjin për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 dhe 136/11).

Neni 134

(1) Personat të cileve u është leshuar licenca për perpilim të projekteve minerare në baze të Ligjit për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 18/99 dhe 29/2002) dhe Ligjit për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11) dhe kanë të kryer arsim të lartë fakultetin e xehetarise drejtimi i pergjithshem ose fakultetin e xehetarise drejtimi për eksploitim sipërfaqësor, obligohen që në afat prej 30 ditësh nga hyrja në fuqi të ketij ligji, të paraqesin kerkese për leshimin e licencës për perpilimin e projekteve minerare për eksploitim sipërfaqësor në pajtim me dispozitat e ketij ligji.

(2) Personat të cileve ju është leshuar licenca për perpilim të projekteve minerare në baze të Ligjit për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 18/99 dhe 29/2002) dhe Ligjit për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11) dhe kanë të kryer arsim të lartë fakultetin e xehetarise drejtimi i pergjithshem ose fakultetin e xehetarise drejtimi për eksploitim nentokësor, obligohen që në afat prej 30 ditësh nga hyrja në fuqi të ketij ligji të paraqesin kerkese për leshimin e licencës për perpilimin e projekteve minerare për eksploitim nentokësor në pajtim me dispozitat e ketij ligji.

(3) Personat të cileve u është leshuar licenca për perpilim të projekteve minerare në baze të Ligjit për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 18/99 dhe 29/2002) dhe Ligjit për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 dhe 136/11) dhe kanë të kryer arsim të lartë fakultetin e xehetarise drejtim i pergjithshem, drejtimi për eksploitim të lendeve të para minerale dhe drejtimi për eksploitim të naftës dhe gazit me teknika dhe teknologji të shpimit në thellesi,

obligohen që në afat prej 30 ditësh nga hyrja në fuqi të ketij ligji, të paraqesin kerkese për leshimin e licencës për perpilim të projekteve minerare për eksploitim sipërfaqësor dhe licencës për perpilim të projekteve minerare për eksploitim nentokësor në pajtim me dispozitat e ketij ligji.

(4) Personat të cileve u është leshuar licenca për perpilim të projekteve minerare në baze të Ligjit për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11) dhe kanë të kryer arsim të lartë fakultetin e xehetarise drejtimi për perpunimin e lendeve të para minerale, obligohen që në afat prej 30 ditësh nga hyrja në fuqi të ketij ligji, të paraqesin kerkese për leshimin e licencës për perpunimin e lendeve të para minerale në pajtim me dispozitat e ketij ligji.

(5) Licencat e leshuara për hulumtime gjeologjike në baza të Ligjit për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 18/99 dhe 29/2002) dhe Ligjit për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 dhe 136/11) konsiderohen si licenca për perpilimin e dokumentacionit gjeologjik, kryerje dhe mbikeqyrje të hulumtimeve gjeologjike në pajtim me dispozitat e ketij ligji.

Neni 135

Procedurat e filluara për leshimin e lejes për eksploitim dhe lejes për kryerjen e puneve minerare sipas projektit plotësues minerar, do të kryhen në pajtim me Ligjin për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 dhe 136/11).

Neni 136

(1) Lejet e leshuara për eksploitim në pajtim me Ligjin për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 18/99 dhe 29/2002) dhe lejet e leshuara për eksploitim në pajtim me Ligjin për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 dhe 136/11) do të konsiderohen si leje për eksploitim dhe vlejnë deri në kalimin e afatit që janë leshuar.

(2) Koncesionaret nga paragrafi (1) i ketij neni në afat prej dy vitesh nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji, obligohen që të organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, të dorëzojnë plan për menaxhim me hedhurina nga lendet e para minerale.

(3) Nese koncesionaret në afatin nga paragrafi (2) i ketij neni nuk paraqesin kerkese për leshimin e lejes për eksploitim, Qeveria njeanshem do ta prishe marreveshjen për koncesion.

Neni 137

(1) Koncesionaret të cileve u është leshuar leja për eksploitim dhe leje për eksploitim sipas projektit plotësues minerar, deri në ditën e hyrjes në fuqi të Ligjit për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 18/99) e të cilet nuk kanë paraqitur kerkese për leshimin e lejes për eksploitim, obligohen që të paraqesin kerkese për leshimin e lejes për eksploitim në afat prej një viti nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji.

(2) Nese koncesionaret në afat nga paragrafi (1) i ketij neni nuk paraqesin kerkese për leshimin e lejes për eksploitim, marreveshjet për koncesion shfuqizohen.

Neni 138

Në rast kur koncesionaret të cileve nuk u është leshuar leje për eksploitim në pajtim me Ligjin për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 18/99 dhe 29/2002), e të cilet nuk do të fillojnë me eksploitim në afat prej tre muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji, Qeveria në propozim të ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e lendeve të para minerale, do të miratoje vendim për prishje të njeanshme të marreveshjes për koncesion për eksploitim.

Neni 139

(1) Концесионарет të cilet kane lidhur marreveshje për koncesion për eksploatim të lendeve të para minerale në pajtim me Ligjin për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 dhe 136/11) obligohen që t'i harmonizojne marreveshjet në fjale me dispozitat e këtij ligji në afat prej një viti nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji, përveç se lidhur me madhësinë e hapësirës në të cilën është ndare koncesioni për eksploatim.

(2) Harmonizimi nga paragrafi (1) i këtij neni do të kryhet me lidhjen e marreveshjes së re për koncesion për eksploatim.

Neni 140

Dispozitat e nenit 97 të këtij ligji do të fillojnë të zbatohen me aderimin e Republikës së Maqedonisë në Bashkimin Evropian.

Neni 141

Regjistri i dispozitave i percaktuar në nenin 98 paragrafi (1) të këtij ligji do të jete i kopshe për publikun nga 1 janari 2015.

Neni 142

Dispozitat e këtij ligji që kanë të bëjnë me ndarjen e koncesionit për hulumtime detajore gjeologjike dhe eksploatim të lendeve të para minerale me ankand elektronik do të fillojnë të zbatohen në afat prej një viti nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 143

(1) Aktet nenligjore të percaktuara me kete ligj do të miratohen në afat prej një viti nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

(2) Deri në ditën e hyrjes në fuqi të akteve nenligjore nga paragrafi (1) i këtij neni do të zbatohen aktet nenligjore të percaktuara në Ligjin për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 dhe 136/11).

Neni 144

(1) Koncесионарет të cileve u është leshuar leje për eksploatim në pajtim me Ligjin për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 18/99 dhe 29/2002) ose leje për eksploatim në pajtim me Ligjin për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 dhe 136/11) janë të obliguar që në afat prej një viti nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji të vendosin dhe montojnë peshore stacionare për matjen e sasise së eksploatuar dhe të shitur të lendes së pare minerale, ose të vendosin dhe montojnë instrumente adekuate matese për matjen e rrjedhjes së sasise së eksploatuar të lendes së pare minerale, në rast kur behet fjale për eksploatim të lendeve të para minerale nga neni 4 paragrafi (2) alinete 1 (hidrokarbure në gjendje të lenget) dhe 7 të këtij ligji.

(2) Për peshoret e vendosura dhe të montuara stacionare nga paragrafi (1) i këtij neni në afatin nga paragrafi (1) i këtij neni, koncесионарет obligohen që të paraqesin deshmi për pranimin e kryer teknik.

(3) Nese koncесионарет nga paragrafi (1) i këtij neni nuk vendosin dhe montojnë peshore stacionare dhe nuk dorëzojnë deshmi për pranimin e kryer teknik në afatin nga paragrafi (1) i këtij neni, si dhe në rast kur behet fjale për eksploatim të lendeve të para minerale nga neni 4 paragrafi (2) alinete 1 (hidrokarbure në gjendje të lenget) dhe 7 të këtij ligji, nuk vendosin dhe montojnë instrumente matese adekuate për matjen e rrjedhjes së sasise së eksploatuar të lendeve të para minerale, Qeveria njeanshem do ta prishe marreveshjen për koncesion.

Neni 145

Me ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji shfuqizohet Ligji për lende të para minerale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 24/2007, 88/2008, 52/2009, 6/10, 158/10, 53/11 dhe 136/11).

Neni 146

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 3367.

Врз основа на член 41 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/00, 12/03, 55/05, 37/06, 115/07, 19/08, 82/08, 10/10 и 51/11), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 2.11.2012 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ОСНОВАЊЕ НА СЛУЖБА ЗА ОПШТИ И ЗАЕДНИЧКИ РАБОТИ НА ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 1

Во Одлуката за основање на Служба за општи и заеднички работи на Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 37/98, 45/98, 28/99, 61/99, 21/01, 30/01, 21/02, 69/03, 147/07, 139/08, 87/09, 135/09, 67/10 и 37/11), во член 4, став 1, по алинејата 23 се додава нова алинеја 24 која гласи:

„- просторно сместување на органите на државната управа, вклучувајќи и набавка на недвижни ствари - објекти за таа намена;“.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-8402/1
2 ноември 2012 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Владимир Пешевски**, с.р.

3368.

Врз основа на член 10 од Законот за основање на Јавно претпријатие Македонска радиодифузија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 6/98, 98/2000 и 48/2009), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 30 октомври 2012 година, донесе

РЕШЕНИЕ

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА „ЈАВНОТО ПРЕТПРИЈАТИЕ МАКЕДОНСКА РАДИОДИФУЗИЈА – СКОПЈЕ“

1. Јетон Акику се разрешува од должноста член на Управниот одбор на Јавното претпријатие „Македонска радиодифузија – Скопје“.

2. За член на Управниот одбор на Јавното претпријатие „Македонска радиодифузија – Скопје“ се именува - Алајдин Алија.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 23-7942/2
30 октомври 2012 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

3369.

Врз основа на член 9 став 1 и член 11 став 1 алинеја 1 од Законот за Финансиската полиција („Службен весник на Република Македонија“ бр. 55/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 30 октомври 2012 година, донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ДИРЕКТОР НА УПРАВАТА ЗА ФИНАНСИСКА ПОЛИЦИЈА**

1. Љупчо Стаматовски се разрешува од должноста директор на Управата за Финансиска полиција, орган во состав на Министерството за финансии, поради истек на мандатот.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 23-8306/1 Претседател на Владата
30 октомври 2012 година на Република Македонија,
Скопје м-р **Никола Груевски**, с.р.

3370.

Врз основа на член 9 став 1 од Законот за Финансиската полиција („Службен весник на Република Македонија“ бр. 55/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 30 октомври 2012 година, донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА ИМЕНУВАЊЕ ДИРЕКТОР НА УПРАВАТА ЗА ФИНАНСИСКА ПОЛИЦИЈА**

1. За директор на Управата за Финансиска полиција, орган во состав на Министерството за финансии, се именува Александар Тргачевски.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 23-8307/1 Претседател на Владата
30 октомври 2012 година на Република Македонија,
Скопје м-р **Никола Груевски**, с.р.

**СУДСКИ СОВЕТ НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА**

3371.

Врз основа на Амандман XXIX на Уставот на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 107/2005 година), член 42 од Законот за судовите („Службен весник на РМ“ бр. 58/2006) и член 31 став 1 алинеја 4 и член 46 од Законот за Судски совет на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 60/2006 година), Судскиот совет на Република Македонија на редовната 137-ма седница одржана на ден 31.10.2012 година, ја донесе следната

**ОДЛУКА
ЗА ИЗБОР НА СУДИИ ПОРОТНИЦИ
НА ОСНОВЕН СУД ШТИП**

За судии поротници на Основен суд Штип се избрани:

1. Даниела	Ванчо	Крстева
2. Добрила	Милан	Черкезова
3. Ангела	Димчо	Јамаковска
4. Маријана	Венко	Прилепчанска
5. Елена	Живко	Тасева
6. Тања	Миле	Трајчова

7. Весна	Добре	Коларова
8. Емилија	Славе	Миладинова
9. Никола	Ванчо	Штерјов
10. Виолета	Цветко	Жежова-Спасова
11. Билјана	Георги	Симонова-Тасева
12. Драган	Стојан	Стојчев
13. Ангел	Ставре	Поповски
14. Елизабета	Љупчо	Малинова
15. Кети	Томе	Николова
16. Емица	Владо	Голомеова
17. Лидија	Злате	Давкова
18. Стојка	Горги	Миткова
19. Милкица	Димитар	Прошева
20. Бојан	Стојан	Трајчев
21. Весна	Ристо	Ивановска
22. Борче	Методије	Арсов
23. Невенка	Благој	Данова
24. Радисав	Душко	Љубисавлевиќ
25. Сузана	Димитри	Стојанова
26. Елизабета	Миле	Тасевска
27. Лазар	Ратко	Цветановски
28. Ружица	Киро	Георгиева
29. Слацана	Војко	Стојанова
30. Дејан	Трајчо	Саздов
31. Душко	Киро	Петров
32. Дивна	Бранко	Томева-Јованова
33. Убавка	Василије	Димик
34. Светлана	Никола	Попова
35. Власта	Живко	Панева
36. Викторија	Мијалче	Сушевска
37. Блага	Љубчо	Ставрева
38. Симеон	Никола	Пиков
39. Зорица	Лазар	Черкезова
40. Ристе	Михајло	Нетков
41. Лидија	Милан	Милановиќ
42. Трајче	Зоран	Витанов
43. Риса	Киро	Саракинова
44. Сања	Мијалче	Тодорова
45. Лилјана	Миливоје	Ристовска
46. Анетка	Борис	Цветковиќ
47. Бранкица	Трифчо	Панаотова
48. Ката	Горги	Мишева
49. Лазо	Крум	Китанов
50. Драги	Александар	Стојанов
51. Зоран	Петре	Божиков
52. Маја	Панче	Роглева-Тодоровска
53. Дејан	Виктор	Голомеов
54. Никола	Методи	Мирчовски
55. Мите	Штерјо	Наков
56. Игор	Лазар	Трајанов
57. Елена	Љубе	Темелкова
58. Данка	Радоје	Јовева
59. Елица	Величко	Трпковска
60. Љубица	Владимир	Талевска
61. Сања	Димитар	Гацова
62. Владимир	Раде	Божинов
63. Иван	Горги	Горгиев
64. Моника	Станчо	Стоичева
65. Зорица	Мијалче	Паризова
66. Ванчо	Јордан	Атанасов
67. Стерјана	Сотир	Николова
68. Зорица	Трајко	Дејанова
69. Стефанија	Павле	Андонова
70. Владанка	Трајан	Сарафимова
71. Јоцо	Љубомир	Трајанов
72. Емилија	Лазар	Шпигова
73. Тони	Љубомир	Тасевски
74. Мимоза	Тома	Таушанова-Батева
75. Станка	Ванчо	Најдова
76. Валентина	Ставре	Арсова
77. Марија	Владимир	Петрушевска
78. Македонка	Станко	Давкова

79.	Иван	Алексо	Личнов
80.	Благој	Ѓорги	Димитриев
81.	Ристе	Ѓорге	Целакоски
82.	Сузана	Василије	Андонова
83.	Павлина	Никола	Димова
84.	Снежанка	Васил	Тунцова
85.	Бисера	Димитар	Василева
86.	Валентина	Киро	Ангелова
87.	Кристина	Љупчо	Донева
88.	Катица	Ангел	Радинска
89.	Зоран	Јованчо	Ангеловиќ
90.	Дејан	Јефтимије	Жежов
91.	Светлана	Светозар	Станојковска
92.	Бобан	Љубе	Стојмировски
93.	Адријана	Ацо	Симонова
94.	Лилјана	Драган	Соколовска

Оваа одлука влегува во сила 31.10.2012 година.

Бр. 07-1647/1
1 ноември 2012 година
Скопје

Судски совет
на Република Македонија
Претседател,
Александра Зафировска, с.р.

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

3372.

Врз основа на член 22, алинеја 5 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 16/2011 и 136/11), член 28 од Законот за акцизите („Службен весник на РМ“ бр. 32/2001, 50/2001, 52/2001, 45/2002, 98/2002, 24/2003, 96/2004, 38/2005, 88/2008, 105/2009, 34/2010 и 55/11), член 28 и 29 од Законот за данокот на додадена вредност („Службен весник на РМ“ бр. 44/99, 86/99, 8/2001, 21/2003, 19/2004, 33/2006, 101/2006, 114/2007, 103/2008, 114/2009 и 133/2009), Законот за животната средина („Службен весник на РМ“ бр. 53/05) и Уредбата за начинот на утврдување, пресметување и уплатување на надоместокот за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати што се плаќаат при увоз и/или производство на нафтени деривати („Службен весник на РМ“ бр. 138/09 и 52/11), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 5.11.2012 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НАЈВИСОКИ ЦЕНИ НА ОДДЕЛНИ НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ УТВРДЕНИ СОГЛАСНО МЕТОДОЛОГИЈАТА

Член 1

Претпријатијата кои произведуваат деривати од нафта можат да ги формираат цените на одделни нафтени деривати така што највисоките производни цени да изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до 40,096
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до 41,519
б) Дизел гориво	ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 44,554
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до 44,001
г) Мазут	ден/кг
- М-1 НС	до 34,657

Член 2

Претпријатијата и другите правни и физички лица, што вршат промет на нафтени деривати и увозници (во натамошниот текст: претпријатија) ги формираат цените за одделни нафтени деривати така што :

А. Највисоките малопродажни цени (1 ГРУПА НА ЦЕНИ) да изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до 78,50
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до 80,50

б) Дизел гориво	ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 72,00

в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до 60,50

г) Мазут	ден/кг
- М-1 НС	до 42,417

Б. Претпријатијата што вршат промет на нафтени деривати можат да ги формираат цените за одделни нафтени деривати во однос на највисоките цени од точката А на став 1 на овој член (1 ГРУПА НА ЦЕНИ), освен од подточката “г” и тоа: за 0,5 ден/лит пониски (2 ГРУПА НА ЦЕНИ), за 1,00 ден/лит пониски (3 ГРУПА НА ЦЕНИ) и за 1,5 ден/лит пониски (4 ГРУПА НА ЦЕНИ), согласно следната табела и да изнесуваат:

НАФТЕН ДЕРИВАТ	(2 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(3 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(4 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит
ЕУРОСУПЕР БС - 95	78,00	77,50	77,00
ЕУРОСУПЕР БС - 98	80,00	79,50	79,00
ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	71,50	71,00	70,50
ЕЛ-1 - ЕКСТРА ЛЕСНО 1	60,00	59,50	59,00

Претпријатијата што вршат промет на нафтени деривати можат да вршат промет на секој дериват поодделно по една од цените утврдени за тој дериват во една од групите на цени определени согласно оваа одлука.

Цените од сите четири ценовни групи формирани согласно став 1 на овој член, освен цената за мазутот М-1 НС, важат франко пумпна станица, а цената на мазутот М-1 НС важи франко производител во земјата.

Во цените од сите четири ценовни групи формирани согласно став 1 на овој член, освен во цената за мазутот М-1 НС, содржани се и трошоците за превоз од 0,50 ден/литар.

Во малопродажните цени формирани согласно овој член содржан е данокот на додадена вредност согласно Законот.

Член 3

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа Одлука содржан е надоместокот за финансирање на активностите во областа на животната средина кои согласно Законот за животната средина го плаќаат обврзниците утврдени со овој закон и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до 0,080
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до 0,080

б) Дизел гориво	ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 0,030

в) Масло за горење
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)

ден/лит
до 0,040

г) Мазут
- М-1 НС

ден/кг
до 0,050

Член 4

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа Одлука содржан е надоместокот за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати кои согласно Законот за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати го плаќаат обврзниците утврдени со овој закон при увоз и/или производство на нафтени деривати и тоа:

а) Моторни бензини
- ЕУРОСУПЕР БС - 95
- ЕУРОСУПЕР БС - 98

ден/лит
до 0,890
до 0,890

б) Дизел гориво
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)

ден/лит
до 0,300

в) Масло за горење
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)

ден/лит
до 0,300

г) Мазут
- М-1 НС

ден/кг
до 0,740

Член 5

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа одлука акцизите кои ги плаќаат обврзниците согласно Законот изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини
- ЕУРОСУПЕР БС - 95
- ЕУРОСУПЕР БС - 98

ден/лит
до 21,759
до 22,032

б) Дизел гориво
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)

ден/лит
до 12,433

в) Масло за горење
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)

ден/лит
до 3,230

г) Мазут
- М-1 НС

ден/кг
до 0,100

Член 6

Во малопродажните цени утврдени согласно членот 2 од оваа одлука, трошоците на прометот на секој поодделен нафтен дериват од секоја ценовна група изнесуваат:

НАФТЕН ДЕРИВАТ	Ед. мерка	(1 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(2 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(3 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(4 ГРУПА НА ЦЕНИ)
ЕУРОСУПЕР БС - 95	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
ЕУРОСУПЕР БС - 98	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
ЕЛ 1 - ЕКСТРА ЛЕСНО 1	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
МАЗУТ М-1 НС	ден/кг	0,400	0,400	0,400	0,400

Член 7

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се применува од 00:01 часот на 6.11.2012 година и истата ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“ и на веб-страницата на Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија.

Бр. 02-2038/1
5 ноември 2012 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКА

3373.

Врз основа на член 44 од Законот за данокот на добивка („Службен весник на Република Македонија“ бр. 80/93, 33/95, 43/95, 71/96, 5/97, 28/98, 11/2001, 2/2002, 44/2002, 51/2003, 120/2005, 139/2006, 160/2007, 159/2008, 85/2010 и 47/2011), Државниот завод за статистика го утврдува и објавува

ДВИЖЕЊЕТО НА ИНДЕКСОТ НА ЦЕНИТЕ НА МАЛО ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА МЕСЕЦ ОКТОМВРИ 2012 ГОДИНА

Индексот на цените на мало во Република Македонија во периодот јануари-октомври 2012 година, во однос на просечните цени на мало во 2011 година, е повисок за 3,1%.

Директор,
м-р **Благица Новковска, с.р.**

Службен весник
на Република Македонија

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

Издавач: **ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје**
бул. „Партизански одреди“ бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник – м-р Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2012 година изнесува **10.100,00 денари.**
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: **15 дена.**
Жиро-сметка: **300000000188798.**
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: **ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.**

ISSN 0354-1622

2012136